

A NEVETŐ MAGYARORSZÁG

**EGYETEMES ADOMAGYÜJTEMÉNY
= KÉT KÖTETBEN =**

**ÖSSZEÁLLÍTOTTA
GRACZA GYÖRGY**

MÁSODIK, TETEMESEN BŐVÍTETT KIADÁS

I. KÖTET

**BUDAPEST, LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. ÉS FIAI)
CS. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVKERESKEDÉSÉNEK KIADÁSA.**

TARTALOM

I.

Krónikás adomák.

II.

A zsenri.

III.

Papramorgó.

IV.

Budapesti élet.

V.

A színpalak mögül.

VI.

Csöppek.

VII.

A hol az igazságot mérik.

VIII.

A kaszárnyából.

IX.

Szemita világ.

X.

A társaságból.

I. Krónikás adomák.

Mit csinálnak a magyarok?

I. Ferenc császárról, aki a magyar jakobinusokat végeztette ki, tartotta fenn a szóhagyomány ezt a jellemző kis történetet.

Ferenc császár valami terhes nagy adó kivetése után kérdezi a kancellárjától:

- Mit csinálnak a magyarok?

- Esznek, isznak, dáridóznak, - válaszol a kancellár.

- Akkor hát nincs semmi baj! - nyugszik bele a császár és újabb adót rak a magyar nemzet vállaira.

Az új adó után megint csak a kancellárhoz fordult:

- Nos, mit csinálnak a magyarok?

- Dikcióznak, protestálnak! - jelenti a kancellár.

- Se baj, hadd dörögjék ki magukat! - jegyzi meg az uralkodó, s még egyet csavarint az adóprésen.

Ezután ismét kérdi:

- Hát most mit csinálnak a magyarok?

- *Hallgatnak és isznak!* - hangzik a jelentés.

- Akkor már baj van! - kiált fel az uralkodó. - Most már csakugyan dobni kell valamit a magyarnak.

S csakugyan 1824-ben, tizenhárom évi önkényuralom után, összehívta a magyar országgyűlést.

A griffmadár és a kétfejű sas.

Gróf Eszterházy Károlylyal, a híres egri püspökkel többször évelődött II. József császár.

Egy alkalommal megpillantván az Eszterházyak címerében levő griffmadarat, azt kérdezi tőle:

- Mondja csak gróf úr, hol teremnek ezek a furcsa madarak?

- Ott, felséges uram, ahol a kétfejű sasok, - válaszolta Eszterházy.

A császár, úgy mondják, nem volt kíváncsi bővebb magyarázatra.

Krisztus és a magyar mágnás.

Batthyányi József gróf, mint hercegprimás, egy alkalommal hatlovas hintón hajtattott át a pesti hajóhidon. Egy fiatal ember, ki később a vérpadon halt meg, merészen odakiáltotta a főpapnak:

- Krisztus és apostolai mezitláb és gyalog jártak, nem pedig hatfogatu hintóban!
- Édes fiam, vágott vissza a főpap, Jézus Krisztus egy szegény ácsfiú volt, de én egy magyar mágnás fia vagyok ám!

Palatinus Jóska.

- Palatinus Jóska, gyere játszani! - Sokszor hangzott ez a hívó kiáltás az alcsúthi kastély udvaráról József főherceghez, a ki persze akkor szintén vidám, fürge fiú vala.

És Palatinus Jóskát nem igen kellett csalogatni. Felkereste ő a maga jókedvéből is az egyszerű jobbágy-fiúkat s játszott, nyargalászott velük. Egyszer egy sváb fiúnak háborusdi közben véletlenül betörte a fejét. A gyerek apja nagy panaszszal jött a nádorhoz e miatt, a Jóska herceg ellen.

- Hát tudod mit? - mondá neki a nádor. - Majd a legközelebbi alkalommal, mikor a gyerekek megint háborusdit, törje be a te Hanzid az én Jóskámnak a fejét s én nem fogok te hozzád menni miatta panaszra!

Kossuth legelső szónoklata.

Érdekes epizódot beszélt el Kossuth ifjú korából Nagy Mihály, volt tállyai lelkész, ki négy-öt évvel volt idősebb Kossuthnál, a kit ő is tanított latinul.

Nagy Mihály 1816 körül theologus volt Eperjesen, a hol Kossuth ugyanakkor az 5-6-ik osztályba járt.

Egy vizsgálat alkalmával felszólították Kossuth Lajost, hogy beszéljen az erényről. Kossuth a padban mondá el beszédét, mire egy Okolicsányi nevű úriember így szólt hozzá:

- Fiam, el tudnád-e ugyanezt a pódiumon is mondani?

Kossuth igenlőleg válaszolt s midőn feleletét a pódiumon ismételte, Okolicsányi lelkesen felkiáltott:

- Fiam, így még nem hallottam beszélni az erényről. Ez az első szónoklatod olyan pompásan sikerült, hogy e téren szép jövő vár reád.

Megjegyzendő, hogy Kossuth latinul beszélt.

A magyar anyák.

Az 1866-iki porosz-osztrák háború idején második ujoncozást akartak Magyarországon elrendelni.

- Az lehetetlen, - mondotta Deák Ferenc az osztrák hadügyminiszternek.

- S miért volna lehetetlen? - pattant fel a hadügyminiszter.

- Csak azért, - válaszolt nyugodtan a haza bölcse, - mert a magyar anyák egy évben csak egyszer szülnek.

S nem is ujoncoztak.

Tanuljanak magyarul.

Scitovszky János hercegprimás az ötvenes években egy alkalommal meglátogatta a nagy-szombati gymnasiumot és konviktust, melyet százezer forinttal ő alapított. A fogadtatás fényes volt. Mikor aztán a tanulókról kérdezősködött, az igazgató kijelenté, hogy a német tannyelv iszonyú nehézségeket okoz.

- Nos hát tanítsatok magyarul, mondá a hercegprimás.

- De nem lehet, - válaszolt az igazgató - mert a német tannyelv van előírva.

Az öreg főpap egy darabig gondolkozott, aztán a következő utasítást adta:

Tanuljanak magyarul, feleljenek deákul! Nos punktum!

A hazaszeretet csókja.

Kossuth Lajos forradalmi beszédjei közt egyik legnagyobb hatású az, amit toborzó körútja alkalmával Cegléden mondott el. Felhívására Cegléd egész férfi népe fegyvert ragadott.

A szónoklat végén egy fiatal menyecske, ölében tartva csecsemőjét, odarohant Kossuth Lajoshoz, s meg akarta csókolni a kezét. Kossuth egy intésével megállította.

- Szent a csók, - fordult aztán feléje, - amit a hazaszeretet hí az ajkra. Csókolja meg, derék asszony, helyettem a gyermeket, hogy a hazaszeretet csókja ott égjen a homlokán.

Ne uralkodjék felettünk.

Az abszolút uralom alatt Szent István ünnepét ülte a főváros, a hol *Scitovszky* János a primási udvar fényében jelent meg. Résztvett az ünnepélyen a magyar főpapság, az arisztokrácia, az udvari és katonai főméltóságok képviselete.

A hadsereg főtisztjei a számukra külön föntartott padokban foglaltak helyet, *Albrecht* főherceg, a katonai kormányzó vezetése alatt.

Mise után az öreg primás a szószékbe menve s *Albrecht*re mutatva, szent beszédjének jeligéjét az ő érdekes tót dialektusával így kezdte meg:

- „*Nem akarunk, hogy felettünk uralkodjék...*” S tartott a hazafiúi kötelességekről oly lángoló beszédet, hogy a jelenvoltak megkönnyezték.

Beust és Deák.

Tudvalevő, hogy az 1867-iki kiegyezés megkötésénél Beust bárónak, a jeles osztrák államférfiúnak oroszlánrésze volt. Az egész kiegyezést Deák Ferenc és ő csinálták, a parlamentek csak ráadták az áldást.

A kiegyezés megkötése után, egy magyar főúr szemrehányást tett Beustnak, hogy kevés engedményt tett a magyaroknak.

- Én mindenben engedtem Deáknak, - válaszolt Beust. - Nem az én hibám, hogy nem követelt többet.

Hogy ismer két magyar ember egymásra külföldön?

Vámbéry jeles tudósunk és Kmetty a 48-as honvédtábornok évek óta ismerték egymást Stambulban. Sokszor összejöttek, de mindakettő tökéletes muzulmánnak hitte a másikat. Török neveik voltak, törökül beszéltek és senki sem volt, a ki felvilágosította volna őket egymás származásáról.

Egyszer azután Kmetty meghallotta, hogy az ő tudós effendije magyar ember, - megszólítja hát:

- Azt beszélnek, hogy ön magyar születésű. Nem lehet az.
- *Fenét* nem lehet, - feleli Vámbéry.
- No, már ha a *fenén* kezd, akkor látom, hogy hazámfia!

József főherceg és a német professzor.

József főherceg gyermek korában sem igen kedvelte a németet, kivált hogy ha az még professzor is volt.

Ilyen fajta pápaszemés professzor került egyszer melléje, a ki iránt máskülönben is különös ellenszenvvel viseltetett.

Ez a tudós professzor egy szép napon hirtelen eltűnt. Keresték-kutatták napestig, de még nyomára sem tudtak akadni. Mintha csak a föld nyelte volna el.

Már azt hitték, hogy valami szerencsétlenség érte, midőn a kis Jóska főherceg hitoktatója előtt bevallotta, hogy a németet bizony ő tette el láb alól.

És pedig hogyan?

A nagy park közepén állt egy aféle múzeum, a melyben római műemlékek voltak összegyűjtve. A jámbor tudós nagy gyönyörűsége tellett ezek tanulmányozásában. A kérdéses nap reggelén szintén ide tévedt a német. S a mint nagy áhitattal ott silabizált valami régi feliratot, a kis Jóska herceg rázárta az ajtót s azzal hazament szépen, mint a ki jól végezte dolgát.

Kossuth és a ruha.

Kossuth főképp fiatalabb korában csinosan szeretett öltözködni. Mindig úgy járt, mintha skatulyából húzták volna ki. Deli természetű lévén, a ruha is jól állt rajta.

A szabadságharc idején Tóth Gáspár, a híres pesti szabó dolgozott neki. Tóth egyszer tréfálózva azt mondta Kossuthnak, hogy izléséből ítélve, nagyon jó szabó lett volna belőle.

- Az nagy dolog, - válaszolt Kossuth, - mert a jó szabó ritkaság. Annak az embert nemcsak kívülről kell ismernie, de belőlről is. Könnyű ruhát csinálni olyan dúsgazdagnak, mint Csernovics Péter, de nehéz a magamforma szegény embernek. A ruha ajánló levél.

Tóth Gáspár sokszor fölemlíté Kossuthnak ezt a találó nyilatkozatát.

Muszka bürokrácia.

Gorcsakoffról, az egykori orosz kancelláról beszélnek ezt a jellemző kis történetet:

Egy tavaszon újra festették a dolgozó szobáját.

Midőn a kancellárnak be kellett volna hurcolkodni, előhivatá az igazgatót, s rettenetes haraggal illeténmódon támadta meg:

- Hát én szívjam be ezt a fertelmes kigőzőlgést, s elrontsam az egészségemet? Tüstént ültess be ide néhány irnokot, hogy a fojtó levegőt beszívják. S ha a szoba tökéletesen kiszáradt, tégy jelentést nekem.

A király szivarjai.

Köztudomású, hogy királyunk, Ferenc József, szenvedélyes dohányzó volt. Természetes tehát, hogy asztalain a legkitünőbb szivarokat tartotta. De nemcsak magánlakása, hanem még a dolgozószobája melletti irodában is.

Egy alkalommal éppen egy magyar származású százados dolgozott az irodában, midőn egész váratlanul belép a király édes atyja, a megboldogult Ferenc Károly főherceg.

- A százados urat, - válaszolt a tisztt üdvözlésére az aggt főherceg - ne hátráltassa jelenlétem ö felségénél; ha jelenteni valója lesz, csak lépjen be bátran.

A főherceg hosszabb időt töltvén a királynál, a százados csakugyan kénytelen volt a kapott engedélylyel élni és aláírás végett egy időközben elkészített okmányt az uralkodóhoz bevinni.

Midőn belép a királyhoz, az aggt főherceg már bucsúzóban van. A király az okmányt sietve átfutja és aláírja, mire a tisztt távozik, hogy az okmányt sietve kézbesíttesse a hadügyminiszternek.

Alig lépett ki a teremből a százados, Károly főherceg követni akarja öt, de az uralkodó gyöngéden megfogván karját, visszatartja:

- Kedves atyám, kérem várjon egy-két percig!

- Miért? - kérdezi csodálkozva a főherceg. - Hiszen már megbeszéltük a dolgot.

- Oh, távolról sem azért, hanem hogy ideje legyen a századosnak...

- Mire legyen ideje? - vág közbe a főherceg.

- Hogy megdézsmálhassa a másik szobában levő szivarjaimat, - válaszolt a király mosolyogva.

- Hiszen mikor hozzám jött, nem dughatott azokból zsebeibe, mert feszesen álló egyenruhája elárulta volna. Ök már megszokták, hogy tölem távozva lássák el magukat szivarral, - mert ök is kedvelik ám a finom szivarokat!

Ez is kritika.

Egy estélyen, a hová Liszt is hivatalos volt, valami ujdonsült művész „új” keringőjét kalimpálta el a zongorán.

Egyik-másik vendég, szokás szerint, el volt ragadtatva, a mester azonban nem is igen figyelt rá.

- Talán ismeri már e keringőt, - szólítja meg a bájos háziasszony, - hogy egy csöppet sem érdeklődik iránta.

- Ismerem már ezelőtt három évről, - válaszolt a maestro finom mosolylyal, - de akkor még másnak volt a szerzeménye.

Az öszsbirodalom és a mennyország.

Mérvadó helyen egyszer arról akarták meggyőzni Deák Ferencet, hogy minő boldog lenne Magyarország, ha beolvasztatnék az öszsmonarchiába.

- Elhiszem. De mennyivel nagyobb ennél a mennyei boldogság, s még sem akar az ember meghalni, - válaszolta Deák Ferenc az ő bölcs nyugalmával.

Ötven milliós öröm.

A delegációk 1887. évi rendkívüli ülészsaka alkalmával történt.

Andrássy Gyula gróf találkozott egy ellenzéki delegátussal, a kit nagy örömmel üdvözölt.

Hogy érzi magát?

- Örülök a delegációnak, - felelte az udvarias ellenzéki férfiú, - mert alkalmam van viszontlátni excellenciádat.

- Andrássy mosolygott, belenézett az előtte fekvő törvényjavaslatba, s aztán így szólt:

- Igen köszönöm, csak hogy ez az öröm mégsem ér meg - ötven milliót.

Egy császár, ki a „Bädecker”-nek engedelmeskedik.

I. Vilmos császár élte alkonyán gyakran betegeskedett. Egy ilyen alkalommal orvosai éppen nála voltak, midőn a katonabanda nagy harsogással elvonult az ablaka előtt, a közönség pedig zajosan éltette az uralkodót.

Vilmos nagy ügygyel-bajjal felemelkedik karosszékéből és az ablakhoz támolyog.

- Miért nem marad felséged nyugodtan? - figyelmeztette egyik orvosa.

- Csak bizza reám, válaszolt mosolyogva az agg császár. - Okvetlen az ablakhoz kell mennem; most üti a delet, a Bädeckerben pedig meg van írva, hogy ez órában látható vagyok az ablaknál.

A király és Andrássy Gyula gróf.

Andrássy Gyula gróf tudvalemőleg az öszses európai uralkodók rendjeleit birta. A Szent-Hubert-rendet *ugyanazon postával* küldte meg a bajor király Ferenc József királynak és Andrássy grófnak.

Királyunknak tudomására jutván Andrássy e legujabb kitüntetése, e szavakkal fordult hozzá:

- No, gratulálok, ma minket egyforma szerencse ért.

- Könnyen beszél felséged, - válaszolt Andrássy, - egy aranygyapjas rendet ad érte és kvitt. Nekem pedig ki kell fizetnem a nyolcezer forintot, ami a rendjelért jár.

- Majd segítünk a dolgon - jegyezte meg mosolyogva a király.

S csakugyan kieszközölte a szokásos díj elengedését.

A két fej.

Simor János hercegprimás korában se szeretett nyilvánosan szerepelni. Az egyház érdekeinek diplomáciai képviselőjét régi barátjára, a kalocsai érsekre bízta. Ezt a tettet *Andrássy* gróf a következőleg jellemezte:

- A katolikus egyháznak Magyarországon voltaképpen két feje van: a kalocsai érsek a látható és a hercegprimás a láthatatlan.

Simor lelkéből nevetett, mikor a gróf találó megjegyzését tudomására hozták, de ő sem maradt adós a kölcsönnel.

- Teljes igaza van kegyelmes uramnak, - mondotta a grófnak egyik találkozásuk alkalmával. - Úgy vagyunk mi is, mint Magyarország kormánya, melynek látható feje gróf *Andrássy Gyula* és *Deák Ferenc* - a láthatatlan.

A királyné és a verscsinálás.

Erzsébet királyasszony nagy előszeretettel viseltetett a szépirodalom iránt. Különösen a báró *Eötvös József* költeményei nyerték meg tetszését.

Falk Miksával, a magyar nyelv tanítójával, el is olvasták egytől-egyig.

Egy alkalommal a „Végrendelet” című kis versét olvasta föl Falk. A királyasszony el volt ragadtatva szépsége által.

- Kár, - fordult Falkhoz, - hogy testvérem, a nápolyi királyné nem tud magyarul, mert ő igen élénk érzékkel bír a szép költemények iránt.

- Ha felséged parancsolja, - válaszolt Falk, - le lehet azt fordítani németre.

- Versben? - kérde ő felsége. - Mert máskülönben a költemény szépsége eltűnnék.

- Talán versben is, - felelte Falk, - fiatal koromban sok magyar verset fordítottam le németre.

- Hát csinálja meg, - mondá a királyné.

- Most mindjárt?

- Igenis, most mindjárt; én nem fogom zavarni.

Falk nyomban hozzáfogott, a királyné pedig a legnagyobb csöndben, feszült figyelemmel kísérte a munkát.

Midőn egyszer Falk fölpillantott, a királyasszony mosolyogva jegyezte meg:

- Ez engem nagyon érdekel, mindig kíváncsi voltam látni, miként csinálják a verseket.

Körülbelül egynegyed óra múlva elkészült a versesfordítás, a melyet a királyné zsebre tett. Másnap, mikor Falk ismét megjelent óra-adásra, a király asszony e szavakkal fogadta:

- A nápolyi királyné nevében meg kell köszönnöm önnek a fáradságát. A vers rendkívül tetszett nővéremnek, meg is tartotta magánál a kéziratot.

Kinek beszél.

Andrássy Gyula gróf a hírlapírókat, a közvélemény e szócsöveit, mint minden államférfi, igen kedvelte. Természetes, hogy alkalmatlankodtak is neki eleget.

Külügyminiszter korában egy hírlapíró éppen az utcán csipte el, midőn a delegáció ülésére ment.

- Beszélni fog ma excellenciád az esti-lapoknak? - kérdezte tőle a hírlapíró.

- Én Európa népeinek és nem az esti-lapoknak beszélek, - válaszolt Andrássy gróf csipős hangon.

„Addig éljen”...

A királyi család gödöllői otthonában mellőzött minden feszes szertartást, rideg formaságot. Gyakran megtörtént, hogy a vidék kisurai ott ebédeltek a király asztalánál.

Az ilyen polgáris, bizalmas ebédekről kedves adoma forog közszájon. Ráday Pál gróf, Gödöllőnek a hetvenes években szolgabirája, 1873. november havában hivatalos volt ő felségeikhez ebédre. Az egyik szárnysegéd folyton kínálhatta Rádayt borral, s ezt a király is észrevette.

- Igyék, gróf úr, hisz *egy pohár bor a hazáért meg nem árt!* - mondotta a király.

Ráday meglepetve nyúlt a poharához.

- Felsőges uram, engedje meg, hogy a költő szavait tovább fűzhessem: *A legelső magyar ember a király!* Éljen a király!

S már üriteni akarták a poharat, midőn Erzsébet királyné szólt közbe:

- Hadd folytassam én is: *Addig éljen, mig a honnak él!*

Deák Ferenc és a hentes.

Deák Ferenc egy pityergő gyermeket látott az utcán, a ki nem volt képes hazatalálni. Az öreg úr megfogta a gyermek kezét s szépen hazavezette.

A gyermek apja, egy pocakos hentesmester, teli volt hálával és köszönettel. Sőt mi több, zsebébe nyúlt és Deáknak, a kit nem ismert fel, egy forintot akart a markába nyomni. Deák persze, visszautasította az ajándékot.

A hentes csak most kezdte észrevenni, hogy az öreg úr talán mégsem olyan közönséges ember, aminőnek kopottas atillája után látszik.

- Ha már a pénzt nem akarja elvenni, - szólt a hentes, - fogadjon el tőlem legalább egy jó tanácsot.

- Egy jó tanács! - mosolygott Deák. - Annak soha sem voltam ellensége. Hadd halljuk!

- Ne egyék nyáron soha tormásvirslit. S ha mégis ráfanyalodik, nézze meg jól, mert a legtöbb esetben lóhus van benne.

Garasos koma.

Mária Valéria főhercegnkisasszony 1868-ban történt születése alkalmából Eger városa üdvözlő küldöttséget menesztett a királyhoz. A mint Lévay püspök, a küldöttség szónoka elmondta üdvözlését, egyszerre csak előlép egy földműves s ekkép szólítja meg a királyt:

- Felsőges királyom! kegyelmes uram! Ősi szokás a magyarnál, hogyha oly házba jut, melynél gyermek született és ő még nem volt meghíva komának, - maga hívja meg magát garasos komának. Minthogy ezúttal én is ilyen sorban vagyok, kérem Felsőgedet, kegyeskedjék engem elfogadni garasos komának; mire nézvést ezennel le is szúrom a garast.

Ezzel egy fényes tallért tett az asztalra.

Nagy volt ugyan a meglepetés, mert a garasos komaság följajánlása nem volt a fogadási programban; hanem azért senkinek sem jutott eszébe, hogy a derék földművesre megnehezteljen, s legkevésbé vette zokon maga a biztatólag mosolygó király.

Ki maga?

Erzsébet királyné jó szivéről, pompás kedélyéről szól ez a kis jelenet, mely a várkerti sétátéren, a királyasszony kedves sétahelyén játszódott le. Egy 86. ezredbeli baka a várkertet őrizni járt fel s alá a posztján, felszuronyozott puskájával. Csak reggel hat óráig szabad a közlekedés a sétátéren olyankor, a mikor az udvar itt van Budapesten. S hogy hat óra után a falevelek hullásának egyetlen tanúja se legyen, hogy a sétateret halandó át ne lépje a tiltott időben, ezt őrizte gondosan az ég felé álló szurony a büszke bakával. Hat óra után csakugyan egy lélek sem járt a fasorok közt, mert a várkert sétálói respektálják az őrtálló baka szuronyát és az udvar azt az óhaját, hogy a sétateret ilyenkor a királyi család tagjainak engedjék át. Egy félóra telhetett el az előírt idő után s az őr egy fekete ruhás nőt vesz észre, a ki lassú lépésben sétál a fák alatt s néhol meg-megállva, le-letekint a Dunára és azután ismét tovább halad egyenesen az őr felé. Még nem jut el hozzá három lépésnyire, a mikor az őr tele torokkal így kiált felé:

- Halt! Kicsoda maga?

- *A királyné vagyok!*

A szurony és a baka nem hederít erre a kijelentésre, tovább kiáltja:

- *Ha maga a királyné, akkor menjen fel a szobájába, mert itt hat óra után senkinek sem szabad járni. Hallotta?*

A fekete ruhás nő szivből felkacag, kiveszi az óráját s így felel az őrnek:

- *Igaza van. Már fél hét.*

S ezzel eltávozik a sétatérrel.

A szurony még egyenesebben mered az égnek, s a baka még büszkébb, a mint megint üresen látja a sétateret. Délig egy eleven lélek sem zavarja a posztot. Ekkor azonban felváltják; s a legelső az, hogy becsukják, de csak azért, mert ildomtalan hangan teljesítette kötelességét. A második, a mit vele cselekedtek, az volt, hogy hivatalból kitüntetésre terjesztették fel, kötelességének pontos teljesítése miatt.

Mit ad érte?

Klotild főhercegnő 1875 nyarán fiaival együtt néhány hétig Tátra-Füreden időzött.

Ugyanott fürdőzött Oltványi Pál szegedi prépost is, a ki csakhamar ösmeretséget kötött József főherceg virgonc s eleveneszű fiacskáival. Különösen a kis László főherceggel évelődött gyakran. Egy izben tréfálkozva így szólt a kis főherceghez:

- Csúti plébános vagyok és enyém az egész Alcsúth. Elveszem a főhercegtől.
- De nem adom ám oda.
- És én mégis elveszem.
- Kisértse meg. Odaállítjuk derék honvédeinket és majd meglátjuk, hogy mennyi bátorsága van a prépost úrnak.

Oltványi egy darabig gondolkozott, aztán engedékenyebb hangon mondá:

- Tudja mit? Egyezzünk ki. Én odaadom Alcsúthot. Mit ad érte a főherceg?

A kis főherceg mosolygó arccal nézett a prépostra s így válaszolt:

- A váci püspökséget.

A kis főherceg e feleletének még nagyobb csattanósságot adott az, hogy a váci püspökségre - mely ez időben üresedésben volt, - állítólag Oltványi is aspirált.

Egy jellemző szó.

Kossuth, a ki olyan csodás bűbájjal kezelte nyelvünket, egyetlen egy új szót csinált.

Ez a szó: *tény* (factum).

Egy hirlapi dolgozatában használta először, aztán a szószéken, s néhány hónap alatt az új szó általánosan használatba vétetett.

Igazán jellemző Kossuthra nézve, a ki mindig az actió embere volt, hogy egyetlen egy szót csinált, s ez az egy szó is: „*tény*.”

József főherceg tréfája.

Köztudomású dolog, hogy József főherceg a tűzoltóintézménynek egyik legfőbb istápolója és terjesztője volt hazánkban. Alcsúthon valóságos minta-tűzoltóságot szervezett, melynek ő maga a főparancsnoka.

S ez állásának is a legodaadóbb buzgalommal él. Rendesen maga vezényli a vész színhelyére tűzoltóit.

Egy ízben Ráday gróf, a kit nagyon kedvelt, időzött Alcsúthon. Az estebéd után a tűzoltóságról folyt a beszélgetés.

- Az én tűzoltóim a leggyorsabbak az egész országban, jegyezte meg a többi közt a főherceg.
- Elhiszem, - válaszolt Ráday gróf. - De azért a fejemet teszem rá, hogy tűz esetén mégis hamarabb lennék a vész színhelyén, mint ők, noha nem vagyok tűzoltó.
- Vigyázzon, mert szaván fogom, - felelt a főherceg mosolyogva.

Ezzel a társaság szétoszlott, s kiki hálótermébe vonult.

Ráday grófot csakhamar elnyomta az álom. Egyszerre azonban a vészsíp harsogása riasztja fel. Tüzet jelzett az ő.

Ráday grófnak hirtelen eszébe ötlött az esteli beszélgetés. Szégyen volna, ha ő elmaradna a tűztől, míg a főherceg bizonyára ott lesz.

Gyorsan kiugrik az ágyból, s öltözködni kezd. - Azonban cipőit nem találja sehol. Hol lehetnek?... Igy meztláb csak nem mehet az utcára. Keresi az ágy alatt, felhány mindent, - de a cipő nincs, hát nincs.

Végre is szégyenkezve búvik vissza ágyába.

Néhány pillanat múlva teljes tűzoltói-uniformisban József főherceg nyit rá.

- Nos, hát ön a párnák közt, midőn a kastély összes férfi-népsége talpon? - kérdező nevetve.

Ráday gróf szörnyen röstelte a dolgot.

- Higyje el fenséges uram, - válaszolt nekivörösödve, - hogy nem rajtam múlt, hanem átkozott cipőimen, a melyek eltűntek, mintha a föld nyelte volna el őket.

A főherceg vidám kacajra fakadt.

- Tehát a cipő az oka mindennek?!... No lám. Megmondom hát. A cipőit én dugattam el, mert próbára akartam tenni, hogy tud-e magán segíteni, ha veszedelem van. - Egy jó tűzoltónak, egy férfiúnak, - tette hozzá a főherceg komolyan, - soha sem szabad zavarba jönni, ha a vészjel segítségül hívja.

Umberto távirata.

Umberto, az anarchisták által meggyilkolt olasz király, teljes életében irtózott az udvari ceremóniáktól.

Mikor 1875-ben trónörökös korában V. Ferdinánd temetésén Bécsben járt, nagyon kellemetlenül érintette az a hideg, kimért szertartásosság, amelyet ott tapasztalt. A temetés után atyjához, a nagynevű Viktor Emánuelhez a következő gunyoros táviratot intézte:

„Felség! Alattvalói hódolattal jelentem, hogy ő cs. k. apostoli felsége, V. Ferdinánd császár és király legkegyelmesebben elhatározta, hogy *eltemettessék*.”

Viktor Emánuel nevetve mutogatta fia táviratát környezetének, s így csakhamar a bécsi udvar is megtudta azt. A táviratban levő maró gúny miatt, az a hideg viszony, a mely Ausztria és Olaszország közt ugyanis megvolt, még fagyosabbá lett.

A spanyol grand.

A főrendiházban a vegyesházasságok kérdésében Andrassy Gyula gróf tudvalevőleg a törvényjavaslat mellett küzdött. Az ellenzék hivei között volt több osztrák mágnás is, aki mint aféle indigéna, ez alkalommal eljött Budapestre szavazni.

Egy ilyen mágnást Andrassy megpillantott a buffetben s ezt a kérdést intézte hozzá:

- Mit csinálsz nálunk, kedves barátom?

- Eljöttem, hogy a törvényjavaslat ellen szavazzak, - felelt a mágnás némi zavarral.

- Persze, persze! S mikor voltál legutoljára Budapesten?

- Ezelőtt húsz évvel, - felelte a mágnás növekedő zavarral.

- Képzeld csak, - szólt most Andrássy gúnyos mosolylyal - én sem voltam húsz év óta Madridban, s ma mégis oda kell mennem. A kortez fontos törvényjavaslatot tárgyal és szavazni akarok. Mert tudnod kell, én spanyol grand is vagyok... Nos, mit szólsz hozzá? Ugy-e nagyon is spanyolos dolog?

Az osztrák főúr sértődve vonult vissza.

Kiket tegezett Kossuth?

Mikor 1889-ben nyolczszázötven magyar látogatta meg a turini remetét, Törs Kálmán orsz. képviselő a híres 3-ik honvédszászlóalj három tisztjét vezette Kossuth elé.

Alkonyodott már. Kossuth fáradt volt a nap izgalmaitól. De a mikor előtte állott a szabadságharc ez a három őszbeborult hőse, egyszerre fölugrott székéről, alakja kiegyenesedett, szemei villámlóan szikráztak.

- Ti voltatok azok, - szólt a honvédekhez - akiknek ama nagy napok dicsősége köszönhető. Az Isten áldjon meg, fiaim!

Csak ezeket tegezte Kossuth az egész társaságból.

Az áruló pipa.

József főherceg egyszer valahol meghűlvén, toroklobot kapott.

Noha a baj éppen nem volt veszélyes, orvosai mégis eltiltották a dohányzástól.

A tilalom napjától a főherceg, - nyilván, hogy a dohányzásért egy kis balzsamos levegővel kárpótolja magát, - minden reggel korán fölkel és nagy sétát tett az alcsúthi park rejtett bokrai között.

A mint egy pirkadó hajnalon egymagán így sétálgat, egyszerre csak Klotild főhercegnő tűnik elő a kis Laci főherceggel. Derűs idő lévén, ő is korán kelt, hogy férje társaságában élvezhesse a hajnal szépségeit.

Most már együtt indultak sétára. Alig tesznek azonban néhány lépést, a kis László főherceg ijedten kiált fel:

- Papa, papa! Füstöl a zsebed!

A mély államtitok egyszerre elárultatott. Mert nem a zseb füstölt, hanem a makrapipa, a melyet a főherceg, - nehogy szerető neje esetleg szemrehányást tegyen neki az orvosi tilalom áthágásáért, - gyorsan zsebre csúsztatott.

A ki könnyen teheti.

Wodianer Móric, a dúsgazdag bécsi bankár egyszer bérkocsin ment valahová s egy forintot nyomott a kocsis markába.

Ez elégedetlenkedve jegyezte meg:

- Az ifjú báró úr rendesen *öt forintot* szokott ám adni...

- Hja az könnyen teheti, - vágott szavába az öreg bankár. - Én is annyit adnék, ha milliomos apám volna.

Leo pápa tanácsa.

A jubileumi évben több hitbuzgó osztrák arisztokrata hölgy Rómába utazott s Péter-fillérekkel kedveskedett a szent atyának.

Egy grófné fölhasználta a kedvező alkalmat, hogy hosszas beszédben panaszolja el, mennyire céltévesztett az ő élete, mert oly férjhez van bilincselve, a kiből nincs egy csöpp vallásos érzület, a ki teljesen a világi élvezeknek: a játéknak és a táncnak adja át magát.

Leo pápa szép csöndesen végighallgatta a grófnőt s a midőn végre befejezte panaszát, így szólt hozzá:

- És azt hiszi kedves leányom, hogy helyes volt egy olyan izgékony férjet, mint az öné, heteken át magára hagyni, hogy ily hosszú utat tegyen?... Térjen vissza asszonyom, s kísértse meg még férjét a bálba követni esténként, remélhetőleg csupa hálából másnap reggel aztán ő fogja templomba kísérni kegyedet.

Umberto az iskolában.

Umberto olasz király körutat tett országában s meglátogatott egy falusi iskolát.

Kérdezi egyik gyerektől:

- Kik Olaszország legnagyobb férfiai?

- Viktor Emánuel, Garibaldi...

A tanító odasúg valamit egy másik fiúnak, s az feltartja kezét.

- Talán te is tudsz még egyet? - kérdi a király.

- Igen, Umberto király.

- Hát az miféle nagyot cselekedett?

- Nem tudom, - felelt a fiú.

- No vigasztalódjál fiam, mert én sem tudom, - felelé mosolyogva Umberto.

A Munkácsy málhája.

Munkácsyné egyik ismerősének megboldogult férjéről a következő apróságot beszélte:

- Mikor Miska Amerikába indult, vitt magával annyi málhát, mint a mennyit visz olyan ember, a ki először tesz életében hosszú tengeri-utat. Azt hittem, hogy visszajövet még több lesz a podgyásza, mert azt írta, hogy mindenütt elhalmozták ajándékokkal s maga is tett bevásárlásokat. Hát tudja-e, mit hozott haza? Egy kis utiböröndöt, melyben volt két ing, egy pár harisnya, meg négy zsebkendő. A többit elszedték tőle az amerikai yankeek - emlékül.

Jöjjön hozzánk királynak.

József főherceg Kolozsvárról Brassó felé utazott. Az erdélyi hegyalja egyik állomásán a vonatot bortermelő gazdákból álló küldöttség várta, hogy a legmagyarabb főherceget megkínálja egy pohár fillokszerás világ előtti borral. A mint a vonat megállott, odament a küldöttség a főherceg kocsijához s tiszteletteljesen felajánlotta a bort. A főherceg a figyelmet megköszön-

ve, el is fogadta a gazdák kedveskedését s egy pohár bort megivott. A mint a poharat a küldöttség vezetőjének visszaadta, hirtelen előlépett a tömegeből egy jóképű gazda s így szólt a főherceghez:

- Fenséges uram, egy kérésem volna!

Erre a főherceg a legnyájasabban biztatta az illetőt, hogy csak hamarosan adja elő, mert a vonat azonnal indul. A gazda erre szemével hamisan hunyorítva, így folytatta beszédét:

- Hagyja ott, fenséges uram, azt a fene katonaságot, nem a fenséges úrnak való az.

A főherceg erre azt kérdezte, hogy hát mit tegyen?

- Tudja mit, fenséges uram, - feleli a gazda, - *jöjjön el hozzánk királynak.*

A főherceget egy percig zavarba hozta ez a jó indulatú indítvány, azonban gyorsan feltalálta magát s így felelt a kérelmezőnek.

- Bácsi, ne beszéljen ilyen bolondokat, mert még valaki meghallja, s magát is bezárják érette, meg engem is.

Igérni nehéz!

Andrássy Gyula gróf volt miniszterelnököt egyik főherceg egy izben valami rendszabály támogatására akarta rábírní. Andrássy megtagadta a támogatást, mert a kérdéses rendszabályt hátrányosnak tartotta államéletünkre.

- Ha nem is akarja megtenni, - szólt ekkor a főherceg, - legalább igérje meg, mint mások.

- Igérni nehéz, megtartani könnyű, - felelte Andrássy Gyula.

Mi az okmányhamisítás?

Pauler Tivadar, volt igazságügyminiszter tanári működéséből maradt fenn ez a kis történet.

Egyik negyedéves joghallgatóra anyagi körülményei lehetetlenné tették az utolsó félévre való beiratkozást. Másrészt azonban azt sem akarta, hogy kárba vesszen a többi hét félév, amit sikerrel futott meg.

Meghamisította tehát az indexét. A tanárok aláírását és a kvesztorét a tandíj befizetéséről szóló nyugta alatt a csalódásig hiven utánozta, annyira, hogy folyamodására minden nehézség nélkül kitézték a vizsga határnapját.

A vizsga napján Pauler Tivadar kezében tartván a hamisított indexet, tekintetével folyton az ifjút fikszirozta, kit ez a tekintet annyira megzavart, hogy a feltett kérdésekre alig tudott helyesen felelni.

A tanárok fejüket csóválták a szorgalmasnak ismert ifjú zavara felett.

- Beszéljen nekem - szól Pauler hidegen - az *okmányhamisításról.*

Képzeltető az ifjú lelkiállapota. Elhalványodott, a rémület néhány pillanatra elfojtotta szavát.

Végre nagy erőlködés, erős küzdelem után, elkezdte fejtegetni, hogy micsoda borzasztó bűntény az okmányhamisítás, melynek megtorlása épen azért áll az állam érdekében, mert a bűntény nemcsak egyeseket, hanem családokat, testületeket is megkárosítással fenyeget; szóval, közveszélyű cselekmény.

A többi tanárokat meglepte az ifjúnak helyes felelete. Nekik nem volt képes csekélyebb jelentőségű kérdésre sem ily alaposan megfelelni. Nem tudták mire vélni a dolgot. Pauler pedig maga járt közbe a többi tanároknál, hogy ne buktassák meg a szerencsétlen ifjút.

A ki mindig készen van.

Moltkéről, a híres német hadvezérről, beszélnek e jellemző apróságot.

Egy ízben Roon porosz hadügyminiszter e szavakkal rontott be a betegen fekvő tábornagyhoz:

- Háborúnk van Oroszországgal!

- A szekrény második fiókjában balra van a haditerv, - válaszolt a legnagyobb nyugalommal Moltke és a másik oldalára fordult.

Az udvari ebéd.

Még a koronázás alkalmával Beust gróffal történt.

A koronázás napján nagy udvari díszebédet adott a király.

Beust gróf helye a királyné mellé volt kijelölve. Az izgalom, melylyel a sok ünnepség járt, annyira kimeríté a királynét, hogy egy falatot sem volt képes enni. Az udvari etiket pedig azt parancsolja, hogy ha a királyné nem eszik, a mellette ülőknek sem szabad résztvenni az asztal gyönyöreiben.

Beust pedig éhes volt, szörnyen éhes, s az egymásután felhordott pompásnál pompásabb ételek átszenvedtették vele Tantalusz minden kínját.

Gyakorlott diplomata léte azonban uralkodott magán s szokott finom mosolyával folytatta a társalgást felséges szomszédjával.

Végre, mint mindennek, az ebédnek is vége lett.

A királyné fölkel, a gróf pedig egy éhes ember és egy diplomata ügyességével csempészett el az asztalról - *két zsemlyét* s becsúszta azt a himes diplomata-frakk titokrejtő zsebébe.

Később egy félreeső helyen ezzel a szerény lakomával csillapította le gyomra háborgását.

Munkácsy kritikája.

Munkácsy Mihályhoz egy gazdag lipótvárosi bankár kopogtatott be egyszer, s fiának kezdetleges festményét mutatta meg neki.

- Nos, nagy művész, mit mond a gyönyörű képhez?

- Szép, szép. Hát jól számol a fiú?

- Kitűnően.

- Akkor adja az úr kereskedőnek, - jegyezte meg metsző gúnnyal Munkácsy.

A diplomácia furfangjaiból.

Az 1878-iki orosz-török háború után a berlini kongresszuson történt.

Angliát a kongresszuson tudvalevőleg lord Beaconsfield képviselte.

A kongresszus előestéjén lord Russel, a berlini brit nagykövet kétségbeesett arccal látta szobájába rontani Beaconsfield titkárát.

- Uram, szólt a titkár - roppant nagy zavarban vagyunk. Képzelve csak, lord Beaconsfield elhatározta, hogy francia nyelvű beszéddel nyitja meg a kongresszust; hosszú beszédet szerkesztett, amelyet most magol és holnap föltálat nekünk. Kompromittálva leszünk az egész világ előtt, mert a lord mint tudjuk, igen fogyatékosan, rossz kiejtéssel beszél franciául. Az istenért, mit tegyünk?

Russel nem esett kétségbe. Elhajtattott Beaconsfield lakására és bekopogtatott hozzá. A lord éppen vetkőzött; lefeküdni készült.

- Kedves lord, szólt a nagykövet, a városban nyugtalanító hír van elterjedve.

- Ugyan mi?

- Azt mondják nekem, hogy ön francia beszéddel akarja megnyitni a kongresszust.

- Igen. Van valami kifogása ellene?

- Óh nem, - felelt a követ, - mi tudjuk, hogy ön kivergődik majd a kátyúból. De gondolt-e arra, hogy nincs könnyebb dolog a világon, mint egy francia beszéd megszerkesztése? A kongresszuson bizonyára lesznek még vagy féltucatnyian, akik ezt megteszik. De ki beszél jobban angolul, mint ön? Azok a küldöttek, akik Európa minden részéből itt összesereglettek, abban a jó reményben vannak, hogy hallani fogják önt angolul beszélni, mert tudják, hogy ön Angliának legjobb szónoka. Azt kérdelem most: akar nekik ilyen csalódást okozni? Tudna ilyen rettenetes lenni?

Beaconsfield fölvette a monokliját és hosszabb ideig gyanakvólag nézte a nagykövetet.

- Az, amit ön mond nekem, - szólt rövid szünet után, - nem egészen helytelen. Majd gondolkodom még.

És csakugyan meggondolta a dolgot. Angolul beszélt. Átlátott-e a Russel cselén, vagy a hízélgés ejtette meg? Azt nem tudja senki.

A magas pártfogó.

Simor János a hatodik osztályt kitünő sikerrel elvégezván, kispapnak jelentkezett.

A konkurzus napján egyik iskolatársa, a ki protekció segélyével szerette volna magára öltetni a kék reverendát, gúnyosan kérdezte a szerényen félrevonuló Simort:

- Hát neked Jancsi ki a patrónusod?

- Egy igen nagy úr, barátom, - felelé Simor szeliden és minden zavar nélkül.

- Ugyan ki az a nagy úr? - kérdezték a kollégák, kíváncsian körülseregelve a szerény ifjút.

- *Maga a jó Isten!* - hangzott Simor válasza.

Akadtak, a kik nevettek; s akadtak, a kik gúnyolódva mondták:

- Jaj barátom, adnak is itt arra valamit!

És adtak, - mert Rudnay, az akkori hercegprimás az összes pályázók közül elsőnek vétette fel Simor Jánost a papnövendékek sorába.

S ez a „magas pártfogó”: a jó Isten idők multával az esztergomi érseki székbe segíté Simort.

A rejtélyes tanítvány.

Amerling a jeles osztrák festő életéből elevenítik fel a következő apróságot:

Amerling nem szeretett fiatal festőket oktatni. Egy nap azonban egy idősebb, polgáris öltözetű asszony kereste fel leányával, kérve, hogy vegye azt fel műtermébe.

- Nem szoktam megtenni, - válaszolt a festő hidegen. - Unom a tanítást. Ha valakiben van tehetség, magától is viszi valamire. De ha a maga leánya nézni és próbálni akar, leülhet oda a sarokba. Nők úgy sem viszik többre műkedvelésnél.

A leány és anyja mindennap fölkeresték a műtermet. Amerling nem törődött velük.

Egy napon pihenés közben mégis hozzájuk ment s így szólt az asszonyhoz:

- Bocsánat, még meg sem kérdeztem, kihez legyen szerencsém. Van férje?

- Özvegy asszony vagyok, - volt a válasz.

- Vannak gyermekei?

- Csak egy fiam és ez a leány.

- A fia kereskedő, vagy kézműves?

- Nem.

- Hivatalnok?

- Ahogy veszszük.

- Katona?

- Nem mindig. Hát micsoda?

- *Király.*

Amerling első pillanatban azt hitte, hogy tébolyulttal van dolga, - csak később tudta meg, hogy az öreg nő Krisztina szász hercegasszony, Károly Lajos szász király anyja volt.

A bizalmasság útja.

Egy díszebéden Andrassy Gyula gróf egy bankárné szomszédságába került.

A bankárné egyre bizalmasabb hangon beszél az exminiszterelnökkel. Először ő excellenciájának, később Andrassy urnak, végül már csak kedves uramnak szólítja.

E fokozódó bizalmasságnak Andrassy gróf e finom megjegyzéssel vágta utját:

- A keresztnevem: Gyula, nagyságos asszonyom.

Előre!

Az 1885-iki szerb-bolgár háború alkalmával történt. A szerb hadsereg eleinte, tudvalevőleg, győzelmesen nyomult előre. Épen azt a véres csatát vívták, mely a bolgárok javára fordította az egész hadjáratot, miközben a bolgár sereg jobb szárnya egy darabig hátrálni kezdett. Száguldva viszi a hírt egy segédtsz Battenberg Sándor fejedelemnek:

- Fenség! meg vagyunk verve, le vagyunk győzve!

- Hogyan? - kérdi Sándor egész nyugodtan, - tehát egy bolgár sem maradt volna életben, elesett volna valamennyi?
- Óh nem *valamennyi*, Fenség.
- Akkor tehát sem leverve, sem meggyőzve nem vagyunk. Előre!

A napi költség.

Rudolf trónörökös egy izben Németországban vadászván, mint I. Vilmos császár vendége a letzlingeni vadászkastélyban tartózkodott.

A vadászat után a fejedelmi vendégek billiárdot játszottak.

A császár nyert, s nem sokára hálósobájába vonult pihenni.

Rövid idő múlva azonban visszatért s látván, hogy vendégei kártyát kevernek, kérdezte, hogy miféle játékot játszanak.

- Oh, felség, ártatlan gyermekjáték; „nasivasi”-nak hívják, - felelt mosolyogva az egyik főherceg.
- Akkor én is játszom, - felelé Vilmos császár és megtette a tallért, a melyet az imént a billiárdon nyert.

A császár nyert s a két tallért zsebébe csúsztatva, távozni készült.

- Felseged még megteheti ezt a két tallért is, - figyelmeztette a fővadászmester.
- Köszönöm szépen, a mai költségem már fedezve van, - szólt az agg uralkodó és mosolyogva eltávozott.

Kossuth és a címkórság.

Nendtwich Károly, egyetemi tanár, egyszer meglátogatván Kossuth Lajost turini magányában, társalgás közben erősen kikelt a hazánkban dívó rangkórság és címhajsza ellen.

Az agg száműzött egy darabig csak hallgatta; majd hozzá fordult és szeliden kérde:

- Igazán olyan nagy ellensége ön a címeknek?
- Egész szivemből, kormányzó úr.
- Ej, ej, hisz akkor ön engem gonoszul megtréfált.
- Hogyan merészelném én azt? - szólt Nendtwich megütődve.
- A névjegyet értem, melyet beküldött szolgálmtól.
- A névjegyet? - hebegte a derék öreg úr.
- Igen, nézze! Az áll rajta, hogy „*Nendtwich kir. tanácsos.*”

A borju-kotlet.

Ösmeretes tény, hogy a midőn a Bittó-miniszterválság kiütött s az már közel volt a megoldáshoz, a király Andrássyval együtt lejött Budapestre. Akkor derült ki azonban, hogy a válság egyáltalán még nem dőlt el, s a főltség boszankodott fölötte, hogy akkor - hát mért utaztatta őt meg Bittó?

- Felséges uram, mondá engesztelőleg Andrássy, nem olyan nagy dolog az egész. Bittó meghívott bennünket borju-kotletre, csakhogy a borjuk még künn vannak a mezőn.

A király elnevette magát s nyugodtan várta Budán, míg a magyar parlament férfiai az alakítandó kormány iránt megállapodásra jutnak.

A Hentzi-szobor.

A Janszky-tüntetések izgalmas ideje alatt, egy előkelő társaságban, a hol Andrássy Gyula gróf is jelen volt, szóba került a Hentzi-szobor.

- Az én miniszterelnökségem idejében is emlegették a szobor eltávolítását, - szólt Andrássy. - Azt tartom most is, a mit akkor.

- És az?

- Hadd álljon ott a szobor; mert hisz azt hirdeti, hogy megvertük az osztrák ármádiát.

A kocsis mint nyelvtanár.

Lajos Tódor bajor herceg, Erzsébet királyné fivére, el akarván sajátítani a magyar nyelvet, a királynétól kért tanácsot, hogy milyen módszert ajánl neki a nyelv elsajátítására. Nyelvtanból tanuljon-e fordítási gyakorlatok útján, vagy magyar tanítót vegyen maga mellé?

- Nyelvtanból nehezen fogsz megtanulni magyarul, - mondá a királyné.

- Akkor talán jó lesz, ha magyar vidékre költözöm? - kérdezte a főherceg.

- Egy jó módszert ajánlok neked, - válaszolt a királyné. - Fogadj magadnak magyar kocsist, kocsikázz sokat, beszélj vele sokat; így tanulsz meg leggyorsabban magyarul.

A herceg szívesen vette a királyné tanácsát s magyar kocsist fogadott, kit a királyné maga figyelmeztetett, hogy a hercegnek minden kérdésére magyarul feleljen.

Az eredmény meglepő volt.

Vaszary tűzpróbája.

Vaszary Kolos hercegprimás a hatvanas években, mint pannonhalmi főapát buzgón résztvett az akkori hazafias tüntetésekből.

Midőn Fiáth Józsefet, Veszprémmegye főispánjává nevezték ki, a megye közönsége fáklyásmenetet rendezett a tiszteletére, s az üdvözlő szónoklattal Vaszaryt bizták meg.

Hosszú sorokban hömpölygött a tüntető közönség a főispán szállása felé. Ezer torokból hangzott fel az „éljen”-riadal, s Vaszary prémes diszmagyaros bekecsében előállott, hogy az új főispánt a megye közönségének nevében üdvözölje.

Fiáth a lelkes tüntetést azzal akarta megköszönni, hogy kijött a tömeg közé, s közvetlen a szónokkal szemben foglalt állást.

Csengő érces hangon kezdette Vaszary üdvözlő beszédét; de alig fejezett be egy pár mondatot, a főispán hozzáugrik, és karonragadja. Vaszary ijedten tekint szét, míg végre észreveszi, hogy az egyik fáklyától szikrát fogott a bekecse. A főispán a tüzet akarta eloltani.

Ez a váratlan baleset csak egy pillanatra hozta zavarba Vaszaryt, a másik percben már újult erővel folytatá:

- Ne oltsa el, méltóságod! Ne oltsa el, kérem! Hadd legyen ez külső jele a szívünkben égő szeretet lángoló tűzének, amelyet szavakban tolmácsolni úgyis képtelen vagyok.

Természetes, hogy e rögtönzésre fölzúgott az egetverő éljenzés.

Fiáth pedig az ünnepély végén így nyilatkozott:

- No, ennek a fiatal papnak a rögtönző képessége ma igazán kiállotta a *tűzpróbát*.

A ki nem ismeri Jókait.

Joggal hihetnők, hogy nincs az országban litterátus ember, aki Jókainak, mint regényírónak, koszorus nevét ne ismerné. De bizony, akad még ilyen csodabogár.

Jókai az ő melancholikus humorával maga beszélte el egy sághvidéki kirádulása után a következő kis történetet:

...Volt a társaságunkban egy öreg úr. Bemutatnak neki:

- Jókai Mór!

- Jó... ka... i... Mór, - dűnnyögi. - Beh ismerős név valahonnan. Megálljunk csak. Ejnye, hol is, hol is? Ahá hopp! Tudom már. Nem öcsémuram volt az, a ki azelőtt harmincöt évvel olyan szépen szavalta a komáromi examenen ezt a verset: „Tekintetes karok és rendek?”

- De bizony én voltam, - feleltem megörülve a nagy memoriájú aggastyánnak, a ki sohasem hallotta azóta nevemet.

Beszélő magyarok, cselekvő osztrákok.

Poyer Cartier, volt francia pénzügyminister, Károlyi Gábor grófhhoz, aki akkortájt Párisban tartózkodott, egyszer a következő kérdéssel fordult:

- Kedves gróf, nem világosíthatna fel engem, miféle viszony áll fõn Ausztria és Magyarország között?

- Hogy jut ilyen kérdés az eszébe? - nevetett Károlyi.

- Kérdeztem már osztrákot is, magyart is, jogtudóst is, diplomatát is erre nézve; de minél többen magyarázták, annál kevésbé értettem. Két állam-e az egy, egy állam-e a kettõ; szövetséges állam-e, vagy államszövetség-e az a monarchia?

- Hiszen, ha én ezekre a kérdésekre felelni tudnék, - válaszolt a gróf, - akkor én volnék a világ legokosabb embere. Én csak annyit tudok, hogy a magyarok szabadon beszélnek Budapesten, az osztrákok pedig szabadon cselekszenek Bécsben.

A svéd király és a szomszédja.

II. Oszkár svéd király fiatal korában nagy szeretettel foglalkozott a kertészettel. Mikor Saint-Raphaelben lakott, szomszédja volt Karr Alphonsenak, a híres francia írónak, aki szintén nagy barátja volt a kertészetnek. Oszkár herceg - akkor még herceg volt - egyszer nagy könyvesládát kapott Stockholmból, tele a legérdekesebb növénytani és kertészeti könyvekkel. Ezt

látva Karr, másnap átküldött hozzá s udvarias levélben kérte kölcsön néhány órára Linné „Genera Plantarum” című művét.

- Mondja meg a gazdájának, - felelt a szolga útján a herceg - hogy a könyveimet nem adom oda senkinek, de ha akarja, idejöhét olvasni.

Hetek multak el e visszautasítás után, amikor egyszer csak beállít Karrhoz a herceg lakája:

- A herceg nagyon szépen kéreti, adja kölcsön néhány percre az öntözőkannáit, mert a mieink a bádogosnál vannak...

Karr nyugodtan felelt:

- Mondja meg a gazdájának, hogy az öntözőkannáimat nem adom senkinek. De ha akarja, idejöhét öntözni.

A szolga hűségesen megvitte a hírt. A herceg eleinte bosszankodott, de később, amikor nagyon megbarátkozott az íróval, maga is jót nevetett a tréfán.

Az angol királynő lámpája.

Viktória angol királynő nagyon haragudott a dohányra és a villamosságra. Azért az ódon Windsor-Castléból, a királynő állandó palotájából örökre száműztek minden nikotint és minden elektromos fonalat. Bizony, petróleumlámpák égtek ott folyvást.

Egy este a királynő észrevette, hogy szalonjában egy állólámpa kissé füstöl.

A királynő felállott, pedig nem valami szívesen kelt föl ülőhelyéből és kampós botjára támaszkodva, a lámpához tipegett s azt lecsavarta.

Az első udvarhölgy bámulva dadogja:

- Hogyan? Felsőged kegyeskedett... sajátkezüleg?!

- No igen, - mosolygott a királynő. - Mert ha én a jelenlevőket figyelmeztettem volna, akkor az első udvarhölgy így szólt volna: *Szolgálattevő kamarás úr, ő felsége lámpája füstöl.* A szolgálattevő kamarás pedig így szólt volna a főkomornyikhoz: *Főkomornyik úr, őfelsége lámpája füstöl.* A főkomornyik pedig előszólított volna egy lakájt és így utasította volna: *Ő felsége lámpája füstöl, csavarja lejjebb.* Ezalatt pedig, kedves márkiné, fejezte be a királynő, a szoba tele lett volna korommal. Hát már csak inkább én magam csavartam le!...

A cárné és az O betű.

A cárné, II. Miklós felesége, egy angol folyóirat szerkesztőjének kedves epizódot beszélt el leánykori életéből.

- Kis leánykoromban - ugymond a cárné - összes tantárgyaim között egyet sem gyűlöltem annyira, mint a *helyesírást*. Egy alkalommal ezt a szót *Oroszország* kis, elenyészően parányi kezdő o betűvel irtam. Erre megjegyezte nevelőnőm:

- Ugyan mit mondana az orosz cár, ha megtudná, hogy fenség az ő birodalmát kis betűvel írja?

- Mit bánom én, mit mondana! - feleltem én, - hiszen úgy sem fogom látni soha sem őt, sem pedig országát.

- Igen; de egy hercegnőnek mégis csak kell érteni a helyesíráshoz. Szégyen lesz, ha majd megnő, hogy még írni sem tud jól.

- No, ha már nagy leszek, - feleltem bizonyos rátarti büszkeséggel, - feleségül olyan férfihoz megyek, aki helyettem is fog érteni a helyesíráshoz! Különben is mellékes, hogy egy hercegnő tud-e helyesen írni, vagy sem. Ha egy hercegnő rosszul ír valamit, mindenki így kiált fel: Oh, mily bájos, oh mily elragadó!...

Én istenem, - végezte mosolyogva a cárné, - mennyire másképpen gondolkozom ma. Bezzeg most Oroszországot nem kicsi, de sőt igen is nagy O-val írom, és még a cárt is hatalmas C-vel kezdem...

A német császár és a nagy kupa.

Az elberfeldi városháza fölavató ünnepségén II. Vilmos német császárnak egy rengeteg nagy ezüstkupát nyújtottak át, színültig borral.

A városi tanács nevében egy Himmelmann nevű polgár hasonló nagy boros kupával a kezében ékes felköszöntőt mondott a császárra, s aztán egy hajtásra kiitta a serleg gyöngyöző tartalmát. Vilmos császár, aki saját billikomából alig hörpintett, mosolyogva fordult az öblöstorku polgárhoz:

- Gratulálok önnek ehhez a kortyhoz. Sajnálom, hogy példáját nem követhetem. Ha én úgy tudnék inni, mint elődeim, néhai Joachim ősöm idejében, egy hajtásra kiürítettem volna a kupát. De így, ha megteszem, a tisztelt tanács vihetett volna le a lépcsőn.

- Fölségeddel ez meg nem történhetik, - jegyezte meg hódolatteljesen a polgármester.

- No, no, - kaczagott a császár, - jobb lesz meg nem próbálni.

Kit irigyelnek az uralkodók?

Argyl angol hercegnő nem rég Európa uralkodóihoz és trónörökösöseihez azt a kérdést intézte: „*Kit irigyel?*”

VII. Eduard angol király ezt felelte:

- Irigylem azt az embert, a ki kissé rosszul lehet, a nélkül, hogy egész Európán át ne harsogjon ez a jelentés: Ő felsége komolyan megbetegedett. Irigylem továbbá azt az embert, a ki úgy ebédelhet, hogy az egész világ meg ne tudja róla ezt: Ő felsége nagy étvágygyal evett. Irigylem azt az embert, a ki lóversenyen lehet a nélkül, hogy mindenütt ezt mondják róla. Ő felsége ismét fogadott a lovakra. Szóval, irigylem azt az embert, a ki csak a magáé és a családjáé lehet, s a kinek nem ellenőrzi és részben elferdíti az egész világ minden cselekedetét.

Királyunk, *Ferenc József* válasza ez volt:

- Kít irigylek? Mindenkit, a ki nem uralkodó.

Vilmos német császár ezt írta:

- Csak azt az embert *nem* irigylem, ki nem szereti hazáját.

Miklós orosz cár ezt a jellemző nyilatkozatot tette:

- Őszinte fájdalommal irigykedem mindazokra, akiknek nem kell elviselniök egy nagy birodalom gondjainak terhét, akiknek nem kell átérezniök egy szenvedő nép szomorúságát.

Szivar és rendjel.

Umberto olasz király, aki tudvalevőleg az anarchisták merényletének esett áldozatául, rendkívül nyájas és leereszkedő volt. Kihallgatások alkalmával minden előkelőbb embert maga mellé ültetett, s szivarral kínált meg. A rendjelek osztogatásában is bőkezű volt.

Szivart és Lázár-rendet senkitől sem tudok megtagadni, - szokta volt mondani.

Az elmés cár.

II. Miklós orosz cár nagy lelkiismeretességgel nézi át az elébe helyezett iratokat és sajátkezűleg írja rájuk megjegyzéseit. Ezek a megjegyzések a levéltárba kerülnek. Nemrég egy iratra ezt a rövid és velős megjegyzést jegyezte:

„Micsoda butaság!”

Az érdekelt fél ezt a megjegyzést nagyon röstelte és felkérte a titkárt: fejezze ki a cár előtt keserveit.

A titkár elvállalta a dolgot és így szólott a cárhoz:

- Kegyeskednék ő felsége intézkedni, hogy a sujtó szavak ne maradjanak az iratban, mert iszonyú volna, ha azzal a megjegyzéssel levéltárban őriznék ezt az aktát!

A titkár alig kezdte meg a beszédet, a cár máris félbeszakította:

- Ah, hát a levéltárba való? Majd kijavítom!

Fogta az iratot, kitörölte az első megjegyzést és ezt írta helyébe:

„Micsoda - bölcsesség!”

A gazdagodás útja.

Wodianer Móric, a bécsi báróbankár egy erdélyi főúrnál tartózkodott egy izben vagy két hétig.

A szives házigazda finom szivarokkal látta el vendégeit.

Az öreg úr hűségesen elfogadta, de el nem szívta a maga részét; úgy, hogy végre rakásra gyűlt a jó szivar szobájában.

Mikor aztán látta, hogy a házigazdának elfogyott a szivarkészlete, hozzáfordul:

- Kisegítem a zavarból, ha nincs ellenére. Eladok önnek száz darab finom szivart.

A gazda kap az alkalmon, átveszi a jóféle szivarokat, nézegeti, aztán felkiált:

- De hiszen ezek az én szivarjaim!

- Persze. Csak meg akartam mutatni a gróf úrnak a gazdagodás útját. Itt vannak szivarjai, én úgy sem vagyok dohányos.

Az elégséges.

Pápay István titkos tanácsosról, a királyi kabinetiroda elhunyt főnökéről kedves történetet jegyeztek föl.

Néhány évvel ezelőtt a kolozsvári egyetemnek egy elsőéves joghallgatója ösztöndíjért folyamodott a királyhoz. Nem igen bizott benne, hogy megkapja a 300 forintos ösztöndíjat, mert az érettségi bizonyítványának volt egy nagy hibája. Minden tárgyból kitűnőt adtak neki a professzorai, csak éppen a német nyelvből szerzett *elégséges*-t. Belé is írta a folyamodványába reszkető kézzel: „jöllehet a német nyelvből *elégséges* tanjegyem van, kegyeskedjék császári és apostoli királyi felséged figyelembe venni, mert otthon hat testvérem van s mind a hat leány.”

Szorongó szívvvel várta vissza az írásait a kabinetirodából. Októberben, a mikorra a pályázat sorsa eldőlt, csakugyan maga elé hívatta az egyetem dékánja. A szegény fiú azt hitte, hogy megpirongatják a vakmerőségeért, de a szemrehányás helyett azzal a jó hírrel fogadta a dékán, hogy a király neki adományozta az egyik alapítványt.

A dékán gratulált a szerencséjéhez s visszaadta egyúttal a folyamodványát, a melynek az alsó szélére Pápay István ismeretes kézvonásával szép piros tintával volt ráírva: „*Hat testvér otthon és mind a hat leány, valóban - elégséges.*”

Az öreg kanári.

Munkácsy Mihály tudvalevőleg csodálatos mód szépen tudott füttyülni. Ha vidám társaságban a fehér asztalnál bizalmas barátjaival mulatott, egyszerre csak hátrahajolt a székében, és rágyujtott valami búsongó régi magyar nótára. Akik csak egyszer is hallották, örökké emlékeznek rája.

Majd hoz Kossuth tisztát,
Türr Pista meg puskát...

Ez volt a kedves nótája Munkácsynak.

Az ezredévi országos kiállítás alkalmával Szapáry Géza gróf szalonjában kérve-kérték a mestert, hogy füttyöljön.

- Nem szabad, nem tudok, - mosolygott a mester, - az öreg kanárit már csak a multjáért becsülik.

A többiről majd gondoskodom én!

Kozma Sándor, kir. főügyész egyszer az állami fegyházakat vizsgálta.

Többek közt egy emberölés miatt elítélt rab került eléje, a ki tizenöt esztendei büntetéséből tizennégy és félesztendőt töltött ki. Roppant megbánást tanúsított és magaviseletével annyira megnyerte a főügyész tetszését, hogy mikor kiszabadult, Kozma kecskeméti gazdaságában alkalmazta. A gonosztevőből gondos gazda lett és a főügyész nem győzte eléggé ismételni, hogy mily könnyű dolog a börtönből kikerült embereket jó útra téríteni.

Történt azonban egyszer, hogy Kozma Sándor egy pár jó barátját szüretre hívta kecskeméti gazdaságába. A társaság meglepetésként a szőlőt, amely valóságos mintaszőlőnek is beillett volna.

- Csak a présház ne lenne ily roskatag állapotban, - szólt valaki a társaságból. - Bizony, bátyámuram, elférne már rá egy kis javítás!

- Most nem telik a jövedelemből, - volt az öreg úr válasza.

- Nem baj az, méltóságos uram, - szólt közbe a megtért bűnös.

- Hát már mért nem volna baj?

- Mert hát nem kell biz azt a prësházat reparálni. *Tessék csak jó borsosan beaszekurálni, a többiről majd gondoskodom én!...*

Ki építette?

Gróf *Eszterházy* Károly, a „*legutolsó egri püspök*” legnevezetesebb alkotása az egri lyceum, mely Európa legnagyobb tanintézeteivel kiállja a versenyt. Hogy mily óriási pénzbe került az intézet fölépítése és fölszerelése, azt csak képzelni lehet, mert *Eszterházy* a rávonatkozó számlákat és iratokat elégette.

II. József császár Egerben időzván, nagy érdeklődéssel szemlélte a pompás épületet.

- Mennyibe került? - kérdezte a püspököt.

- Ki van fizetve, felség! - válaszolá *Eszterházy* röviden.

- S győzte a püspöki jövedelem?

- Ha a püspök megszorúlt, kölcsön kért a gróftól.

- Derék épület, - kötődék tovább a császár, - jó lesz kaszárnyának.

- Fölséges uram, viszonzá *Eszterházy*, ezt tulajdonképen nem is a püspök építette, hanem a gróf.

Tiszta nyereség.

Egy szép napon bejelenteti magát Rothschildnél egy teljesen ösmeretlen, igénytelen külsejű fiatalember. A bankárnak sok dolga lévén, nem akarta fogadni.

- Mondja meg urának, - izente vissza az inassal, - hogy öt millió tiszta nyereségről van szó.

- Öt millió?! - Kéretem.

A fiatalember belép.

- Uram, mivel szolgálhatok?

- Báró úr, ön férjhez akarja adni egyik leányát. S ha jól tudom, tíz milliót szánt neki hozományul?

- Igen.

- Nos tehát, én elveszem a leányát öt millió hozománynyal is, s az ön tiszta nyeresége öt millió.

- Megbocsásson, uram, - szólt a bankár, - ön üzletembernek egy kissé szerénytelen, Rothschild vejének azonban tulságos szerény, s így ajánlatát legmélyebb sajnálatomra el nem fogadhatom.

Mi a jellemző?

Valamikor a régi műcsarnokban ki volt állítva Tisza Kálmánnak Benczúr által festett képe, a mely a volt miniszterelnököt diszmagyar ruhába öltözve, egy karosszékben ülve ábrázolja.

Egy alkalommal Andrássy Gyula gróf többedmagával nézegette a képet. A társaság tagjai különféle dicsérő megjegyzéseket tettek róla. Az egyik azt mondta, hogy igen jellemző a tekintete, a másik, hogy jellemző a fejtartása, a harmadik, hogy jellemző a ruha színezése.

Andrássy Gyula gróf nagy komolyan mondja:

- Én egyebet tartok rajta jellemzőnek.
- Ugyan mit?
- *Azt, hogy fogja a széket.*

A búr tábornok tréfája.

A búr szabadságharcnak egyik legügyesebb vezére volt *De Wett* Krisztián tábornok, aki ugyancsak sok borsot tört az angolok orra alá. Roberts, a britt hadsereg fővezére, valóságos hajtóvadászatot indított ellene, de a találékony és fürge De Wett mindig kisiklott az angolok karmai közül.

Roberts egyszer egészen biztos volt, hogy De Wett tábornokot meglepheti táborában. Az angolok nagy ravaszsággal s észrevétlenül lopóztak, míg egy búr őrszemre bukkantak.

Az őrszem azonban egy búr katonaruhába felöltöztetett *bábu* volt; a bábu nyakán Roberts lord nevére címezve egy levél függött, a következő tartalommal:

Tábornok úr! Engedje meg, hogy Önre bizzam ezeket a foszlányos öreg sátrakat. Ezen a héten ugyanis az angol hadseregnek szánt egészen új és pompás sátrakat sikerült elfoglalom, s így ezekre nincs szükségem. Talán önök használhatják. Bocsánat, hogy nem várhattam be Önt, de vigasztalódjék, megint eljöhet errefelé, s akkor majd találkozunk. A várt viszontlátásig! *De Wett Krisztián.*

A három kérdés.

Mátyás király egyszer három főrral, a kik újabb donációkat kértek tőle, a Rákosra lovagolt ki.

Séta közben egy öreg jobbágyot pillantott meg, a ki kicsiny földjét szántogatta. A jobbágy egykor a *fekete seregben* szolgált, s nemcsak vitézségéről, hanem furfangos eszejárásáról is híres volt messzi földön. Mátyás király, a ki fölismerte, leereszkedő nyájassággal fordult hozzá:

- Hát jó öreg *messzi* van-e még a *messzi*?
- Bizony felséges királyom, *csak az ökröm szarváig*, - felelte a jobbágy.
- Hát aztán mennyi még a *harminckettő*?
- Bizony már csak *tizenkettő*.
- De azért meg tudnál még most is *fejni három vén bakkecskét*?
- Meg biz' én, felséges uram.

A király nevetve ment odább. Mikor aztán a budai várakba visszakerültek, Mátyás király a három főrnak ezt mondta:

- No, ha azt akarjátok, hogy kivánságaitokat teljesítsem, hát fejtsétek meg nekem azt a három kérdést a válaszokkal együtt. A míg ezt nem tudjátok megfejteni, addig ne is alkalmatlankodjatok.

A három főurnak természetesen az volt az első gondolata, hogy fölkeresik az öreg jobbágyot s szépen kivallatják. Ugy is történt. Még aznap elmentek hozzája s faggatni kezdték, fejtené meg az első kérdést.

- Megfejtem száz aranyért, - válaszolt az öreg, a kinek volt esze, hogy ingyen ne beszéljen.

Megadták neki szívesen.

- Hát nagyságos uraim, a míg fiatal voltam, az volt a „*messzi*” a meddig elláttam a szemimmel; most pedig, sajnos, csak az ökreim szarváig látok, tehát csak odáig van a *messzi*.

- Hát a másik kérdés?

- Megmondom azt is, de ennek már kétszáz arany az ára.

A főurak nagy huzódozással leolvasták azt is.

- Az bizony azt jelenti, hogy valamikor *harminckét* fogam volt, de most már csak *tizenkettő* van meg belőle.

Következett a harmadik kérdés, a mit azonban a pór már csak háromszáz aranyért volt hajlandó megfejteni. A főurak elszörnyűködtek, de némi tanakodás után végre mégis csak leszámolták az öreg kérges tenyerébe a háromszáz aranyat. A jobbágy zsebetette a pénzt, s aztán ravasz mosolylyal így szólt:

- Hát biz' nagyságos uraim, *úgy fejem meg a három vén bakkecskét, a hogy most kegyelme- teket megfejtem. Ezt értette királyunk, a kit az Isten sokáig éltesen.*

Az ilykép lefőzött három főur savanyu ábrázattal távozott.

Feljebb!

II. József császárral történt Bécsben. A császár egyszer kikocsizott, s észrevett az utcán egy bandukoló öreg kapitányt. Megállította a kocsit s beszédbe ereszkedett a kapitánynyal.

- Hová, hová, kapitány úr?

- Csak ennek az utcának a végére, - válaszolt a kapitány. - Villásreggelire megyek egy jó barátomhoz.

- Nos, én is arra megyek. Üljön fel a kocsimba, elviszem.

A kapitány, ki nem ismerte föl a császárt, helyet foglalt a hintóban. Aztán megeredt köztük a beszélgetés.

- Hát aztán mi lesz a reggeli? Bizonyosan kávé, - évelődött vele a császár.

- Jobb! - felelt szemhunyorítva a kapitány.

- Talán meleg bor?

- Jobb!

- Hm! Talán bizony tojás?

- Még jobb!

- Hát talán sonka?
- Ennél is jobb.
- Talán csak nem malaczpecsenye?
- Eltalálta; igen, igen az.

Most azonban a kapitány kezdett faggatózni.

- Ön, ugy-e, katona? - kérdezte a császártól, a kinek nyakpaszpartuját eltakarta egy ócska katonaköpeny.
- Igen, katona vagyok én is, - felelte a császár.
- Talán bizony hadnagy?
- Feljebb!
- Bizonyosan kapitány.
- Feljebb!
- Talán csak nem őrnagy?
- Hát generális?
- Még feljebb!
- Az ördögbe is! - kiáltott fel a kapitány. - Akkor hát ön a császár.
- Eltalálta, - szólt jóízűen nevetve József császár. - S miután én is eltaláltam a kapitány úr reggelijét, illő, hogy együtt költsük el.

S ezzel az ámuló kapitányt magával vitte a Burgba s pompásan megvendégelte. Természetesen, a ropogós malaczpecsenye sem hiányzott.

Melyik az okosabb?

Egy alkalommal *VII. Frigyes* dán király látogatóban volt *XV. Károly* svéd királynál. Az uralkodók közt tréfás vita fejlődött ki a felett, hogy melyik nemzet okosabb, a svéd-e, vagy a dán? Természetesen mindegyik a saját népét dicsérte; s hogy a kérdést megoldják, elhatározták, hogy próbát tesznek azonnal egy a palotában őrtálló svéd és dán katonával.

Behivatták először a svéd katonát és *XV. Károly* svéd király *VII. Frigyes* arcképét megmutatva neki, megkérdezte:

- Tudod-e ki ez?
- Igen. Ez a dán király ő felsége, - felelte a katona.

Most a saját arcképére mutatott a svéd király:

- És ez kicsoda?
- Ez *XV. Károly* király ő felsége.

Rámutatott ekkor a király a Megváltó képére.

- Tudod-e, ki van ezen a képen?
- A Megváltó, - felelte a svéd katona.

Behívták ezután a dán katonát. A két első kérdésre ez is megfelelt, de mikor a két király arcképe közt függő Megváltó képét mutatták meg neki, így szólt:

- Nem tudom, ki ez.

A dán király csodálkozva mondotta:

- Gondolkodjál csak egy kicsit.

- Nem ismerem, de úgy emlékszem, hogy láttam már ezt a képet valahol.

- Tökfilkó vagy, - fakadt ki a vendég-király, - hisz ez a keresztre feszített Megváltó képe.

A dán katona alázatosan mondotta:

- Nem lehet az, felség, mert hisz a Megváltó két lator közt függött, már pedig az a kettő - *s a két király* arcképére mutatott a katona, - nem lator.

Mindakét király kacagásban tört ki és csaknem egyszerre mondták:

- Derék legény vagy!

Mosolyogva ismerte el erre a svéd király, hogy a dán nép az okosabb.

A szellemesség titka.

I. Napoleon császár *Talleyrandhoz*, a ravaszágáról és szellemességéről híres miniszteréhez egy izben a következő kérdést intézte:

- Ön a társalgás királya. Mondja hát miben áll az ön művészetének titka?

- Sire, - válaszolt Talleyrand, - nyíltan és őszintén válaszolok kérdésére, de válaszomat kegyes engedelmével egy hasonlattal óhajtom érthetővé tenni. Ugyebár, háboru alkalmával Felséged örvendene, ha a csatateret tetszése szerint választhatná meg?

- Természetesen.

- Nos sire, én a társalgás szinterét magam szoktam választani; s csakis azt választom, a hol otthonosan érzem magamat. Senkitől sem hagyom magamat kikérdeztetni, kivéven felségedet. De ha mégis kérdeznek, úgy a kérdést bizonyára én sugalmaztam és ennél fogva készen találja a választ. A vadászaton csak hat lépésnyire lövök, e szerint ritkán ejtek el ugyan vadat, de ha közelemben jön biztosan eltalálom; míg a többiek derűre-borúra lövöldöznek, de vajmi ritkán találnak. Hasonló a viselkedésem társalgás közben is. Száz tárgyat is figyelmen kívül hagyok, míg végre olyan kérdés merül fel, a melylyel érdemesnek tartom foglalkozni, s ekkor ugyan csak kihasználom az alkalmat. Ez a szellemes társalgás titka.

Ki a híresebb?

Andrássy Gyula gróf igen jó barátságban volt Munkácsy Mihálylyal, világhírű festőnkkel. Ajtaja, még külügyminiszter korában is, mindig nyitva állott a művész előtt.

Ezt a bizalmas viszonyt, kivált főuri körökben rossz néven vették Andrásynak. Szemrehányásokat is tettek neki e miatt.

- Ugyan hogy tudsz külügyminiszter létedre azzal a piktorral, a ki néhány év előtt még asztaloslegény volt, annyira barátkozni? - kérdezte tőle egyik gőgös mágnásunk.

Andrássy az ő gunyoros tekintetével a kérdezőre nézett.

- Mondd csak kérlek, ki volt Raphael korában a külügyminiszter?
- Honnan tudjam én azt? - felelt a mágnás meghökkenve.
- No lám, - válaszolt Andrássy, - de azt még te is tudod, hogy Raphael, a ki szintén akkor élt, ki volt.

Saphir emléksorai.

Saphirt, a híres bécsi humoristát Rothschild báró egyszer arra kérte, írjon valamit az emlékkönyvébe.

- Szívesen, - felelte Saphir, s a következőket írta a könyvbe:

„Kölcsönözzön nekem száz aranyat, s aztán feledje el örökre az ön barátját: Saphirt.”

A méz és az ecet.

IV. Henrik francia király, a ki igen engedékeny volt, mondotta egyszer:

- Több legyet lehet fogni egy kanál mézzel, mint egy tonna ecettel.

A lefőzött főherceg.

Mülinen gróf, porosz diplomata a nyolcvanas években a bécsi német nagykövetséghez volt beosztva. Egy estélyen bemutatták Albrecht főhercegnek is, a ki nem szenvedhette az új nemeseket, - hogy a polgári származású emberekről ne is beszéljünk. A bemutatás alkalmával így szól a főherceg:

- Mülinen? Mülinen? Ezt a nevet nem ismerem. Nemde, ön új nemes?
- Nem, fenség, - szólt a fiatal diplomata, a ki nagyon büszke volt a nemességére.
- S mikor kapott az ön családja nemességet? - kérdi a főherceg.
- Abban az időben, a mikor a Habsburgok még a mi alattvalóink voltak.

A főherceg erre aztán nem felelt semmit, hanem sarkon fordult és tovább ment.

Mülinen gróf különben igazat mondott, az ő ősei már a XI. században grófok s a Habsburgok ebben az időben még az ő jobbágyaik voltak.

Mülinen grófot, persze, mindjárt másnap áthelyezték Bécsből Konstantinápolyba.

A megszorult szakács.

III. Frigyes Vilmos, a poroszok egykori híres királya, időnkint nagyobb kirándulásokat tett Potsdam környékén, s ilyen alkalmakkor az udvari szakács kocsin vitte utána az ételmezt. De rendesen keveset vitt s a kíséret egy-két tagjának nem jutott belőle egy falat sem. A főszakács az éhenmaradt embereket pénzzel kárpótolta. Egyszer a király is megtudta ezt, s a kocsisától megkérdezte a legközelebbi kirándulásán:

- Ebédeltél?
- Nem, felség.

- Miért nem?

- A szakács azt mondotta, hogy minden enivaló elfogyott. De kárpótlásul adott négy garast.

A király nagyon megharagudott, elkérte a négy garast a kocistól és maga elébe hívatta a szakácsot. Mikor megérkezett a jól táplált ember, a király odatartotta a szája elé a kocsis pénzét s rákiáltott:

- Edd meg!

A szakács rémulten nézett a királyra, de ez még dühösebben ismételte:

- Edd meg!

- Nem ehetem meg, felség - nyögte a szakács.

- Hát a kocsis meg tudja enni? Hát a kocsisnak ilyen enivalót adsz te? Edd meg, itt előttem.

Sok könyörgésbe került a szakácsnak, a míg rá tudta birni a királyt, hogy ne nyelesse le vele a négy garast. Ez időtől fogva mindenki megkapta a maga porcióját a kirándulások alkalmával.

Ő maga sem érti.

Az 1866-iki kiegyezési alkudozások közben egy alkalommal a konzervatívek is készítettek egy kiegyezési emlékiratot, telve a régi kuriális stílus körmönfont szóáradatával, a melyből semmiféle eszme vagy terv kétségtelen határozottsággal ki nem világolt.

Ő felsége, Ferencz József közölte ezt Andrássy Gyula gróffal, s kérte róla véleményét. Andrássy akkor még nem volt miniszterelnök, csak Deák megbízottja.

Andrássy kezébe veszi az emlékiratot, kezdi olvasni; de a közepéig se ért még, midőn kijelenté Ő felségének:

- Ilyen memorandum alapján lehetetlen kiegyezni. A kiegyezéshez a nemzet szükséges, ezt pedig a nemzet nem érti meg.

- Hogyan lehet az? - kérdezte az uralkodó csodálkozva.

- Ugy lehet, felséges uram, hogy *én magam sem értem*.

A német gyümölcs.

II. József császár uralkodása alatt, a németesítés szomorú korában történt.

Esterházy Károly gróf egri püspök egyik bérmautja alkalmával egy kisebb város vendéglőjében hált meg. Hajnal felé szokatlan lármára ébred.

- No, mi a baj? - kérdi titkárától.

- Semmi, kegyelmes uram. Azért olyan nagy a csödület, mert egy *német* vándorló legény az éjjel a kertben egy fára felakasztotta magát.

- *Bárcsak minden fa ilyen gyümölcsöt teremne!* - jegyezte meg keserűen a püspök.

A hárfa.

Schiller német költő fiatal éveiben hárfázni tanult. Egyik ideges szomszédja, kit bántott a zenélés, átment Schillerhez s maró gúnnyal így szólott hozzá:

- Schiller úr, ön hárfázik, mint Szent Dávid, csak az a kár, hogy nem olyan szépen.
- Ön pedig, kedves szomszéd, - vágott vissza Schiller, - úgy beszél, mint Salamon, csak hogy nem oly bölcsen.

A végrehajtók és Dumas.

Dumas Sándor, a híres francia íróhoz egyszer gyűjtőívvel jöttek, hogy adakozzék egy szegénységben elhalt adóvégrehajtó temetésére.

- Mennyibe kerül a temetés? - kérdezte Dumas.
- Ötven frankba, - válaszolt a gyűjtő.
- Itt van száz frank, - szólt Dumas, - temessenek el mindjárt két adóvégrehajtót.

Csak röviden!

III. Frigyes Vilmos, porosz király keveset szeretett beszélni. Ha csak szerét ejthette, egy szóban fejezte ki mondanivalóját s ezt lehetőleg megkövetelte másoktól is.

Egyszer a teplici gyógyfürdőben nyaralt s valaki figyelmeztette, hogy a fürdővendégek közt van egy úr, egy magyar mágnás, a ki szintén kedveli ezt a rövid egyszavas beszédmodort, s ő maga soha sem beszél másképp.

Másnap reggel az uralkodó a kútnál megemelte a kalapját a magyar úr előtt és megszólította:

- Fürdik?
- Iszom.
- Katona?
- Mágánás.
- Ugy.

Most a mágnás kérdezett még valamit:

- Rendőr?
- Király.
- Gratulálok.

Az ingujj.

Andrássy Gyula gróf, mikor külügyminiszter volt, egy alkalommal előszobájában sokáig megváratta az angol nagykövetet, a ki e miatt szemrehányást is tett neki.

Andrássy azzal mentette magát, hogy épp öltözködött, „toilettet csinált”. A büszke ánglius, a kit e könnyedén odavetett válasz még jobban bántott, sértődve kiáltott fel:

- Ne feledje, hogy személyemben Viktória angol királynő látogatását fogadja ön!
- Hiszen beláthatja, kedves lord, - felelt Andrassy egész nyugodtan, - hogy az angol királynőt nem fogadhatom *ingujjban*?

A nagykövet homlokáról eloszlottak a haragos felhők s a „diplomáciai konfliktus” el volt hártva.

Heine és az asszonyok.

Heine, a büvöskobzu német költő tudvalevőleg kedvence volt a nőknek. Azt lehet mondani, hogy dalból és szerelemből állt egész tüneményes pályafutása. Ez is ölte meg.

Élete végnapjaiban egy régi barátja látogatta meg. A költő ekkor már alig tudott mozogni, úgy tették át az ápolónők egyik ágyból a másikba.

- Hogy vagy? - kérdezte tőle részvétellel a látogató.
- Pompásan, - felelte Heine. - Hisz a mint láthatod, engem az asszonyok még mindig a tenyerükön hordoznak.

Melyik a legkapósabb férfi?

Milton, az „Elveszett paradicsom” költője, vaksága dacára másodszor is megnősült; s ami általános feltűnést keltett: igen szép s fiatal leányt kapott feleségül. Egyik barátja meg is mondta ezt Miltonnak.

- Hm! - jegyezte meg a költő, - ha *vakságom* mellett még *süket* is volnék, egész Angliában én lennék a legkapósabb férfi.

Arany János és a nemesi cím.

Volt Arany Jánosnak egy távoli rokona, a ki meg akarta szerezni a nemességet, s ezért hozzá, a nagyszalontai nótáriushoz fordult.

Arany jól tudta, hogy az ő kedves atyafia nemhogy a kutyabőrt nem érdemli meg, de inkább azt, hogy az atyafi bőrén statuáljanak egy kis példaadást, mert a rendes foglalkozása a - *lócsi-szárság* volt.

Most is, mikor a nemességre aspirált, nyíltan kijelenté, hogy csak azért kell neki, mert a legujabb lólopásért kisebb lesz a büntetése, ha időközben szert tehet a nemesi címre.

Arany János rögtön kész volt az elhatározással. Ezt mondta a nemességre vágyó atyafinak:

- Kedves öcsém, a nemességnek vége lesz nemsokára; kár tehát néhány hónapra kikunyorálnod, mert érdemeid csak a börtönt szerzik meg számodra és nekem a szégyent. Loptál, büntetést érdemelsz. Különben várj néhány percig, elhozom nemességünknek a kiállítóit, de aztán javulj meg.

Néhány perc múlva Arany két markos pandurral tért vissza.

- Kedves Feri, - fordult Arany a megrökönyödött atyafihoz - ezek az urak nyomban kiállítják a te nemesi leveledet. Kövesd őket, s mire visszatérsz hozzám, nemes ember leszel.

Az atyafi a pandurokkal kiment. Nemsokára aztán fogcsikorgatva jött vissza, de kijelenté, hogy több lovat nem lop.

Arany ugyanis huszonötöt vágatott kedves rokonára, olyat, a mitől ez megjavulva és meg-nemesülve végkép föl hagyott a Szalontán oly divatos lócsizársággal.

Igy eszközölte ki Arany János rokonának a nemességét.

Mikor tud a huszár káromkodni?

A custozzai csatában Umberto, a későbbi olasz király, akkor még trónörökös, mint hadosztály-parancsnok küzdött az osztrákok ellen.

A véres csata után Umberto meglátogatta a tábori kórházakat, ahol ezerszámra feküdtek a sebesültek. Az egyik katona éktelen káromkodással felelt a trónörökös kérdezősködésére.

- Nem hiszem, hogy volna még nemzet, jegyezte meg Umberto, a mely így tudja káromolni az Istent.

- Van még egy: a magyar, - szólt oda egyik tábornok.

- Arra igazán kíváncsi vagyok.

- Ha parancsolja fenség, meg is győződhetik. Van itt egy fogoly magyar fiú, olaszul is beszél s úgy káromkodik, hogy igazán sérti a fület.

Csakhamar elővezették a fogoly magyart, a kinek most parancsszóra kellett káromkodni.

- Így nem lehet, - kötötte magát a legény.

- Miért?

- Csak lóháton tud a huszár igazán káromkodni.

Lovat adtak alá, de a fiúnak sehogy sem jutott eszébe a cifra mondások közül egy sem. Csak állt és hallgatott.

- Mehetsz! - kergette el a szótalán huszárt az egyik tábornok.

A fiú nagyot rántott a ló kantárszárán, úgy hogy az egy kicsit megbotlott. Erre aztán kitört belőle a huszárvirtus s olyan kacskaringós káromkodásba kezdett, magyarul, olaszul vegyesen, hogy még a lova is ijedten kezdett toporzékolni alatta.

A feltámadt ágyu.

A délafrikai búrok találékonyságáról s hadi fortélyairól sok adatot jegyeztek fel. Ilyen ez is:

A Tugela mellett folyt csaták egyikében egy kis búr csapat ágyuval védelt egy dombot. Az angolok annyira szorongatták őket, hogy vagy gyorsan vissza kellett vonulniok, vagy abban a veszedelemben forogtak, hogy elfogják őket.

De az volt a legnagyobb baj, hogy az ágyu visszavonulásuk esetén az angolok kezébe esett volna.

Végre a búr parancsnoknak jó gondolata támadt. Egy árokba vitette az ágyut, betakarták földdel és egyszerű fakeresztet tettek föléje, abban a reményben, hogy a kegyeletes angolok nem fogják zavarni a kereszt alatt vélt halottak nyugalmát.

Néhány nappal később az angolok ismét visszavonultak, s a búrok elfoglalták újra a dombot.

Az ágyú sírját nemcsak sértetlenül találták, hanem fehér kövekkel volt köröskörül kirakva, s mezei virágból való koszorúval díszítve.

A búrok persze azonnal kiásták az ágyut rejtekéből és nemsokára hatalmas lövegek repültek az angol tábor felé.

A négy szó.

Richelieu bibornokról és államférfiúról beszélnek, hogy egy alkalommal a következő nyilatkozatot tette:

- Senki sem írhat le előttem csak négy szót sem, hogy alkalmat ne találják a Bastillebe való küldésre.

Egy a jelenlevők közül ellentmondott, s tollat ragadva e négy szót írta le: *Egy meg kettő - három.*

- Hogyan! - kiáltott fel *Richelieu*, - ön a Szentháromságot gunyolja? Mars a Bastillebe!

Bismarck mint törvényszéki jegyző.

Jogi tanulmányai bevégeztével a fiatal Bismarck törvényszéki jegyző lett. Egy ízben egy berlini vendéglőst hallgatott ki. A tanu azonban oly kihívóan viselkedett, hogy Bismarck dühvel rákiáltott:

- Ha nem viselkedik illedelmesen, rögtön kidobom.

A vizsgálóbíró rászólt a hevesvérű jegyzőre:

- Jegyző úr, a kidobás az én dolgom.

Bismarck nyugodtan folytatta a kihallgatást. De a tanu megint csak hencegni kezd. Erre Bismarck dühösen felugrik:

- Hallja az úr, ha el nem hallgat, azonnal kidobatom a bíró úrral!

A protektorok.

Metternich herceget, a reakcionárius államkancellárt, mikor már bukófélben volt, valaki arra kérte, járjon közbe érdekében az udvarnál.

- Nekem úgy sincs kibem biznom: csak excellenciádban és az Istenben, - mondta a kérelmező.

- Sajnálom, - felelte *Metternich*, - de éppen mi ránk kettőnkre adnak most legkevesebbet az udvarnál.

Az egyetlen biztos hely.

Teleki Sándor gróf, a 48-iki vitéz ezredes és Petőfi barátja élte végéig csupa kedély, csupa tűz volt. Ajkán pajzán tréfa ült, de szíve lángolt a népek s ezek közt első sorban Magyarország szabadságáért.

Az emigráció idejében bekalandozta csaknem egész Európát, s ezáltal igen széles ismeretkörre tett szert. Csakhogy ezt sohasem fitogtatta, sőt inkább szerette, ha utazásait valami csínnal hozták kapcsolatba.

Pulszky Ferenc egy alkalommal Sziciliában találkozott vele. Nagyon megörültek egymásnak.

- Hát te hogy kerülsz ide? - kérdezte tőle Pulszky.

- Megyek Garibaldihoz.

- De hát akkor mi az ördögöt keressz itt Sziciliában?

Teleki Sándor gróf titokteljesen mosolygott.

- Tudod, ez az egyetlen ország, ahol még nincs hitelezőm és elhagyott szeretőm. Itt biztonságban vagyok.

Akik a világ teremtése óta számlálnak.

A porosz-francia háború befejezése után a francia nemzet tudvalevőleg óriási hadisarcot fizetett a győztes Poroszországnak. Az erre vonatkozó tárgyalásokra Bismarck elvitte magával Bleichröder Gerzson berlini bankárt is, a ki zsidó volt.

Mikor a francia meghatalmazott, Favre meghallotta, hogy öt milliárd frankot követelnek a poroszok, kétségbeesve kiáltott fel:

- De hiszen, ha Krisztus születése óta folyton olvasták volna, nem számlálhattak volna össze öt milliárdot.

- Legyen nyugodt, - felelte Bismarck Bleichröder bankárra mutatva, - az én emberem olyan nemzetségből való, a mely Krisztus előtt is pénzzel dolgozott. Ő a világ teremtése óta számlál.

A lekottázott „szavazzunk”!

Verdi József, a világhírű zeneszerző egy ízben az olasz képviselőháznak is tagja volt; de bizony nem igen járt az ülésekre, vajmi keveset törődve a politikával.

Egyszer azonban *Verdi* is eleget tett honatyi kötelességének. Az országgyűlés első időszakában ugyanis egy új törvényjavaslat került a Ház elé. Új adónemek behozataláról volt szó, s a tárgyalások folyamán viharos jelenetek játszódtak le.

A képviselők felugráltak helyeikről és rikácsolva kiáltották az elnöki szék felé:

- Ai vosi! (Szavazzunk!)

A nagy zűrzavar olyan hatást tett *Verdire*, hogy a teremszolgától azonnal egy ív papirost kért s néhány odavetett hangjeggyel lekottázta a „*Szavazzunk!*” (Ai vosi!) muzsikáját.

A „*Szavazzunk!*” kottáját a mester aztán *Piroli* volt képviselő társának ajándékozta, de később a család birtokába jutott.

Az „*Ai vosi*” vezérdallama, *Verdi* utasítása szerint szőlomokban éneklendő, míg a kiséret csukott szájjal mormog.

A királyok és a borraivaló.

Umberto, az oly tragikus véget ért olasz király egyszer polgári ruhában egyedül sétálgatott Nápoly utcáin.

Egy idegen, a ki nem ismerte meg a királyt, megszólította, hogy mutassa meg az utat egy közeli szállóig. A király készségesen teljesítette az idegen kívánságát, a ki egy lírával akarta meghálálni az útbaigazítást.

- Köszönöm, nem kell! - utasította vissza a király.
- Mit, maga nem fogad el egy lírát?
- Nem, *a királyok csak a legritkább esetben fogadnak el borraivalót.*
- Hogyan?...
- Igen, én Umberto vagyok! - vágott szavába a király s udvariasan köszönnén, tovább ment.

A hosszú élet titka.

Az aggkor bajairól panaszkodott Bismarck herczegnek egy éltes úr.

- Persze, hogy baj az öregség, - válaszolt Bismarck, - de hát ez az egyetlen mód a hosszú életre.

A korona terhe.

Umberto, a népszerű olasz király egy sétája alkalmával játszó gyermekekkel találkozott. Az egyik kis fiú feléje fordult:

- Bocsásson meg, bácsi, - úgy-e maga a király?
- Az vagyok, gyermekem, - válaszolt nyájasan Umberto.
- De hiszen nincs korona a fején, - vágott közbe egy leányka.
- Oh, te tudatlan, - vágott vissza a kis fiú, - hiszen a király csak ünnepnapokon hordja a koronáját. Ugy-e bácsi?
- Nem, gyermekem, - válaszolta a király s e közben az arca igen komolyra változott, - *nem, nekem akkor van ünnepnapom, a mikor elfelejtem, hogy koronát viselek.* De ezt te nem érted. De hogy ti, kis barátaim, engem el ne felejtsetek, adok nektek egy-egy képet rólam. Nem oly szép, mint a mely odahaza van nálatok, de sokkal értékesebb.

És e szavaival egy-egy csillogó aranyat nyomott az ámuló gyermekek kezébe. A két gyermek azután hazament s boldogan mesélte el a királylyal való találkozást.

Mi a szép nő?

Lisznyay Kálmántól, a „Palócz dalok” szerzőjétől kérdezte egyszer valaki, hogy fejtené meg: *mi egy szép nő?*

- Mennyei paradicsom a szemnek, pokol a léleknek s purgatorium az erszénynek, - felelt a költő.

Mi a neve?

Rudolf főherceg, a magyar trón egykori nagyreményű örököse, a ki 1889-ben oly szomorú véget ért Mayerlingben, vidám, kedves fiucska volt. A bécsi Práter gyakran látta.

Hat éves lehetett, a midőn egy sétája alkalmával elmaradt nevelőjétől, Latour gróftól. Persze nagy volt az ijedelem, hogy mi lett a gyerekekkel. Szerencsére, egy bécsi polgárcsalád megtalálta, a nagy fasor szélén, a mint egy fa alatt sirdogált. Eleintén nem ismertek rá, s kérdezték a nevét.

A kis főherceg azonban nem tudta megmondani, hogy hívják. Nagy biztatásra végre megszólalt:

- Mama azt mondja *pubi*, a papa azt mondja *Rudi*.

A bécsi polgár csodálkozva firtatta tovább:

- Hát mások hogy hívnak?

- Császári fenség! - felelt a gyermek.

Képzeltető a polgár öröme, amint a válaszból megtudta az eltévedt fiucska kilétét.

A fogoly királynő.

Vilma, Hollandia bájos királynőjéről, a ki 1901-ben ment nőül Henrik mecklenburgi herceghez, jegyezték fel ezeket a jellemző kis apróságokat:

Vilma királynő gyermekkorában igen makacs és akaratos volt. Egy alkalommal anyja, a régenskirálynő valami apró vétség miatt szobaáristomra ítélte, kijelentvén, hogy addig ott kell maradnia, a míg bocsánatot nem kér.

A kis Vilma engedelmeskedett a kapott parancsnak, de nagyon elkeseredve vonult vissza szobájába.

Mintegy félóra mulva Emma, a régenskirálynő ajtaján, valaki hangosan kopogtatott.

- Ki az? - kérdezte Emma királynő.

- Hollandia királynője! - hallatszott kívülről egy haragos hang.

Vilma királynő volt, a ki, bár nem akart bocsánatot kérni, mégis kibékülni igyekezett anyjával. De Emma királynő hajthatatlan maradt:

- Ha Hollandia királynője van odakinn, akkor csak maradjon is ott!

Erre ismét csönd lett az ajtó előtt s jó ideig ismét nem hallatszott semmi. Később ismét kopogtatott valaki az ajtón, de ezuttal gyöngén s alig hallhatóan:

- Ki van ott?

Kivülről zokogó, csöndes hang felelt:

- Én vagyok! - Vil-mács-ka!

- Nos, akkor csak gyere be Vilmácska, - szólt a régenskirálynő, azután fölkel s leánya elé ment.

Vilma királynő pedig beszaladt s anyja keblére borult, a ki szeretettel csókolta kedves leányát, még mielőtt ideje volt arra, hogy bocsánatot kérjen.

Egy más alkalommal a gyermekkirálynő ismét szobafogságot kapott. Sokáig némán és haraggal ült szobájában, s nem tudott magán uralkodni.

- Oh, kiáltott föl bánatosan, ha népem tudná, hogyan bánnak velem, föllázadna és megmen-
tené királynőjét. De meg fogja tudni!

Erre aztán leült s egy proklamációt írt a népéhez. E fölhívásban elkeseredett hangon panaszkodik arról, hogy mily igazságtalanság történik vele, Hollandia királynőjével. Fölhívja Hollandia polgárait, hogy mentse meg királynőjüket börtönéből.

Ezt a fölhívást azután elküldötte a hágai nagyobb lapoknak azzal, hogy a lap élén közöljék.

A lapok szerkesztőségeiben még nem tértek magukhoz a meglepetéstől s nem tudták, hogy mitévők legyenek, a mikor megérkezett a királynőnek újabb levele is, a melyben röviden csak ez volt:

„*A fölhívásra már nincs szükség, minden rendben van!*”

A kis királynő tudniillik e közben kibékült anyjával.

A lefőzött milliomos.

VII. Edward, angol király walesi herceg korában egy alkalommal résztvett egy angol arisztokrata estélyén; s a mikor a lakoma után a szivaros dobozba nyult, egyszerre odaférfőzött hozzá egy londoni milliomos, mondván:

- Van nekem jobb szivarom, ha szabad megkinálnom fenségedet.

Ezzel odatartotta szivartárcáját a welszi herceg elé, ki azonban félvállról odaszólt neki:

- Csak tegye vissza. Ha a házigazdám ebédje jól esett, bizonyára jól fog esni a szivarja is.

A milliomos úgy megszégyelte magát, hogy hirtelenében elpárolgott.

A négy K.

A jó vadászembernek nem szabad otthon felejtene a három *P*-t, úgymint: a *pipát*, *puskát*, *patrontáskát*. *B* betűben pedig szívünk óhajtását így fejezzük ki: *bor*, *búza*, *békesség*. Erre a mintára egész csomó jókivánságunk és tanácsunk van.

A gyűjteményt II. Vilmos császár egy német mondással gyarapította.

Ugy esett a dolog, hogy a császárt Kielben a hajó födélzetén két emancipált amerikai hölgy látogatta meg. Egyikük beszélgetés közben felemlíté, hogy milyen rossz dolguk van Németországban a nőknek.

A császár türelmesen végighallgatta a panaszt s mosolyogva így válaszolt:

- Ebben a dologban a feleséggel tartok. Ő azt mondja, hogy az asszonyok ne foglalkozzanak egyébbel, mint a négy *K*-val.

- Miféle négy *K*-val, felség? - kérdezték az amerikai hölgyek.

- *Kinder*, *Küche*, *Kirche*, *Kleider*. (Gyermek, konyha, templom, ruha).

Baross Gábor és a németek.

Baross Gábor, feledhetlen emlékü kereskedelmi miniszterünk magyar nemzeties politikája miatt a bécsi lapok részéről sokszor igen heves támadásoknak volt kitéve. Midőn egyik bizalmas barátja figyelmeztette a „Vaterland” újabb dühös kirohanására, Baross mosolyogva így felelt:

- A bécsi lapok magatartása az én politikai iránytűm. Mentől hevesebben támadnak, annál biztosabb vagyok, hogy jól cselekedtem hazám érdekében. Hát csak hadd szidjon a *német*, ez nekem örömet okoz.

A fordítás.

Petőfi Sándor, Lisznyay Kálmán és Vachot Imre jó *siller* bor mellett együtt mulatoztak a régi híres csiga-vendéglőben. Vachot hamar „elkészült”, s hogy könnyítsen terhén, kiment.

Kevés vártatva Petőfi is kinéz, s az udvar egyik homályos szögletében megpillantja Vachotot, a ki a falnak dőlve nagy öklöndözéssel adta ki magából a beszédett sillert.

- Nos, mi van Imrével? Hol van? - kérdezte Lisznyay, a mikor Petőfi visszajött.

- Odakint van, *Schillert fordítja* - válaszolt Petőfi nevetve.

Trónfoglalás egy szál ingben.

Viktória angol királynőről, a ki hatvanhárom évi hosszú uralkodás után 1901-ben halt meg, jegyezte fel a história ezt a kedves apróságot.

1837. június 30-án késő délután halt meg IV. Vilmos király windsori kastélyában. Az összes állami méltóságok sietve indultak Londonba, a hová 21-én reggel négy órakor érkeztek a Kensington palotába. Mindenki aludt. A hercegnőt fel akarta kelteni társalkodónője, de a küldöttség nem engedte.

Az állami méltóságok bementek a tizennyolc éves Viktória hercegnő hálószobájába. A hercegnő mélyen aludt s a forró nyári éjszakán ledobta magáról a takarót.

A küldöttség meghökkent és habozva megállott. Ekkor az ősz canterburyi érsek fölemelte a finom selyempaplant és lassan betakarta vele a hercegnőt. Ez nem ébredt föl, hanem ismét lerugta lábával a paplant.

Az urakat ismét habozás fogta el s végre halkán kimentek a teremből, hol éppen elibük jött Lujza szász-kóburgi hercegnő, Viktória édes anyja. Udvarhölgyétől már megtudta a nagy ujdonságot. Befutott leányához és felköltötte e szavakkal:

- Kelj fel, Anglia királynője, fogadd elsőnek anyádtól az alattvalói hódolatot!

Néhány másodperccel később kilépett Anglia új királynője, öltözetlenül *térdig érő ingben*, melyet mellénél egyik kezével összefogott.

- Bocsássák meg, hogy váratam önöket, - ezek voltak első szavai. Azután letérdelt a canterburyi érsek előtt és áldását kérte.

Ki az erősebb?

Gladstone, a híres angol államférfiú egyszer olyan törvényjavaslatot terjesztett Viktória angol királynő elé aláírás végett, a melynek hasznosságáról és célszerűségéről a királynő nem volt teljesen meggyőződve. A miniszter sürgette az aláírást, a királynő azonban mindig gondolkodási időt kért. Gladstone türelmét veszítette:

- De alá kell írni!

- Kell? - kérdezte a királynő, büszkén fölegyenesedve Gladstone előtt. - Kell? Én Anglia királynője vagyok, uram!

- Én pedig az angol nép vagyok! - válaszolt Gladstone ünnepélyes nyugodtsággal, ridegen.

S a királynő aláírta a törvényjavaslatot.

Finom rendreutasítás.

Mikor *II. Vilmos* császár először volt Rómában, Bismarck Herbertet is magával vitte.

A midőn a császár belépett a kihallgatási terembe, Herbert is vele akart menni, egy pápai kamarás azonban útját állta.

- A pápának a császárral folytatott beszélgetésénél nem szabad harmadik személynek jelen lenni.

- Én Bismarck Herbert gróf vagyok.

- Ez megmagyarázhatja, de nem menti magaviseletét, - válaszolt méltóságteljesen a kamarás.

Csinos név.

Veragua hercege, Kolumbus egyetlen még élő ivadéka, Párisban tartózkodván, egyszer be-megy a táviróhivatalba.

- Hány szót táviratozhatok egy frankért Madridba? - kérdezte a távirótisztól a herceg.

- Tízet, - felelte szárazon a hivatalnok.

- Ugy, - mondotta a herceg, - ez bizony elég drága. Nálunk odahaza husz szót lehet ennyi pénzért telegrafálni.

- Nekem az mindegy, - dörögött ridegen a távirótiszt, - csináljon, a mit akar.

- Az aláírásért is kell fizetni? - kérdezte erre a herceg.

- Nem! - volt a válasz.

Veragua herceg erre megfogalmazta a táviratot. És aztán aláírta így:

Christophorus Columbus de Toledo y Larreatequi de la Cerda Ramirez de Baquedano y Gante, Almirante y Adeantado Mayor de las Indias, Marquis de la Jamaica, Duque de Veragua y de la Vega, Grande de Espana, Senador del Reino, Gaballero de la insigne Orden del Toison de Ore, Gran Cruz de la Concepcion de Villarimosa, Gentil Hombre de Camara de Bey Don Alfonso XIII.

A távirótiszt a név olvasásakor majd elájult rémületében.

A holt nyelv.

Tudvalevő, hogy az uralkodóházak fiatal sarjadékait főleg a nyelvismeretekre oktatják nagy buzgalommal. S a nyelvek között, a klasszikus műveltség elsajátítása céljából rendszerint ott van a latin is.

Az angol királynét, *Alexandra* hercegnőt, fiatal leány korában szintén rászorították a latinra. Csakhogy a kis hercegnő, a mi természetes is, ki nem állhatta Cicero nyelvét. Egy alkalommal nevelőjéhez, egy idős udvari lelkészhez ezzel a kérdéssel fordult:

- Mondja tisztelendő úr, ugy-e igazságtalanság rosszat mondani a halottakról?
- Bizonyára, - felelte a nevelő.
- Nemde a latin nyelv *holt* nyelv? - tudakolta tovább a kis tanítvány.
- Igen. Miért kérdi fenséged?
- Ah, semmiség az egész. Csak valami rosszat akartam mondani a kiállhatatlan latin nyelvről. Igazán csúnya dolog, hogy a holtakat nem hagyják békén nyugodni.

A cégér és a szép leány.

Deák Ferencet, úgy farsang táján, egy zalamegyei birtokos, régi barátja és komája látogatta meg. Beszélgetés közben szóba került a birtokos két leánya is, a kiknek *Deák* a keresztapjuk volt.

- Miért nem hozod fel őket ide, Budapestre? - kérdezte *Deák*. - Hadd lássák; mert a szép leány is csak úgy megyen jól férjhez, ha társaságban forog, s ha látják.
- Biz' én nem költekezem, - válaszolt a koma. - Maradjanak csak otthon. Hiszen a jó bor cégér nélkül is elkel.
- El ám, ha *megkóstolják*, - jegyezte meg *Deák* pajkos mosolylyal.

A Hohenzollernek marka.

II. Vilmos német császárnál egyszer egy berlini küldöttség tisztelgett. A kihallgatás után a császár azzal örvendeztette meg a küldöttség tagjait, hogy bemutatta nekik legkisebb fiát.

A polgárok egyike megmutatta a gyermeknek ketyegős zsebóráját, a melyet a kis herceg keményen megmarkolt s nem is akart többé elereszteni. A polgár zavarba jött, mire a császár így szólt:

- Lássá, a mit egy igazi Hohenzollern egyszer a kezébe markol, azt nem igen bocsátja el többé.

Csitt!

Brassay Sámuel, a kiváló erdélyi tudós, a ki majdnem száz évet élt, egy izben szintén egy igen öreg asszonysággal került egy társaságba. Mikor bemutatták őket egymásnak, az asszonyság így szólt:

- Mi ketten ugyancsak rég vagyunk e földön. A halál, úgy látszik, talán meg is feledkezett rólunk.

- Csitt! Csöndesen! - súgta az asszonyság füléhez hajolva Brassay. - Ne beszéljünk a halálról hangosan, mert még meg találja hallani, s észrevevén mulasztását, azonnal értünk jön.

A pénzérték.

Erzsébet, az oly tragikus véget ért magyar királyné a dolgok pénzbeli értékéről így vélekedett:

- A dolgokat a szerint kellene megfizetni, a milyen értéket mi tulajdonítunk nekik. Környezetünkben semmi sem abszolút értékű. Egy könyvért, melyet szívesen olvasnék, vagy egy virágért, melyet nehezen lehet elérni, többet adnék, mint egy házért.

Egy királyné mint báli tudósító.

1899. farsangján fényes udvari bál volt a római Kvirinálban, amelyre több hirlapíró is megjelent, hogy lapjaikat az estély lefolyásáról tudósítsák.

Umberto király több hirlapírót bemutatott magának s elbeszélgetett velök. Az egyik hirlapírótól többek közt azt kérdezte, hogy mi a legnehezebb része mai feladatának.

- A hölgyek toilettjének leírása, felség! - felelé a hirlapíró.

- Szerzek én akkor önnek mindjárt hozzáértő segítséget, - szólt mosolyogva a király.

Ezzel karonfogta a hirlapírót s odavezeté Margit királynéhez.

- Nagy szolgálatot tehetsz ma a sajtónak, - mondá, - írd le csak néhányat a legkiválóbb toilettek közül.

A királyné nevetve fogadta a tréfát s a legnagyobb szeretetreméltósággal vállalkozott a dologra.

A hirlapíró felütötte jegyzőkönyvét s a szép királyné nyomban szorgalmasan diktálta neki a női ruhák leírását. Végül lediktálta a saját toilette-jét is, - és mosolyogva tette hozzá:

- Ne feledje el a kilenc soros igazgyöngyömet. Az ékszer mindig érdeklí a nőolvasókat.

A hirlapíró meghajtá magát, s küldte a királyné tudósítását egyenesen a nyomdába.

Andrássy gróf és Oroszország.

Andrássy Gyula gróf mint külügyminiszter tudvalevőleg Oroszországgal jó barátságban igyekezett lenni. Midőn emiatt főképp a magyar politikusok szemrehányást tettek neki, így válaszolt:

- Ha valaki engem a mélységbe akar lökni, legjobb velem karonfogva menni.

Miniszterialis válasz.

Baross Gábornál, a „vas-miniszter”-nél egy ízben Kassa város küldöttsége tisztelettel, hogy a felsőmagyarországi vasúti üzletvezetőségnek Kassára való helyezését kérelmezze.

A küldöttség vezetője, Münster Ferenc polgármester ékes szavakban igyekezett bebizonyítani, hogy Kassa úgy földrajzi, mint kereskedelmi, közművelődési és stratégiai szempontokból a legérdemesebb város az üzletvezetőség székhelyéül.

Baross Gábor nyugodtan hallgatta végig a hosszú szónoklatot és a mikor a polgármester befejezte beszédjét, mosolyogva így szólt:

- Uraim, mondják meg, mit akarnak tőlem, miniszteriális választ, vagy őszinte feleletet?

A küldöttség elámult e fölszólításra, s hosszú kínos zavar után egyikük végre nagy elszánással imígy válaszolt:

- Hát már csak arra kérjük nagyméltóságodat, hogy lehetőleg őszinte választ méltóztassék adni.

- Ezt azért kérdeztem, - fordult a küldöttséghez Baross, - mert ha *miniszteriális választ* akarnak, akkor csak annyit felelhetek, hogy átveszem a kérvényüket és behatóan tanulmányozni fogom, s a mi tőlem telik megteszem a városuk érdekében; föltéve, hogy ez a helyi érdek nem fog az országos érdekekkel ellenkezni. De ha *őszinte választ* akarnak, akkor csak annyit mondhatok, hogy nagyon sajnálom, de Kassa nem kaphat vasúti üzletvezetőséget, mert már odaigértem azt Debrecennek.

Az angol vér.

II. Vilmos német császár, a kinek az anyja angol királyleány volt, egy alkalommal meghült s erős köhögés közben megeredt az orra vére. Környezete persze nyugtalankodni kezdett, de a császár mosolyogva így szólt hozzájuk:

- Ugyan, ne törődjetelek velem! Ez az utolsó csepp angol vér, mely ereimben folyt és örülök, hogy megszabadulok tőle.

Forduljon az állatorvoshoz!...

Bismarck német kancellárnak egy kiváló egyetemi tanár, *Schweninger* volt az állandó orvosa.

Schweninger első látogatásakor százféle kérdést intézett a herceghez, a ki egyszer csak türelmetlenné lett és közbevágtott:

- Sokáig akar még kérdezősködni és vizsgáztatni? Én a bajomtól akarok szabadulni és nem az ön kérdéseire felelni.

Schweninger tanárt ez a goromba közbeszólás nem félemlítette meg.

- Én azért intézek kérdéseket Excellenciádhoz, - válaszolt nyugodtan, - hogy tisztában legyek az iránynyal, a melyet követnem kell. Egyébiránt, ha Excellenciád nem szereti, hogy kikérdezzék, *forduljon az állatorvoshoz*, a ki úgy kezeli a beteget, hogy egy szót sem szól hozzá.

Bismarck dühös pillantást vetett az orvosra, de aztán megszelidülve így szólt:

- Jól van hát, legyen úgy, a mint ön akarja. Gyógyulni akarok, teljesen meggyógyulni akarok. Már pedig úgy látom, hogy ön épp oly tehetséges ember, amilyen vakmerő.

És *Schweninger* ettől fogva kedvelt háziorvosa lőn *Bismarck*nak.

Tompa Mihály és a tormás virsli.

Eperjesen történt 1844. után. *Tompa Mihály*, a „Virágregék” költője akkor még fiatal teologus volt.

A diákszobában négy jó cimbora űzte az időt beszélgetéssel: Péchy István, Comáromy Sándor, Puky István jogászok és Tompa Mihály.

- Ha láttátok volna - jegyezte meg az egyik jogász, - hogyan eszi Miska a virslit! Az nagyszerű!

- Kedves étel! a forró szepesi tormásvirslit - jegyezte meg Tompa - meg tudnék belőle enni akár tizenkét párt is egyhuzamban.

- Ne henceg, Miska.

- De bizony meg én! Aki nem hiszi, az fogadjon.

- Áll a fogadás! - kiáltanak fel mind a hárman.

- Aki vesz, fizeti a virslit.

- Kezet rá!

- Tehát holnap este 7 órakor itt lesz a virslit.

- De forró legyen ám! - tette még hozzá Tompa.

Másnap a kijelölt időben ismét összegyűltek a pajtások. A szobában már várt rájuk az odarendelt virslis, forróvízzel és a tormásvirslivel. Tompa diadalérzettel fogott hozzá a virslit pusztításához s egymásután tüntek el a virslit párok, egy... kettő... hét... kilenc. A jogászok összenéztek.

- Ugy látszik, mi leszünk a vesztesek.

- Pompás gyomra van ennek a Miskának!

A virslit egyenként hozza a forró virslit, már a tizenegyedik párt. Tompa még ennek is élvezettel eszi meg a felét. A másik felét már csak gyúri magába. A diadal már biztos, csak egy pár van hátra, - mondogatták a jogászok.

A virslit hozza az utolsót: a tizenkettedik párt. Tompa átveszi s beleharap. S aztán? - Eldobja, felugrik és kifut. Másnap reggelig nem látták. Azóta sohasem evett többé Tompa Mihály virslit.

A leizzasztott díszruhák.

Baross Gábor, a korán elhunyt népszerű kereskedelmi miniszter esküdt ellensége volt minden cifraságnak. Semmit sem gyűlölt jobban, mint a hiú piperészkedést, különösen a férfiaknál.

Ennek az ellenszenvének ötletes módon adott kifejezést a temesvári orsz. kiállítás megnyitása alkalmával.

A kiállítás megnyitása után Baross arra kérte az egybegyűlt méltóságokat, hogy nehéz díszruhákat váltsák fel könnyű szalonöltönnyel, hisz úgymint nagy a meleg. A méltóságok azonban szabadkoztak ez ellen.

- No, majd leizzasztom én róluk a prémes bundákat, - súgta oda Baross egyik bizalmasának.

És legott megkezdte körútját, a mely a forró nyári hőségben teljes négy óra hosszáig tartott. A főméltóságok közel voltak az ájuláshoz, de a „vasminiszter” nem tárgított.

- Csak gyerünk tovább! - mondotta. - A kiállítók áldoztak legtöbbit; mindegyiküknek joga van, hogy velem óhajait s kívánalmait közölje.

És szakadatlan lánczolatban járta körül a kiállítást. Minden kiállítóhoz volt egy-egy köszönő, biztató szava; s minden új tárgyat a legnagyobb érdeklődéssel nézett meg.

Nagy későre végre mégis csak megkönyörült fáradt és éhező kísérein.

- Ugy-e mondtam, urak, hogy meleg lesz a prémes kaczagány? - jegyezte meg nevetve és félbeszakította a szemlét.

A csúnya férfiak.

A portugál királyné, a ki igen szellemes asszony, az uralkodó családok nőtagjaihoz egyízben a következő kérdést intézte: *Tetszhetnek-e a csúnya férfiak?*

E kérdésre az orosz cárné így felelt:

„Igen; azt hiszem, vannak nők, a kiknek csúnya férfiak is tetszenek, ha éppen szépek nincsenek a közelükben.”

Margit királyné, *Umberto* özvegyének a válasza ekképpen hangzott:

„Tizenötéves korától a harmincadikig a nő a szép férfit szereti; harminctól ötvenig már csak megcsodálja; az ötvenedik éven túl nem törődik többé a külsővel.”

Erzsébet román királyné (*Carmen Sylva*) pedig a következőleg válaszolt:

„Sok csúnya férfi lehet szeretetreméltó, - de elvégre a szépek is azok lehetnek. Különben szép az, a ki szépen cselekszik és egy olyan férfinak, a ki csak szép, nehezen sikerülne egy szép leány állandó kegyét megnyernie.”

A kinek nem tetszik az előadás.

Verdi, a híres zeneköltő és egy olasz földműves között egy alkalommal mulattató összekocsnás történt.

A földművesnél, a ki nem messze lakott Milanótól, mindig erősebb lőn a vágy, hogy egyszer végignézhesen ő is egy *Verdi*-operát. Végre hosszas huzavona után egyszer Milanóba utazott és ott az operaházban végighallgatta *Aidát*, a mely azonban éppenséggel nem tetszett neki.

Irt is *Verdinek* másnap levelet, amelyben elmondja, hogy azért a darabért ugyancsak nem volt érdemes Milanóba fáradnia. A szarkaláb-betűkkel megirt levél végén az öreg paraszt arra kéri az agg zeneszerzőt, hogy térítse meg neki legalább az útiköltséget, meg azt a kiadást, a mit vacsorára költött.

Verdi a dolgot tréfás oldalról fogta fel s az útiköltséget megküldvén az elégedetlen földművesnek, ezt a levelet írta neki:

„Kedves öregem!

Sajnálattal értesültem leveléből, hogy önnek *Aida* nem tetszett. Azt a kérését, hogy térítsem meg az útiköltséget, ime teljesítem. De a vacsora-pénzt nem küldöm meg, mert hisz vacsorálhatott volna otthon is, vagy akár hozhatott volna vacsorát magával hazulról is. Remélem, hogy más alkalommal egy másik művem jobban tetszik önnek.”

Híve: *Verdi*.

Elefánt-szelidítés.

A berlini konferencia idejében, Bismarck és Andrassy gróf, a mikor csak lehetett, mindig közrefogták Gorcsakoff orosz külügyminisztert. Együtt étkeztek, együtt sétáltak.

Bismarck egy érdeklődőnek ezt a feltűnő barátkozást így magyarázta meg:

- A vad elefántot, mikor meg akarják törni, mindig két szelid közé terelik.

M. É. K. V.

Mikor a Magyar Észak-Keleti Vasút elkészült, Lónyay Menyhért gróf, a kinek a vasút mentén birtoka volt, a felvidékre utazván, Ujhelyben egy ellenzéki képviselővel találkozott. Beszélgetés közben a képviselő odafordul Lónyay grófhhoz:

- Tudod-e kegyelmes uram, mit jelent a vagonokon az *M. É. K. V.* felírás?

- Hogyne tudnám! - válaszol Lónyay, s mindjárt meg is magyarázza: - Magyar Észak-Keleti Vasút.

- Szó sincs! - válaszol a képviselő. - Egészen mást jelent az.

- Ugyan mit?

- Hát ezt: „*Menyhért Érdekében Készült Vasút.*”

- No, pedig csalódot! - vágott vissza ingerülten Lónyay. - Mert a négy betű azt jelenti: „*Marha Észszel Készült Vicc.*”

A misszionárius nadrágtartója.

VII. Edward angol uralkodóról, a ki trónörökös korában valóságos divatkirály volt, jegyezték fel ezt a jellemző apróságot.

Egy indiai misszionárius volt kihallgatáson Viktória királynőnél. A misszionárius az egész királyi család színe előtt megkapó szavakkal ecsetelte a benszülöttek nyomorát.

Már régen befejezte beszédét, mikor a trónörökös, Albert Edward még mindig mély hallgatásba volt merülve. A királynő, a ki maga is igen meg volt hatva, egy darabig nézte a fiát, azután meghatottságtól remegő hangon kérdezte:

- Min gondolkodol, Albert?

A herceg fölriant tünődéséből és így válaszolt:

- Azon, hogy ennek a misszionáriusnak a bal nadrágszára sokkal lejjebb van, mint a jobbik, bizonyosan - *nincs nadrágtartója.*

A lefőzött képeslevelezőlap-gyűjtő.

Dall' Oca Bianca, a híres veronai festő egy trieszti bankártól a következő szeretetreméltó sorokat kapta:

„Tisztelt Uram! Egy igen-igen nagy szivességre kérném Önt és remélem, meg fog bocsátani merészségemért. *Kézzel festett levelezőlapokat* gyűjtök és roppantul lekötelezve érezném magam, ha Ön egy sajátkezüleg festett ilyen kártyát kegyeskednék küldeni. Minden bizony-

nyal ez volna gyűjteményem legértékesebb darabja és mondhatom, hogy Ön az elsők közt volna, a kik ily módon megtisztelnék. A legjobb reményben előre is megköszönve szivességét stb. stb.”

A festő a trieszti bankár levelére ekként válaszolt:

„Tisztelt Uram! Igen nagy szivességre bátorkodom Önt kérni és remélem, meg fog bocsátani merészségemért. Én ugyanis *ezerfrankos bankjegyeket* gyűjtök és nagyon lekötelezne, ha Ön kegyes volna egy ilyennel meglepni. Minden bizonynyal ez lesz a legértékesebb ezerfrankos a gyűjteményemben, és mondhatom, hogy Ön az elsők közt volna, a kik ily módon megtisztelnék.”

A mi adókezelésünk.

Eötvös Károly az ő ismert jóízű humorával beszélt egyszer:

Az adóhivatalban volt valami dolgom, - ugymond *Eötvös*. Sokan voltunk; a többek közt egy suszterinas, a ki a két ujja közt mint valami mérges állatot egy papirost tartogatott. *Adóintés* volt.

Végre rákerült a sor a fiúra, s az adókönyvelő szóba állt vele.

- Hát magának mi kell, öcsém?

- Ezt hoztam, kérem alásan, - s oda nyújtja a veszedelmes papirost.

- Az adóintés, látom. Hát mit akar vele?

- Kérem alásan, mondja a gyerek, hiba van abban az írásban. Az én édes anyám nem tartozik 2 frt 72 kr. adóval, hanem csak 1 frt 70 krajcárral.

- Igen? Na majd utána nézek.

Föllapoz egy sereg ménkű nagy könyvet, aztán bólínt a fejével s kijavítja az adóintést: 2 frt 72 kr. helyett 1 frt 70 kr-ra. Azzal visszaadja a fiúnak.

A gyerek azonban nem mozdul.

- Hát most sincs rendben? - kérdezi a hivatalnok.

- Most sincs rendben, kérem, - feleli az inas. Az én édes anyám nem szülésznő, mint itt írva van, hanem szatócs.

- Szatócs? - csodálkozik a tisztviselő.

Megint elveszi az intést, megint lapozza a ménkű nagy könyveket, megint kijavítja a téves adatot s visszaadja újra az intést a fiúnak. Ez azonban nem tágít.

- Hát mi baj van még?

- Kérem, mondja a gyerek, az én anyám nem lakik a Tehén-utca 68-ik száma alatt, hanem Kőbányán, a Szentkirályi-utcában.

A tisztviselő ismét elveszi az intést, ezt is kijavítja. Az inas még sem mozdul.

- Hát mi hiba van még?

- Az, kérem, hogy az én anyámat nem Szvoboda Eszternek hívják, hanem Szvoboda Erzsébetnek, hát azt is tessék kijavítani...

S a tisztviselő kijavítja azt is és csak annyi szemrehányást tesz a fiúnak, hogy - miért nem mondta meg ezt mindjárt.

Ha sok az ellenség.

- Az angolok száma roppant nagy, mi pedig kevesen vagyunk, - jelentette Cronjénak, a híres búr tábornoknak egyik tisztje.
- Annál jobb, - válaszolt a hős Cronje, - legalább kevesebb lövést hibáznak el.

Bismarck és II. Vilmos császár.

Bismarck herceg röviddel II. Vilmos trónralépte után tudvalevőleg nyugalomba vonult. Mikor már kikerülhetlen volt közte és a császár közt a szakítás, így szólt:

- Hiába, egy munkában kimerült vén ló fiatal tüzes csikóval nem való egy ekébe.

Milán király és a gibic.

Milán, a száműzött szerb király tudvalevőleg igen otthonos volt a játékszobákban.

Egy alkalommal óriási összeget vesztett a kártyán, a mi igen idegessé tette. A játék után föl-emelkedett helyéről, és a mikor megfordult, egy urat pillantott meg, a ki mint gibic mozdulatlanul állt a háta mögött.

- Az ördögbe, márki, ön mindig szerencsétlenséget hoz reám, ha a hátam mögé áll, a mikor játszom! - mondotta neki Milán gúnyosan.

A gibicelő márki nem vesztette el hidegvérét s nyugodtan így felelt:

- Ez csak babona, felség! Hiszen nem állottam a háta mögött, a mikor trónját elvesztette.

Milán elpirult és szó nélkül távozott a teremből.

II. A zsenri.

Adomák a magyar köznemesség életéből.

Biztosítás a földosztás ellen.

Az 1896-iki alföldi szocialista-zavargások idejében történt.

Egy zemplénmegyei faluban gyűlést tartottak a szocialisták, s a gyűlés végén azt indítványozta az elnök, hogy egy öt-tagú küldöttség menjen az ottani földesúrhoz és értesítse, hogy birtokát fel fogják maguk közt osztani. A dolog így esett meg:

- Jó napot kívánok a nagyságos úrnak.

- Adjon Isten! Mi járatban vannak?

- Hát mi, kérem alásan, a szocialista-gyűlés megbízásából jöttünk a végett, értesítsük a nagyságos urat, hogy 4000 hold földjét felosztjuk magunk közt. De nem akarunk igazságtalanok lenni, elhatároztuk, hogy a nagyságos úr is kiharíthat a birtok bármely részéből 40 holdat magának, a többi szegény emberé lesz.

- Ha csak ez a baj, - felelt a földesúr nyugodt hangon, - azt megtehetik, de csak abban az esetben, ha a földeken levő adósságot, melyből egy holdra 500 korona esik, kifizetik.

A küldöttség tagjai erre egymásra néztek s hirtelen sarkon fordulva megnyúlt ábrázattal hagyták ott a földesurat, hogy a gyűlés elé terjeszszék a nem várt feleletet.

A mint a gyűlésen meghallották, hogy a birtokon holdankint 500 korona adósság van, általános helyeslés közt fogadták el az elnöknek azt az indítványát, hogy bizony ők majd csak akkor fogják fölosztani a földesúr birtokát, a mikor az adósságtól föl lesz szabadítva.

A gyűlés aztán egy bizottságot küldött ki, melynek feladatává tették, hogy figyelemmel kísérje, mikor lesz a birtoka teljesen tehermentes.

Várhatják.

Megbecsülte.

„*Fiam, megbecsüld a pénzt mert nagy úr!*” - írja az apa korhely fiának a küldött 50 korona mellé.

Néhány nap mulva a szeretett ifjú a következő válaszzal örvendeztette meg az öreget:

„Apám, utasításod szerint nagyon megbecsülöm a pénzt. Azonban kérlek, küldj ismét, mert egy *T. cz.* fillérem sincs, miután a *Tekintetes* ötkoronás és *Nagyságos* húszkoronás *uraknak* már a Náci kellner zsebébe méltóztatott sétálni.”

Miért hord bugyogót?

- Hát urambátyám csakugyan felhúzta a német nadrágot? Mondtam úgy-e, hogy kifog rajta.

- Hja, a kényszerűség vitt rá, soha sem tudták jól kipucolni a csizmám szárát.

A vér.

Egy társaságban a társadalmi osztályokról folyt a beszélgetés. Egy nagyszájú demokrata, a ki különben „nagyságoltatta” magát, ugyancsak szidta a zsentrit.

- Én a nemességre nem adok semmit, - szólt nekitüzesedve. - Ember és ember között nincs különbség.

- Már pedig bizony kell lenni, - vágott közbe az öreg B. - Ugy-e van telivér ló, félvér, közönséges paraszt ló? Azt sem lehet eltagadni, hogy a vizsla sokkal finomabb faj a kuvasznál; pedig ez is eb. Nos, ha a lovak és kutyák között van vérkülönbség, - miért ne lehetne az emberek között is!? Hát azt mondom én, spektábilis, hogy igenis van különbség *köztünk*.

Találó válasz.

- Két nemes ember hány ember? - kérdezte valaki egy öreg úrtól.

- Ha egymással egyetért: akkor „egy ember”; - de ha egymással összevész: akkor „ezer ember.”

Dehogyan tudós!

- Látja, ez a dr. Fejér egyike legképzettebb tudósainknak.

- No, én éppen az ellenkezőjét tapasztaltam.

- Mikor?

- Hát a mikor meg akartam tanítani a ferblire.

Disznóság.

Forró nyári napon a szundikáló földbirtokos orrára egy légy száll s ott elkezd sétálgatni.

A földbirtokos kézlegyintéssel elűzi, de a szemtelen állatka megint csak visszarepül.

Erre a földbirtokos dühösen kiált fel:

- Mégis csak disznóság! Kétezer holdas birtokom van, s a szemtelen légy nem talál rajta magának más helyet, mint éppen az én orromat!

Csak azért.

Ropogóssy Balambér német lányt vett feleségül.

- No már ki látott ilyet?! Tőzsgyökeres magyar ember létire sváb lányt veszen feleségül. Ugyan miért tesz ilyen bolondot?

- Miért? Mert tovább látok az orromnál. Ha majd szidni fog, legalább *nem értem meg*.

Még erre is büszke.

Kereskedő: Mikor számíthatok rá, nagyságos uram, hogy kiegyenlíti a számláját?

Földbirtokos: Mit tudom én? Azt hiszi talán, hogy egyedül csak magának tartozom.

Az ősök.

A jogász nagyban kérkedik nemesi származásával s büszkén mondja, hogy a mohácsi csatában is három őse harcolt.

- Ezt én is bizonyíthatom, - szól közbe egy *Cseh* nevű barátja, - mert olvastam, hogy az egyiket Tomory alól lötték ki.

- Te nem beszélhetsz, - vág vissza a jogász, - mert az sem bizonyos ám, hogy Árpád cseh muzsikával jött be az országba.

A zsenri após.

- Nos, mennyire vagytok, Irma? Beszél már az udvarlód a papáddal?

- Igen. S képzeld milyen bizalmasan fogadta a papa Bélát; mindjárt váltót is zsíraltatott vele.

Megmagyarázta.

Földbirtokos: Hallja csak Poczakos gazda, hogy a menydörgös-menykőben van az, hogy kigyelmed, a ki egész nap töri magát, hájas és vastag; én meg, a ki keveset dolgozom, jól eszem-iszom, olyan cingár vagyok, mint az agár?

Gazda: Hát lássa, nagyságos uram, nekem két lovam van odahaza; az egyik sokat dolgozik, keveset eszik, hanem azért izmos és kövér; a másik keveset dolgozik, sok zabot kap, mégis csak úgy zörög a csontja. A komisz dög csak komisz dög marad, nagyságos uram.

Hálátlanság.

Nemrég egy vendégszeretetéről híres és gazdag földbirtokos halt meg. Potyafi úr a temetés után e szavakra fakadt:

- Hogy meghalt, az még nem olyan nagy dolog, de véghetetlenül bánt szörnyű hálátlansága. Képzeld csak! Egy fillért sem hagyott rám, pedig harminc év óta hetenként háromszor nála ebédeltem.

Miért tanulna?

- Fiam, miért nem tanulsz? Így soh'sem lesz belőled semmi.

- Hisz édes apámat is kicsapták negyedik iskolás korában, mégis főszolgabíró.

Uj számvetés.

- Megengedi édes apám, - szól a jogász apjához - hogy egy számrejtvényt adjak fel?

- Csak rajta, édes fiam! - biztatja az öreg.

- Tegyük fel hát, hogy tárcájában 100 korona van és én kérem, hogy adjon nekem abból 50 koronát. Mennyi marad ott még?

- Száz korona, édes Laczi fiam! - szólt az apa olyan komolysággal, hogy a Laczi gyerekek elment a kedve néhány hétre a számtani feladványoktól.

A különbség.

- Igaz volna az, - kérdezik a földbirtokostól - hogy még most is különbséget tesznek a nemes és a nem nemes között?

- Igaz bizony!

- Én nem értem, mi különbség volna közöttük?

- Hát egyszerűen az, - magyarázza a földbirtokos, - hogy a nemes embernek a zsebe egyre laposodik, a nem nemesé meg folyvást duzzadtabb lesz.

Az már más.

- Kedves Pali bátyám, - szól Gyula kérő hangon gazdag nagybátyjához - sürgősen kellene 800 korona.

- Mire? - kérdi a nagybácsi.

- Valami becsületbeli kérdés... Kártyaadósság...

- Hazudol fiú!

- Ha éppen meg kell mondanom, egy szerencsétlen asszony számára kell, a kit könnyelműségem inségbe sülyesztett, s a ki már azon a ponton van, hogy...

- Megint nem mondasz igazat!

- No hát a táncosnémnak akarok egy karpereccel kedveskedni.

- Ezt már elhiszem, s itt a pénz, - szólt a nagybácsi mosolyogva.

Megfordítva tegyék.

Gazsi bácsi egy keresztelő alkalmával nem akart már többet inni, akárhogy kínálták barátjai.

A sok kínálgatás után egyszerre két ember lekapta, a harmadik pedig öntötte belé a bort.

De Gazsi bácsi nem tűrhétvén el ezt a méltatlanságot, reájuk ordított:

- Hó, megálljatok! *Egy fogjon, kettő öntse!*

Az ősnemes.

Egy társaságban a nemességről volt szó.

Társalgás közben egy hét szilvafás úr, a ki rettenetesen szeretett dicsekedni (mással úgy sem dicsekedhetett) ősrégi származásával, ezt mondotta:

- Ismétlem uraim, az országban családom a legrégebb. Az én őseim a *világ teremtését* már a saját kastélyuk erkélyéről nézték.

Két levél.

Apa a fiához:

„Kedves fiam! Tanulj minél többet, költs kevesebbet; mert csak úgy boldogulsz, hogyha sokkal több lesz a bevételed, mint a kiadásod, - ezt parancsolja a pénzügyi rendszer. Szerető apád: Gerzson.”

Fiú az apjához:

„Kedves apám! Ne terheld nagyon a fiatal csikót, tápláld jól, hogy el ne satnyuljon, - ezt olvastam a nemzetgazdaságtanból. Én gazda és nem pénzügy akarok lenni, e rendszerhez fogom magamat alkalmazni. Szerető fiad: Aladár.”

Végrendelet.

Egy nemrég elhunyt földbirtokos végrendeletében a következő pont foglaltatott:

„...Krákogi kántor úrnak pedigrig száz koronát testálok, de olyan feltétellel, hogy a temetésen az ő borízú, rikácsoló, komisz hangjával ne énekeljen.”

A végrehajtó kára.

- Borzasztó, mennyi kárt okozott az idej fagy minden embernek! - panaszkodik az adóvégrehajtó.
- Micsoda kárt okozott a végrehajtó úrnak? - kérdezte tőle egy földbirtokos.
- Micsoda kárt? - pattant fel sértődve az adócsavar. - Hát nem mehetek ekzekváljni!

Rosz idők.

Két „végzett földbirtokos” társalog a kávéházban:

- Bizony rossz időköt élünk! - sóhajt fel az egyik.
- Ugyan ne desperálj! - vigasztalja a barátja.
- Már hogyné desperálnék? - Képzeld, az imént egy százast akartam felváltani, - s azt hiszed, hogy volt százasom?!

A vő.

- Nos, hogy vagy a vőddel megelégedve?
- Nagyon derék ember, csak kártyázni nem tud.
- Hisz annak csak örülhetsz.
- Igen; csak az a baj, hogy ámbátor nem tud kártyázni, azért mégis mindig játszik.

A korbély reménysége.

Két zsenri-sarjadék beszélget a „Fiume”-kávéházban. A pincér éppen néhány pohár vizet tesz az asztalukra.

- Te, Gyula, - szólal meg a fiatalabb, - mondd meg, mi különbség van a pohár víz és a vizes-pohár között?

- Erre könnyű a felelet, - válaszol a korosabb. - A pohár víz rám nézve *reménytelenség*, a vizespohár ellenben *reményteljesség*, mert még bort is önthetnek bele.

Ez is egy végrendelet.

Egy másik gazdag földbirtokos végrendeletében pedig egy ilyen pont találtatott:

„10-szer. Az ispánomnak nem hagyok semmit, mert a húsz év alatt, míg nálam szolgált, úgyis eleget lopott. A kisebbik unokaöcsémre pedig az ezüstműt testálom; hogy miért nincs ki egészen a tucát, azt ő tudja legjobban.”

Munkájának a látszatja.

Az ispán úr nagyon bőven élt a borral; mindennap garatra öntött egy-két litert; emellett a másféle folyadékot sem utálta.

Egyszer, a mint a szokott utasításért a földesúr előtt megjelenik, alig bírta a hivatalos Stellungot megtartani. Gazdája e miatt pirongatni kezdte.

- Semmi az, instálom alásan, - dadogta az ispán, - azért nincsen hiba. Van az én munkámnak látszatja!

- Bizony van. Kivált az orrán nagyon is szembetűnő, - válaszolt csipősen a gazda.

Mit felejtett otthon?

Vehéczy Gáspár urambátyám a szomszéd kisvárosba hetivásárra ment. Már túl volt a határon, midőn az öreg úr zsörtölődni kezd, majd hirtelen megszólal:

- Te, János, mit felejtettem én otthon?

- Talán a dohányzacskóját ténsuram, - felelt a kocsis.

- Az itt van.

- Vagy talán a bugyellárist?

- Az is itt van. - Thyú! - kiáltott fel Gáspár bátyánk, nagyot bökkve kövér ujjával izzadó homlokára. - Most már eszembe jutott, - hát a *feleségemet*, a ki szintén be akart jönni a városba. - János, vissza!

A vászonruha.

Egy földbirtokos durva házivászon ruhát viselt, e miatt aztán sokan megszólták.

- Ugyan hogy viselhetsz ilyen zsákfajtából ruhát? - kötekedett vele egyik ismerőse.

- Hja, barátom, olyan időket élünk most. A zsákot már megkaptuk, csak a bot hiányzik, hogy koldulni menjünk, - volt a keserű felelet.

A vigasztalás.

Földesúr: Bizony, bizony, János, felfordult világot élünk.

A kocsis: Dehogya! Akkor volna felfordult világ, ha a tekintetes úr volna a kocsis, én pedig az úr.

Ez a tekintély.

Zágrábban, a kedves horvát testvérek fővárosában történt.

Egyik előkelő vendéglőben magyar cigányok muzsikáltak. A terem zsúfolásig telve volt mulatozó horvátokkal; csak az egyik asztalnál ült két magyar ember: egy huszárhadnagy és egy bácskai földbirtokos, a kit valami ügyesbajos dolog hozott ide.

A cigányok, nyilván hogy a két honfitársnak kedveskedjenek, a Rákóczy-indulóra gyujtottak. No, lett erre felzúdulás, láрма, pisszegés. Majd megverték a szegény cigányokat.

A legéktelenebb zaj közepette azonban egyszerre csak fölemelkedik az asztal mögül a huszárhadnagy. Lassan, csöndesen körültekint, s aztán a legnagyobb nyugalommal kérdezi:

- Nem tetszik talán valakinek ez az induló? A kinek nem tetszik, szívesen rendelkezésére állok. Primás, húzzad tovább!

E szavakra nyomban olyan csönd lett a teremben, hogy a mint mondani szokás, még a légy zúgását is meg lehetett volna hallani.

A kedves horvát testvérek között nem akadt egyetlen egy olyan bátor legény, a ki azt merte volna felelni: „Nekem bizony nem tetszik a Rákóczy-induló.”

Ez is örökség.

- Azt hallom, hogy meghalt a nagybátyád? - kérdezte valaki egyik ismerősétől.

- Ugy van.

- És örököltél utána?

- Igen. Rám hagyta - *utolsó sóhaját.*

Korszerű.

Lelkész: Imádkozzunk kedves atyámfiai, esőért.

Egy végzett földbirtokos: Nem esőért, tiszteletes uram, hanem *jó csizmáért.*

Hajdan és most.

- Pista bácsi, mikor tartod a névnapodat?

- Hát, tudod kedves öcsém, hajdan, a mikor még nőtlen voltam, István királykor tartottam meg a nagy cécót; de mióta megházasodtam, hát csak inkább István *mártir* napján tartom, szép csöndben.

A vakmerőség netovábbja.

Gyömbérfalvy urat nagyon zaklatták a hitelezői. Nemrég ezek egyikének a megbízásából látogatta meg a végrehajtó.

Udvariasan fogadja, megkínálja üléssel, elhalmozza bókokkal, végre felkiált:

- Uram, ön becsületes embernek látszik...
- Csakugyan, de...
- Köztünk legyen mondva, nem adhatna nekem kölcsön ötven koronát?

Az utolsó.

- Kedves öcsém, felhagyhatnál már ezzel a sok ostobasággal. Gondold meg, hogy már megházasodtál.

- Ez volt az utolsó.

Nem tudja bizonyosan.

- Azt kérde, kedves barátom, mennyije van Prédaffy Bercinek? Hát annyit tudok, hogy van neki vagy 4-500,000 koronája. Csak azt az egyet nem tudom bizonyosan, hogy a pénze, vagy az adóssága-e ennyi?

Kettős szerencsétlenség.

Két ismerős földbirtokos találkozik.

- Borzasztó szerencsétlenség ért a múlt héten, - szól az egyik.

- Ugyan micsoda?

- Tudod, hogy Nádafalván van egy birtokom. Nos hát a kastélyom leégett! De ez még semmi!... Az anyósom, a ki éppen ott időzött, *megmenekült*.

Furcsa összeköttetés.

Erősen dicsekszik a kaszinóban egy úriember, hogy ő milyen előkelő származású, hogy még a Szapáry grófokkal is közeli összeköttetésben álltak az ősei.

- Ez historikum, - szólt bele egy másik úr. - Megvan írva, hogy mikor Abdi basa foglyul ejtette Szapáry Pétert, a hőst eke elébe fogatta, s egy ökörrel *összekötve*, szántatott vele. Talán az volt a közeli összeköttetés a te ősöd és Szapáry között.

A pezsgő.

- Ez már mégis sok! - kiált a szabó böszülten, - nekem már évek óta tartozik, folyton hiteget és soha egy veszekedett fillért sem fizet, hanem - a mint látom, - pezsgőre, arra telik, úgy-e bár? Nem szégyenli magát az úr?

- Hát azt hiszi maga, - válaszol a legnagyobb nyugalommal a Gyurkovics-fiu, - hogy én ezt a pezsgőt valaha megfizetem?

Utoléri.

Bodroghvölgyi, miután vagy négyezer hold földnek a nyakára hágott, Budapesten élt, mint valóságos magánzó, a mennyiben t. i. a csizmáját is maga szokta tisztítani.

Egy alkalommal éppen fehérruháját vitte a mosónéhoz, midőn fiatal unokaöcscse csöngve-robogva hajt el mellette egy négyes fogaton.

Bodroghvölgyi teli torokkal kiáltoz a gavallér után, a ki a szembejövők figyelmeztetésére megáll s gőgös leereszkedéssel inasát küldte hozzá megtudandó, hogy mit akar.

- Azt üzenem gazdádnak, - ugymond a „végzett földbirtokos” keserű gúnynyal, - hogy lassabban hajtson, mert utolér engem.

A sürgős ügy.

A földbirtokos még ágyban nyújtózkodik. Kis fia berohan hozzá:

- Papa, egy úr sürgős ügyben rögtön beszélni óhajt veled.

A birtokos elgondolkozik:

- Sürgős ügy, ilyenkor, aratás után?!... Csakis az adóvégrehajtónak lehet ilyenkor velem sürgős dolga.

Uj asszonyirtó.

Egy vidéki földbirtokos találkozik a váci-utcán rég nem látott barátjával.

- Szervusz Gyula! - kiáltja harsányan. - Bizony rég nem láttalak. No, de hallottam híredet. Igazán csodálatos az, a mi veled történt.

- Mi? - kérdi álmélkodva a fővárosi ismerős.

- Hát az, hogy olyan rövid idő alatt két feleséget temettél el. Ugyan mondd csak, miként történhetett az?

- Neked megmondom őszintén az igazat. Szegények *mérgükben* haltak el, mert sohasem feleltem nekik, ha pörre szálltak velem, s így nem volt kivel veszekedniök.

A vármegye ökrei.

Panaszkodik a megyei kiadó sok teendője miatt.

- Bizony, - tör ki belőle a keserűség - az ügyész, a számvevő és én; - hárman vagyunk a vármegye ökrei.

- Igazsága van, tekintetes uram, - szól közbe hizelkedőleg az öreg hajdu, - hanem a másik kettő még sem annyira, mint a téns'uram.

Mi a gyalázat?

Kedélyesen vacsorál a szabómester a „zöld hordó”-nál. Borjúvesést eszik uborkasalátával.

A mint legjobb étvágygyal falatozik, egy adása lép be a korcsmába. Meglátja a szabót vacsorálni és elébe áll:

- No, hallja az úr, már az mégis gyalázat, a mit maga tesz.

- Mit uram? - kérdi az ollóművész hüledezve.

- Itt borjúvesést eszik uborkasalátával és engem mégis háromszor zaklat hetenkint annak a két rongyos öltözetnek az áráért.

A ki tíz esztendeig mindig vendég volt.

Azt sem lehetne megcselekedni már mai napság, a mit Szilánky urambátyám tett, az isten nyugosztalja szegényt.

Noha magának is volt mit aprítani a tejbe, szép vagyonnal bírt, tíz álló esztendeig még sem volt soha otthon. Mindig a más vendége volt.

Három vármegyében minden kaputos embernek könyv nélkül tudta a születés- és a nevet napját.

Egy újév alkalmával befogatott a bricskájába és sorba vette ismerőseit. Persze mindenütt akadt „titulus bibendi,” ürügy dinom-dánomra, ha nem névnap, hát születési évforduló; ha ez sem, hát keresztelés, lakodalom, disznótor, vadászat, s több efelé.

Mire végigmulatta a három vármegyét, lepörgött az esztendő, akkor aztán megint újra kezdte előlről.

S ez így tartott tíz hosszú esztendeig.

Ilyen a magyar zsentri.

Egy alföldi birtokos és egy bécsi német kerültek össze a vasúti kupéban. Hogy elűzzék az utazás unalmát, csakhamar beszélgetésbe elegyedtek. A többi közt Magyarország politikai viszonyaira is rákerült a diskurzus sora.

- Mi tűrés-tagadás, - szólt a földbirtokos, - bizony hitvány nép vagyunk. Korhelyek, pazarlók, restek. Nem lesz mibelőlünk soha önálló kulturállam.

- Már az igaz, - válaszolt nekibátorodva a német, - a magyarnál restebb, de e mellett felfuvalkodottabb nációt nem ösmerek.

- Hallja az úr, - pattant föl e nyilatkozatra hevesen a földbirtokos, - emberelje meg magát, mert ha még egy sértő szót mond a magyarok ellen, nyomban kidobom a kupé ablakán!

- De kérem, - dadogta a megszeppent sógor, - hiszen én csak azt mondtam, a mit ön.

- Hja, ez egészen más. Nekem szabad a magyarokat szidni, mert véreim, - de ha idegen bántja, hát keresztül megyek a lelkén. Érti? Most pedig alászolgálja, - átszállok más kupéba, mert ilyen haszontalan némettel, mint ön, a ki a hazámat szidalmazza, nem akarok egy levegőt szívni.

Különös sírirat.

Szűk volt neki már a vármegye, feljött hát Budapestre. Nem tanulmányai folytatása végett ám, hanem mulatni, élvezni.

És élvezett. Fenéig ürité az édes örömök mámorító kelyhét. Dorbézolt, szeretkezett, kártyázott. Egy rövid év leforgása alatt 40 ezer korona adósságot fizetett ki helyette az apja, ki a délvidéken gazdag földbirtokos volt.

Egy ízben sokat veszített a kártyán. Fizetni nem volt képes, zálogba tett becsületszavát tehát egy golyóval váltotta ki. Öngyilkossá lett.

Az apja hazavitette a holttestemet, s illő gyászpompával helyezteté örök nyugvóra; aztán drága márványsíremléket helyeztetett hantjai fölé, a melyen nagy aranyos betűkkel csupán ez a jellemző mondat volt fölírva:

Itt nyugszik 40,000 korona.

Adószedő-hivatal.

Találkozik a földbirtokos a megyei székvárosban egyik ismerősével.

- Hová még, bátyám? - kérdezi tőle.

- Ide ni, ebbe a nagy házba, - válaszol ez a pénzügyigazgatósági épületre mutatva.

- Az *adó*-hivatalba?

- Nem én, a *szedő*-hivatalba.

- Igaza van, bátyám, a legjobb akarat mellett sem lehet azt *adó*-hivatalnak nevezni, mert még ott senkinek sem adtak semmit.

- De bizony adtak, - koldusbotot.

A botlásban is van különbség.

Egy alföldi megyében a statáriális bíróság egy szegény cigányt is halálra ítelt, a kinek ártatlansága - persze már az ítélet végrehajtása után, - kiderült.

E végzetes tévedés miatt a főispán szemrehányást tett a rögtönítélő bíróság egyik tagjának.

- Hja, az megeshetik, méltóságos uram, - mentegetődzik a bölcs férfiú. - Nincs olyan ló, a melyik meg nem botlik.

- Igen, igen, - egy ló, de egy egész istálló! - felelte csipős gúnnyal a főispán.

Józsa Gyuri bundája.

Józsa Gyuri, a tiszafüredi dúsgazdag földbirtokos, híres alakja volt az 1848 előtti időknek. Szilaj, nyers; de törülmetszett magyar, s teli eredetiséggel. Sok jóízű adoma maradt fel róla.

Vagyonos ember létére soha sem viselt más télbundát, mint hat kosbórból, nem is kikészítve, hanem csak kitorve.

Egyszer, még a jobbágy-világban új bundát akart csináltatni. Legott elmegy a szűcshöz, a ki urbérese volt s rárivall:

- Bunda kell! De holnap estére készen legyen, mert különben megjáród. Ismersz, ki vagyok!

A szegény szűcs mentegetőzött, hogy a határidő nagyon rövid.

- Semmi kifogás, meg kell lenni. A matériát mindjárt küldöm.

Egy félóra mulva egy juhászbojtár hat darab istentelen nagy kost hajt be a szűcs udvarába.

- Majszter uram, itt küldi Józsa tekintetes úr a matériát, s azt üzeni, hogy okvetlenül bunda legyék belőle holnap estére.

A szűcs látva, hogy lehetetlenség ilyen élő matériából huszonnégy óra alatt bundát készíteni, még azon éjjel Egyekre szökött. S csak három év mulva tért vissza, mikor gondolta, hogy a földesur haragja már lecsillapult.

A magasabb tárgy.

Nő: Palikám, új ruhát kell vennem husvétra.

Férfi: Te egyébre se gondolsz, csak mindig új ruhákra. Nem tudod már egyszer magasabb tárgyra irányítani gondolataidat?

Nő: Magasabb tárgyra? De igen. Már arra is gondoltam, hogy új kalapot is kellene venni.

Adókiivetéskor.

Jegyző: Tekintetes úr, itt a bevallási ív; tessék kitölteni, hogy mennyi az évi jövedelme.

Földbirtokos: Azt akarja tudni, mennyi az évi jövedelmem? Menjen fel oda, ni!

Jegyző: Hová?

Földbirtokos: Hát a felhőkbe! Onnét talán megláthatja, hogy lesz-e az idén jégverés, vagy nem!

A régi magyar nyelv.

Tudjuk, hogy volt idő, a mikor a bécsi körök mindent elkövettek, hogy a magyart ősi jellegeből s nemzeti nyelvéből kivetkőztessék. S nagyrészen célt is értek. Még a mult század elején is a nemes uriasszonyok rendszerint németül beszéltek; s ha olykor magyarul kellett szólaniok, olyan zagyva nyelvet használtak, hogy akár volapüknek is beillett volna. Ime egy példa:

Egy előkelő gazdag uriasszonyság meglátogatta unokahugát, a kinek a szalonsztalán egy ismert gavallér névjegyét találta.

- Mit látok hugocskám! - kiált fel a nagynéni. - Ez a Glücksritter hozzád is jár és te empfangolod őtet? Talán most is várod, azért vagy olyan nagy putzban?

- Oh, ő nagyon liebenswürdig, - válaszol a hugocska.

- De karakterlos, - replikáz a nagynéni.

- Ő rettenetes artig.

- De unverschämt egy ember.
- Ő szörnyű gebildet.
- De infamis.
- Ő iszonyu zuvorkommend!...

A néni már ekkor türelmét veszítve elkapja a névjegyet s ezt e szavak kíséretében veti a kandallóba:

- Schnell auf die Feuer, hogy senki se lássa többé.

Jó firma lehet.

Apa: Azt mondja a szomszédok Palija, hogy tegnap hajnalkor egy szép őzet lőtt.

Leány: Az a hazudozó? Annak, papa, azt sem hiszem, hogy tegnap hajnal volt.

Egyenlőség.

Bankár: Én valódi modern ember vagyok. Mint mezitlábos gyerek kezdtem a pályámat.

Földbirtokos: Hát azt hiszi kérem, hogy én cipővel jöttem a világra? Ebben az egyben egyenlők vagyunk.

Akaratlan részvét.

A vidéki földbirtokos meglátogatja korhely fiát a fővárosban. Már délfelé jár az idő, de a jogász még mindig alszik.

- Itthon van a gazdád? - kérdi az inastól.
- Sajnálom, - int az inas tagadólag.
- De én vagyok az apja.
- Akkor még jobban sajnálom.

A kritikusok.

- A polgármesternek gyönyörű szerenádokat adtak. Nem hallottál felőle semmit?
- Nem én. Milyen időtájt lehetett?
- Ugy kilencz óra felé.
- Ahá, most már tudom, miért vonyítottak a kutyáim annyira.

Az igazi költő.

Gratulálok urambátyám. Örömmel hallom, hogy a kedves fia költő.

- Ugyan kérlek, édes öcsém, hagyj föl ezzel. Ha ezer forintot küldenek neki, azt is mind *elköltené*.

A hálátlan vizsla.

- Miért vágta le a vizslád farkát?

- A hálátlan! Mindig oly barátságosan csóválta, ha az anyósom jött hozzánk látogatóba.

Jó kifogás.

Knofelkranz: Tekintetes ór, tessék megodni a mivel nekhem tartozik. Szükséges nekhem, mert akarom az enyém üzlet megújítani.

Földbirtokos: Hogy lehet olyan könnyelmű kedves Knofelkranz, ilyen rossz üzletviszonyok közt megújítani az üzletét? Nem, erre a célra nem kap tőlem pénzt.

A lefőzött német.

Józsa Gyuri, szükiben lévén egyszer a takarmánynak, kétszáz tinót hajtatott fel a pesti országos vásárra. De a tinók bizony nem a legjobb húsban voltak, s a kupecnép csak úgy fitymálva beszélt Józsa Gyurival.

Józsa megharagudott s fölhajtotta tinait Bécsbe. Mondani sem kell, hogy odáig egy csöppet sem javultak a tinók, pedig a bécsi német kövér húshoz van szokva. Józsa Gyuri sehogy sem tudott megegyezni a mészárosokkal, oly rettentő potom árakat kínálgattak neki.

Ment hát a gulyával tovább: Linzbe. Itt is úgy járt. Erre aztán keresztülverte magát a határon, s fölhajtotta tinait Drezdába. Persze, hogy a mire Drezdáig értek a jámbor állatok, valahány bordájuk mind kilátszott a hosszú tapasztalás közben. Dehogy kellett a mészárosoknak; hallani sem akartak róluk; azt mondták, előbb vigye vissza, hizlalja meg.

Józsa Gyurit elfutotta a méreg. Visszavigye, újra vámot fizessen, hogy aztán Keglevichék otthon nagyot nevéssenek rajta? Azért sem teszi. Mászt gondolt magában.

- Megállj német, majd megeszed tavasszal, ha most nem kell! De haza nem viszem; már csak azért sem, mert otthon aranyért sem kapni takarmányt.

Estefelé összehívta a hajcsárokat, kifizette a bérüket, s így szólt hozzájuk:

- Halljátok! Majd mikor besötétedik, szökjete el a marhák mellől. Ezeknél a jámbor németeknél nagy a rend; majd összefogdossák ők szépen a tinókat s aztán kurrentálni fogják, hogy három hónap alatt jelentkezék a gazdájuk. Ezalatt meg kitavaszodik, a marhák itt a státus költségén kitelelnek a finom német szénán, a mi itt csupa *háj*; jól meghízna, ekkor aztán én majd eljövök értök és jó áron eladom.

Minden úgy történt, a mint Józsa Gyuri kitervelé. A hajcsárok szétszöktek, a bitang tinókat összefogdostatta a drezdai hatóság. Aztán kurrentálni kezdték, határidőt tűztek a megjelenésre. Eközben elmúlt a tél. Józsa Gyuri jelentkezett és igazolta magát. S megvolt az a diadala, hogy most már busás pénzen adta el a göblyöket a drezdai mészárosoknak.

Igaz, hogy a tartás s a hivatalos költségek fejében ott maradt a gulya árának a fele; hanem azért mégis jó tréfa volt ez abban a régi jó világban.

Jó hasonlat.

- Mondd meg nekem, mi a különbség az adó és a becsületesség között?
- Semmi; mert mindakettő megfizethetlen.

Finom megkülönböztetés.

Földesur (a kocsisához): Hova Andris, már megint sétálni?

Kocsis: Sétálni? Van eszembe. Csak az urak sétálhatnak, a kiknek pénzük vagyon; a magamféle szegény paraszti ember csak kódorogni szokott.

Unokatestvérek közt.

Irén: Kedves Gyula, adj nékem a kertekben levő szép rózsákból.

Gyula: Sajnálom, de nem adhatok. Kérj a nagymamától.

Néhány nap múlva.

Gyula: Kedves Irén, adsza egy csókot.

Irén: Sajnálom, de nem adhatok. Kérj a nagymamától.

A vihar előjele.

Nő: Valószínűleg eljön a mama.

Férj: Én is azt hiszem, mert az időjós béka az üveg alján van; ez pedig vihart jelent.

A nemesség kötelez.

- Ön is hive a halottégetésnek, mint a rokonai? - kérdik az ősi származására büszke földbirtokostól.

- Nem vagyok híve, - válaszol a földbirtokos. - De kötelességérzetből sem égettetném el magamat. Legalább egynek kell lenni a családukbán, a ki megforduljon sirjában, ha valamelyik unokám polgári származású nőt talál feleségül venni.

A jószágigazgató konvenciója.

Józsa Gyuri pesti tartózkodása alkalmával egyszer a Dunaparton sétált. Az ott lézengő suhancok és léhütők között egy urias kinézésű ember vont a magára figyelmét, a ki diogenesi lemondással tökmagot rágicsált.

- Jó napot atyafi. Ugy látszik, hogy takarékos kosztot tart.

- Spórolok, uram.

- Hiszen épp ilyen kosztosra volna nékem szükségem. Álljon be hozzám jószágigazgatónak; meglássa, hogy nem bánja meg.

A szóbeli szerződés megkötésén, Józsa Gyuri még aznap hazavitte az új jószágigazgatót.

Ámde nap után nap múlik s a jószágigazgató élelmezésével nem törődik senki. Sem az uraság asztalához nem hívják, sem deputátumot nem kap.

A koplaló inspektor úr végre is rászánja magát és bekopogtat Józsa Gyurihoz:

- Domine spectabilis! Szép dolog a tökmagevés, de csak módjával; hanem én mint qua inspector dominalis hivatalommal aránylagos élelmezést óhajtanék.

- Bölcsen van mondva, amice inspector, - válaszolt Józsa Gyuri rendíthetetlen nyugalommal. - Bagatell dolog az egész. Tudja mit? Nagy-Hortobágy mellett az országút mentén van nekem egy csárdám, úgy hívják, hogy Medgyes. Sétáljon ki naponkint oda. Álljon ki az útszélre, s az arra járó fuvarosok lovainak a farkából huzogassa ki a lószőrt s azzal fogdosson magának varjút. Ez lesz a jószágigazgató úr konvenciója.

Az inspektor úr még az éjjel megszökött.

A divat.

- Miért iszik mindig csak ó-bort, urambátyám?

- Hjah öcsém, nagyon öreg legény vagyok én már arra, hogy magamat az újabb divathoz tartsam.

Leleményes adós.

Kártyáznak a kaszinóban.

- Fizetsz Peti bácsi húsz koronát.

- Hozom.

- Nem addig van az! Ambicionálom magamnak, hogy tudok rajtad kártyaadósságot kistrófolni. Rámába akarom tétetni a húsz koronás bankjegyet emlékül az utódaimnak.

Aztán találkoznak másnap, harmadnap és untalanul járja a sürgetés:

- A húsz-koronásomat, öreg!

És untalanul ismétlődik a felelet:

- Ne siess, öcsém!

Végre névnapra és nagy áldomásra gyűlnek össze. Pali bácsi mondja az ünnepeltre, a kinek még mindig tartozik, az első pohárköszöntőt, a mely végződik ekképen:

- A mi derék férfiúnkat, megyénk ékességét az Uristen éltesse egészen addig, míg én megadom neki azt a húsz-koronát, a mit rajtam követel...

Nem is kérte tőle a húsz-koronást többé senki.

Bajos volna.

Az elhízott kövér nagybácsi így szól egyszer vékony dongájú cingár unokaöcséséhez:

- Öcsikém, nem szeretnék a bőrödben lenni.

- Miért nem, urambátyám?
- Mert nem férnek bele.

A zeneértő.

- Nem is tudtam még, kedves bátyám, hogy fiad zeneértő.
- De még milyen! Ötszáz lépésről már tudja, hogy klarinét szól-e, vagy pedig a nagybögő a vendéglőben.

Ki az okosabb?

A.: Tudod-e, hogy miért megy az ökör jobbra, ha azt mondják neki: „*csah, hi*” és miért balra, ha azt kiáltják: „*csah hó*”?

B.: Dehogyan tudom.

A.: No lásd, az ökör okosabb náladnál, mert az tudja.

A segítség.

- Holnap nagyobb összeget kell fizetnem. Számíthatok a segítségedre? - szólítja meg a földbirtokos egyik szomszédját.
- Kérlek, a legnagyobb örömmel, - válaszol a szomszéd. - Csak mondd meg mikor megyen hozzád a zsidó, majd segítek néked - *őt kidobni*.

A furfangos ló.

A tavaszi szántás előtt megdőglött a földbirtokos egyik igáslova. A birtokos egy darabig csak nézi, nézi a kimult párát, aztán ilyen keserű szavakra fakad:

- Hát iszen legjobb is az, ilyen módon lónak lenni. Egész télen csak zabálni és semmit sem dolgozni, tavaszkor aztán, mikor itt a szántás ideje, megdőglenni!

Nagy elismerés.

Disznótorra volt hivatalos Csalánossy Muki. Vacsora közben aztán egyszer így szól a házi-asszonyhoz:

- Mióta ezt a pompás kolbászt ettem, a „*disznó*” szót nem tartom többé sértésnek.

A nemesítés.

A kis Elemér nevelőjével a parkban sétál s egy helyütt észreveszi, a mint a kertész fákat ojt.

- Mit csinál az a kertész? - kérdezi nevelőjétől.

- Nemesít, - világosítja fel a nevelő.

- Furcsa, - tünődik a kis zsenri-sarjadék. - Hogyan képes egy közönséges kertész *nemesíteni*?

Késő lesz.

Földbirtokos (a fiához): Jaj, szinte rosszul esik, ha rá gondolok, milyen gazda lesz belőled fiam, ha én már a földben leszek!...

Zoltán: Ha a magam ura leszek, majd meglátja édesapám, hogy sehol se talált volna jobb gazdát maga helyett. No de majd az édesapám halála után beszéljünk erről!

A cséplés.

Aratáskor ment férjhez a kis Málcsi; de alig pár hét múlva már gorombáskodott vele a férjeura, sőt tetteleg is bántalmazta. A fiatal menyecske sírva ment haza s elpanaszolta a dolgot.

- Nem olyan nagy baj az, kedves leányom - vigasztalta az apja, - hiszen mindenki tudja, hogy aratás után a cséplés következik.

A vetélkedés.

A.: Az én nagybátyám ritkasággyműjteményében van egy forgács Noé apánk vizözöni bárkájából.

B.: Az még semmi! Az én nagybátyámnak megvan annak az indulónak a kottája, a melytől Jerikó falai összeomlottak.

A bőrnadrág.

Reggel:

Apa: No fiúk, jó erős bőrnadrágot vettem nektek. Ezeket nem fogjátok egykönnyen elszakítani.

Fiúk (örömmel): Köszönjük papa.

Este:

Apa: Az Isten szerelmére gyerekek, mit csináltatok az új nadrággal? Hisz hátul ki van szakadva!

Az egyik fiú: Nagyon könnyen ment, papa. Egyikünk a hátsó részét odatartotta a köszörűkőhöz, másik meg hajtotta a köszörűkövet, a míg kilyukadt a nadrág.

Zsíros álom.

Ambrus bácsi éjfél tájban nyögve kászolódik ki az ágyból.

- Mi a bajod? Hová mégysz? - kérde a felesége.

- Megyek a pinczébe egy kis borért.

- Talán csak nem bolondultál meg, hogy éjfélkor bort akarsz inni?

- Nem innám én, kedves anyjukom, de mikor álomban három tál töltöttkáposztát ettem meg egy ültömben. Erre már csak muszáj inni, mert különben megcsömörlek.

A lesétált kamat.

- Kedves barátom, nem tudod, vajjon mi az oka annak, hogy Csóby Jenő, kamarás létére, oly feltűnő módon sétál Weisz uzsorással?

- Ennek nagyon egyszerű az oka. Jenő, mint talán hallottad is, már két éve tartozik Weisznak tízezer koronával. S mivel az uzsorás tudja, hogy pénzét ugysem látja már, hát legalább a kamatot akarja. S ennek fejében kénytelen Jenő naponkint egy-egy félórát az uzsorással a legnépesebb utcákon sétálni.

Kártyázás közben.

- Ohó, kedves bátyám, ez nem járja! Az előbb mikor tőköt kértem, nem adott színre-színt.

- Tévedés, kedves öcsém, mert én *színvak* vagyok.

Az ősi ékszer.

Uj nemes: Látod, kedves barátom, ezt a szép magyar díszékszert rajtam? Ez még az ükapám-tól maradt reám.

Régi nemes: Ugy? Furcsa. Pedig vagy két hete ugyanezt láttam egy műötvös kirakatában.

Uj nemes (zavartan): Hát tudod, kedves barátom, az ükapám nagy pénzzavarban volt egyszer és elzálogosította; én meg most kiváltottam.

Az aratók sztrájkja.

Munkásvezér: Tekintetes úr, engem azért küldtek a társaim, hogy a napszám felemelését kérjem a tekintetes úrtól...

Földesúr: Jól van, János, mondja meg a társainak, hogy ha a felséges Uristen a búza árát felemeli, én is felemelem a kendtek napszámát; de ha nem emeli, majd felemelem ezt az oldalrudat és úgy szétverek kendtek közt, hogy sohasem lesz kedvük sztrájkolni! Elmehet!

Önérzetes lovak.

A.: Mitől bokrosodtak meg egyszerre ezek a lovak?

B.: A szégyenérzettől.

A.: Mit beszélsz?

B.: Meglátták, hogy szembejön velük a lókereskedő, a ki még nem kapta meg értük a vételárt.

Az újítás ellen.

Ur: Nézze csak, Mihály! Minek bajlódik maga azzal, hogy napokig faragja azt a karót a felfutó paszulyhoz? Ujabban már azt hozták be, hogy drótot húznak fel, arra futtatják a paszulyt; aztán nem kell minden esztendőben újra kezdeni, mint a fakaróval.

Kertész: Már tekintetes uram, én csak megmaradok a réginél.

Ur: Miért? Tán azt hiszi, hogy a drótra nem fut fel a paszuly?

Kertész: Felfut a'.

Ur: Hát talán attól tart, hogy csenevész lesz a paszuly?

Kertész: Lehet biz a' még dúsabb is.

Ur: Teringettét! Hát akkor mi kifogása van a drót ellen?

Kertész: Hát az, ha drótból csinálom, hogy nevezzem én azt paszulykarónak?

Virágos nyelven.

- Tudod-e lelkem, hogy Gyula most már itthon marad? Nem megy többé iskolába, hanem apja mellett gazdálkodni fog.

- Megnősül?

- Azt mondta.

- Remélem, neked udvarol?

- Eljár hozzánk.

- És?...

- És - jaj Istenkém! - elmondjam-e?

- Természetesen.

- Egyszer beugrik a szobámba, átkarolja a derekamat és így szól hozzám: „Lángoló szívem illatos rózsája, olvadjon el hő kebled jégpánczélja, nyílják meg cseresznyepiros szád; mondd ez üdvszót: „igen”... Ugy-e gyönyörű szerelmi vallomás? Már erre te is csak „igen”-t mondtál volna.

A szerelem próbája.

Leány: Bizonyítsa be Laczi, hogy igazán szeret.

Ifjú: Szívesen. Itt a Tisza igen mély és sebes; ugorjék bele s én rögtön kihúdom a vízből.

A síró gyerekek.

Látogatóban volt a nagybácsi unokahugánál. Szívesen látták, elég jól érezte volna is magát, ha a familia két elkényeztetett csemetéje folytonosan nem bőg. Az öreg úr nem szólt, hanem egy-egy homlokredő elárulta, mennyire kedves néki ez a meg-megújuló koncert.

- Bácsikám, bizonyára nem is szereti a gyermekeket? - kérdezte az anya aggodalommal.

- Oh, dehogyan nem! Sőt inkább nagyon is szeretem, még pedig főleg azokat, a kik leginkább kiabálnak és bőgnek.

- Hm, csodálatos! És miért éppen azokat?

- No tudod, hugocskám, hát csak azért, mert az ilyen síró gyerekeket *rendes háznál olyankor ki szokták vinni a szobából.*

Bizony igaz.

Miklós bátyánk hosszasan nézi a kis llonkát, s aztán így szól magában:

- Istenem, ha elgondolom, hogy ebből a kedves gyermekből is anyós lesz valaha!

Mikor sok a disznóaprólék.

A.: Micsoda? Murányiék is házibált adnak?

B.: Mit csinálnak a sok disznóhúsukkal, mikor már úgymint romlani kezd?!

Bölcs előrelátás.

- Miért megy ki urambátyám oly korán a vasúthoz? Hisz a vonat csak két óra múlva indul.

- Igaz, de nekem mindig csak a pályaudvaron jut az eszembe, mi mindent felejtettem otthon. Hát jóval előbb megyek ki, hogy elég időm legyen még hazamenni és megint visszatérni.

Mindig előkelően.

A tönkrement zseni ebéd után odamegy a házigazdához s fülébe súgja:

- Kérem, kölcsönözzön nekem húsz koronát.

- Ugyan minek? - kérdi meglepetten a házigazda.

- Hiszen csak illik, hogy borraalót adjak az ön cselédeknek.

A legfőbb hatalom.

Erzsike: Látja Béla, magát megint hazugságon kaptam. Nem fél az istentől?

Béla: Nem én! Miért féljek? Nincs okom rá!

Erzsike (megbotránkozva): No megálljon, megmondom Lóri néninek!

Drága tajtékpipa.

- Ejnye, de szép tajtékpipa! Ugyan mibe került?

- Ugy nyolc-tízezer forintba.

- Mi a kő? Hát hogyan?

- A fiam elvégezte tanulmányait; s ezzel ajándékozott meg, mikor az utolsó vizsgán megbukott.

Örül, hogy nem érti?

Gerzson bácsi nagyon szerette a borocskát, és ezen oknál fogva a két szeme fölmondani készült a szolgálatot.

A magyar hazában már minden doktort és javasasszonyt kipróbált, de kúrájuk mitsem használt, mert Gerzson bácsi tovább ivott. Végre azt mondták neki, menjen fel Bécsbe az ottani klinikán levő híres szemorvoshoz. Gerzson bácsi egyik unokaöccsével fel is utazott a császárvárosba.

A híres professzor megnézi a Gerzson úr szemeit, aztán receptet ír. S a távozáskor utána kiált Gerzson bácsinak:

- Kein Wein trinken!
- Mit mond a német? - kérdi Gerzson bácsi a kísérelőjétől.
- Hát biz' azt mondja, hogy nem szabad bort inni.

Gerzson bácsi csodálkozva ránéz a kísérelőjére, s aztán a legnagyobb nyugalommal így válaszol:

- Ejnye be jó, hogy nem értettem.

Az utolsó menedék.

Házasságközvetítő (egy leány arcképét mutatva): Nézze nagyságos úr, nyolcvanezer forint készpénz!

Végzett földbirtokos: Annyival nem érik ám be a hitelezőim.

Sikerült kirándulás.

- Hogy mulattál a nagybátyádnál? - kérdezik a zsentrisarjadékot.
- Pompásan! - hangzott a válasz. - Jöttem, láttam és *pumpoltam*.

A befolyásos familia.

Egy főispán arról volt nevezetes, hogy a megyénél csak az kapott állást, a ki vele atyafiságban volt.

A saját fiát, midőn valahogy átúszta a jogot, benyomta egy főszolgabirói állásba. Aztán meghagyta neki, hogy nézzen valami jó parthie után. A szomszéd faluban van X gróf, udvaroljon a leányának; hátha elnyerheti a kezét.

A fiú csinos lévén, az udvarlás pompásan ment. Nemsokára levelet kap a főispán, hogy jöhet leánykérőbe. Nyomban el is utazott a fiával.

- A fiam részére menyasszonyért jöttem.
- Hát bolond az úr? - válaszolt a gróf. - Hisz én nem vagyok leány!
- Oh bocsánat, a leánya kezét kérem.
- Hát tőle kérje, ne tőlem!

- Ő már igent mondott.

A gróf benyit a szomszéd szobába.

- Gyere csak leányom, gyere. Igazat mondanak ezek, hogy te már beleegyeztél?

- Igen, papa, - felelt a grófkisasszony pirulva.

- Akkor hát mit diskurálnak nekem?

Erre csettint az ujjával, mire előszalad a kis kutyája, amely szokása szerint kétlábra áll. A gróf megfogja a kis kutya egyik lábát, megrázza és így szól:

- No Zsupsi, gratulálok. Legalább is útmester lesz belőled, mert beházásodunk a főispán familiájába.

Uj házasok közt.

Férj: Édes mucuskám, tudod, én igen szeretem a gulyást; de mindennap egy hónap óta, mégis csak sok.

Asszony: Hát tudod férjecském, én mindennap mást akarok csinálni; de hát mikor mégis csak gulyás lesz belőle.

A kártyás hasonlata.

Hölgy: Nos, mit szól a vidékünkhöz? Ugy-e gyönyörű?

Ur (szenvédélyes kaláberező): Olyan szép, mint egy kvart-ász-béla rekontrával.

Biztos jel.

- Hogy van a jogász fiad?

- Jól.

- Talán írt közelebbről?

- Dehogyan írt; épp a hallgatásáról tudom, hogy jól van.

Rokonszenv.

Ifjú (szép szomszédnőjéhez a vacsoránál): Édes nagysád, érzem, hogy nagyon rokonszenvezek kegyeddel.

Hölgy: Miért, ha szabad kérdezni?

Ifjú (kezét szívére teszi): Mert mindaketten szeretjük a *disznópecsenyét*.

Fut a rosztól.

Egy földbirtokos a határ egyik rettenetes dűlőútján igyekezett hazafelé. Mikor odaértek, a hol az út legrosszabb és legdöcögösebb, a kocsis a lovak közé suhint és vágatásra nógatja a szegény állatokat.

- Miért hajtasz ilyen veszettül? Nem látod, hogy itt legrosszabb az út? - förmed a kocsisra Zsiga bácsi.

- Jaj tekintetes uram, - felel a kocsis, - mind bolond ember az, a ki nem fut a rosztól. Így hamarább túl leszünk rajta.

A tudta nélkül.

Ambrus bácsi, a ki már meguntta jogász fiának folytonos zsarolását, a korhely fiú egyik pénz-kérő levelére így válaszolt:

„Édes fiam, Aladár! Azt a levelet, a melyben megint pénzt kértél, nem kaptam meg. Hiába is kérnél, mert többet úgy sem adok. Édes anyád azonban az *én hírem és tudtom nélkül* itt küld ötven forintot. Apád, Uporfalvy Ambrus.”

Mitől fél.

Tarajossy Pál, ámbátor igen gazdag ember, a viláért sem töltene több időt huszonnégy óránál Budapesten. Mihelyt elvégzi a dolgát, fut vissza vidéki otthonába.

- Aztán mondja csak Pali bátyám, miért fél annyira a fővárostól? - kérdezi egyik szomszédja.

- Nagyon egyszerű oka van ennek, édes öcsém, - válaszol Tarajossy. - Megmondom. Budapesten igen sok a doktor, a fiskális és a patika.

Sovány vigasz.

Megdöglött a Tamás bácsi egyik szép ártánya, amelyet hízőnek szánt. Elszomorodva nézi, aztán így szól:

- No látod, bolond jószág, minek döglöttél meg! Hát nem szebb lett volna, ha disznótort csapnak feletted s még az alispán is megtisztelt volna azzal, hogy evett volna belőled?

Attól kérdezze.

- Lesz-e sok krumpli, szomszéd úr?

- Krumpli csak lesz, de hogy elegendő zsír is lesz-e hozzá, azt majd csak a disznók mondhatnák meg.

Máskép értette.

- János, - szól a mezőn időző birtokos egyik kocsisának, - elmégysz haza s megmondod a feleségemnek, hogy küldje a *früstököt*, mert nem érek rá hazamenni.

János hazasiet s mintegy félóra mulva visszajőve, jelenti:

- A tekintetes asszony mindenfelé összekereste, de sehohsem találta. Azt üzeni, hogy csak keresse a tekintetes úr, mert otthon nem maradt.

- Mit, te vad szamár? - kiált az úr dühösen.

- Mit? Hát a *kostököt!* - felelt János egész nyugodtan, mint a ki jól végezte a megbízását.

Az árnyék.

Egy földesúr, ki rendkívül gőgös volt, szép napos időben a vetéseit nézegette. Közvetlenül utána a botosispánja ballagott. A földesúr egyszerre csak hátrafordul s dühösen ráförmed az ispánra:

- Hallja, ispán úr! Maradjon csak néhány lépéssel hátrább. Nem látja, hogy épp az árnyékon jár?

Hol a hús?

Alispán: Hát biz elég baj, hogy a mi népünk nem szeret fásítani. Pedig ha az udvaraik elé fákat ültetnének, legalább nyáron egy kis hús árnyékban volna részük.

Földbirtokos: Nincs nekünk fára szükségünk, kedves alispán öcsém. Mert hiszen csaknem valamennyi háznál van pincze. A ki egy kis hússre vágyik, lemegy oda - pityizálni.

III. Papramorgó.

Papi adomák.

Vaszary és az inasa.

Vaszary Kolos hercegprimásnak van egy eredeti öreg inasa: a János, a kiről több jóízű adoma kering.

Vaszary esztergomi érsekké történt kinevezése után Budapestre jött, hogy társadalmi életünk előkelőségeinél a szokásos látogatásokat megtegyje. Mondanunk sem kell, hogy szívesen látták mindenfelé, sőt egy-két mágnás estélyt is rendezett a tiszteletére.

Egyszer a primás, a ki különben mindig jókor szokott lefeküdni, valamelyik estélyről éjfél tájban vetődött haza.

János, az öreg inas, már nyugtalanul várta. Mikor belépett a primás, haragosan kiáltotta feléje:

- No, maga ugyan jól kezdi!

Nem sokkal ezután Vaszary Rómába készült, hogy megköszönje a pápának bibornoki kinevezését.

Valaki kérdezősködik Jánosnál:

- Mikor utaznak Rómába?

- Néhány nap múlva.

- És meddig maradnak ott?

- Hja, azt még nem tudjuk. Mert a milyen nagy szerencsénk van, még úgy lehet, hogy mindjárt ott tartanak minket - pápának.

A helytelen címzés.

Egy püspöki városban házalt a vigéc. Hosszú, eredménytelen házalás után véletlenül a káptalan irodája elé jutott. Az iroda ajtaján „Ora et Labora” latin jelige állott, a mi magyarul annyit jelent: „Imádkozzál és dolgozzál.”

- Ahán, - gondolta magában a latinul nem értő vigéc, - ez valami előkelő külföldi firma, itt talán lehet üzletet csinálni.

Éppen kopogtatni akart az ajtón, midőn a káptalan irnoka lépett ki rajta.

- Tolán o nocsságos „Ora” órhoz von szerencsém? - kérde a vigéc.

- Nem, - válaszolt az irnok, - én csak „Labora” vagyok, az „Oremus” urak ott bent ülnek és pipáznak.

A mai rossz idők.

- Csak ne türelmetlenkedjék, János gazda, - biztatta a lelkész hívei egyikét. - Az Isten majd csak megsegíti. Benne kell bízni. Lássá, ő a világot is semmiből teremté.
- Igen, - jegyzé meg János gazda, - de akkor jobb idők lehettek. A mai rossz időben aligha tehette volna.

Minő a halott, olyan a búcsúztató.

Egy nagyralátó orsz. képviselő *Székács* József az egykori híres ág. ev. szuperintendenshez így szólt:

- Csodálkozom, hogy korunkban már nem lehet hallani olyan jeles halotti beszédek, mint annakelőtte.
- Hát uram, - válaszolt *Székács*, - ennek az oka nagyon egyszerű és világos. Ma ugyanis nincsenek oly jeles halottaink, mint annakelőtte.

Soha!

Esketés alkalmával kérdi a pap a cigány vőlegénytől:

- Soha el nem hagyod leendő hitestársadat?
- Soha! - felel a cigány, - csak mikor hegedülni megyek.

A pihenő hely.

- No, Kati néni, hogy vagyunk? - szólítja meg a plébános a bíró feleségét.
- Nagyon lassan, tisztelendő úr.
- Mi a baj?
- Hát a sok dolog; az embernek alig van nyugodalma. Ha az a kis *templomi alvásom* nem volna, nem is tudom, hová lennék.

A nadrág veszedelme.

Egyházfő: Boros uram, attól tartok, hogy előbb-utóbb elveszti kelmed a nadrágját!

Boros: Aztán mért veszteném el?

Egyházfő: Mert krajcár helyett mindig egy-egy nadrággombot dob a perselybe.

Oh, Kaifás!...

Elérzékenyült arccal, szemeit törülgetve jött ki az öregasszony a templomból.

- Mi baja, Julis néni? - kérdi egy szembejövő ismerőse.

- Jaj, lelkem, a mi plébánosunk száját meg kellene aranyozni. Mindjárt megered a könnyem, ha eszembe jut, milyen gyönyörűen mondta: *Oh Kaifás, Kaifás!*

A császár és a gróf.

II. József császár Egerben időzése alatt *Eszterházy* Károly gróf és püspök fényes ebédeket adott a fejedelmi vendég tiszteletére. A császár szeretett kötődni a papokkal. Most is úgy tett.

- Püspök úr, ön az apostolok utódja, de az apostolok nem éltek gazdagon.

A püspök elnyelte az erős fűszerszámot és hallgatott.

Másnap a városban tett körút végeztével szűk szobába vezette ebédre a császárt, hol csak kettejük számára volt terítve. Egyszerű agyagtányérok, fakés, favilla az asztalon.

Három tál egyszerű ebédből állott az egész ebéd. A császár, ki gyomrának nem volt oly nagy ellensége, mint a papságnak és a magyar nyelvnek, csak várta, hogy e különös kezdet után majd csak hoznak még valamit. De bizony nem hoztak semmit. Végre boszankodva szólalt meg:

- Püspök úr, miféle tréfa ez?

- Semmi tréfa, fölséges uram! Tegnap gróf *Eszterházy* vendégelte meg, ma pedig az egri püspök, az apostolok szerény és méltatlan utódja.

A császár nagyot nyelt s érezte, hogy az apostoli ebéddel le van főzve.

- Nono, - mondá, - tudja, én mégis csak a gróf *Eszterházy* vendége akarok lenni.

A cigány és Jézus születése.

Éppen karácsony másodnapján kérdezi valaki a cigánytól:

- No more, hány az Isten?

- Már, kérem alássan, - felelé a kérdezett, - azt hirtelenséggel meg nem mondhatom, hogy hányan vannak; de azt tudom, hogy azs egyiknek tegnap született egy kis fiacskája.

Nem lesz sok?

Meggyónt a cigány; de, úgy látszik, hosszú bűnlajstroma volt, mert a plébános penitencia gyanánt két héten keresztül naponként húsz Miatyánk elmondására kötelezte.

- Nem les azs sok? - kérdi a cigány.

- Kevesebb nem lehet, - válaszol a gyóntató.

Másnap beállít a cigány a plébánoshoz s köszön:

- Szerencsís jó reggelt kívánok.

- Adj Isten, - felel a plébános.

- Szerencsís jó reggelt kívánok, - szól újra a móré.

- Fogadj Isten! - viszonozza a plébános.

- Serencsís jó reggelt kívánok. - ismétli a füstös.
- Adj Isten! - válaszol a plébános.
- Serencsís jó reggelt kívánok, - folytatja tovább.
- Megbolondultál? - förmed rá a türelméből kifogyott plébános, - hiszen már negyedszer mondogod!
- Ahun la! Tistelendő sent atyaságának má a ngy kesentés izs sok. Hát ázs Úr istennek nem les sok mindennap azs a húsz Miatyánk?

Hogy merte megverni az érseket?

Haynald érsek középiskoláit Vácon végezte. *Kutserik* Sándor tanára, ki őt a gymnasiumban tanította, megérte azt az időt, midőn tanítványa a kalocsai érsekség trónusába ült.

Egy ízben épp akkor látogatta meg Haynaldot, midőn a bécsi nuncius Kalocsán időzött.

A tanítvány így mutatta be mesterét:

- Ez az én tanárom, a ki engem néha jól elnáspágolt.
- Ugyan, hogy merte megverni az érseket? - kérdé tréfásan a nuncius.
- Azért, hogy érsek legyen belőle! - válaszolt büszkén az öreg tanár.

Sajnálja.

Vigasztalja a pap a megözvegyült gazdaembert.

- Már csak nyugodjál meg, fiam, Isten szent akarátában, ki megboldogult feleségedet magához vette.
- Megnyugszom én, tiszteletes uram, - szól a gazda, - hanem a jó Istent lelkemből sajnálom, mert bizony-bizony meggyűlik vele a baja.

Soh'se válogasson!

Egy alföldi község papja, hogy hívei az őszieket elvethessék, esőért imádkozott. A mint azonban a könyörgésnek ezen részét mondja: „*Adjál Uram nekünk egy áldásdús csöndes esőt!...*” Nagy sebbel-lobbal közbekiált az egyik gazda:

- Soh'se válogassék, tiszteletes uram. Akármilyen esőt adjon ő szent felsége, csak adjon.

Szász Károly rögtönzése.

Szász Károly ev. református püspök s jeles költőnk 1886-ban a Pápan megtartott ev. református konvent ülésin szintén résztvett.

A komoly tanácskozások befejeztével fényes lakoma volt, a mely alkalommal a püspök-poéta a következő humoros verses felköszöntőt rögtönözte:

Rómában nem voltam, pápát sohsem láttam,
Életembe pápát még látni kívántam,
Debreczenbe mentem, a magyar Rómába:
Püspököt ott láttam, de az sem volt pápa;
Püspököt láthatok otthon is én Pesten.
- Végre megtaláltam *itt*, a mit kerestem,
Kálvinista Rómánk ne vegye rossz néven,
Kálvinista *Pápánk*, azt kívánom - éljen!

Nem ígérheti.

Eskető pap (a menyasszonyhoz): Igéred-e, hogy hűséges esküdt társa fogsz lenni az uradnak s mindenben követed?

Menyasszony: Nem ígérhetem, kérem alássan, mert *kéményseprő*.

A kakas.

Egy vegyes hitfelekezeti városkában szívélyes baráti viszony fejlődött a plébános és a tiszteletes közt. Gyakran eljárógattak egymáshoz. Egy alkalommal a tiszteletes a plébánosnál volt ebéden, aki a többi közt pompás tyúklevessel traktálta meg.

- Azt szeretném én tudni, - szolt a tiszteletes, - miért nem főz az én feleségem olyan jó levest, mint ez?

- Hja, tisztelt barátom uram, - felelt a plébános, - nálunk a kakast a *fazékba teszik*, s nem a *torony tetejébe*.

A Szent-István-napi prédikáció.

Egy felvidéki plébános, a ki csak törve, tótos kiejtéssel, beszélt nyelvünket, Szent-István-napján illetéknép prédikált:

- Kedves keresztiny hiveim! Ma vagyom a zend Istványnak az ő nevenapja. Zend Istvány szip ember vót, jó ember vót; de már engedjen az a zend Istvány, ha kimondom, hogy mégis csak kilenb ember megvót a mi Urunk Jézus Krisztus, ki neve dicsértessék.

Tehát jobb, ha beszilek a karomkodásnak haszontalanságáról. A ki lop: az tolvaj, de megvan neki a maga haszna; a ki iszik: az riszeges korhely, de megvan neki a zövé gyönyörűség. De a ki karomkodik, - teremtuuscse! - nincs meg annak se a zövé haszna, se a zövé gyönyörűség. Amen!

Megmagyarázta.

Idegen (nézve a református templom tornyát): Szép templom. Csak azt szeretném tudni, miért tesznek a református templomok tetejére kakast, s miért nem tyúkot?

Egyházi: Az nagyon egyszerű. Hát csak azért, mert ha tyúk volna odafönn és tojnék, akkor a tojások leesve mind összetörnének.

Az új kalap hatása.

Egy erdélyi városkában az a rít szokás volt, hogy az istentiszteletkor egy-egy elkésett hívő belépésénél az egész gyülekezet hátratekintett, megnézendő: ki jött? A prédikátort szörnyen bántotta hiveinek ez a csendzavaró kíváncsisága, s egy alkalommal a következő templom-szabályt hirdette ki:

„Miután az áhitatot zavarja kíváncsiságtok, én ennek elejét veendő, minden későn érkezőt meg fogok nevezni, s így a hátra való tekingetés fölöslegessé válik.”

Ugy is lett. Alig kezdte el a tiszteletes a prédikációt, máris megzavarták, még pedig az idézés-nél: „Mondá pedig az úr...” (a templomajtó nyikordult):

- *A nótárius és a felesége.*

Ezzel folytatta a beszédet. Néhány perc múlva ismét nyikorgott a templomajtó, s a pap megint félbeszakítá prédikációját, jelentvén:

- *Dabajki András városbíró és a fia.*

Ezután ismét folytatta tovább. Ámde alig röpített ki néhány szép virágos körmondatot, újólág nyílik a templomajtó s nagyúri idegességgel belép rajta a doktorné, zöldtollas új kalapban. A tiszteletes megszakítja beszédjét, s kötelességszerűen bejelenti:

- *Görvessy doktorné, új kalapban.*

Erre nagy mozgás keletkezik, s a templomban levő összes asszony nép hátranéz: minő az új kalap?

Becsület és hitel.

A fiatal pap gyakrabban beállít egy kanonokhoz egy kis kölcsönért. A kanonok végre sokallani kezdte a sok meg nem adott kölcsönt. A midőn tehát megint beállít az ifjú úr, a kanonok csak húzódozik.

- Mit? - mond a fiatal pap, - hát nincs már becsületem?

Mire a kanonok kimutat a nagytemplomra.

- Becsület? Öcsém, mint az a bazilika; de hitel, az már csakugyan nincs!

Vörös öv - belől.

Egy öreg pap, a kinek életkora volt a legfőbb érdeme, azt kérte egyszer Simor János herceg-prímástól, hogy vörös övet hordhasson. Simor okiratban a következőket állította ki neki:

- N. N. plébánosnak megengedjük, hogy különös privilégiumként vörös övet viselhessen, de csak a reverendán - belől.

A pásztor és a nyája.

- Lássátok, kedves gyermekeim, - oktatta a falusi pap hitelemzés alkalmával tanítványait, - én csak az vagyok a falunak, a mi a pásztor a nyájnak. - Mondd meg csak Pista, mit csinál a pásztor a nyájával?

- Hát *megnyírja!* - vágta oda akaratlanul a gyerek.

Az anyakönyvvezetónél.

Anyakönyvvezető: Hát aztán miben halt meg a megboldogult?

Parasztember: Hát biz ő, instálom, mint aféle szegény ember, csak egy kopott báránybőr bundában.

Szervusz!

Összetalálkozik a cigány a plébánossal, s köszön neki nagy alázatosan:

- Szerencsés jó napot kívánok, nagyságos főtisztelendő úr!

- Szervusz! - veti oda a plébános.

De a cigánynak sehogy sem fért a fejébe, hogy miért köszön neki a tisztelendő úr így: „Szervusz.” Vargabetűt csinált, s a másik utcán megint elébe került a plébánosnak.

- Szerencsés jó napot kívánok, nagyságos főtisztelendő úr, - köszön újra.

- Szervusz! - mondja a pap másodszor is.

Szervusz, mindig szervusz, - töpreng a cigány. Miféle köszöntés ez? S megint elébe kerül a sétálgató papnak.

- Szerencsés jó napot, főtisztelendő úr, - bókol ismét, a földig hajolva.

- Szervusz! - ismétli a pap harmadszor is.

A more oldalát most már egészen kifúrta a kíváncsiság.

- Megkövetem alásan a nagyságos főtisztelendő urat, tessék megmondani, miért köszön csak így: Szervusz, szervusz, szervusz?

- Ej, cigány, - tréfálkozott a pap, - minden szervusz egy korona.

A more a kapott felvilágosítás után fejcsóválva ballagott el.

Néhány hét múlva meghalt a cigánynak az egyik gyermeke. A temetés után kéri a plébános a járandóságot: a három koronát.

- Emlékszik mit mondott a főtisztelendő úr, hogy minden szervusz egy korona. Tehát egy szervusz, két szervusz, három szervusz, négy szervusz. Adjon vissza a tisztelendő úr még egy koronát.

Melyik jobb?

István gazda a komáját, a ki látogatóban van nála, elviszi a templomba. Az istentisztelet végeztével kérdi tőle:

- Nos, hogy tetszik a tiszteletesünk?

- Oh, ez különb ember, mint a miénk, - felelt a vendég. - A mi papunk szörnyen kiabál a prédikáló-széken, míg a tiétek olyan halkán beszél, hogy az ember édesdeden szunyókálhat.

A hová ujság nem jár.

Egy házasulandó pusztai legénytől a tanításon kérdi a plébános:

- Édes fiam, meg tudnád-e mondani, hogy a három isteni személy közül melyik halt meg?
- Hát meghalt?! - csodálkozott bambán a legény.
- Ejnye, hát még azt sem tudod? - pirongatta szeliden a tisztelendő úr.
- Már kérem alásan, - tört ki az őszinteség a legényből, - mi miattunk meghalhat akár mind a három, mert a mi pusztánkra nem jár ujság.

Az úri imádság.

Az iskolai év kezdetével a gazdaember beiratni vitte a fiát. A plébános, aki véletlenül szintén ott volt, megsimogatja a jóképű gyermeket és azt kérdi tőle:

- Nos, fiam, tudod-e már az Urimádságát?
- Megkövetem átossággal, - szól közbe az apa, - nem tudja ez még az urakét; csak az ilyen magunkforma szegény parasztemberekét szokta vót velünk ókor-ókor elmondogatnyi, a mi úgy kezdődik, hogy: „Miatyánk Ur Isten, ki vagyon menyéjben!”

Megmagyarázta.

A plébános egy vasárnapi hitoktatás alkalmával kérdi a cigánytól:

- Mi végre jött Jézus a földre?
- Hát csókolom a kezit, lábát, főtisztelendő uram, - felelt a cigány - talán azért, mert az időtájt a menyországban nem ment jól a dolga.

A lista.

A községi bíró párbért járt figyelmeztetni; útközben azonban észreveszi, hogy nincs nála a jegyzék. Odaszól a kisbírónak:

- János, szaladj csak hamar a listáért.
- A kisbíró neki indul, de csakhamar elfelejti, hogy miféle listát akar a bíró úr. Egy darabig csak tűnődik, aztán beállít a község nagyszájú kovácsához, s a bíró elé rendeli:
- Itt van, bíró uram.
- Hát ez lista?
- Igenis bíró uram, még pedig *cocilista*.

Hol a fiu?

Sehogy sem tudta megtanulni a cigány a keresztvetést. Végre a pap egy zsák búzát ígért néki, ha jól elmondja.

Másnap beállít a plébániára a cigány.

- Tisztelendő ur, tudom már a keresztvetist.
- No, hadd halljam!
- Azs Atjának, Szentléleknek nevében. Amen.
- Hát a Fiu hol maradt, more?
- Oda kinn van a pitvarban, s tartja az ígért buzsának a zsákot.

Schuszter püspök és a kabátgomb.

Schuszter Konstantin, az elhunyt váci püspök ismeretes volt a zsugoriságig menő takarékos-ságáról. Télikabátja már nem is fekete, hanem zöld volt. S jellemző, hogy télikabátját soha sem gombolta be; ha ez iránt kérdezték, tréfásan szolt:

- Leszakadna a gomb.

A midőn egyszer figyelmeztették, hogy egy püspökhöz még sem illő az ilyen foszlányos kopott ruha, így felelt:

- Nem lehetek fényűző. Nagyon sok az adósságom, s a hitelezőm nem enged.
- S ki a hitelezője?
- A közjó, - felelte a püspök.

A cigány gyónása.

Elment a cigány gyónni, még pedig a beteges prépost lakására.

Az első szobában senki sem lévén, nyakára kapta a prépost aranyláncos keresztjét, s az inge alá rejtette. Aztán pedig ilyenformán kezdte bűneit bevallani:

- Mikor a másik sobába bejöttem, keresztet vettem mágámra.
- Hisz az nem véték, fiam, - válaszol gyóntatója.

Eközben észreveszi, hogy a prépost órája is a kezeügyébe esik, s csöndesen utána nyúl.

- Órát lopok, főtisztelendő úr, - gyónja őszintén.
- Ne úgy mondd, fiam. Hanem: órát loptam.
- No hát, órát loptam, - ismétli a cigány, aki már ezalatt az órát csakugyan elemelte.
- Akkor hát add vissza annak, akitől loptad, - oktatta a lelkiatya.
- Fogja, szent atyám!
- Nekem nem kell, hanem annak add, akitől loptad.
- Kínáltam, de nem fogadta el.
- Akkor hát tartsd meg, fiam, magadnak.

Nagybőjtben.

Hát te mit csinálsz azzal a szalonna-bőrrel?

- A káplán úrnak a csizmáját kentem meg vele, hogy bele ne menjen a víz, mert nagyon olvad odakint.

- Oh te pokol pozdorjája! Nem rettegsz pénteki napon a káplán úr csizmáját szalonnával kenni?

A bírálat.

- Szép volt a prédikáció? - kérdi az asszony templomból hazatérő urát.

- Szép bizony, anyjuk, - válaszolt a férj, - gondolhatod abból is, milyen szép volt, hogy *háromszor köhögünk*.

A kiért nem kár.

Falusi asszony: Főtisztelendő úr, kérem szépen, jöjjön azonnal az uramhoz, tessék néki föladni az utolsó kenetet, mert a végít járja szegény.

Plébános: Jól van, rögtön küldöm a káplánt.

Falusi asszony: Csak jöjjön maga a plébános úr. A káplán még olyan szép fiatalember, kár volna érte, ha az uramtól megkapná a fekete himlőt.

Váratlan fordulat.

A fiatal tiszteletes egy szép leány kezét akarja megkérni. Hozzá is fog vallomásához, de a kis-asszony közbevág:

- Nem hallgathatom meg, tiszteletes úr. Nagyon különc a természetem; szeretek vidáman élni, sokat költekezni.

- Akkor hát engedje meg, - válaszolt keserű gúnnyal a tiszteletes, - hogy imádkozzam a boldogtalanért, aki kegyedet kisasszony, el fogja venni.

Dehogyan egygyek!

El akart válni az asszony az urától. A pap le akarta beszélni, előadván néki, hogy minő nagy bűn elválni attól, akivel tulajdonképp *egynek* kellene lennie.

- Ah! - sópáncodott az asszony csudálkozva. - Hát csakugyan az hiszi a tisztelendő úr, hogy mi ketten egygyek vagyunk? Nagyon csalatkozik. Én fogadom, ha akkor jönne felénk, mikor veszekszünk, azt gondolná, hogy legalább is huszan vagyunk a házban.

Eb is, kopó is, agár is.

Eszterházy Károly egri püspök egyszer Gödöllőn utazván keresztül, *Grassalkovich* herceg tudni akarta, ki megyen ott négylovas hintóban. Utána szalajtott a hát cigány kengyelfutóját.

A cigány nagynehezen utolérte a hintót s lihegve kérde: - Ki van a kocsiban?

- Episcopus Agriensis, - felelt röviden a püspök.

Mikorra azonban a cigány hazaért, elfeledte a mondást s Grassalkovichnak az üzenetet így jelenté be:

- A bizson *eb is, kopó is, agár is*.

Gyöngé vigasz.

Lelkés: Ne busuljon János gazda, ha az Isten magához is szólítja a feleségét, odafönt újra találkoznak.

János gazda (elgondolkozva): Hát hiszen éppen ez aggaszt engem, főtisztelendő uram!

Jó az neki.

Pap: (A keresztelést kezdve.) Mi legyen a gyermek neve?

Keresztanya: Hadd legyék Marci, úgyis csak disznópásztor lesz belőle.

Az alapgondolat.

A kisbíró: Tiszteletes úr, meghalt a legényfiam, tartson fölötte, az Isten is megáldja, valami szép búcsúztatót.

Tiszteletes: Igen szívesen. De hát mi legyen a búcsúztató alapgondolata? Mondja csak, miről volt nevezetes a fia?

Kisbíró: Hát a *verekedéséről*.

Az utolsó ítélet.

Az utolsó ítéletről prédikált a pap. Az istentisztelet végeztével elmegy a cigány a tisztelendő úrhoz.

- Hát mikor les azs kérem alássan, mikor *utolszor ítélik* meg az embert?

- Miért kérded?

- Hát csak azért, hogy az utolsó ítélet után csak nem csuknak be minden kis libapecsenyéért.

A palóc bánata.

A palóc gazdát nagy csapás érte. Meghalt az élete párja. Siratta keservesen, de a tisztelendő úr vigasztaló szavaira végre is lecsöndesedett.

Nem sokára azonban újabb csapás zúdult a nyakába. Megdőglött a tehene. Most még nagyobb kesergésnek adta magát a palóc, Újabb bánata e szomorú napjaiban találkozik vele a tisztelendő úr s vigasztalni kezdi:

- Ejnye no, János gazda, ez már még sem járja, hogy kend a tehén miatt annyira busul. Lássá, a felesége halála után is szomorkodék, de csakhamar megvigasztalódott.

- Megkövetem alásan, tyisztelendő uram, - felelte a palóc - könnyű volt akkor. Mer' hát mikor az asszony meghótt, már harmadnapra keenálgattak szebbnél szebb feleségnek való lányokkal; de hogy most a tehenem elpusztult, *bezzeg nem keenál meg senki egy rúgott bornyúval sem.*

Hogy lehet meggazdagodni?

Schuszter Konstantin, a volt váci püspök, egyszer azt a kérdést intézte valamelyik gazdatisztjéhez:

- Jó úr (igy szólított mindenkit), ha az embernek pénze van, mikép növelheti gazdaságát?
- Ugy, kegyelmes uram, - válaszolt a gazdatiszt, - hogy eljár a vásárookra, kiszemeli a jófajta teheneket, kiválasztja a legjobb földeket és megvásárolja.
- Nem úgy, jó úr. Eljár az ember a városházára, a járásbirósághoz, ott megnézi, hogy kinek árverezik a tehénkéjét, a földecskéjét. Aztán elmegy az árverésre, s olcsón megveszi. Így gazdagszik a zsidó. Tanulhatnánk tőlük, jó úr.

Ha az ember nem tud jól olvasni.

Két palóc atyafi bemegy a városba, s megállanak a templom előtti nagy feszületnél, a melyen a szokásos „I. N. R. I.” fölírás látható.

Az egyik palóc csak nézi, nézi; aztán odafordul földijéhez:

- Hé, komé, nem is tudtam, hogy a Jézuskának *Imre* a böcsületes neve.

Melyik a nagyobb csoda?

Egy fiatal katonatiszt a falu öreg plébánosával kötekedett.

- A bibliának melyik a legnagyobb csodája? Ugy-e az, mikor Illés tüzes kocsin az égbe gyorsvonatozott?
- Nem tudom. De bizonyára nagyobb csoda az, - vágott vissza az öreg plébános, - mikor a Baláam szamara megszólalt, anélkül, hogy valaki kérdezte volna.

A hetyke tiszt úr, így lefőzetvén, abbanhagyta a bibliai csodák feszegetését.

Mi legyen a neve?

Keresztelni vitték a kis cigány purdét.

- Hát aztán minő nevet adjunk neki? - kérdezte a lelkész a kis purdé apjától.
- Tessék arra a névre keresztelni, amely a mai napra esik.
- Jól van, akkor hát legyen *Krispin* a neve.
- Jaj, jaj, tisztelendő atyám, furcsa név ez. Hanem akkor hadd legyen inkább *Ködmén*.

Az emlékeztető.

Kántor: Ugyan Kati néne, mi lehet az oka, hogy kelmed egy idő óta mindég legutolsó marad a templomban, végigvárja az éneklést, s aztán sirva távozik?

Óregasszony: Jaj édeskedves kántor uram, az onnan van, hogy a kántor úr éneklése egészen a szivemig szolgál, s a hányszor csak hallom a hangját, egészen elérzékenyedem. Mert hát lássa, kérem, most a tavaszon megbetegedett egy szép tinóm. Eleget kuráltuk, de biz az szegény mégis csak elpusztult. Hát mikor ez a szegény pára a végít járta, hát ő is szakasztott világra éppen olyanformán s olyan keservesen bögött, mint a hogy a kántor uram énekel. Hát azótától fogvást valahányszor a kántor uram éneklését hallom, mindig a szegény tinónak a keserves bögése jut az eszembe, s nem tudom anélkül hallgatni, hogy sirásra ne fakadjak.

Nagyon kicsiny volt.

Tanítás alkalmával kérdi a plébános a cigányt:

- Meg vagy-e keresztelve?

- Nem emlékszem rá, kezsit csukolom, mert akkor még nagyon kicsiny voltam.

Bucsúztatás.

Az egyszeri kántor a falu elhunyt marhapásztorát a következő ékes rigmusokkal búcsúztatta el:

Bucsúztatlak téged el a fűtől, fától,
Embertársaidtól és a kis fiadtól.
Az egész leány- és a legényhadtól,
S végre a nagyszarvú falubikájától.

Egy vízbefúlt ember koporsójánál pedig ekkép zengedezett:

Szentséges Úr Isten! ej no hát a kender-
Áztató tóba is belehal az ember?...

A rektor uram pedig a község egyik érdemes gazdasszonyát ilyen bucsúztatta el:

Még ezelőtt öt-hat nappal szőtt, font és varrt,
Konyhájában drága ételeket kavart;
Éppen akkor fujt rá a mord halál szele,
Mikor a konyhában tormácskát reszele.
Fáj ez, hogy elsodort ez a dühös orkán
Mátyás bátyádnak is, ki lakik Aporkán.
Legeljen földeden bár több ezer gulya
Mégis csak olyan vagy mint a fa-gurgulya,
A melyet hogyha falhoz vág a gyerek,
Száz darabra török, én fogadni merek!
Ember! ne bizakodj tehát friss erődben,
Sem a politikus-melanchus fejedben!

A kótázás.

Ugy éjfél tájban disznótorból bandukolt hazafelé a pap meg a kántor.

A kántor, aki alaposan be volt csodálkozva, a sikos járdán megcsúszott és a földre zuhant.

- Mit csinál kántor uram? - kérdi a plébános.

- Hát kótázok, plébános úr.

- Ugyan mit?

- Azt az éneket, hogy: *Im arcunkra borulunk*.

A kálvinista ember.

Ugron Gábor hazautaztában a vasuti kupében egy jól táplált alföldi úriemberrel került össze. Szokás szerint beszélgetésbe elegyedtek.

- Minő vallásu uraságod? - kérdezi az idegen Ugrontól. - Ugy-e ön kálvinista? - válaszolt Ugron szinte kérdéssel.

Az idegen csodálkozva tekintett rá.

- Persze, hogy református. De honnan tudja ön ezt?

- Igen egyszerű nyitja van ennek. A zsidó és a lutheránus szégyenli a vallását; a katolikus hitközömbös. Egyedül a református az, a ki mindjárt a valláson kezdi a társalgást, s eldicsekszik kálvinista voltaival.

„Ki vagy”...

Meg akart házasodni a tilalmasi gulyásbojtár s e végett bement Karcag városába a paphoz.

- Tudod-e fiam, az Urimádságát? - kérdi tőle a lelkész.

- Nem tudom.

- Megtanítalak én édes fiam, mondd utánam „Miatyánk.”

- Miatyánk.

- „Ki vagy”...

- Kupos Gabi István, szolgálatjára a főtisztelendő urnak.

Ribizli apátság.

Mikor egy plébános a címzetes egresi apátságot kérte Simor János hercegprimástól, az jóízű humorral így válaszolt.

- Sajnálom, hogy az egresit már másnak ígértem, de a ribizli apátságot neked adom.

A legkedvesebb fa.

Egy dunántúli esperes-plébános iskolalátogatás alkalmával nagyon szeretett fogas kérdéseket intézni a gyermekekhez. De egyizben ugyancsak megjárta.

Beköszönt az iskolába, s egy értelmes arcú parasztfiút szólít fel.

- No fiam, mondd meg, melyik *fa* nem ég meg a tűzben?

- A *tréfa*, - válaszol bátran a fiú, a ki úgy látszik, hallott már ezekről a találós-kérdésekről.

- Jól van. És melyik *fa* van sátor alatt?

- A *kofa* a piacon.

- Ez már derék. És melyik *fa* a leghasznosabb?

A fiú nem tudja.

- A *mogyorófa*, mert ez ösztökél a tanulásra. No, de mondd meg, melyik a legkedvesebb *fa*?

- Hát a főtisztelendő úr gazdasszonya: a *Jozeffa*, - köpi ki a gyerek egész akaratlanul.

E csattanós felelet után az esperes-plébános sokáig tartózkodott a fogas kérdésektől.

A nagy szeretet kára.

Gyónni ment a cigány. A pap fel is oldozta, de azzal a meghagyással, hogy minden reggel mondja el azt, hogy „*szeressed uradat, istenedet!*” Ez sehogysem tetszik a cigánynak, s így szól a paphoz:

- Édes tisztelem uram, más imádságot tessék vélem mondatni...

- Hát aztán, miért, te cigány?

- Ázsért ides tisztelem ur, mert há én a jó istent nagyon *seretem*, akkor *ő* is *megseret* és há már magához talál venni.

Biblia-tanításkor.

A plébános téli időben vasárnap délutánonként, a bibliát magyarázta híveinek. Ujév után, hogy meggyőződjék buzgó tanítása eredményéről, olyan vizsgafélét tartott. Kérdést intézett ehhez is, ahhoz is, s ugyancsak furcsa feleleteket kapott. Ime néhány:

- Miért teremtette az Isten mindjárt az első napon a világosságot?

- Hogy láthasson a setitbe...

*

- Hogy hívták Ádámnak, az első embernek a feleségét?

- Ádámné asszonynak.

*

- Miért harapott Ádám az almába?

- Mert nem volt bicskája.

*

- Miképp menekedett meg Noe az általános veszedelemtől a vízözön alatt?

- Hát úgy, hogy a legszélére állott.

*

- Miért űzött Ezsau az első szülöttségi jogával kereskedést?

- Azért, mert zsidó volt.

*

- Mit cselekedtek a zsidók minekutána a Verestengeren átmentek?

- Megszáritgatták a vizes ruhájukat.

*

- Hová ment Jézus, minekutána életének tizenkettedik esztendejét elérte volna?

- A tizenharmadik esztendőbe.

*

- Miért vendégelte meg az Ur Jézus az ötezer embert?

- Mert tudta, hogy nincs pénzük.

Csokonai és a szakácskönyv.

Csokonai, diák korában egyizben mint legátus a husvéti ünnepekre egy olyan faluba volt kiküldve, amely csupa jókedvű komposzeszorból állott.

Csokonait elmés ötletei, vidám dalai miatt csaknem a tenyerén hordozta az egész úrinép. Egyik társaságból a másikba vitték.

Az utolsó ünnep délutánján, mikor már jól beboroztak, a víg kompánia néhány tagja azt a tréfát eszelte ki, hogy a legátusdiák prédikációskönyvét kicserélik a háziasszony hasonlókötésű szakácskönyvével. Ugy is lett.

A mint a harmadikat elharangozták, Csokonai hirtelen a hóna alá csapja a kezeügyébe tett szakácskönyvet és siet a templomba. Ott feláll a kathedrába, elmondja a könyörgést, aztán felnyitja a könyvet azon a helyen, a hol bele volt téve a jegyzék. Abban a hiszemben, hogy az az előre kikeresett textus, nagy biztosan, hangos szóval kezdé olvasni:

„Az ecettel és...

De rögtön észrevette a tévedést. S anélkül, hogy zavarba jönne, a legnagyobb biztonsággal folytatá:

Az ecettel és epével megitatott Ur Jézus Krisztus lehajtván fejét, ekkép sóhajta: Beteljesedett.

S ebből a hirtelenében fölvetett alapigéből oly meghatóan szép prédikációt rögtönzött, hogy az ájtatos hallgatóság legnagyobbbrésze könnyekre fakadt.

Az eklézsia kivánsága szerint.

Az ujonnan választott tiszteletes beköszöntő szent beszédjében így szólítá a hiveit:

- *Édes juhaim!*

Ez a czimezés azonban nagy visszatetszést szült a gyülekezetben. Az egyik gazdaember az istentisztelet végeztével kifejezést is adott ennek.

- Már kérjük szeretettel tiszteletes uram, - ugymond, - bennünket ne nagyon hasonlítgasson holmi kergettyű-birkákhoz. Hanem ha már ilyen megszólítást szeret használni, hát inkább hasonlítson egy pár olyan szép ökörhöz, mint a Kajla sógoré, amelyekért most is kínálva-kínáltak négyszázötven forintot!

- Legyen kivánságuk szerint, - válaszolt megnyugtatólag a tiszteletes.

S a legközelebbi istentisztelet alkalmával közmegelegedésre így kezdé prédikációját:

- *Édes ökreim!...*

Megadta néki.

Egyik faluban ősi szokás szerint a temető füve is a papé volt, a ki azonban a helyett, hogy levágatta és kihordatta volna, ökreit hajtatta rá legelni. A hívek nagyon zúgolódtak emiatt.

Időközben meghalt valaki. A kántor hirtelen megbetegedvén, a temetésen egy öreg gazdaember diktálta az egybegyűlteknak az éneket. Öblös hangon elkezdte tehát:

*Szent hely ez a temető,
És a papnak legelő!...*

S a közönség, a plébános nagy bosszúságára, könnyfakasztó áhitattal énekelte utána.

Kölcsönösen.

Mulatós ember volt X... község fiatal lelkésze, de szűkes lévén a járandósága, nem igen költezhetett.

Valami ünnepség napján épp a kaszinóban pityizálgat, a midőn a cigány tányérozva hozzá megy. A pap elutasítólag int.

- Tudod mit? Én a muzsikálás fejében majd eltemetlek ingyen.

Nem sokára férjhez ment a cigányprimás leánya. Az esküvő után, mikor fizetésre került volna a sor, a cigány örömapa vigyorogva szólt:

- Tecsik tudni, az esketés árát majd én lemuzsikálom a sent atyának!

A halotti beszéd.

Kiss János, az egykori híres szuperintendensnek lelkészkedő pap korában volt egy garázda, veszekedő korhely hive, akit sehogysem tudott jó utra téríteni. Egyszer csak magához hivatja.

- Ráér kend, István gazda? - kérdezi tőle Kis.

- Igenis ráérek, tiszteletes uram.

- No, fölolvassom kendnek azt a halotti beszédet, a mit kendnek a holtja után fogok mondani.

- Az enyimet?

- A kendét, István gazda.

- Hisz én még élek!

- Majd meghal. Legalább tudja meg kend, hogy halála után milyen híre marad.

Ezzel elővett egy írást és lassan, értelmesen fölolvasta, hogy a megboldogult Kaszás István minő garázda, korhely, naplopó vala, aki soknemű gonosz cselekedetei miatt a túlvilágon bizonyára nem fog idvezülni.

A gazda megrökönyödve hallgatta a halotti beszédet.

- Tiszteletes uram, - szólalt meg végre, - talán még ráérek egyebet is cselekedni, mint eddig?

- Ha kenden fogna még a jó szó!

- Próbáljuk meg, talán fog. Mert mégis csak azt szeretném, ha másféle bucsúztatót mondjanak fölöttem, mint a minőt a tiszteletes úr felolvasott.

És a gazda csakugyan megjavult.

A kezejárása.

Pap: Menjen csak vissza, az urához, édes Guzsálné!

Asszony (sírva): Könnyen mondja, édes tisztelendő atyám, mert nem ismeri a *kezejárását!*

A kanonok és a gazdasszonya.

Az ujonnan kinevezett kanonok szabadulni akart vén gazdasszonyától és fölmondott neki.

- De bizony nem megyek! - pattogott a gazdasszony. - Ha együtt káplánkodtunk, együtt is fogunk kanonokoskodni.

És együtt kanonokoskodtak.

A keresztelés legfőbb kelléke.

Leckéket adott a káplán a falusi cigányoknak, hogy őket a vallásra oktassa. Egy izben, hogy meggyőződjék hosszas tanításai eredményéről, megszólítja az egyik cigányt:

- Kolompár Zsiga, mondd meg nékem, mi a külső jele a keresztségnek? Mi az, ami nélkül nem lehet keresztelni?

A cigány úgy tesz, mintha erősen gondolkoznék, de nem felel.

Erre a káplán elkezd magyarázni, hogy a természetes tiszta víz a külső jel, s víz nélkül nem lehet keresztelni.

- De ídes tisztelendő úr, - vág közbe a cigány, - ott lehet a vizes akár özönével, ha *kisgyerek* nincs. Ezs a fő!

A szalmázás.

Egy öreg tiszteletes, akinek vénségére nem igen akarózott már tanulni, többnyire rögtönzött prédikációval állott elő. De az ilyen hevenyészett templomi beszédek bizony ritkán sikerültek.

A kurátornak sehoggy sem tetszett ez a dolog, s egyizben az istentisztelet végeztével megszólítja a papot:

- Hej, tisztelendő uram, ismét mennyit „szalmázott.”

- Hát igen „szalmáztam”, - válaszolta az öreg tiszteletes nyugodtan. - De ki is tudna ennyi szamarat *szénával* eltartani?

A hiba.

Rektor: Milyen a paptok?

Kántor: Jó ember volna, csak ne lenne olyan mérges a *tarokkozás* közben.

A lefőzött barát.

A szentségtartó helyére dugta el a pénzét egy fősvény barát, s fölébe ezt írta:

„Az Úr *vagy*on e helyen!”

Valami gonosz csont megleste, s elemelvén a pénzt, a következőket jegyezte a régi fölírás helyére:

„Föltámadott, *nincs* itt!”

Miért nem sír.

Az év utolsó napján, Szilveszterkor megható prédikációt mondott a lelkész, s az egybegyült hívek ugyancsak törülgették a szemeiket. Csak egy gömbölyü menyecskére nem hatottak a szent ígék.

- Ugyan Rozi, - sugta oda egyik szomszédja, - legyen eszed. Sirjál a többiekkel, mert különben szájára vesz a pletyka.

- Szívesen megtenném nénémasszony, - válaszolt a menyecske, - de otthon felejtettem a zsebkendőmet.

Jobb előbb, mint utóbb.

Pap: Miért verte meg a feleségét János gazda, mindjárt az esküvő utáni napon?

János: Azért tettem, édes tisztelendő uram, hogy megverni úgyis meg kell, hát jobb előbb, mint utóbb.

Zsemle és a prédikáció.

Találkozik a tiszteletes úr a pékmesterrel, aki igen rosz süteményt készített.

- Édes Csömbér úr, - szólította meg a pap, - igen elégedetlen vagyok magával, mert ha jó süteményt akarok enni, mindig a városba kell küldenem.

- Épp úgy vagyok én is tiszteletes uram; ha jó prédikációt akarok hallani, nekem is a városba kell menni, - vágott vissza a pék.

A visszahozott kereszt.

Töredelmes szívvel gyónt a cigány. S bár jó hosszú volt a bűnlajstrom a mit bevallott, a gyóntató atya mégis észrevette, hogy az elmondottakon kívül még valami más is nyomja a lelkét.

- Csak ki vele fiam. Ha egy vétket elhallgatsz, annyi mintha mind elhallgattad volna.
- Mi türes-tagadás sent atyám, bizs én elvittem innen a templombul egy *kerestet*. De már sánom-bánom, szeretném jóvátenni a binemet.
- Ha elvitted, hozd vissza!

S a cigány még aznap összekötözte s a vállára vetvén, odavitte a papnak - a *feleségét*.

A csekei plébános.

A csekei paptól, aki mulató ember volt, egyizben azt kérdi a püspök:

- Ha víz nem volna, mivel keresztelne?
- Borral.
- Ha az sem volna Csekén?
- Szilvorummal.
- Hát ha se bor, se szilvorium nem volna Csekén?
- Akkor én sem volnék csekei plébános.

Széna, mint penitencia.

Egy falusi legényt gyóntat a barát. A legény szemérmatosan bevallja, hogy van egy szép szeretője, akit egyszer - uram bocsáss! - meg is csókolt, a midőn egyedül volt vele.

- Nos, tovább? - kérdi a szentatya.
- Hát igaz, ami igaz; erre nagyon melegem kezdett lenni, mert a Juczi is igen simult hozzám. De ellenálltam a kísértésnek, s nem öleltem meg.
- Ugy? Nos hát, imádkozzál öt miatyánkat és egyél meg egy *porció szénát*, - hangzott a gyóntató barát ítélete.
- Nem vagyok én *ökör*, szentatyám!
- Nem fiam; nem vagy *ökör*, hanem *szamár*!

Válogassa ki.

Tompa Mihály, a jeles költő hamvai pap korában bevitte kollektabuzáját a putnoki vásárra. Éppen egy hive állt vele alkuba, hogy megveszi; de gyalázatos olcsón akarta. Tompa nem engedett. Az alkudozás közepette mérgesen vágta oda a gazdaember:

- Adja ide tiszteletes uram, úgy ahogy mondom, hisz az enyim is közte van.
- Válogassa hát ki a magáét kelmed, aztán vigye el ingyen, - válaszolt az elkeseredett Tompa.

Lefőzés.

A plébánoshoz, a ki nagyon szerette a garast, egyszer csak beállít egy parasztember, s azt mondja, hogy nyughatatlan az elhalt felesége miatt, vajjon hová jutott?

- Nyugodjék meg, - mond a pap, - vallásos, jó neje bizonyosan a mennyországba ment.

- Igen? Akkor jó, - válaszolt a parasztember. - Misérevalót hoztam a szegény feleségemért, de így egészen fölösleges érte imádkozni, ha már egyszer úgyis a mennyországban van.

„Az itemissaes.”

A plébános sétaközben megáll a faluvégi cigánykovács előtt, aki épp javában üti üllőjén a vasat.

- Te more, mondd csak, miért aprózod úgy az ütéseket azzal a kalapáccsal? Miért nem ütsz oda egyszerre, de nagyot?

- Hát a főtisztelendő úr - válaszol a cigány, - minek mondja a mise végén: *i-i-hi-hi-te-he-he-he mis sa-a-a-a-es?* Minek nem mondja ki hamar: *itemissaes?*

Esketésen.

Megmondta az öreg plébános, a mi a szíven feküdt, még a templomban is.

Nagy meglepetéssel hallja egyszer, hogy egy fiatal legény egy vén asszony hálójába került, s elvéteti magát véle. Látnivaló volt, hogy a nagy korkülönbség miatt nem lesz boldog a házasság. De a jóakarató figyelmeztetés sem használt, az ifjú alaposan el volt bolondítva. A kihirdetések után jött az esküvő. A pap fölteszi az oltárnál a kérdést az ifjúnak:

- Szereted-e ezt a tisztességes személyt?

- Szeretem, - volt a válasz.

- Hiszi az ördög, - jegyzi meg a pap. Aztán a vén asszonytól ugyanezt kérdi.

- Szeretem, - válaszol ez is.

- Meghiszem, vén szatyor! - mordúlt rá a plébános.

A megevett kanál.

A földesúr, aki egyszer mind az eklézsia kurátora is volt, ebédre hívta meg az ünnepi legátust.

A kedélyes háziúr a diák rovására vendégeinek egy kis mulatságot akarván szerezni, meghagyta a felszolgáló inasnak, hogy a legátus tányérja mellé ne tegyen kanalat. Ugyis történt.

Az ebéd megkezdődvén, a házigazda tréfásan felkiált:

- Huncut, aki a levesét meg nem eszi!

Erre a legátus egyet gondol, kettészeli az eléje tett zsemlét, egyik feléből kivájja a belit, a zsemle karéjából kanalat csinál, felszúrja azt a villájára, s szépen megeszi az eléje tett levest.

Mikor készen volt, szájába gyúrta a zsemle-kanalat s így vágott vissza:

- Huncut, ki a kanalát meg nem eszi!

Az adventi tánc következménye.

- Ugy-e, megmondtam kendteknek, - korholta a plébános híveit, - hogy Adventben ne táncoljanak? No, látják kendtek, most megdőglött a *bikaborjajok!*

Egyházi nyelven.

Disznótorra volt hivatalos a rákosi tiszteletes egyik hívéhez.

- Ejnye, de friss ember maga András gazda, - jegyzé meg a tiszteletes vacsora közben, - alig hallom visitani a mangalicát, s már is kolbászszal traktál belőle.

- Hát kérem szeretettel, - válaszolt a tudálékos házigazda, - csak úgy *dispenzációval* ment az egész.

Jól ismeri.

Plébános: Vigasztalódjék Mihály gazda, a hol most meghalt feleségének a lelke van, ott örök béke és nyugalom honol.

Mihály gazda: Nojszen; akkor nem is birja ő ki sokáig.

Meddig volt a pusztában!

Tisztelendő: No, Hajós Jancsi, tudod-e, meddig volt Jézus a pusztában?

Jancsi: Nem tudom én, kérem, mert nem voltam ott.

Tisztelendő: Hát csak hallottad már valakitől?... Nos, mit gondolsz?

Jancsi: Én azt gondolom tisztelendő úr, hogy addig volt a pusztában, a mig meg nem éhezett.

I. H. S.

A sinfalvi tisztelendőnek volt egy szép díszpohara, a melyre az ismeretes *I. H. S.* betűk voltak bevésve. Egy alkalommal vendégei kedvéért bort hozatott s díszpoharát is megtölté. Furfangos vendégeinek egyike, Szilágyi nevű, felveszi a poharat s mielőtt a pap észrevenné, kiitta. A tisztelendő csodálkozva kérdi, hogy merte meginni?

- Hisz a pohárra az van írva, - felelt a kérdezett, - hogy *Igyék Humanissime Szilágyi!*

Nemsokára a pap is fölveszi a poharat s azt mondja:

- *Igyunk Hát Sorban!*

A társaságnak tetszett a visszavágás és lőn ezután nagy dáridó.

A laki eklézsia.

A laki tiszteletesnek szörnyű rosszul ment a dolga. Csupa koplalás volt az élete. Túrt a meddig lehetett; de végreis ráunt az örökös nyomoruságra, s otthagya az eklézsiaát.

Távozása előtt azonban a düledező paplak falára a következőket írta:

„Itt hagylak te lak, hol se kántor, se pap jól nem lak!”

Fokozás.

Egy csongrádmegyei plébános az oltári szentségről prédikálván, beszédjét így végezte:

- Mondottam, hogy Jézus jelen van az oltári szentségben. Ha nekem nem hisztek, kérdezzétek meg a jegyző uramtól, az nagyon okos ember. Ha néki sem hisztek, kérdezzétek meg Vaszary hercegprimástól, aki nagyon szentéletű férfiú. Ha annak se hisztek: kérdezzétek meg a római pápától. Ha még ennek se hinnétek, akkor az Atyaistennek se fogjátok elhinni. Ámen.

Hát aztán?...

A tisztelendő úr adventkor egy fiatal tizenhat éves paraszt leányt gyóntatott. A leány töredelmesen felsorolva bűneit, végre így szólt:

- Még volna egy vétkem, de szégyenlem elmondani.

- Csak ki vele, édes lányom! - bátorította a tisztelendő úr. - Hiszen csakis úgy számíthatok bűnbocsánatra, ha őszintén bevallod minden vétkeidet.

- Elmondom hát, - sóhajtott pirulva a leány. - Egyszer a házunknál senki sem volt otthon; csak én magam egyedül. Ugy látszik, ezt észrevette Sugár Jóska, aki a szomszédunkban lakik, mert átmászott a kerítésen s bejött hozzám a szobába.

- Hát aztán? - biztatta a szentatyá.

- Leültünk egymás mellé a patkára...

- Nos, csak tovább! - szólt közbe a tisztelendő úr, aki a szerelmi kaland iránt máskülönben is szerfölött kezdett érdeklődni.

- Aztán mindenféléről beszélgettünk, - folytatta a leány, - miközben ő megfogta a kezemet.

- Hát aztán?

- Azután megölelt és megcsókolt.

- Hát aztán?

- Megfogta a kötőmet...

- Haaát aztán?

- Ezután hazajött az édes anyám.

- Hogy az ördög vitte volna el az édes anyádat! - tört ki a csalódás a szentatyából.

A hitbuzgó cigány.

Ujbori gyónáskor a többi hívővel a cigány is odajárult az úrasztalához. A midőn rákerült az áldás sora, az eléje nyújtott kelyhet nagy hirtelen fenékiig ürité.

- Mit tettél? - kiáltott rá felindultan a lelkész.

- Hát talán csak megérdemli az én szerelmetes Jézus Krisztusom, hogy akár három ilyennel is kiigyam érte, - vigyorgott a cigány.

A kijavított „miatyánk”.

- Az egyszeri legátus, aki kaptos fővel ment a templomba, az Urimádságot így fejezte be:

...mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség. *Alászolgája!*

Egy másik legátus diák szintén megakadt a miatyánkban, még pedig e szavaknál „és bocsásd meg a mi bűneinket, *miképen*”... Próbálja aztán tovább: *azonképen*... De így sem jutott eszébe a következő mondat. Végre is egész desperációval rámondja: *semmiképen, amen!*

Van-e ördög?

- Van-e ördög? - kérdi gyónás alkalmával a plébános a cigánytól.

- Mit tudom én? - válaszol a cigány. - Nem voltam én beszédes velem!

Minő nemzetbeli volt Ádám?

Egy papi társaságban tréfás vita támadt a felől, hogy minő nemzetbeli volt Ádám? Egyik ezt, a másik amazt mondotta.

- Én azt tartom, - szólt közbe a házigazda, - hogy Ádám *német* volt; különben nem mondotta volna az Isten: „*bánom, hogy teremtettem az embert.*” Lásd: I. Mózes 6. 6. 7.

Kriza köszöntője.

Kriza János unitárius püspök, a „Szekely vadrózsák” gyűjtője, *Jakab Elek*hez, a jeles történet-íróhoz keresztelőre volt hivatalos. A lakomán a többi közt megjelent egy református főúr, s egy katolikus pap is.

Kriza lakoma közben felemelkedett helyéről, s az új világpolgárt következőleg köszönté fel:

Éljen jó barátunk az unitárius,
Ki ma elmondhatja, hogy trinitárius.
Három vallásuk imádkoznak érte,
Egyik egy, másik a három istent kérve.
Apa, anya szeme az új házi kincsen,
Áldja mind hármat az egy s három Isten!

Furfangos prédikációk.

Az egyszeri tiszteletes prédikációját a következőleg kezdte:

- Mai beszédem két részből fog állani. Első részében ki fogom mutatni, hogy *Kain nem bűnös*; második részében pedig, hogy de *bizony bűnös*.

Egy más alkalommal pedig így fogott hozzá:

- Mai beszédem három részből fog állani. Először megmutatom, hogy *a szél most honnan fúj*; másodszer előadom, hogy *a szél merre fúj*; harmadszor pedig kimutatom, hogy most *nem is fúj a szél*.

Fölösleges!

Egy vőlegény az esküvő előtt meggyónt, s a lelkiatyától annak rendje s módja szerint penitenciát és feloldozást kért; mire a lelkiatya nem minden maliczia nélkül így válaszolt:

- A mi a penitenciát illeti, az ezúttal egészen fölösleges, hiszen ön - *nőszül!*

A ki fél a menyországtól.

Zajlott a Duna, egy jámbor koldulóbarát mégis át akart kelni rajta. Egy lélekvesztőn el is indult. Már csaknem a tulparton voltak, amidőn egy nagy jégtorlasz nekiment a csónaknak és azt féloldalt fordította.

- Jaj, tisztelendő uram, - kiált ijedten a révész, - most tüstént meglátjuk a menyországot!

- Isten őrizz minket attól! - jajdul fel a barát még ijedtebben.

Nem futja.

Plébános (egy gyerek keresztelésekor): És mi legyen a gyermek neve?

Keresztanya: Tihamér, Árpád, Gyula, Jenő.

Plébános (az egyházfihoz): Kérem, hozzon még egy kis szentelt vizet!

Magyarosan.

Az öreg darai plébános elmegy egyszer a püspökhöz, aki azt kérdi tőle:

- Milyen a plébániája?

- Hát kérem, Dara nem rizskása, mint valami püspökség, - volt a felelet.

A legátus mentsége.

- Hát domine, hogy volt képes kifeledni a miatyánkból azt a fontos részt: „*és bocsásd meg a vétkeinket*”? - kérdezte a patronus a nála vacsoráló legátustól.

- Én ezt nem feledékenységből tettem, - válaszolt a furfangos diák, - hanem szándékosan, nem akarván a nemes eklézsia egyetlen tagjáról is feltenni, hogy husvét első napján úrvacsora után, mikor már az elkövetett bűnök meg levén bánva, már ily rövid időközben is vétkezni képesek lettek volna.

Üsd főbe őket!...

Az ev. református egyház egyik nagytudományu espereséhez egy távolabbi községből beállít három öreg ember s arra kéri, hogy *adjon nekik más papot.*

- Hát miért akarják papjukat változtatni? - kérdezte tőlük az esperes.

- Tudja a jó isten, csak más kéne nekünk.

- Talán rendetlen életü?

- Nem biz ökelme.

- Talán nem felel meg a kötelességének?

- Mi tagadás, bizony megfelel.

Végre sok faggatás után kisül, hogy azért nem kell nekik a pap, mert már öreg.

Erre az esperes szép csöndesen, a legkisebb harag nélkül kiszól az ajtón a kocsisnak:

- Andris, hozd be csak a baltát!

A küldöttség csak bámul, mikor a kocsis a baltával megjelenik. Mi lesz itt?

- No szógám, - szól parancsolólag az esperes, - üsd főbe ezt a három vén embert! Ne félj, én felelek mindenért.

A deputáció megrémül.

- Igaz, hogy öregek vagyunk, - szólal meg a legvénebb, - de hát csak hadd éljünk, mig az isten akarja!

- No hát, - válaszolt feddő hangon az esperes, - az öreg pap is hadd éljen, a mig az Isten akarja. Elmehetnek kendtek!

Az angyalok teste.

Egy évvizsga alkalmával, amelyen a plébános elnökölt, a tanító a többi közt azt kérdi az egyik iskolafiútól:

- Van-e az angyaloknak testök?

- Igenis van, - válaszol bátran a fiú, - még pedig olyan szép, mint egy kisasszonynak.

- Honnan gondolod ezt, fiam?

- Hát a multkor estefelé a plébános úrtól ment el egy talpig fehérbeöltözött kisasszonyforma, akinek azt mondta a plébános úr: *pá... pá... szép angyal!*

Nem érdemes meghalni.

Pap: János gazda, térjen meg és készüljön a túlvilági életre.

Beteg: Hát mán mindenképen itt köll hagyni ezt a szép életet?

Pap: Mindnyájan itthagyjuk úgyis!

Beteg: Igaz;... de hát minek siettet a tisztelendő atyám, mikor odaát úgy se vár engem senki az anyjukomon kívül!

Nem azért tette.

- Nos, hogy tetszik az új pap prédikálása?
- Sehogys!
- Hiszen pedig kigyelmed egyre helyeslőleg bölintgatott a fejével, mikor a pap prédikált.
- Igen, mert akkor már régen elszundítottam.

Eltalálta.

Tisztelendő: Hogy hívták a három keleti bölcsét?

Tanuló: Gáspár, Menyhért, Boldizsár.

Tisztelendő: No és melyik volt közöttük a szerecsen?

Tanuló: A fekete.

Igaza van.

Tisztelendő: Ejnye, ejnye, István gazda, kend veri a feleségét?! Ezt mégse hittem volna! Ezért meg kellene kendet büntetni.

István gazda: Hagyja el, tisztelendő úr! Az a férj, aki verni kénytelen a feleségét, már úgysis eléggé meg van büntetve.

A cigány és a penitencia.

A cigány veri a makrancos gebéjét. A plébános, ki véletlenül arra megy, feddőleg rákiált:

- Mit püfölsz azt a szegény lovat, te cigány!

- Pifelem!... Már hogy pifelném? Csak a penitenciát adom fel néki, mint a tisztelendő úr nékem.

Ellenkező bajok.

Tisztelendő: Meg vagyok akadva, édes kántor uram.

Kántor: Miben, főttisztelendő úr?

Tisztelendő: Hát abban, hogy ma ebédre vagyok híva az urasághoz, aztán nincs semmi étvágyam.

Kántor: Akkor nagyobb baj az én bajom, főttisztelendő úr; nekem meg roppant nagy az étvágyam, aztán soha se hívnak meg az urasághoz ebédre!

Az anyós a bibliában.

Egy társaságban a bibliáról beszélnek.

- Sajátságos, hogy a biblia sehosem tesz említést az anyósokról, - jegyzi meg a vígkedélyű háziasszony.

- Dehogyan nem! - felel egy fiatal pap. - Hát ugyan kire vonatkoznék, ha nem az anyósokra, bölcs Salamon példabeszédek könyve 6. részének 14. verse: *„Mindenképen való álnokság vagyon az ő szívében, forral minden gonoszt szüntelen, és háborúságot indít.”*

Az áhítatos ima.

Egy öreg ember oly buzgón imádkozik az oltár előtt, hogy a káplán, a ki mellette elmegy, részvétellel szólítja meg:

- Mi a kívánsága az égből, jó ember?

- Azért imádkozom, - feleli az aggastyán, - hogy az Isten adjon nékem minél több munkát, hogy a családomat eltarthassam.

- Kivánsága bizonyára meg fog hallgattatni. És mi a foglalkozása?

- *Sírásó* vagyok.

IV. Budapesti élet.

Adomák a fővárosi életből.

A gépkocsi.

A képviselő egy vidéki választójával megy az Andrássy-úton, a mikor egyszerre csak arra pöfög egy automobil-kocsi.

- Tudja-e, barátom, hogy mi ez? - kérdi a képviselő a falusi embertől.
- Tudom, - felel az atyafi, - megszökött a ló, s most a kocsi utána szalad.

Mikor a házmester lumpol.

Sötét éjszaka egy ember botorkál a ház kapuja előtt. Egy arra menő megszólítja:

- Mit keres itt? Ugy látszik be van rúgva.
- Dehogy! Szeretnék bemenni, de otthon felejtettem a kapukulcsot.
- Hát csengessen a házmesternek.
- Könnyen beszél az úr, hiszen én vagyok a házmester.

A villamoson.

Ellenőr: Jegyet kérek, jegyet!

Egy utas: Minek magának jegy? Hisz magát jegy nélkül is elviszik.

Az állandó szerető.

Háziasszony (az új szobalányhoz): Hogy magának külön szeretője legyen, - azt nem türhetem. Nem akarok idegen embert a házamban. Hozzánk már évek óta jár egy káplár, a ki minden cselédemnek a szeretője volt. Ezt maga is elfogadhatja.

Mikor Ós-Budavára megbukott.

- Mikor volt Ós-Budavárának legjobb dolga?
- A végrehajtás napján, mert akkor minden asztal *le volt foglalva*.

A vásárcsarnokban.

Kisasszony: Nagyon is drága az a fiatal liba.

Kofa: Hja, nem kisasszony az, hogy még stafírungot is adnak annak, a ki elviszi.

Az olcsó zsebkendő.

Egy falusi gazdaember, a ki ügyes-bajos dolgai miatt jött fel a fővárosba, ballag nézelődve a Kerepesi-úton. Éppen egy vászonkereskedő üzlete előtt megy el. A mint megpillantja őt a kereskedő, kiszalad az utcára, s így csalogatja magához:

- Tessék uram, tessék! Itt kapni olcsó áron finom portékát. Nem húsz, nem tíz, csak négy fillér egy zsebkendő ára. Ennyiért csakugyan nem érdemes, hogy valaki kezébe fűjja az orrát!

A közönség izlése szerint.

- Nagyságos asszony, kérek egy kis alamizsnát, szegény sánta vagyok! - könyörög a koldus egyik úriháznál.

- Szemtelen egy ember! - kiáltott fel bosszúsan az asszony. - Hiszen ezelőtt egy héttel mint vak koldult nálam.

- Hja, tudja, nagyságos asszonyom, - mentegetődzött a koldus, - manapság a közönség változatosságot óhajt.

A falusi kis lány Budapesten.

Kisasszony: Nos uram, hát nem nézzük meg a múzeumban azokat a szép szobrokat?

Udvarló: Hm, - óh igen, kedves kisasszony, csakhogy kissé pongyolán vannak öltöztetve.

Kisasszony: Hogy-hogy?

Udvarló: Hm, - meztláb járnak.

Kisasszony: No bizony, baj is az.

Udvarló: Igen ám, csakhogy nyakig meztláb.

A csavargó tünődése.

Egy csavargó lép ki a pálinkamérésből részegen. Üres zsebeit kotorva, elkeseredetten mondja magában:

- Ha most nekem *kötélre való* pénzem volna, mindjárt bemennék még egy pohár snapszra.

A házmester torka.

- Mondja csak, Czirok bácsi, sokat ivott a huga lakodalmán? - kérdezték a házmestert.

- Hogy sokat-e? - kevélykedett az újkori Szent-Péter, - ha esetleg a nyakamba kötöm a csengetyűt, egész éjjel szólt volna, olyan sok dolga akadt a torkomnak.

A szivarcsutka.

Szemétkotró (a fiához): Olyan kávéház előtt, ahová színészek járnak, ne gyűjts csutkát, mert a színész uraknak nincsen bajszuk s azok mind tövig szívják a szivart.

A fővárosi tej.

Háziasszony. Mi az? Ebben a fazékban nincs tej, hanem csupa víz!

Tejesasszony: Jézusom! Ma egészen elfelejtettem tejet tölteni - a vízhez!

Lóvá tette.

Egy köszvényes úriember szorgalmasan eljár a gőzfürdőbe, s mindig rettentően ordítózott, a mint fájós tagjait a fürdőszolga megdörzsölte.

Egy másik látogató azonban, kinek az orvos szintén gőzfürdőt rendelt, mert ő is hasonló bajban szenvedett, szisszenés nélkül állotta ki a dörzsölést.

- Ugyan, - kérdi tőle amaz, - hogy tudja szó nélkül állani?

- Lóvá tettem a dögönyözőt, - válaszol jóízűen nevetve a kérdező, - az egészséges lábamat nyújtottam oda neki, azt dörzsölte.

A lawn tennis.

- Ejnye, Betti, de lesült a maga méltóságos asszonya! Talán bizony sokat sétál?

- Nem az, instálom, - hanem mindennap *löntenyészik!*

Nem csoda.

A.: Hallotta már, szomszéd úr?

B.: Mit?

A.: Szobauram, Kaprosi fogalmazó, ma éjjel elesett a lépcsőn és nyakát szegte.

B.: Ne mondja! De nem csoda, hiszen mindig olyan rossz bőrben volt szegény.

Nem kell tanítani.

Egy csavargó épp rá akar ülni a vendéglő ajtajánál megtámogatott biciklire, mikor a kerékpár tulajdonosa kitekint az ablakon.

- Várj csak gazember, majd megtanítlak én! - ordít a tolvajra.

- Sohse fáradjon! - kiált vissza a csavargó. - Fölösleges a tanítás, tudok én biciklizni!

Ki a legszerencsétlenebb ember Budapesten?

Az, a kinek egymásután hét felesége volt. Mind a hetet elvesztette, s most együtt él a *hét anyósával.*

Fohászkodjunk érte az egek urához, mondván: szánd meg, uram isten!

A Duna-fürdőben.

Az uszodában két fiatal ember beszélget:

- Tudsz-e jól úszni? - kérde az egyik.
- Bizony tudok. A mult héten egyszer öt percig maradtam a víz alatt.
- Ez még semmi. Én tegnapelőtt tizenöt percig voltam a víz mélyében. Az igaz, hogy *elaludtam* ott.

A nők közt nincs idősebb.

Tele volt a villamos-kocsi, a mikor két nő szállt fel.

Egy fiatal ember udvariasan fölkel helyéről s így szól:

- Hölgyeim, nagyon szívesen átengedem helyemet az *idősebbiknek*.
- ...Egyik nő sem foglalta el a felajánlott helyet.

A próba-ebéd.

Rémítően elvékonyult dijnok keresett szállást. Egy jóraivaló öregasszonynál éppen volt kiadó szoba.

- Nálam ebédet is kaphat az úr; olcsó és jó ebédet. Nem tetszik?
- Ebédet? Talán. Nézze, nem adna ma nekem *próbaképen* enni?

Ez is jubileum.

Két könnyűvérű leány beszélget egymással.

- Tudod-e mi ujság, Tinka?
- Nos?
- Jubileumot tartok.
- Vajjon miért?
- Tegnap hagyott el az ötvenedik szeretóm.

Gyöngéd szeretet.

Az állatkertben az oroszlancketrec előtt egy házaspár álldogált.

- Te Miska!
- Nos?
- Mit szólnál hozzá, ha most ketrecéből kitörne az oroszlán és engem megtámadna? - kérdezte az asszony.
- Hát jó étvágyat kívánnék neki, - felelte a férj gonosz mosolylyal.

Az előzékeny csavargó.

Rendőr (a rendőrszoba ajtaja előtt fekvő részeg csavargóhoz): Hej, hogy mer maga itt fetrengegni?

Csavargó: Tudom úgyis, hogy ha máshol eldülök, ide hoznak; hát gondoltam, legalább egy kis hiábavaló munkától mentem meg a téns rendőr urakat.

A síkos járda.

Ólmoseső idején két úr baktat az Üllői-úton.

- Olyan síkos ez a járda, - szólal meg az egyik, - hogy az ember alig mer sétálni. Szerencsére annyit dohányozom, hogy a szivaromból lehulló hamu teljesen behinti utamat.

- No én nem szívok annyit. De a szivarom olyan erős, hogy nem enged elesnem, - tódította barátja nagymondását a másik.

Az elővigyázó háziúr.

- Miért építtette házában oly rettenetes szűkre a kaput és a lépcsőket?

- Hja barátom, egészségi szempontból.

- Nem értem önt.

- Hogy ne hozhassanak be zongorát.

A gyorsfényképészet veszedelmei.

Az imádó, a Városliget egyik rejtettebb zugában kedvesét magához ölelve, ömleng:

- Egy csókot, édes!... Így!... Most még egyet!

- Köszönöm, - szólal meg egyszerre egy hang a bokor mögül, - egy felvétel elég lesz.

És a műkedvelő fotográfus tovasiet.

A zsebmetsző ünnepe.

Két zsebmetsző találkozik egy vasárnap az Andrássy-úton:

- Hallod-e, Szepi, - szól az egyik - nem illik így zsebre dugott kézzel sétálni.

- Így szoktam én a vasárnapot megünnepelni, - válaszol önérzetesen Szepi. - Egész héten úgyis másnak a zsebében vannak a kezeim.

A mi lehúti.

- Hová megy ön az idén nyaralni? - kérdezte valaki a főváros egyik jókedélyű fiatal ügyvédjétől.

- Én? - Kecskemétre, anyósomhoz.

- Nem tartja kissé melegnek az ilyen tartózkodást?
- Ellenkezőleg, - tiltakozott az ügyvéd. - Anyósom látása engem mindig *lehűt*.

Az új szakácsné.

Háziasszony: Vannak-e tapasztalatai?

Szakácsné: Hogy vannak-e? Meghiszem azt. Huszonöt helyen voltam egy év alatt!

Igya le!

- Hogy egy pohár víz? - kérdi a Városligetben egy sétáló úr a vízáruló kislánytól.
- Két fillér.
- Itt van egy húszfilléres, adjon vissza.
- Nincs visszaadni valóm, hanem igyék az úr még kilenc pohár vizet s akkor kvittek leszünk.

A mai kérők.

A gazdag Müllerhez, a háromszoros háziúrhoz, beállít egy szegény fiatal ember, és minden nagyobb teketória nélkül megkéri a leánya kezét.

- És van önnek valamije? - kérdi tőle Müller úr.
- Bizony nincs én nekem semmim, - válaszol az ifjú őszintén.
- De miből akarja hát ön családját eltartani, ha sem vagyona, sem állása?
- Óh kérem, hát a - *hozomány?* - szólta el magát a modern kérő.

A ház hírneve.

Egy úr lakást keres.

- Sokan vannak? - kérdi a házmester.
- Csak hárman: én, a nőm és az anyósom.
- Ön anyósával lakik!?!... Akkor nem adom ki a lakást.
- Miért?
- Mert a házunk eddig csendes volt: nem szeretném, ha elvesztené a ház eddigi jó hírnevét.

A gyöngéd férj.

Gábor úr kirándul a feleségével a Zugligetbe. Kíéhezve érkeznek a vendéglőbe, a hol a pincér azzal fogadja őket, hogy nincs több egyetlenegy rostélyosnál.

- Csak egy adag rostélyos! - kiált fel Gábor úr haragosan. - Kiváncsi vagyok, mit fog enni most a feleségem?!

Nagyravágyás.

Két idegen nézi Budán Toldy Ferenc, az elhunyt jeles író születésházát, mely tudvalevőleg emléktáblával van ellátva.

- Vajjon az én halálom után tesznek-e táblát az én házamra? - kérdé az egyik.
- Tesznek hát, - feleli a másik, - az lesz felírva reá: „Itt egy üres szoba kiadó.”

Ez is szerencse.

Egy grófi fogat az Andrássy-úton az utcaseprők közül egy öreg embert elgázolt. A gróf gazdagon megajándékozta a szegény ördögöt fájdalma enyhítéséül.

Irigyen nézte ezt egyik társa, s így szólt:

- Mégis csak szerencsés ez a János! Már kétszer gázolták el a lovak!

Veszedelmes lakás.

Lakó: Mielőtt beköltöznék, a lakást fertőtleníteni kell.

Házmester: Miért? Hiszen egészen tiszta és egészséges.

Lakó: Igen ám, de azt hallottam, hogy az az asszonyság, aki legutóbb itt lakott, egyszer *ikreket*, aztán *hármásokat* szült.

A Margitsziget és a csehek.

Két prágai cseh kereskedő sétál a Margitszigeten. Megnéznek mindent: a vizesést, a fürdőházat, a romokat. Mikor a főhercegi kastélyhoz érnek, meglátnak egy papot, a ki elmerülve nézte a templomromokat.

- Ugyan főtisztelendő úr, miről nevezetes ez a szép sziget, hogy hírét Prágában is hallottuk?
- Hm... Hát nekünk ezekről a romokról, erről a kastélyról, arról a fürdőről nevezetes. Hogy önöknek miről nevezetes? Megmondom azt is. Látják azt a fát a kastély előtt?
- Igen.
- Azon belől azt a szép térséget?
- Oh, hogyne!
- Hát azon a térségen történt, hogy egyszer egy Toldi Miklós nevű magyar úgy vágott oda egy hireserejű cseh vitézt, hogy az oldalbordái összetörték. Nos hát önöknek meg *erről* nevezetes a Margitsziget.

A fővárosi cselédek.

Háziasszony: Biztos úr...

Rendőr: Mi tetszik? Mi történt?

Háziasszony: Nagyon kérem, mondja meg a szakácsnőmnek, hogy ne égesse el a pecsenyét, mint a multkor... Ugyan mondja meg, mert én nem merek neki szólni.

A műcsarnokban.

Szobrász: Mi tetszik önnek a szobromon a legjobban?

Látogató: A márvány.

A drága főváros.

A vidéki embert előfogta a szomjúság a Kerepesi-úton. Bemegy hát a legközelebbi kávéházba és egy pohár vizet kér. Megiszsza a vizet s távozni akar, de a pincér útját állja:

- Kérek a vizért négy fillért.

- Ugy! No, - mondá a vidéki, miközben fizetett, - szeretném tudni, mennyibe kerül Budapes-ten egy felhőszakadás.

A Kerepesi-útról.

- Uram, miért követ ön folyton engem?

- Mert igen csinosnak találom, kedves kisasszony.

- Hiszen akkor együtt mehetünk.

Még a javulásban is korhely.

- Meguntam ezt a hiuságos világot! - sóhajt fel dorbézolás közben Gyula. - Le is mondok róla. Föltett szándékom, hogy a budapesti serviták zárdájában töltöm ezután napjaimat.

- Miért nem inkább a ferencrendi barátoknál? - kérdi egyik barátja.

- Tudod, a servita-rendnek nagyon jó borai vannak.

Kellemetlen kíséret.

Feleség: Ah, te olyan féltékeny vagy, alig merlek figyelmeztetni, hogy egy úr hosszabb idő óta kísér bennünket.

Férj: Fájdalom, ezúttal nincs okom a féltékenységre, mert ez az úr - egy *hitelezőm*.

A mély gyász.

Egy hölgy bemegy egy állatkereskedő üzletébe.

- Egy kis kutyát vennék!

- Fehéret, szürkét, tarkát parancsol? - kérdi a kereskedő.

- Oh nem, - egészen feketét kérek. Mély gyászban vagyok a férjemért.

Jó ajánlat.

- Jól van, fölfogadom házmesternek - mondja a háziúr, - föltéve, hogy érti a ház körül való apró dolgokat. Tud például tüzet rakni?
- Hogy tudok-e? - tör ki a sértett önérzet az ajánlkozóból. - Tavaly egy egész házat fölgyújtottam.

Divatkereskedésben.

- Kisasszony, találtam itt egy félreccsapott öt éves kalapot...
- Tegye ki a kirakatba, s írja mellé, hogy „*Legujabb párisi minta.*”

Két levél.

Az egyik így szól:

„Kisasszony! Szerelmes vagyok önbe és a legnagyobb boldogságom volna kegyednek ezt személyesen elmondani. Ma este a Haris-bazár előtt fogom várni. Ismertetőjel: szürke felöltő, szürke kalap és kezemben egy piros rózsa.”

A szerelmes levélre csakhamar megjött a válasz, mely ekképen hangzott:

„Uram! Leányomnak nincs most érkezése. De azért ön csak legyen ott az utcasarkon. Ismertető jel: fekete felöltő, fekete kalap és kezemben egy jó fütykös.”

Lelkiismeretes házmester.

Egy fiatal házaspár lakást keres: a házmester sorba mutogatja a szobákat.

Midőn már csaknem megalkudtak, a cerberus így szólal meg:

- Még egy kérdést. Önök ugy-e nem keltek össze törvényesen?
- Kérem! Mi férj és feleség vagyunk!
- Akkor sajnálom! A háziúr nem szereti, ha házában veszekedések fordulnak elő.

A telefonon.

- Hollá! Kérem Flastrom doktor urat.
- Hollá! Itt vagyok. Mi tetszik?
- Nőm rosszul van. Gyomorgörcsökről panaszkodik.
- Bizonyára megrontotta a gyomrát.
- Azt én is sejtem. De mit tegyek?

E percben a központi hivatalban tévedésből elcserélték az összekötő-vonalat. Az aggódó férjet „összekapcsolják” egy mechanikussal, a kinél egy gőzmalom-tulajdonos a kazánja miatt kérdezősködött.

E miatt aztán az aggódó férj a következő feleletet kapja:

- Nem lesz nehéz a bajon segíteni. Bizonyosan megrögződött a belseje. Két liter olajat kell beleönteni, jól végigsúrolni s aztán kalapáccsal keményen megdöngetni.

Apai gyöngédség.

Egy gazdag bankár karonfogva sétál az Andrássy-uton felnőtt leányával.

- Papa, mondd csak, mikor még a mamával sétáltál így leánykorában az utcán, miről beszélgettetek?

- Rólad, kedves leányom.

Hogy kell a házbért fizetni?

Valaki ezt hirdette egy lap kishirdetése között:

„A ki egy koronát küld be nekem, azt megtanítom hogyan szerezheti meg legbiztosabb módon a házbérre valót.”

Persze, igen sokan mentek lépre és az elmés hirdető kifizethette egész házbérét. Válaszul pedig ezt írta a koronás embereknek:

„Tessék példámat követni.”

A Duna-partról.

Egy derűs májusi napon két jogász járkál a Duna-parton. Nyilván „séta-ebédet” esznek.

- Alig várom, hogy melegebb legyen a víz, - szólal meg az egyik. - Mindennap kétszer fogok fürödni.

- Ez sok! - jegyzi meg a másik.

- Igen ám, de nem is fogok aztán egész télen át mosakodni.

A könnyelmű főváros.

Egy vidéki házaspár álldogált egy Dorottya-utcai képkereskedő kirakata előtt, a melyben a többi közt egy Venus-másolat is volt látható.

A vidéki atyafi méltatlankodva csóválja meg fejét, s aztán így szól életpárjához:

- Látod, ilyenek ezek a pestiek; ruhára sincs pénzük, de azért lepingáltatják magukat.

Ami legszebb a fővárosban.

Irén kisasszony egy teljes hétig időzött apjával a fővárosban. Tőviről hegyire megnéztek minden látnivalót.

Mikor már hazafelé indultak, a pályaudvar várótermében azt kérde Irénkétől az apja:

- No, kedves leányom, mi tetszett néked legjobban a fővárosban?

- Hát az a *huszárhadnagy*, édes papa, a kivel tegnap a korzón beszélte, - válaszolt a kis kacér.

A budapesti vízvezeték.

Egy külföldi idegen, a ki az ezredévi kiállításra jött el, a többi közt a budai vízvezetéki telepet is megtekintette.

- Önöknek pompás vizük lehet, - szól kísérőjéhez.

- Van ám, - felelte a kísérő. - De ha van: akkor zavaros, ha pedig tiszta: akkor nincs, mert elromlik a vízvezetéki cső.

A XX-ik század leánya.

Apa: Légy tartózkodóbb leányom. Nyílt utcán ne kacérkodjál.

Leány: Jaj papa, szerénységgel mai napság nem lehet férjet fogni.

A ki siet, menjen gyalog.

A szentendrei helyiérdekű vasút Pállfy-téri állomásán történt ez a szóváltás.

Utazó: (Kitekint az ablakon.) Kalauz úr, miféle dolog ez? Egy perc helyett már egy jó negyedórája veszteglünk itt és mégsem megyünk.

Kalauz: (Nyájas gorombasággal.) A kinek sürgős dolga van, az szálljon ki és menjen gyalog Szentendrére.

Mikor eltiltják a vizpazarlást.

A nyári hőség alkalmával a fővárosi tanács eltiltotta a vizpazarlást.

Egy ilyen alkalommal pityókosan vetődött haza egy kishivatalnok. A felesége persze szemrehányásokkal halmozta el e miatt.

- Édes galambom, - védekezett a férj - én ártatlan vagyok. A rekkenő hőségben roppant megszomjuhoztam, a vízzel pedig takarékoskodni kell, s így bort voltam kénytelen inni.

Nagyon sovány.

Két sonkát hoz be a fővároshoz közel fekvő faluból a gondos anya, Budapesten tanuló fiai számára.

A két sonka a kocsi hátulsó ülésében volt.

A mint a vámsorompóhoz érnek, megszólítja a pénzügyőr az éltes, sovány asszonyságot:

- Van-e valami megvámolni való a kocsin?

- Igenis, két sonka.

- Hol vannak?

- Rajtok ülök, - szól az öreg asszonyság egykedvűleg.
- Ugy? - nevet a pénzügyőr. - Az már nagyon sovány.
- No ha sovány, - mond a sértett asszony kifakadva, - akkor csak hajts, Jancsi!

Rendkívüli hasonlatosság.

- Tegnap a kávéházban egy urat láttam, a ki nagyon hasonlított hozzád.
- Lehetetlen!
- Annyira hasonlított, hogy még tíz koronát is kért tőlem kölcsön.

Béerkocsiban.

- Hé kocsis, a fedélen átcurog a víz. Mindig így szokott ez lenni?
- Világért sem, nagyságos uram, csak ha esik.

Ennek is a szűk lakás az oka.

Egy vidéki hölgy meglátogatja egyik barátnőjét, a ki a fővárosban ment férjhez.

- Hogyan, már idestova három éve, hogy férjhez mentél s még semmi apróság? - kérdezte a vidéki hölgy.
- Örülnék neki, - válaszolt az asszonyka elpirulva, - de mikor Andor nem akarja, mert olyan szűk a lakásunk, hogy el sem férhetnénk hárman.

Mikor a fal nedves.

Lakó: Nézze csak háziur, ez a fal olyan nedves, hogy a víz csak úgy folyik róla. Engedhetne valamit a bérből.

Háztulajdonos: Mit? önnek még *folyó vize* is van? Erről nem is tudtam. Száz koronával többet fizet.

A házasságközvetítőnél.

Fiatal ember: Az a hölgy, a kit nekem ajánlott, hozzám képest nagyon is apró.

Házasságszerző: Hát majd veszünk egy számmal nagyobbat.

Téli mulatság.

- Résztvettél a korcsolya-versenyen?
- Igen.
- Nos, mit nyertél?
- Két fagyos lábat, de azok is az enyimek voltak.

A villamvilágítás.

Zsuzsika eldicsekszik leány barátnői előtt:

- A mi lakásunk nagyon szép. Minden van benne. Még a fényt is telegráfon küldik.

A vicinálison.

Zöldbe rándul a család. Kopasz úr aggódva kérdi a vonaton:

- Itt vagytok mindnyájan, gyermekek?

- Itt.

- Nem maradt le senki?

- Jaj, a mamát az állomáson felejtettük!

- Hála Istennek!

Nehéz kenyér.

- Mi az ön foglalkozása?

- Magánzó vagyok, s nyolc leányom házasságközvetítője.

A ráadás.

- Ne üsse úgy a lovat, bérkocsis! - méltatlankodik egy állatvédegyeleti tag, a mint a fiakkeres irgalmatlanul püföli a poroszkáló táltost.

- Ne busuljon az úr, - szól vissza a fiakkeres, - ez már úgysis bele van számítva a taksába.

Az örök-mozgó.

A technológiai iparmúzeumban valami bolond német örök-mozgót állított ki.

- Mi ez kérem? - fordul az őrhöz egy vidéki úriember.

- Ez kérem, új találmány. Perpetuum mobile. Soha sem áll meg, mindig mozog.

- Azt mondja az úr, hogy új találmány, - válaszol félvállról a látogató. - Nekem is van otthon ilyen örökmozgóm.

- Hol? Mi? - kérdi ámulva az őr.

- Hát Beregfalván, a *feleségem nyelve*.

Ebben a drága világban.

Urnök (az új szakácsnéhoz): Bizonyára magának is van szeretője?

Szakácsné: Hogyne, - egy huszár!

Urnök: Szent Isten, pedig ilyen drága világban egy bakával is beérhetné!

Zsufoltság ellen.

Mama: De Juliska, miért szúrsz annyi gombostűt a kalapodba és ruhádba?

Juliska: A villamoson megyek a Városligetbe, és nem akarom, hogy összepréseljének.

A furfangos kintornások.

- Vajjon honnan tudják azok a verklisek, hogy melyik házban kapnak legtöbb pénzt?

- Az nagyon egyszerű. Ott, a hol künn fityeg a tábla, hogy „*Tilos a kintornázás!*”

Rendőrök és az eső.

Mihaszna András nagy képet vágva áll az utcán. Oda megy hozzá egy jogász és kérdi tőle:

- Bácsi, mi különbség van az eső és maga közt?

- Nem tudom biz én!

- Hát az egyik *csorog*, a másik *ácsorog*.

Kecsegtető kilátás.

Ur: Vigye el ezt a levelet a címzettnek.

Hordár: Kapok választ?

Ur: Választ talán nem, de pofont biztosan.

Mi az oka?

- Tyű, de össze vagy karmolászva! Ugyancsak furcsa kalandod lehetett!

- Ugyan hagyd el! Hát nem tudod, hogy biciklizni tanulok?!

Az orfeumban.

Ur: Nem volna szíves bemutatni a barátnőjének?

Orfeumi énekesnő: Szívesen, ha van elég pénze hozzá.

A képkiallítás.

- És ér valamit a képkiallítás?

- Hogyne!

- Mi különöst látni benne?

- Kétszer hetenként katonazenét és sétáló szép hölgyeket.

Hol a bűnös?

Egy garázdálkodó részeg embert kísért be a közrendőr a főkapitányság börtönébe. Reggel aztán jelentést tesz a rendőr az inspekciós fogalmazónak:

- Jelentem alásan, nagyon rendetlenkedett és részeg volt, azért kísértem be.
- Hol van? - kérdi a kapitány.
- Nincs meg már, - válaszol ártatlan arccal a derék András bácsi.
- Hát hová lett?...
- Jelentem alásan, nagyon szidta a rendőrséget, hát kidobtam.

Kedvező alkalom.

Háziúr (aki egy doboz irótollat vásárolt): No mindjárt megpróbálom, hogy jók-e a tollak?

Asszony: Ugyan mit fogsz írni?

Háziúr: Igaz, mit is írjak?... Megvan! Fölemelem az első emeleti lakók házbérét.

Alapos következtetés.

Bérkocsis (a vendéglő előtt). Ma ez a korcsmáros ugyancsak megvizezhette a borát, mert már féltizenkettőre jár az idő, s még mindenki a saját lábán tud hazamenni!

A Kossuth-utcából.

- De uram, az istenért, szóljon már, mit akar, miért kísérget? Mert már haza kellene mennem, nem sétálgatok tovább ön előtt.

Oda az is jó!

Szénkihordó: Hányadik emeletre vigyek szenet?

Szénárus: A hatodik szám alá a negyedik emeletre.

Szénkihordó: Akkor a kisebbik zsákokból viszek.

Mitől fél?

- És mi az ára ennek a lakásnak?

- Zongorahasználattal, a mely a másik szobában van, havonként ötven korona.

- Jól van, megadom az ötven koronát; de a zongorát aztán nem szabad ám senkinek se használni! Hol a kulcsa?

A legmesszebb menő eredmény.

Urnő: Aztán tud maga főzni?

Szakácsnő: De még hogy! Sőt már egyszer egy grófi szakácsnőnek is elhódítottam a bakáját a főztőmmel.

A Zugligetben.

Amatőr-fotografus: És most, kis feleségem, mielőtt megeszem ezt a pompás rostélyost, hamar lefényképezem.

A zsiráf nyaka.

A kicsiny Pista a zsiráf ketrece előtt kérdezi az apjától:

- Papa, mi ez a csodás hosszúnyaku állat ebben a roppant nagy ketrecben?
- Az fiam, zsiráf.
- S miért van oly szörnyen hosszú nyaka?
- Nos, hát azért, hogy ennek a magas kerítésnek a tetején kiláthasson.

Feltalálta magát.

Nő: Kérem, mit kotorász a zsebemben?

Zsebmetsző: Bocsánatot kérek, a Nagysád zsebe ki van szakadva.

Nő: Igen?... Az már más!... Köszönöm a figyelmeztetést!

A jó madár.

Rendőrtisztviselő: No, jó madár, már megint itt van?

Csavargó: Ha *jó madár* volnék, akkor nem lennék itt; mert kirepültem volna a fészekből, mielőtt megcsiptek.

Esőben.

Szital az eső. Egy fiatalember, akinek nincs esernyője, odamegy egy csinos leányhoz, aki szintén esernyő nélkül van.

- Engedje meg nagysád, - hajlik meg a leány előtt, - hogy abban a nagy élvezetben részesüljek, hogy kegyeddel együtt megázzam.

Lóverseny után.

Te Pali, nem sajnálod, hogy elmúltak a lóversenyek?

- Nem én; már egészen meg vagyok *könnyebbülve*.

A mikor siet.

Öreg asszony: Kérek egy jegyet Rákospalotára a legközelebbi vasúthoz.

Vasuti pénztáros: Harmadosztályút?

Öreg asszony: Nem. Tessék adni másodosztályút, mert *nagyon sietek*.

A Duna két partján.

Rendőrtisztviselő: Mi a foglalkozása?

Koldus: Kérem szeretettel a nagyságos urat, Pesten *néma* vagyok, Budán meg *vak*.

A bérkocsi alkonyon.

Ur (látja, hogy a bérkocsis irgalmatlanul veri lovait): Mondja csak bérkocsis, miért kinozza annyira azokat a szegény párákat?

Bérkocsis: Hát tudja az úr, holnaptól kezdve *motorkocsis* leszek, s ma még utoljára kimulatom magamat.

Nyomós bizonyíték.

Helyszerző: Aztán milyen állást akar?

Suhanc: Valami fürdőszolgai állást.

Helyszerző: És érti a vizcsapok kezelését?

Suhanc: Hogyne, hiszen három évig voltam egy borkereskedő szolgálatában!

A rossz lakás.

I. férj: Hogy vagy megelégedve a lakástokkal?

II. férj: Nagyon rossz a beosztása. Képzeld csak, ha éjjel találok hazavetődni, okvetlen a hálószobán kell keresztül botorkálnom!

Tisztességes ember.

- Hogy dobhattál a cigánynak egy koronát a tányérjára? Hisz ez tékozlás!

- Eh, tisztességes ember nem ad kevesebbet! Aztán az a korona úgyszólván hamis volt.

A nagyvárosi koldus.

Urnő (a cselédhez): Adjon csak, Mari, ennek a szegény embernek egy kis húst és egy darab kenyeret.

Koldus: Köszönöm, nagysága, inkább egy csésze fekete kávé innám, mert húst már kaptam másutt.

Labdarugás után.

- Nos, milyen eredménye volt a foot-ball-mérkőzésnek?
- Nagyszerű! A mi pártunkon csak egy lábtörés volt, az ellenfélnél pedig hárman törték ki kezüket-lábukat és még volt egy csomó zuzódás is. Nem értenek azok a foot-ballhoz.

Túllicitálta.

Erzsike: Képzeld, papa kérésemre most egy szép irodalmi lapot járat nekem.

Juliska: Ezen nem találok semmi különöset. De énhozzám egy eleven szerkesztő jár.

Szomorú valóság.

- Ki az a csúnya éltes dáma, akivel az imént a Váci-utca szögletén beszélt?
- A feleségem.
- Tréfál?
- Fájdalom, nem. Ez szomorú valóság.

Kellemes utazás.

A.: Mikor tegnap este a villamossal haza mentem, a kocsí annyira tele volt, hogy egész uton féllábon kellett állanom.

B.: Hát a másik lábaddal mit csináltál?

A.: Valaki más állott rajta.

A városligeti útvesztőnél.

A városligeti útvesztőnél egy pékinas így ajánlta süteményét:

- Tessék labirint-perc! Nem ott jön ki, ahol bemegey.

Ki a hibás.

Asszony: Zsuzsi, hiszen magának majdnem minden második nap más katonaszeretője van!

Zsuzsi: Tehetek én arról, ha oly keveset főzet a nacscsága, hogy egyik se marad hű hozzám!

Terhes foglalkozás.

I. rendőr: No hogy vagy megelégedve az állásoddal?

II. rendőr: Sehogy! Nagyon terhes foglalkozás ez.

I. rendőr: Dehogy terhes, csak úgy hiszed!

II. rendőr: Már hogyan volna terhes, mikor ma is négy részeget kellett bekisérnem, s kettő köztük - *hentes* volt!

Ez is üdülés.

A.: Hová megy ön a nyáron?

B.: Ezen a nyáron nem megyek sehova.

A.: Miért nem?

B.: Szomszédaink papagájaikkal Rákospalotára mentek, én pedig itthon maradok és üdülök.

Telefon-hirmondó.

A.: Be van vezetve lakásodba a telefon-hirmondó?

B.: Oh igen; egy hónapja nálam lakik az *anyósom*.

Rangbeli büszkeség.

I. csavargó: Hát te mit csinálsz itt? Nem szégyenled, szivarcsutkát szedegetni?

II. csavargó: Ejnye, de büszke vagy! Hiszen te is szedegeted a szivarcsutkákat.

I. csavargó: Igen, de én csak az *operaház* előtt.

A komfortáblis és a lova.

Az egyfogatu bérkocsi lova sehogy sem akar elindulni. A konflis egy párszor végighúz rajta, aztán elkeseredve kiált fel:

- Beste lelke, hát cseréljünk! Ülj te ide a bakra, én meg majd húzni fogom a kocsit.

Aminek örül.

- No, hogy megy az üzlet? - kérdik a hordártól.

- Pompásan, - válaszol nagyzolva a hordár. - Ma is elnyüttem már egy pár cipőt.

Adókivetéskor.

Ur: Miért emelték fel az adómat?

Adófelügyelő: A ki a családját fürdőbe viheti, annak az adóját bátran lehet emelni.

Ur: Dejszen nem mentünk mi sehová, itthon töltöttük az egész nyarat.

Adófelügyelő: Akkor annál inkább fizethet, amikor oly sokat megtakarított.

Lovagiasság.

Egy vidéki öreg úrba beleütközik egy kifent gigerli.

- Szamár! - mordul az rá.

- Uram, rendelkezésére állok!

- Igen? No, ez szép magától. Hát segítsen cipelni a kofferemet!

A városligetben.

- Kérem, kisasszony, nem volna szíves egy kissé odább menni? Mert erre a fára szeretném magamat felakasztani!

A Kálvin-téren.

A.: Ejnye otthonhagytam a pénzemet. Ugyan kérlek, adj kölcsön hat krajcárt a villamosra.

B.: Igazán sajnálom, csak ötforintos van nálam.

A.: Sebaj, add csak ide, fiakkeren megyek majd haza.

A földalatti villamoson.

- Nos, hogy tetszik a földalatti villamos? - kérdezi egy ismerőse a vidéki embertől.

- Sehogysem! - válaszol megvetőleg a vidéki. - Háromszor is felültem rá, de mindétig csak kifelé, a Városligetbe vitt.

A kellemes látogatók.

Háziúr: Mialatt távol voltam, nem járt senkisésem nálam?

Házmester: De igen, - néhány betörő.

Nem maradt adós.

Kisasszony: De miért követ nyomon már az egész Kerepesi-uton végig? Maga tejfelesszájú majom!

Ifju: Bocsnat, - a nagyanyámnak néztem nagysádat.

A ráadás.

Jókedvű gavallérok pezsgőznek a Somossy-mulatóban. Éjfél tájban egy kacér virágáruslány libben kicsiny kosarával hozzájuk.

- Hogy az az ibolyacsokor, kisasszony? - kérdi az egyik fiatalember.

- A virágot ráadásul adom, - felel a leány csalogató kaczer mosolylyal.

Az Erzsébet-téren.

- Te, - szólítja meg a dada barátnőjét, - a Zsuzsinak bizonyosan megint nincs szeretője.
- Miből gondolod?
- Bizonyosan tudom, mert - nézd! - libaczombot hozott ki ozsonnára és olyan helyen rágicsálja, a hol bakák sétálnak.

Merre menjenek hát?

Két jó barát karonfogva megy a Kossuth-utcán végig. A Kígyó-utcánál megállítja egyik a másikat.

- Pajtás, ne menjünk a Kígyó-utcán.
- Miért?
- Én ott tartozom. Menjünk inkább a Koronaherczeg-utcán.
- Nem lehet; ott meg én tartozom.

A lojalitás netovábbja.

- Hol lakik ön?
- Ő felsége a *király*-utcában.

A legbiztosabb jel.

Igaz-e házmesterné, hogy a háziúr megbolondult?

- Az ám, már a Lipótmezőre is szállították.
- Aztán miről vették észre, hogy megőrült?
- Hát csinált az sok mindenféle bolondot. De mikor a *házbért leszállította*, akkor már nem kételkedett senki.

A sok gyerek oka.

- Mit hallok, kedves barátom, már a hatodik gyermek? Gratulálok!
- Hja, nem csoda; a Népliget közelében lakom.
- Nos?
- Az a sok kintorna, zene, dob.
- Hát?
- Lehetetlen éjjel aludni...

A nagyvárosi asszonyok.

- Ugyan kisasszony, itt lakik özvegy Bodzásiné asszony?
- Nem; tessék besétálni.

V. A színpalak mögül.

Színházi adomák.

Szentpétery toasztja.

Még a nemzeti színház megnyitása alkalmával történt.

A megnyitásra a bécsi Burgszínháznak egyik kiváló tagja, Löwe is lejött, kinek tiszteletére a színház tagjai lakomát rendeztek, a melyen Szentpétery készült a jeles vendég felköszöntésére. A banketten egyszerre felkel, poharát magasra emelve, Löwe felé fordul és elkezd:

- *Herr von Löwe!...*

De itt megakadt aztán a szónok, s arca a szivárvány minden színét végig mutatta.

Hasztalan; a szépen betanult német beszédből egy szó sem jutott eszébe. Erre lassan székre ereszkedve, így sóhajtott fel:

- *Meg vagyok löve!*

Blaháné és walesi herceg.

Mikor Edwárd walesi herceg Budapesten időzött, megjelent a népszínházban is, hogy Blahánénak egyik *piros csizmás* szerepét végignézzze. A fenséges vendég az előadás végéig ottmaradt, s le sem vette a szemét a színpadról. Egy-egy dalt a páholyból kihajolva hallgatott, majd lelkesen tapsolt, hogy megismételjék.

A trónörökös el volt ragadtatva, s felvonásközben Károlyi István gróf kíséretében lement a színpadra, hogy Blahánét személyesen is megismerje, s átadja neki a magával hozott virág-bokrétát.

A színpadon persze nagy sürgés-forgás támadt, s keresték Blahánét. S mikor a piros csizmás Török Zsófi asszony a színpal mögül előbújt, az angol trónörökös egyenesen hozzálépett és *kezet akart neki csókolni*. A művésznő azonban elkapta a kezét, s nevetve kiáltotta:

- *Nix dájcs Majesztét!*

Aztán odanyújtotta a trónörökösnek rózsapiros orcáját. A walesi herceg pedig megcsókolta, s ezekkel a szavakkal búcsúzott el tőle:

- A mai estét sohasem felejttem el.

Minő az operaház?

- Ugyan komámasszony, hát az operában volt-e? - kérdezik a fővárosból hazaérkező kovácsmester feleségét.

- Voltam bizony; meghiszem, hogy voltam.

- De hát ugyan mit látott?

- Tudnám is én azt elmondani; reggelig is megtartana. Hát lelkem, a gazdag úriasszonyságok mind aféle hombárokba ültek (értsd: páholyok), aztán palacsinta-sütővel (legyező) legyezték magukat. De vak volt a lelkem majd mindegyik; mert az nem látott másképen, hacsak azzal a dupla perpektívával (látcsó) nem nézett.

Nincs a szerepében.

A nemzeti színház művészeivel, Vizvárral történt Debrecenben.

Nagyon lábrakapott a társulatnál a rögtönzés. Az igazgató, hogy végét vesse az elharapódzott rossz szokásnak, érzékeny pénzbírsággal sujtotta azt, ki olyas valamit mondott, a mi nem volt a szerepében. Vizvárinak is csak nem rég kellett egy jókedvű rögtönzésért ily módon bünhődnie.

Csakhamar olyan darab került színre, melyben lovat is vittek a színpadra.

A deres azonban szörnyű módon nyugtalankodott, kapálózott s egyszer-kétszer elnyerítette magát.

Vizvári erre odalépett és így szólt a jámbor nyergeshez:

- Szerencsétlen, hisz ez nincs a szerepedben! Hogy mersz rögtönözni? No hiszen, majd megbüntet az igazgató úr!

Ez is elismerés.

Toldy István, a hetvenes évek jeles színműírója, bírálatában egyszer nagyon lehordott egy fiatal színészt, a miért az sértve érezte magát, s elküldte hozzá segédeit.

Toldy István ezeknek kijelenté, hogy nem volt szándéka a fiatal színészt becsületében sérteni s csupán mint színészt bírálta meg. S ezt a következő nyilatkozatban fejezte ki:

„Viharfi úr épen olyan derék ember, mint a milyen rossz színész. Viharfi úr tehát a legderékabb ember a világon.”

Ráösmert.

Tamássy, a népszínház egykori jeles művésze vendégszerepelt a vidéken. Kedvenc szerepét, a „Tündérlak Magyarhonban” című népszínmű obsitos huszárját játszotta. A darabban arcképet kell találnia az asztalon, melyben saját magára ismer.

A társulat rendes népszínműénekes, ki féltékeny volt Tamássy sikereire, boszúságában majmot ábrázoló festményt lopott be az asztalra.

- Nini - mondja Tamássy hűségesen, a mint szerepében állott, - hisz ez az én arcképem, - hanem aztán nyelt egyet és így folytatta: - kellene hogy legyen, de átkozottul hasonlít a társulat népszínműénekeséhez.

A diadal.

Iró: Hát csakugyan annyira tetszett a „Lear király”-ban?

Színész: De mennyire! Az örülési jelenet után mindenki azt mondta, hogy még ilyen bolondot nem látott.

Félbajuszú Rómeó.

A vidék egyik kezdő szerelmes színésze semmit sem tudott olyan nehezen elsajátítani, mint a maszkirozás fontos mesterségét. A festékekkel még csak el tudott bánni valahogy, hanem a bajusz-, meg a szakáll-ragasztás vajmi keservesen ment. Hol az egyik, hol a másik lekiváncsolt arcáról minduntalan. Korholták is érte eleget kenyeres pajtásai.

- Majd meglátod, - mondogatták neki - egyszer csak a legnagyobb drámai jelenés alkalmával, mikor forrón megöleled szerelmesedet, bajuszod oda potyog hölgyed kebelére.

Nemsokára Rómeó és Julia került színre.

Az izgatott Rómeó már négy órakor az öltözőben volt, s legalább egy óra hosszat pepecselt kajla bajusza tapasztásával és egyengetésével.

Baj nélkül folyt az előadás a híres erkélyjelenetig.

Épp a legolvadékonyabb pillantásokat s a legmélyebb sóhajokat küldte Rómeó az erkélyen epekedő Juliájához, midőn észreveszi, hogy a színpalak közt ácsorgó kartársai erősen integetnek neki. Művészi léptekkel közelebb csuszamlik, hogy megtudja az integetés okát, mire az egyik kolléga félhangon, de elég érthetően ezt suttogja oda neki:

- Szerencsétlen, elvesztetted a baloldali bajuszodat! Tépd le mindjárt a jobboldalit is.

Erre Rómeó ijedten hátat fordít a közönségnek s hirtelen lekapja a jobboldali bajuszát, s most már igazán félbajuszzsal visszatér az erkély alá s fölrebegi Juliának:

- Szeretsz-e egyetlenem? Szép vagyok-e neked Juliám?

Képzeltetni, hogy a félbajuszú Rómeó láttára Julia a közönséggel együtt majd elájult - kacagásában.

A szerződötetés.

- Nos, Lili, voltál-e a felvételi próbán?

- Voltam. Egy igazgató meglátott és szerződötetett.

- Hová?

- Hát magához.

- Ugy értem, hogy miféle szintársulathoz?

- Hiszen nem színigazgató.

- Hát?

- Bankigazgató.

Tihanyi utolsó szavai.

Zokogó jó barátok állták körül az oly korán elköltözött jeles komikus halálos ágyát. Meghordozta rajtuk bánatos tekintetét s azután így szólott hozzájuk:

- Vigasztalódjatok édes cimboráim, úgysem fogtok utánam annyit sirni, mint a mennyit rajtam nevettek.

Lefőzte.

Szinész (mint III. Richárd): ...,„Egy lovat! Egy országot egy lóért!”

Egy hang a karzatról: Jó volna talán a számár is!

Szinész: Jó; csak jöjjön le az úr!

Biztos szer.

- Látja kedves kollegám, - szól a komikus színésztársához, az első szerelmeshez, a kinek az igazgató éppen felmondott, - ilyesmi énvelem meg nem történhetik. Én biztosítottam magamat, hogy az igazgató sohase bocsáthasson el.

- Ugyan miként?

- Nagyon egyszerűen. Folyvást úgy intézem a dolgomat, hogy nagy előlegekkel legyek adósa.

Blaháné és a madár-eleség.

Kedves eset történt Blahánéval az egyik vidéki városkában, ahová vendégszerepelni ment. Megérkezésekor úgy fogadták, mint valami királynét: nagyszámú küldöttség várta, díszszónok üdvözölte.

Ámde a szónok, aki ki akart tenni magáért, igen hosszadalmasan beszélt. Blaháné egyszer csak hozzáhajol és odasúgja:

- Jaj lelkem, milyen gyönyörűen beszél; de fejezze be már az Istenért, különben mindjárt meghalok itt - *éhen*.

A szónok engedelmeskedett, s néhány kacskaringós mondattal befejezte beszédjét. Aztán karját nyújtotta a művésznőnek és a kocsijához kísérte. Néhány perc múlva megérkeztek a fogadóba. Itt a rendező-bizottság elnöke e szavakkal fordult a művésznőhöz:

- Méltóságos asszonyom, tehát éhes?

- Az vagyok, mint a farkas.

- Kegyeskedjék tehát követni.

Ezzel egy kis benyilóba vezette a művésznőt. A szoba asztalán egy pompásan aranyozott kalitka állott, benne apró porcellán-edényekben hangyatojás, kendermag, víz, a rács közt cukor, a kalicka tetején zöldelő tyúkhúr; egyszóval minden, ami egy énekesmadár kosztjához tartozik.

- Parancsoljon méltóságos asszonyom...

Blaháné jót kacagott a kedves tréfán. De később az ebédnél megvallotta, hogy ugyancsak megharagudott volna, ha egyebet nem adnak neki enni, mint a mivel a csalóányok élnek.

A mi lehetetlen.

Egy ismert ballerina összeveszett az udvarlójával.

A heves vita közben fölkap a kisasszony egy revolvért s homlokára szegezve így kiált föl:

- Ah, ha az ember megölhetné magát a nélkül, hogy - meghalna!

Egy kis sajtóhiba.

A színészek kongresszusán történt.

A központi-iroda titkára egy reformjavaslatot nyújtott be a színészet rendezése ügyében. A terjedelmes munkában sok igazság foglaltatik, de olyan egy sem, mint az egyik lapon.

A színészek hivatásáról s az azzal járó kötelezettségekről szól, s végül azt kérdi: „...,S vajjon hányan *tesznek* eleget?”

Ezt a kérdést egy picike sajtóhiba ilyen szomorú igazsággá változtatta át:

„...,S vajjon hányan *esznek* eleget?”

Hanem a haj!...

Földényi Béla, a nemzeti színház tagja, még kezdőszínész korában egy alkalommal Kolozsvártt vendégszerepelt, a „Csapodár” című francia vígjáték címszerepében próbálva szerencsét. Ámbár később a kolozsváriak kedvence lőn, de ezúttal tökéletesen megbukott.

Nagy búsán ült az öltözőben a második felvonás után, kétségbeesett tekintettel meredve maga elé. Csönd volt az öltözőben, senki sem akarta zavarni a magába mélyedő művészt.

Egyszerre csak a fodrász, a ki remekelni akart a „frizurával”, oda csúszik hozzá, simít egyet a fején s oly hangon, mely vigasztalásból s a fodrász-művészetével való hivalkodásból vegyült össze, csak ennyit mondott:

- *Hanem a haj!...*

Biztosíték.

I. Színész: Nem adhatnál nekem kölcsön egy koronát, cimbora?

II. Színész: Adhatni adhatnék, csak azt tudnám, hogy visszakapom-e tőled valaha?

I. Színész: Valaha! Hiszen ma este a harmadik felvonásban háromezer koronát kell lopnom.

Sok lesz egyszerre.

Egy fiatal drámaíró első zsengejét mutatja be a színházigazgatónak. Persze, hogy ötfelvonásos tragédia; alább nem adja.

Az igazgató csakhamar visszaadja neki a darabot.

- Öt felvonás! - szól udvariasan. - Mit gondol kedves barátom. Öt felvonás egyszerre egy ilyen kis színház számára, minő a miénk!?

Kiigazította.

Kőszegi, az operaház volt híres buffója, mikor még a vidéken hanyódott, egy alkalommal a „Havasi rémkirály” című látványosságban a tündérországi csöszt játszotta. A többek közt azt kellett volna mondania:

- Az én szakállamat minden reggel a hajnali szellő *nyesi le*.

Hanem akkor még nem igen bírta a magyar nyelvet s ilyenformát talált mondani:

- Az én szakállamat reggel minden hajnali szelelő *lesinye*.
- *Nyelesi*, - igazította ki hamarjában.

Tenoristák közt.

Két vidéki tenorista találkozik a fővárosban.

- Van-e szerződésed? - kérdi az egyik.
- Fájdalom, nincs!
- Magunk közt legyen mondva, nem is csodálom; mert valljuk be, hamisan énekelsz.
- Tudom, irigyeltelek is téged mindig.
- Ugy-e, mert én helyesen énekelek?
- Nem, te még hamisabban énekelsz, mint én; de te legalább nem tudod!

Érdekes színházi jelentés.

Bastineller, leeri igazgató, a következő módon jelentette a közönségnek a családjában történt örvendetes eseményt:

LEER-VÁROSI SZÍNHÁZ. (Keleti Friesland.)

Igazgató: Bastineller.

Szerdán, 1896. március 4-én.

Ünnepélyesen ragyogó arcok. A szerző személyes jelenléte mellett.

Ujdonság! * Visszavonhatlanul utolszor. * Ujdonság!

A második gyermek, de az első leány.

Vigjáték egy megjelenéssel, remélhetőleg utójáték nélkül.

Szerzették: Bastineller Gyula és Betti.

Személyek:

Atya.....Bastineller Gyula.

Anya.....Bastineller Betti.

Leány (főszemély).....Bastineller Elfride.

Segítő asszonyság.....Eichhoffné.

Történi: Házastársak lakásán. Időtartam: Körülbelül öt óra.

Kezdeté 3 órakor. - Vége 8½ órakor.

!!!Különösen figyelmeztetünk arra, hogy ismétlés ki van zárva!!!

Az igazgatóság.

Hogy fel ne ismerjék.

Valaki megszólítja a szerzőt:

- Micsoda? Ön is együtt püsszeg a többiekkel?!
- Nem akarom, - suttogja rémülten a szerző, - hogy reám ismerjenek.

Trilla mint igazolvány.

New-Yorkban a karácsonyi ünnepek alkalmából Brandt Mária nevű énekesnő egy csomagot kapott, melyet személyesen akart elhozni.

A postatiszt igazolását kérte.

- Én Brandt Mária énekesnő vagyok, - mondá a művésznő.
- Azt mindenki mondhatja! - felelt a postatiszt.
- Mondhatja, az igaz, de nem bizonyíthatja, - szólt a művésznő és énekelni kezdett.

A hosszú, rezgő hang nemcsak az illető postatisztet ejtette ámulatba, hanem a szomszéd hivatalokból is odacsalta a tiszteket.

- Nem kell egyéb bizonyíték, - szólt a postatiszt. - Elhiszem, hogy ön Brandt Mária.
- És átadta neki a kis csomagot.

Nem azért fizeti.

Egy vidéki elsőrangú színház igazgatója híres volt arról, hogy mitsem értett a zenéhez.

Egy szép reggelen találkozik a karmesterrel, - mert operát is tartott, - s így szól hozzá:

- Karmester úr, egy pár zenekari taggal sehogy sem vagyok megelégedve.
- Hogy-hogy, igazgató úr?
- Hát tegnap is ott hallgatom a páholyban az operát s egyszer csak azt veszem észre, hogy az egyik trombitás csak néha-néha fúj a hangszerébe, a mint éppen kedve tartja; sőt volt olyan jelenet is, a hol félrerakta trombitáját s összefont karokkal gyönyörködött az előadáson, mint-ha ő is csak a fizető közönség közé tartozott volna.
- Bizonyosan pauzája volt olyankor, - válaszol a karmester mosolyogva.
- Lári-fári! Nem azért fizetem én a trombitásokat, hogy *pauzáljanak*.

A kritika.

A színigazgató a legnagyobb kánikula közepén prémes télibundában sétál az utcán.

- De igazgató úr, - szólítja meg egy ismerőse, - ily nagy hőségben bundában jár?
- Oh csak azért, - válaszol az igazgató rideg nyugalommal, - hogy bebizonyítsam azoknak a nyomorult firkászoknak, milyen hidegen hagynak a kritikáik.

A büntetés.

Egy vidéki kisebb színtársulatnál roppantul elharapódzott az iszákosság. Még a primadonnánál sem tartozott a ritkaságok közé, hogy felöntött a garatra. A direktor végre erélyes intézkedésre határozta el magát. Szigorú rendeletet adott ki, hogy ezentúl a társulat tagjainak szigorúan tiltatik a részegségig inni. Rendeletének végére pedig odatette a klauzulát, a mely szerint:

„A ki pedig ezen rendelet ellenére mégis részegségben találtatik: büntetésül egy hordó sört köteles fizetni!”

Megmutatta neki.

Vándorszínészek társasága korán reggel tartotta bevonulását egy mezővárosba. Utközben a bakterrel találkoznak, ki éjjeli fáradalmait ment kiheverni a kukoricaföldre.

- Mi Isten csudája ez? - szólt szemeit dörzsölgetve, - miféle éktelen bagázsias kocsik? Bizonyosan komédiások! Adnék érte tíz fillért, he megláthatnám a *medvét!*

- Szúrja le kend azt a tíz fillért, - mond az egyik színész, a ki meghallotta a bakter dörögését.

Zsebre vágta a pénzt s aztán így szólt hozzá:

- No hát nézzen ide kigyelmed! - s azzal a bakter orra elé tartott egy kis zsebtükröt.

Miből?

A magyar Alföld egyik tekintélyes városában történt, mely még most is arról híres, hogy annak van a legrosszabb színházjáró közönsége széles e hazában.

Színészek vetődtek oda, hanem estéről-estére üres ház előtt játszottak.

Follinusz Aurél, a „Náni” pályanyertes népszínmű jeles szerzője, szintén tagja volt a társulatnak, a kit a közönség csakhamar itt is megkedvelt.

Egy este ismét csak itt-ott lézengett egy-két ember a nézőtéren, hanem azért Follinuszt, ki egyik legjobb szerepében ragyogtatá művészetét, rettenetes mód tapsolták, hívták a lámpák elé s ugyancsak *éljenezték.*

Follinusz sokáig kérette magát. Végre felgördül a függöny, előlép, meghajtja magát és ezt a kis mondókát intézi hozzájuk:

- Önök azt kiáltják, hogy éljek. Tiszta szívből köszönöm e jó kívánságot. De az Isten szent szerelméért, mondják meg, kérem, *miből éljek*, ha ily kevesen járnak a színházba?

A sűgő veszedelme.

A „Bűvös vadász”-t adták, prózában. Persze, hogy senki sem tudta a szerepét, csak úgy a sűgőből szedegették ki.

Mikor a bűvész a bűvkört elkeríté maga és társa körül, valaki felkiált rá a földszintről:

- Te, a sűgőt is belefoglald ám. Mert ha azt elviszi az ördög, mindnyájatoknak vége van!

A fődolog.

Primadonna: Uram, a ládámat kirabolták. Minden ékszerem eltűnt.

Szállodatulajdonos: Azonnal értesítem a rendőrséget.

Primadonna: Az ráér. Előbb a hírlapokat értesítse.

Az egyetlen mód.

Egy operette-énekesnő a himlő ellen akarja magát beoltatni.

- A karján oltsam be?! - kérdi az orvos.

- Hová gondol?! - kiált fel az énekesnő. - Hát a hivatásom! Olyan helyen kell beoltania, a hol nem látják.

- Akkor, tisztelt nagysád, - szól az orvos rövid gondolkodás után, - nincs más hátra, minthogy az oltóanyagot - *lenyelje*.

Ritkaság.

Színész: Látja, uram, ez igen ritka pénznem.

Pénztőzsér: Már hogy volna ritka, közönséges száz forintos!

Színész: No igaz, önnek nem ritka, nekem azonban, fájdalom, igen.

Thália papja.

- Van szerencsém bemutatni Zöngedi urat, - szól egy úr ismerőséhez, - Thália fölKent papja.

- Talán Thália fölKent *rabbínusa*? - válaszol az, - egy pillantást vetve a bemutatott színész ábrázatára, melynek közepén ott magaslott a hatalmas kosorr.

A modern színészet.

A szini-ügynökség irodájába egy vidéki igazgató lép be:

- Jó napot! Áll-e rendelkezésére egy pár énekesnő?

- Oh igen, van több, - feleli az ügynök.

- Minő hangjuk van?

- Különbözők; 200 koronától 800 koronáig.

Az operaházból.

Az operaházban Turolla Emma, a világhírű olasz énekesnő játszott.

- Milyen gyönyörűen énekel ez a hölgy! - kiált elragadtatással egy öreg úr. - Nemde, Turolla mezzo szoprán?

- Nem az, kérem, hanem *talián*, - válaszolt nagy bölcsen a műértő szomszéd.

Művészeti hajlam.

Egyszer egy fiatal leány kopogtat be a Nemzeti színház igazgatóságához:

- Szinipályára szeretnék lépni, - szólt bemutatva magát az igazgatónak.
- És mi iránt érez legtöbb hajlamot?
- A grófok és bárók iránt, - volt a jellemző válasz.

Ő jobban tudja.

Az Operaház karnagyához beállít egy becsületes timársegéd, hogy ő énekes akar lenni; még pedig tenorista.

- Hát aztán bírja-e a magas C-ét? - kérdi tőle a karmester.
- Már hogyan bírnam.
- No hát adja ki.

A legény erre rákondítja torkaszakadtából:

- Cé...! Cé...! Cé...!
- Jaj, barátom, - szól mosolyogva a karmester, - hisz ez nem „C”, hanem „F”.
- Már hogy volna ez „F”, mikor én azt mondom, hogy: „Cé”?! Hát nem hallja, hogy azt kiáltom: „Cé”?! Jártam én iskolába, - fakadt ki a béketűrés a jámbor művészelőltben, - csak ismerem talán a betűket, - vagy mi!?

A Tátra.

A színigazgatóval, a ki Tátra fürdőhelyein előadásokat tartott, egy ismerőse találkozik:

- Nos, igazgató úr, megint a Tátrában voltak? Hogy tetszett?
- Édes Istenem, - felel az igazgató, - micsoda komisz rendezés! Mindig ugyanaz a havas régi díszlet.

Nem az övé.

- Igazgató úr, ha meg nem javítja fizetésemet, éhen halok.
- No, azt ugyan senki sem nézné ki magából, kedves barátom, hiszen olyan, mint az élet; az orcája piros-pozsgás, majd kicsattan. A ki nem ismeri, nem is tartja színésznek, hanem azt hiszi, hogy valami vidéki plébános, olyan kövér a képe.
- Csalatkozik, tisztelt direktor úr, ez a kövér arc nem is az enyém, hanem a vendéglősé, kinél már három hónap óta élek - hitelre.

Biz az különös.

Nagyot bukott a vidéki színész a Nemzeti színházban történt vendégszereplése alkalmával.

Másnap, mikor az összes lapok kedvezőtlen kritikáját olvassa, ököltre szorítja kezét s így háborog:

- Banda! Nincs széles e hazában az a falu, a hol engem e szerepben ne ünnepeltek volna. Csak itt, ezen a hitvány Budapesten nem tetszem benne.

A mikor a színész nem tudja a szerepét.

Súgó: Reményem vak volt és nem sikerült.

Színész: *Legényem vak volt és megsiketült.*

Súgó: Búza-földön dülő úton megy a lány.

Színész: *Buja völgyön üsző hátán megy anyám.*

Súgó: Csodás alkotásit az elmének...

Színész: *A csordás aklot ás itt a tehénnek.*

Súgó: Rejts el völgy, ha a nap fénye feljő.

Színész: *Rejts el hölgy, ha aznap férjed eljő.*

Súgó: Lement a nap, de csillagok nem jöttek.

Színész: *Nevet a pap, de cipóját nem ette meg.*

Súgó: Az árulkodás hitvány kereset.

Színész: *A Samu kovács itt lányt keresett.*

A szerelmes színész fizetése.

- De igazgató úr, nyolczvan korona fizetés nagyon kevés, abból bizony nem hízom meg.

- No, azt nem is akarom; mert kövér embert szerelmes színésznek nem használhatok.

A kire legtöbbet hallgatott.

Házasodni akart a színész, de társai mindenféle módon iparkodtak őt eme szándékáról leterelni. Mitsem használt. Szilárdan megmaradt elhatározása mellett.

Végre a súgó állott elő s drámai hangon így szólott hozzá:

- Kedves barátom! Teljes világeletemben legtöbbet hallgattál énreám. Fogadd meg ezúttal is a mit súgok: ne házasodjál!

Méltatlankodás.

Igazgató: Micsoda? Talán csak nem akarja ön gróf Tatarczy Kálmánt ebben a zsíros kalapban játszani?

Első szerelmes: Ki meri azt mondani, hogy ez a kalap *zsíros*? Az egész világ tudja, hogy én csak *pomádéval* szoktam a hajamat kenni.

Feltalálta magát.

Rettenetes gyilkos darabot adtak egy kis városban.

Az utolsó felvonás végső jelenetében már csak az apa meg fia maradtak életben, a többiek - vagy tizenöten, - már mind legyilkolták egymást.

Végezetül az apa a tulajdon édes fiát akarja pisztolylyal föbe durrantani, hanem a pisztoly csütörtököt mond. A fiú a következő rögtönzéssel rántotta ki magát is, meg öldöklő apját is a bajból:

- Im, lásd atyám, a hatalmas ég is bizonyítja ártatlanságomat. De hogy megmutassam, mennyire engedelmeskedem atyai akaratodnak, nem várom be, míg egy második kapszlit téssz fegyveredre, hanem itt, szemed láttára kiadom lelkemet.

Ezzel hanyatt vágta magát és szörnyet halt.

Persze a közönség is hanyatt vágta magát és majd szörnyet halt - nevéttében.

Értésére adta.

Szinész: Igazgató úr, húsz korona előlegre volna szükségem.

Igazgató: Minek magának annyi?

Szinész: El akarom zálogosítani a télkabátomat.

Igazgató: Az ördögbe! És ehhez pénzre van szüksége?

Szinész: Igenám, de előbb ki kell váltanom.

Drága toll.

Egy fiatal gavallér beleszeretett egy csinos ballerínába s úgy vallott neki szerelmet, hogy gyémántos gyűrűjével az ablak egyik táblájára a következő szavakat karcolta:

„Szeretem. Remélhetek?”

Ezzel odanyújtá neki a gyémántgyűrűt s kérte, hogy szintoly módon válaszoljon neki.

- Ah! - szólt szemlesütve a táncosnő - az lehetetlen; hisz én nem is tudok írni.

- Na hát akkor meg kell tanulnia.

- Én is azt gondolom, s ezért mindjárt meg is tartom magamnak a - *tollat*.

A panaszos levél.

Egy vándor színigazgató a következő panaszos levelet írta egyik barátjának:

Kedves kolléga!

Végre-valahára megérkeztünk Dunapatajra, hanem ugyancsak szánandó állapotban.

Egész utunk alatt nyakunkba szakadt az eső, mi által felhőink pocsékká áztak, s használhatlaná váltak. Így jártam közelebb szerzett puztámmal is. A kútgém is odalett. Egy régi lovagváram, s egy erdőm egészen elmosódott. Épségben csakis a hullámozó tengerem maradt meg, mert az a sűgőlyuk födelébe volt bepakolva.

Kérlek, küldj utánam azonnal egy menydörgést; s ha teheted, egy holdra és harminczhárom csillagra szintén nagy szükségem volna.

Légy rajta, kérlek, hogy a török szultán palotája, amelyet Hatvanban csináltatok, 5 frt 30 krajcárnál többre ne kerüljön, mert különben nyakán hagyom a piktornak; aztán ő lássa, ki fizeti meg néki a négy konc papiroost.

Egyébként megvolnánk; de első szerelmesemet, ki a parasztlányok körül kezdett legyeskedni, bénává verték a féltékeny legények. Hősöm se mer kibújni a szinpad alól, mert a kávéházban adós maradt nyolcz parti billiárdért. Isten veled!

Üdvözöl régi kollegád:

A szerelem fokozata.

Egy operette-primadonna így találgatja udvarló szerelmének fokozatát:

Levél: Szeret.

Gyűrű: Egy kissé.

Karperec: Nagyon.

Nyakék: Szenvedélylyel.

Gyémántfülbevaló: Örületesen.

A jó alkalom.

Szinigazgató: A közönség ma kitűnő hangulatban van. Minden számárságon hahotáz.

Iró: Istenem, és ilyenkor nem az én darabomat tudják adni!

A „Pannonia” előtt.

Bercsényi Béla a Nemzeti színház jeles művésze a főpróbáról elgondolkozva megyen hazafelé. A „Pannonia” előtt egy siető vigéc ütközik belé. A művész ingerülten rárivall:

- Vigyázzon! Én *Bercsényi* vagyok!

- Nüü!... - fortyan fel a vigéc. - Ha mogo a *Bercsényi*, vadjok én a *Rákóczi*.

A hatás.

Rendező: Kisasszony, kissé nagyobb gondot fordíthatna az új szerepére!

Színész: Istenem, hát még erősebben vágassam ki a ruhámat?

Egy kis statisztika.

Lendvay Márton, a Nemzeti színház feledhetlen művészeinek halála alkalmából egy azon időbeli ujságban a következő érdekes statisztikai kimutatás jelent meg:

...Elhunyt dicső színészünk, Lendvay Márton a színpadon megházasodott 512-szer; föbelőtték 83-szor, leszúrták 62-szer, természetes halállal 101-szer halt meg. Méreggel kivégeztetett 75-ször, öngyilkos lett 103-szor, csatában elesett 87-szer, megőrült 68-szor. Gyilkosságot követett el 207-szer; ezért börtönbe került 104-szer, halálra, ítéltetett 53-szor, kikerülte a büntető igazságszolgáltatás kezét 50-szer; ehelyett azonban ártatlanul szenvedett 229-szer. Nőket rabolt 215-ször; de hogy ő maga valójában hány nőt rabolt el, - arról hallgat a krónika...

A lyuk haszna.

- Mire való ez a kerek lyuk itt a kulisszán, igazgató úr?

- Ez? Hát itt a rendező, ha holdvilágot akar feltüntetni, kidugja a kopasz fejét.

Káröröm.

A.: Hallottad már, milyen nagy szerencsétlenség érte kollégánkat, a komikust?

B.: Nem én.

A.: Tegnap megszökött véle a - *feleségem*.

Biztosság.

Az elégedetlen igazgató fölmondott társulata egyik tagjának.

- Nem félek én az elcsapástól, - jegyezte meg a színész. - Hisz valamennyi szerepem olyan gyalázatos, hogy kivülem az ördög sem akarja eljátszani. Szükség van hát itt reám!

Gyöngéd figyelmeztetés.

Egy főpróba alkalmával a színigazgató rákiált a hősszerelmesre:

- Ne korogtassa olyan hangosan a gyomrát, Lengefy! Hisz a korgástól nem lehet a sűgő szavát megérteni.

A nagyság útja.

Müller Henrik nevű német színészhez, ki a new-yorki Garden-színházban akart vendégszerepelni, egy ügynök a következő levelet intézte:

Kedves uram!

Ön bizonyára jól tudja, hogy manapság az elismerés nem a tehetségtől, hanem a reklámtól függ. Minthogy ön a Garden-színházban vendégszerepelni szándékozik, bizonyára nem ártana, ha a közönség figyelmét előzetesen felhívnók önre. Evégből a következő tervet ajánljuk megfontolásra:

Ha ön is úgy akarja, e napokban éjszaka idején rablók fognak az ön lakásába betörni, ott néhány revolverlövést tesznek, emellett gondjuk lesz reá, hogy a szőnyegen néhány vércsöpp maradjon. Más kárt nem tesznek és szépen eltávoznak.

A „New-York Herald” és a többi reggeli lap erre képekkel tarkított leírást fog közölni a rabló-támadásról, s az egész város csak önről fog beszélni. S ilykép színházi föllépésének a sikere biztosítva leend. A rablókat mi fogjuk önnek szállítani, de ön köteles e reklám végrehajtásaért előzőleg 150 dollárt fizetni nekünk.

Megkülönböztetett tisztelettel:

A new-yorki közp. reklamiroda.

A színész azonban elég ügyetlen volt, hogy nem hajtott e tanácsra. Nem is lett belőle híres művész soha. Lehet, hogy talán amugy sem ért volna el sikert.

A szinpadi halál.

A Nemzeti színház és a Népszínház két művésze találkozik a Kerepesi-uton.

- Eljössz ma este a Pannóniába vacsorázni?

- El.

- S mikor?

- Igen hamar. Hisz én már a második fölvonás elején meghalok.

- Oh te szerencsés! Nekem ma szörnyű pechem van; csak az ötödik felvonásban lőnek agyon.

A főkellék.

Szinigazgató: Ön azt akarja, hogy a társulatomhoz szerződtessem? Hiszen alig hallani a hangját, úgy suttog. Nekem olyan ember kell, a ki erőteljes hangon tud beszélni, mint valami hős!

Színész: De én sűgő szeretnék lenni. Annak csak nem kell oly erős hang?

Szinigazgató: Barátom, az én társulatomnál a *sűgőnak* kell legerősebb hanggal birni.

A kedvelt szerep.

- Ezt az új szerepet nagyon szeretem, - mondja a színész kollégájának.

- Veszem észre, - válaszol a kolléga, - mert a feleségeddel játszol, s a darabban te vagy az úr a háznál.

A nagyúri tempó miatt.

- Hát színházban voltak-e?

- Voltunk hát!

- Oszt láttak-e valami szépet?

- Hiszen addig csak láttam valamit, míg a saját szememnek nézhettem, de a pesti komám-asszony egyre valami fekete csövet tolt az orrom elé, akkor osztán semmit se láttam.

Ének-próbán.

Karmester: Nagysád mindig mást énekel, nem azt az áriát, a mit én intonálok.

Énekesnő: Próbáljon ön is mást intonálni, talán akkor abba kezdek, a mit éppen be kell tanulnom.

A meglepő dolog.

Író: Hoztam egy új darabot.

Szinigazgató: Szenzációs darab? Van benne valami meglepő, új dolog?

Író: Meghiszem azt!

Szinigazgató: Úgy? Bravó! Ez már helyes! És mi fordul elő benne?

Író: Egy fiatal ember megszökteti az - anyósát.

Ez is ajánlólevél.

Bájliget-i Bölömbér vidéki színész, más társulathoz kívánván szerződni, az igazgató a következő ajánlólevelet állította ki a részére:

„Bájliget-i Bölömbér, 29 éves, református vallású; három év óta színész, nagy evő, nagy ivó, káromkodó, veszekedő, egyszóval, akasztófáravaló gazember. Máskülönben derék jó fiú lévén, tiszta lelkiismerettel ajánlhatom őt minden szinigazgató nagybecsű figyelmébe...”

A babérkoszorú.

- Te, magadnak egy ezüstbabérkoszorút csináltatsz? Gondold meg, hogy milyen költségbe kerül ez?

- Igen ám, csak hogy azt minden városban feladhatom magamnak a szinpadra.

Csak sűgjon.

Sűgő: De kérem, Bórántfalvi úr, ha ilyen hangosan sűgök, a közönség is meghallja!

Drámai hűs: Csak sűgjon. Az igazi művész előtt nincs közönség.

Kerülő úton.

Író: Nos, igazgató úr, remélhetek...

Szinigazgató: Kérem, az ön tragédiája oly kitűnő, hogy legjobb lesz eltenni irodalmi ereklyének.

A téli állomás.

I. vidéki primadonna: Nagyon rossz dolgunk volt a télen.

II. vidéki primadonna: Hát még nekünk! Nálatok legalább *egy huszárezred* feküdt.

A jó tanács.

Egy vidéki szintársulatnak nagyon gyarló volt a szerelmes színésze. Alakító tehetsége kevés, szerepeit ritkán tanulta be, s ezek mellett roppant korhely is volt.

Egy főpróba alkalmával a színész a többi közt ezeket mondja:

- Hová legyek? Mitévő legyek? Mire adjam fejemet?

Az igazgató megragadta a kedvező alkalmat, s dühösen odakiáltotta neki:

- Két hét múlva letelik a szerződésünk. Menjen az úr vissza Kézsmárkra, s legyen ami eddig volt, *takácslegény*.

A szinműíró sűgő.

Régi kedvelt sűgőja volt a kolozsvári szintársulatnak Jakab István.

Ámde az ezüsthaju Jakab bácsi egyúttal titkos drámairó is volt, s csaknem minden hónapban egy-egy új darabbal kereste fel E. Kovács Gyulát, a színház főrendezőjét, hogy adassa elő.

A jószívű művész egy darabig hitegette az ambiciózus sűgőt, nem akarta kereken a szemébe mondani, hogy rosszak a darabjai; de végre is elhagyta a türelme és megmondta neki őszintén az igazat. Jakab bácsit nagyon bántotta ez az igazmondás s úgy állt boszut E. Kovács Gyulán, hogy verset faragott felőle, mondván a többi közt:

A mióta gőgös nagy úr lett belőle,
Darabom lenézi s gunynyal szól felőle!

Majd párbeszédben írta meg a közte és E. Kovács közt lefolyt jelenetet. A többi közt írja benne, hogy E. Kovács dübe borult és így rivalt rá:

Tágulj innen öreg, híg agyvelőd vagyon,
Annak köszönheted, hogy nem ütlek agyon!

Régen olvasta.

Hölgy: Bátorokodom tiszteletemet tenni, én a szintársulat naivája vagyok.

Vidéki szerkesztő: Oh tudom, még csak huszonöt éves.

Hölgy: Igaz. S honnan tudja?

Vidéki szerkesztő: Olvastam tizenöt év előtt.

Az utolsó tréfa.

Réthy Mihályról, a Nemzeti színház egykori jeles művészeről beszélnek ezt az apróságot.

Halálos betegen feküdt Réthy a lakásán. Hűséges szolgája benyit hozzá, s halkán suttogva jelenti:

- A folyosón látom Szatmáryné és Lendvayné nagyságát jönni. Bebocsássam őket?

A beteg nagyot morgott és bosszusan dünnyögte:

- Ezek a vén asszonyok egész életemben szekáltak és most se hagynak békében... Mondd nekik, hogy meghaltam.

A szolgának csak annyi ideje volt, hogy az előszobába kimenjen, mert a két veterán művésznő éppen akkor nyitott be oda.

- Hogy van Miska? - kérdezték egyidejűleg.

- Szegény gazdám, - felelt siránkozó hangon a szolga, - meghótt!

- Jézus Mária! - sikoltotta Lendvayné. - Hadd látom szegény Miskát még egyszer!

És félrelökve a hüledező szolgát, berontott Szatmárynéval együtt a beteghez. Réthy végighallgatta az előszobában lefolyt párbeszédet és minthogy még a sir szájánál is kópéságon törte a fejét, halottnak tette magát. A két művésznő jajveszékelve borult a mozdulatlanul fekvő művészre és hangosan zokogva magasztalták erényeit. Ekkor Réthy hirtelen fölkapta a fejét és nagyot horkantott, hogy megrémítse őket:

- Hrrh!

Lendvayné és Szatmáryné az ijedségtől félájultan tántorogtak hátra, Réthy pedig élettelenül hanyatlott vissza párnájára; - a hirtelen rázkódás és erőltetés megölte.

A minő a közönség, olyan a primadonna.

A primadonna sehogy sem tetszett a közönségnek. A kaszinó elnöke meg is szólította e miatt az igazgatót.

- Ugyan kedves direktor úr, nem talált már számunkra jobb énekesnőt?

- Dehogy nem! - válaszolt az igazgató haraggal. - Hanem az ilyen publikumnak, amely úgy sem ért a zenéhez, kár volna jobb énekesnő, mert az nagyon drága *húsz krajcáros antréra!*

Mikor nincs díszlet.

Egy vidéki kis társulat olyan darabot adott, a melyhez semminemű díszlete nem volt. De mindez nem zavarta az igazgatót; az előadás megkezdése előtt fölment a szinpadra és így szólt az egybegyűlt publikumhoz:

- Tisztelt közönség! Mielőtt a darabhoz kezdenénk, elmondom, hol vagyunk. Erre balra van egy régi várkastély. Tessék ezt ideképzelni.

- Képzeljük! - zúgta a közönség.

- Erre jobbra pedig egy patak csörgedez, benne vicánkoló halacszkák. A szinpad közepén erdőség, éneklő madarakkal. Értik?

- Igenis értjük, tekintetes főkomédiás úr!

- No, most már kezdhetjük a játékot, - dörzsölte kezeit az igazgató. - De mégis instálom alásan, játék alatt tessék félre tenni a pipákat, mert az eféle teátromban nem módi!

S ezzel megkezdődött az előadás.

Sértett önérzet.

I. ballerina: Azt híresztelted rólam, hogy annyi az udvarlóm, a hány ujj van a kezemen. Ez aljas rágalom!

II. ballerina: Nos, talán nem igaz?

I. ballerina: Persze, hogy nem, mert - sokkal több van!

A jövő heti műsor.

Szerelmes színész: Szabad tudnom a jövő heti műsort, igazgató úr?

Igazgató: Miért érdeklődik iránta?

Szerelmes színész: Nem tudom, melyik ruhámat csaphatom a zálogházba.

Aki örül, ha legazemberezik.

I. színész: Minek örülsz annyira?

II. színész: Képzeld, azt mondták, hogy gazember vagyok!

I. színész: És te annak örülsz?

II. színész: No, természetesen! Az „Arany ember”-ben Kristyán Tódort adtam és valaki a karzatról lekiáltott „*ni, a gazember!*” Hát kell ennél kedvezőbb bírálat?!

Akkor bátran mehet.

- Micsoda? Ebben a rekkenő melegben színházba mégysz?!

- Miért ne? Azt mondják, ez a darab a közönséget *igen hidegen* hagyja!

Biztató.

Végrehajtó: Kérem, én *foglalni* jöttem és...

Színész: Tessék *helyet foglalni* és... ez az egész, a mit talál.

A kitartás.

- Hiába, - szól a ballerina társnőjéhez, - hogy a művészi pályán sikereket érjen el az ember, ahhoz nemcsak tehetség és szorgalom, hanem kitartás is kell...

- Igen, hogy valaki *kitartsa* az embert, - vág közbe a másik táncosnő.

Érthetetlen.

Szinész: Kérek 10 korona előleget; a szabóm szörnyen zaklat!

Szinigazgató: Mit, ön drámai hős akar lenni, s még egy szabócskát se tud sarokba szorítani?!

A mumus.

Egy kisebb vidéki társulat igazgatójánál egy szerződésnélküli színész jelentkezett. Az igazgató már ismerte hiréből. Karsai volt a becsületes neve. Képzett, tanult, jó fiú; de oly visszataszítóan csúnya külsejű, hogy egy társulatnál sem volt maradása.

- Jól van Karsai úr, - fordult hozzá az igazgató, - befogadjuk a társulatba, hanem csak mumusnak.

- Mi a menykő az a mumus?

- Hát a kivel a többit ijesztgetik.

- Mi lesz aztán a kötelességem?

- Megmagyarázom. A mumus hivatása: magára vállalni minden hibát, ami a társulatnál történik. Úgy tudja meg tehát, hogy ami csak a közönségnek nem fog tetszeni, mindennek maga lesz az oka. Ha rossz a világítás, - Karsai megitta a faggyú árát; ha elrekedt a primadonna, - Karsai nyitva feledte a próbán az ablakokat, s a nők meghűtötték magukat; ha a színlapon hiba lesz, - Karsai volt a korrektor; ha későn kezdik a darabot, - Karsai még nincs felöltözve. Ha elmarad a közönség, - Karsai a hibás, mert az ő játéka vadította el még azokat is, akik csak pusztá hazafiságból eljárának a színházba.

Szakember.

Szinigazgató (a társulat ujonnan szerződött tagjához): Aztán ismeri a színpad titkait?

Szinész: Elhiszem azt. Tehát először előleget, máskülönben nem játszom ma este! Látja, hogy nem vagyok ujoncz.

A lovag és a gázszámla.

Egyik kisebb vidéki városban igen rosszul ment a szintársulat sora. Az igazgató a többek közt a gázgyárnak is jelentékeny összeggel tartozott.

Egy este, mikor megkezdődött már az előadás, a pénztárnál egy gázgyári hivatalnok jelent meg és követelte, hogy azonnal egyenlítsék ki a számlát, különben lezárja a gázt, s botrány lesz. A pénztárnok könyörgött, hogy várjanak reggelig, de a tisztviselő hajthatatlan maradt.

- De a direktor a színpadon van, játszik. Várja meg legalább, míg elvégzi a jelenetét.

- Egy perczig sem várok, - válaszolt a hajthatatlan tisztviselő. - Vagy azonnal itt lesz a direktor és fizet, vagy lecsavarom a gázt.

- Jó, majd megpróbálom kihívni.

Lovagdrámát adtak. A pénztáros hamar hosszú köpönyeget ölt magára, sisakot tesz a fejére, kardot köt az oldalára, s váratlanul betoppanván a színre, erős páthosszal így szól:

Bocsáss meg óh, hogy im zavarlak én,
De hirnök áll a várkapu előtt.
Adót kíván, adót a rút pribék:
Világítás adóját kéri ő.
Ha megtagadjuk, ő egyet csavar,
S minket örök sötétség eltakar.

A direktor azonnal megértette a válságos helyzetet, s így szavalt vissza:

Eredj szolgálom, várnagy s jelentsd neki,
Hogy adóját a várur kifizeti.

Azután kisietett, a szörnyeteget lecsillapította és az előadást zavartalanul folytatták.

Másnap a kisváros hetilapja legmelegebben a várnagy alakításáról emlékezett meg.

Szinész lélekjelenlét.

Vidéki színpadon történt. A jellemszínésznek a nyílt téren kell vacsorálni, még pedig előírás szerint sült csirkét. Ilyenkor előzetesen nem szokott vacsorálni. Minek is, mikor potyára is jóllakhatik.

Egy alkalommal az igazgató meg akarta takarítani a csirke árát, megparancsolta tehát a kelleknek, hogy a papirmaché-csirkét tálalja föl. Úgy is lett.

Szinészünk ünnepélyes hangulatban várta a darabban az étkezés jelenetét. Azonban nagy megrökönyödésére a párolgó, kellemes illatú sült helyett egy műcsirkét tettek elébe.

De nem azért volt jó színész, hogy e furcsa helyzetbe belésüljön; fogta villáját s hatalmasan belédöfte az álcsirkébe s megbotránkozó hangon kiáltá:

- Pinczér, minek képzelik az embert, hogy ily kutyakemény húst megegyen?! Vigye vissza s hozzon másikat! Megvárom.

A közönség észrevette a rögtönzést, nevetett, tapsolt; a direktornak még a föld alól is elő kellett teremteni valami sült ételt, s csak azután folytathatták az előadást.

A jó szerep.

- Milyen szereped van az új darabban? - kérdezi a primadonnát egyik barátnője.

- Nagyon kitűnő. Minden felvonásban kétszer kell átöltöznöm, - hangzott a válasz.

Félreértés.

I. színésznő: Ki a legkedvesebb költőd?

II. színésznő: Bolond kérdés! Hát a Muki báró!

Dériné és a szerelmes diák.

Dérinébe, az ünnepezt énekesnöbe, mikor már javakorabeli asszony volt, beleszeretett egy tejfelesszáju diák.

Az ifjú úr annak rendje és módja szerint áradozó levelet írt a művésznőnek, s arra kérte, engedné meg, hogy meglátogathassa.

A művésznő válasza ekkép hangzott:

„Tisztelt ifjú uracskám! Vettem becses levelét, s miután holnap délután nálam éppen gyermekbál lesz, igen lekötelez, ha megjelenésével szerencsétetni fog. A zsebkendőjét ne felejtse otthon! *Dériné.*”

Virágnyelven.

Szinésznő (udvarlójához, ki nem nagyon erőlteti meg magát ajándékokkal): No hallja, báró úr, ha maga színész volna, a *tékozlót* nem tudná eljátszani!

Próba alvásközben.

A szereptanulás közben elaludt a fiatal színész. Jön azonban az igazgató és rákiált:

- Maga megint alszik? Estére szégyent vallunk, ha nem tanulja be a szerepét.

- Engedelmet kérek, - riadt fel a színész, - az igazgató úr azt mondta, hogy úgy kell tudni a színésznek a szerepét, hogy álmában is elmondhassa. Hát csak ezt próbáltam!

Minden a szokástól függ.

Egy orsz. képviselőt kerületének néhány kékmándlis választója látogatta meg.

A képviselő, hogy kedveskedjék nekik, elküldte őket a népszínházba. Az előadás előtt azonban, persze a képviselő költségén, jól bevacsoráztak, elfogyasztván a többi közt egy-egy foghagymás rostélyost is. A képviselő, aki szintén ott volt a színházban s egy páholyból nézte az előadást, egyszer csak azt látja, hogy az atyafiak fölemelkednek helyükről, s megvető pillantást vetve a körülülőkre, a színházat elhagyni készülnek.

A képviselő elébök siet.

- Nos, hát miért jönnek ki olyan hamar?

- Jaj, nagyságos uram, nem lehet azt nekünk kiállani. Csupa asszonyságok ültek mellettünk; s a mikor azok előszedték a zsebbevalójukat, olyan gyalázatos szaga volt annak, hogy istenfélő ember azt el nem szivelhette.

A képviselő megértette a dolgot. Minden a szokástól függ. A finnyás asszonynépnek a *foghagyma* volt büdös, a falusi atyafiaknak pedig a zsebkendőre locsolt *illatszer*.

A hitelező aggodalma.

Szinész: Oh, én tudom, mivel tartozom az utókornak!

Hitelező: Jaj, jaj!... Hát már annak is tartozik!... Hát akkor mikor kapjuk meg mi kortársak a követelésünket?...

Megszokta.

Szinigazgató: Szívesen szerződteném, de ön kétségbeejtőn hunyorgat.

Szinész: Nem csoda. Oly régen kacsingatok már a Nemzeti színházra, abban a hiszemben, talán oda szerződtenek, hogy megszoktam a hunyorgatást.

Az énekesnő és a trombitás.

Egy középszerű, de annál elbizakodottabb operette-énekesnő ráförmed a zenekar trombitására:

- Hallja, ön olyan lármát csinál a hangszerével, hogy az én énekemet ugyszólván senki sem hallhatja.

- Bocsásson meg, - válaszolt a zenész, - de ez csak a nagyság érdekében történik. Az igazgató ugyanis azt parancsolta, hogy ha valamelyik énekes gikszert csinál, igyekezzem trombitám harsogásával azt elpalástolni.

Hogy kell megpuhítani.

Egy vidéki városkában érzékeny dráma került színre, a melyben a hősnő makacsul visszautasítja a szerelmi vallomásokat. A karzatról egy tiszt szolga csak nézi-nézi a jelenetet, s aztán hangosan nevetve, lekiált:

- De már jobban érti ezt a mesterséget az én uram, a huszárkapitány, aki engem a minap levéllel s egy arany karperecczel küldött ehhez a makranczos menyecskéhez.

A kijavított darab.

A régi, boldogabb időkben történt.

A gróf öméltósága, aki egyébiránt nagy pártfogója volt a színészetnek, a Schiller-féle „Haramiák” előadása után magához rendelte az igazgatót, s a következőleg szól hozzá:

- A tegnapi szomorújátékot igen jól adta a társulat. Holnap is ezt kell adni. De mivel a feleségemet, a grófnét is a színházba akarom vinni, kívánom: *először*, hogy a második felvonást, a hol annyi lövöldözés történik, hagyják el; *másodszor*, hogy Moor Károly, amint érdemli, megkapja hű Amáliáját; s *végre harmadszor*, hogy a darab végén tabló is legyen, amelyben a darab hőse, Moor Károly, mint több gyermek apja, jöjjön elő egész úri familiájával, mert kíváncsi vagyok, miképp becsülte meg magát későbbi életében.

S az előadáson minden úgy történt, amint a gróf kívánta.

Hogy lett a drámából balettánc.

Egy kezdő drámairó új darabot nyújtott be a színházhoz. Néhány nap múlva így szól hozzá az igazgató:

- Elolvastam a darabját. Igen jó; de attól félek, hogy nem fogunk vele teli házat csinálni. Hanem tudja mit? Hagyja ki ön a két első felvonást, a harmadik felvonásból pedig csináljon operaszöveget.

Az író kelletlenül, savanyu arccal végre is belenyugszik.

- Ha olyan nagyon akarja az igazgató úr, hát isten neki, beleegyezem.

Három hét múlva készen volt az átalakítás. Az igazgató elolvasta a darabot, s az elragadtatás hangján gratulál a szerzőnek:

- A darab így átalakítva valóban fölséges. Ön igazi lángész. Hanem az a tanácsom, hagyjuk el a harmadik fölvonást is, s csak az utolsó jelenetet tartsuk meg. A kihagyott rész helyett majd én mindenféle tánczot és csoportozatot toldok be. Meglássá, minő nagyszerű lesz így a hatás!

A szegény író ezt is megteszi. A megmaradt töredékek végén egy jelenetben összeadja a szerelmeseket. Aztán a darabot ismét elviszi az igazgatónak.

- Isteni! - kiált fel az igazgató. - Most már közel vagyunk hozzá, hogy a darab egészen tökéletes legyen. Csak ezt a jelenetet kell kihagynunk, s akkor olyan ötfelvonásos balettel léphetünk a közönség elé, hogy ha valamikor, úgy most kinyomja a betóduló közönség a színház falait.

Ejha!

- Szép a primadonna?

- Meghiszem azt! Gondolhatod, még a fogait is Budapestről kapta tegnapelőtt a postán!

A dalszínházban.

Nő: Ezt a zenét én nem értem!

Férj: Mit? Páholyban ülsz, s még sem érted a zenét? Hát akkor mit szóljanak hozzá azok az emberek, akik olcsóbb helyeken ülnek?!

Színészkongresszus idején.

Színész: Igazgató úr, nincs mit ennem.

Kövér direktor (hatalmas pocakjára mutat.): Maga panaszkodik? Képzelve csak el, mennyi költségembe kerül, hogy ezt a nagy hast mindennap megtöltsem.

Érti a dolgát.

Dramaturg: Ez a dráma nagyon is hosszú. Törüljön belőle.

Drámaíró: Melyik részleteket törüljem?

Dramaturg: Amelyeket a legjobbaknak tartja.

Az áldozat.

- Jól van, lelkem, - szól a férj a nejéhez, - hiszen én elmennék a Wágner operáját meghallgatni, de legalább ne ijesztene fel minduntalan szundikálásomból az a nagy lárma!

Az öltözőben.

Ballettáncosnő: Ugy-e, az ilyen láb valóságos tőke?

Báró: Az ám; a többi pedig a tartalékalap.

A színész fogai.

Nagyon fájt a vidéki színésznek a foga. Elment a fogorvoshoz, s valami zsibbasztó csöppeket kért.

- A fog rossz, odvas, - mondotta az orvos, - nincs más tennivaló, mint kihuzatni.

- Hagyjuk még, kedves doktor úr, két hétig. Innen, a mint hallom, Ipolyságra megyünk. Ekkor aztán kihúzhatja összes fogaimat, mert ott úgysem lesz mit rágni velök.

Fontos intézkedés.

Drámairó: Megtette-e már az előkészületeket darabom előadására?

Szinigazgató: Oh igen! A kijáráásokat megszaportattam.

A komikus fia.

A Népszínház egyik népszerű komikusával történt meg. Egyizben elküldte a két kis fiát a színházba, hadd lássák az apróságok is, hogy játszik a papa.

Előadás végeztével aztán megvárták az öltöző ajtajában s a család együtt gyalogolt hazafelé. A nagyobbik legény el volt ragadtatva édes apja művészetétől. Folyton fecsegett és citált, a látott és hallottakból; míg a kisebbik - lehetett vagy öt éves - szó nélkül, hallgatagon lépkedett apró lábaival, édes apja kezén vezetve. A komikusnak feltűnt a kis fiú hallgatása.

- Hát te nem is beszélsz semmit? Neked nem tetszett a papa?

A gyerek válasz helyett sirva fakadt.

Az apa csodálkozva emelte fel a kis jószágot.

- Mi bajod drágám? Miért sirsz?

A fiucska alig tudott könnyeitől szóhoz jutni.

- Mert a papát mindenki kineveti...

VI. Csöppek.

Orvosi adomák.

Vagy-vagy.

- Az istenért doktor úr, mi baja a szegény leányomnak? - kérdi az aggódó anya az orvostól.
- Mielőtt felelek, - válaszol az orvos, - mondja meg nagyságos asszonyom, nem szerelmes-e a leánya valakibe reménytelenül?
- Nem; biztosan tudom, hogy nem.
- Nos, akkor a kisasszonyt az influenza bántja.

Az aggódó feleség.

Asszony: Oh, doktor úr, hát fel fog-e gyógyulni szegény férjem?

Orvos: Most még nem mondhatom meg. A krízis csak e hét végén fog beállani.

Asszony: Ah, és a gyászkelme-végeladás már holnap befejeződik!...

A legujabb betegség.

Egy falusi gazdaember orvost hivatott beteg fiához. A gazda maga is igen vékonypénzű, beteges kinézésű ember volt.

Mikor az orvos kikérdezte a fiút, egyúttal az apját is megtudakolta:

- Hát kend, Pernye gazda, miben szenved?
- Én, kérem alásan doktor úr? Hát - *adóekzekucióban!*

Praktikus gondolkozás.

Palacsintáné asszony e szavakkal fogadja az orvost, a ki fiát hosszabb ideig gyógykezelt:

- Mit? Egy forintot számít minden látogatásért, mikor Jóskámtól az egész utca gyermekei himlősek lettek és ön, orvos úr, olyan jó üzletet csinált?! Hiszen tulajdonképen még a doktor úrnak kellene nekem fizetni, hogy fiam által annyi beteghez jutott.

Az orvosság.

- Hány halott van? - kérdi a kórházi orvos az ápolónétól a kolera alkalmával.
- Nyolc.

- Hiszen kilencnek rendeltem az orvosságot!
- De egy nem vette be.

Az új járásorvos.

A főszolgabíró az új járásorvosnak, a bemutatkozás után, a következő tanácsot adta:

- Ha azt akarja a doktor úr, hogy hamar megkedveljék, ne tiltsa el egy férfinak sem a borivást, s egy asszonymnak sem a kávéját. Majd meglátja, hogy a tenyerükön fogják hordozni.

Megnyugtató.

- Doktor úr, segítsen rajtam! Megharapott egy veszett kutya. Félek, hogy víziszonyba esem.
- Mi a foglalkozása?
- Borkereskedő vagyok.
- Ne tartson semmitől. Mint borkereskedő nem eshetik víziszonyba.

Orvosi tanács.

- Ugy-e orvos úr, kissé fáj a torkom?
- Ugy van.
- Tehát néhány napig otthon kell maradnom?
- Helyes.
- És óránként gargarizálni a torkomat timsó-oldattal?
- Ugy van!
- S különben is vigyázzak magamra?
- Ajánlom. A mi pedig orvosi tiszteletdíjamat illeti...
- Azzal magamnak maradok adós a sok jó tanácsért, melyet magamnak adtam.

Új gyógyszer.

Beteg volt Erzsók néni és doktort hívtak a házhoz.

Az asszony megmondta a doktornak, hogy a gyomra fáj és házi-orvosságot akar.

- No hát akkor jó lesz egy darab *koriandrum*, reszelve.

Másnap megint eljött a doktor.

- Hát hogy van, hogy? - kérdi a beteget.
- Rosszabbul, meghalok! - nyögte a beteg.
- Vett az orvosságból?
- Egészen a *vásárokig* mind megettem!

- Mit? - kérdezi elcsodálkozva a doktor.
- Hát a mit tetszett rendelni: a *kalendáriumot*.

A legjobb gyógymód.

- Miféle gyógymód szerint kezeli betegeit, doktor úr, allopathikusan, vagy homeopathikusan?
- *Gorombán* kezelem őket, ez használ leginkább.

A kövérség gyógyszere.

Orvos (túlságos kövérségben szenvedő betegéhez): Ha meg akar gyógyulni, én csak egy szert tudok a számára, hanem az aztán teljesen biztos szer.

Beteg: S mi volna az, doktor úr?

Orvos: Lopjon egy lovat.

Beteg: Mit? Lovat lopjak?

Orvos: Igen. Akkor aztán majd rajta veszt, szépen elcsípik, elítélik, becsukják, s ez alkalommal oly helyzetbe jut, hogy célszerű koplalás mellett ismét helyreáll az egészsége.

A hatás.

Orvos: A báróné talán meghűtötte magát egy kissé?

Báróné: Meglehet, mert már három nap óta olvasok egy könyvet az északi pólusról és a jeges tengerről.

Találó elnevezés.

X. orvos nevezetes arról, hogy szereti a merész kúrákat. Az az elve: „vagy - vagy.”

E miatt egy alkalommal a következő feliratú cédulát ragasztotta valami kópé az ajtajára:

„*Itt lakik dr. Gyorsvonat. Egyetlen stáció: a temető*”

A görhes patikáros.

Benyit András gazda a patikába; látja a vékonydongájú gyógyszerészt, s legott visszafordul.

- Mi tetszik? - kérdi a gyógyszerész.
- Orvosságot akartam kérni.
- Hiszen én is szolgálhatok.
- Nem kell. Ha jó orvossága volna az úrnak, nem lenne ilyen görhes.

Azok a vők!

Ur: Kérem, ön fájdalom nélkül húz fogat?

Fogorvos: Biztosítom, hogy cseppet sem fáj. Nem vagyok én dr. Kampó, aki minden páciensét megkínozza, és a kinél a fogak húzás közben rendszeren beletörnek.

Ur: Ugy? No, akkor majd Kampóhoz megyek.

Fogorvos: Mi jut eszébe? Szándékosan megkínoztatja magát?

Ur: Oh, nem nekem, - az *anyósomnak* fáj a foga.

Savókúra.

Orvos: Nos, hát hogy aludt nagysád?

Kisasszony: Nem olyan jól, mint tegnap, doktor úr.

Orvos: Akkor hát tessék ma egy pohárral *kevesebbet* inni.

Kisasszony: De tegnapelőtt egy pohárral *többet* ittam és pompásan aludtam.

Orvos: Ugy? - No akkor csak tessék ma is egy pohárral *többet* inni.

Kisasszony: Eszerint tehát körülbelül mindegy, akár egy pohárral több, akár kevesebb?

Orvos: Ugy van, nagysád, - *de csak akkor, ha az orvos rendel.*

Bölcs elővigyázat.

- Nos, hogy van ön? - kérdezi az orvos egy ismerősével találkozáskor.

- Fizetnem kell azért, ha megmondom önnek, hogy vagyok? - kérdezte tréfásan az ismerős.

Mi a baja?

Beteg: Látta, kedves doktor úr, semmiben sem szenvedek szükségét, mindennel bírok, a mi csak a kényelmes élethez szükséges; semminek sem vagyok híjával, hogy magamat békességben, nyugalomban ápolhassam, - s mégis egész nap beteg vagyok. Hát mi bajom van nekem tulajdonképpen?

Orvos: Az, hogy *semmi baja*.

Megnyugtatósul.

Beteg: Doktor úr, már egészen jobban érzem magamat. Engedje meg, hogy egy pohár bort igyam.

Orvos: Semmi esetre sem engedhetem meg. Még várnia kell egy hétig.

Beteg: Hát akkor legalább mutasson egy dugóhuzót.

Vallás és patika.

A gyógyszerertárban egy falusi ember porokat rendelt.

Elkészülvén az orvosság, azt kérdi tőle a gyógyszerész:

- Hát ostya kell-e a porokhoz? Mert keserűek ám.

- Nem kell kérem alásan, - válaszolt a hitbuzgó gazda, mert a beteg *református*.

Hathatós izzasztó-szer.

Tanár: Ha pedig az imént felsorolt izzasztószerrek hatás nélkül maradnak, mit fog ön akkor tenni?

Orvosnövendék: Akkor... akkor a betegemet ideküldöm a rigorózumra.

Ne menj!

Orvos (nejéhez): Isten veled, édes Málcsikám, épen most szólítottak egy nehéz beteghez, tüstént távoznom kell.

A feleség: Ne menj, édes Károlyom, az istenre kérlek, ne menj! Légy irgalmas, hagyd azt a szegény embert még ma életben, s maradj inkább itthon.

A javulás útján.

Körorvos: No Jóska, hogy van az apád?

Fiú: Köszönöm kérdését, doktor úr, már jobban van, hála istennek. Engemet szerencsésen már elagyabugyált, de az édes anyámmal még nem mer kikezdeni.

A képzelt beteg.

- Doktor úr, nagyon rosszul érzem magamat, - nyafog egy vén kisasszony. - Attól félek, hogy megkaptam a hideglelést.

- Lássuk csak, talán valami vigyázatlanságot követett el.

- Tegnap egy gyönyörű dinnyét láttam.

- Talán csak nem ette meg?

- Nem, hanem attól tartok, hogy nagyon is sokáig *néztem*.

Önzetlen orvos.

- Doktor úr, mennyivel tartozom önnek? - kérdezte egy fukarságáról ismeretes gazdag bankár orvosát, a ki híres volt igazmondásairól.

- Egyetlen egy fillérrel sem, - felelte az orvos.

- Csak nem gyógyít ingyen?
- Dehogy! Majd meghonorálnak az - *örökösei*.

Rosz vigasztalás.

- Miért olyan roszkedvü orvos úr?
- Meghalt a betegem, kit csak ma vettem kezelés alá.
- Soh'se busuljon ezért; meghalt volna szegény talán *különben* is.

Az egészséges beteg.

Az orvos egy női páciensének, a ki mindenféle képzelt betegségben szenved, azt mondá:

- Milyen bámulatos az egészsége asszonyom, hogy ezt a sok betegséget elbírja!

A takarékos asszony.

- Doktor úr kérem, az uram himlőben fekszik.
- Ugy! Na, mindjárt elmegyek.
- Kérem doktor úr, még ma ne jöjjön, csak egypár nap múlva.
- S miért?
- Mert talán a leányom is meg fogja kapni, és akkor legalább együtt gyógyíthatja.

Sok a jóból.

Orvos (egy egészen elsoványodott betegéhez): Már most rakjon a mellére három mustár-tapaszt, a hátára pedig ötöt.

Beteg: Nem lesz sok az a sok mustár erre a kevés húsrá?

Az orvosok és a halhatatlanság.

Egy orvoshoz, a ki rendszeren sirba viszi betegeit, valaki nem rég ezt a kérdést intézte:

- Orvos úr, hogy hihet ön a holtak feltámadásában, mikor önnél még a betegek sem kelnek fel?

Erős természet.

Orvos (betegéhez, miután már megvizsgálta): Rendelek magának egy orvosságot, ettől ugyan meggyógyul, de rettentő ocsmány bevenni. Megbírja a maga természete az ilyen ocsmány-ságot?

Beteg: Hogy megbirja-e? Azt hiszem, hogy meg, tekintetes doktor úr. Mert isten segedelmével ide s tova 27 esztendő óta élek a feleségemmel, már pedig annál nem ösmerek - ocsmányab-
bat.

Az állatorvosnál.

Egy gazdaember beállit a kerületi állatorvoshoz.

- Mit akar? - kérdi tőle a lódoctor.
- Hát hogy eljönne a téns doktor úr a beteg fiamhoz.
- De hiszen tudja, hogy én állatorvos vagyok.
- Tudom, tudom. Éppen azért jöttem ide. Mert hát azt gondoltam, hogy a doktor úr meggyógyítja az oktalan állatot, mennyivel jobban tudja kikurálni az embert, a ki elmondhatja baját.

Ezer szerencse.

- Doktor úr, az isten szent szerelméért, mondja kérem, mi baja férjemnek. Súlyos beteg? - kérdi az aggódó asszony az orvostól, ki ágyban fekvő férjét vizsgálta meg.
- No, hát ha tudni akarja, hát biz ez vörheny, veszedelmes vörheny, - válaszol az orvos. - Nézze csak, ugy-e, mind a két keze olyan vörös, mintha vérbe mártották volna?
- Vörös ám, doktor úr, mert az én uram *ruhafestő*.
- Úgy, úgy - ruhafestő? Ezer szerencse! Különben bizonyosan belehalt volna.

Ő szinteség.

Gyermek (apjához): Igaz papa, hogy téged még azok után a betegek után is fizetnek, a kik meghalnak?

Orvos: Hála istennek, igaz. Mert ha csak azok után kapnék pénzt, a kiket meggyógyítok, akkor, fiacskám, koldulni mehetnék.

Az orvos násülése.

- Igaz, hogy dr. Pirula olyan gazdag lányt vesz el?
- Dehogya!
- Pedig azt mondják, hogy igen előnyös házasságot köt.
- No igen, amennyiben a menyasszony familiájában sok a beteges ember.

Egymás között.

Két orvos találkozik az utcán.

- Ejnye, de hatalmas katarhusa van önnek, kolléga úr!
- Az ám, - feleli szaporákat köhintve az orvos, - úgy köhögök, mintha a magam betege volnék.

Túlzás.

- Doktor úr, - így szólt egy hálás páciens, midőn betegsége után első sétája alkalmával az utcán az orvossal találkozott, - életemmel vagyok önnek adósa, és ezt sohasem fogom önnek elfeledni.

- Ön túloz, - felelt az orvos, - uraságod nekem csupán száz koronával adós, a melyről úgy látszik már megfélekedzett.

A fájós fog.

- Mi lesz ezzel a foggal, orvos úr? Nem lehet másképp segíteni, csak úgy, ha kihúzza? - kérdezte egy finnyás asszonyság a fogorvostól.

- Hát persze, hogy ki kell húzni. Kukoricával csak nem csalogathatom ki, - volt az orvos válasza.

A doktor-kisasszonyok.

Dr. A.: Melyik hölgy érte el a legnagyobb eredményt azok közül, a kik az ön klinikáján tanulnak?

Dr. B.: Engelmann kisasszony. Ő ugyanis férjhez ment az egyik asszisztensemhez.

A patika titkaiból.

Tanár: Hogyan készítik a tojásolajat?

Gyógyszerészhallgató: Ha kifogy a tojásolajunk, akkor hozok a főnöknétől egy tojást, azt megfőzzük keményre.

Tanár: Jól van, csak tovább!

Gyógyszerészhallgató: A tojást meghámozzuk, aztán a kartársam, Gonda Józsi, megeszi a sárgáját, a fehérét pedig én. És ha valaki tojásolajat kér, hát mustárolajat adunk neki.

A hála.

Orvos: Kérem ez több, mint a mennyit kívánhatok. Uraságod 200 koronát akar fizetni, holott csak 100 koronát ígért, ha feleségét meggyógyítom. Szerencsétlenségre azonban meghalt.

Özvegyember: Éppen azért, doktor úr. Ön többet tett, mint a mennyit ígért; s nem volnék tisztességes ember, ha meg nem hálálnám fáradozását.

A felét magára veszi.

Orvos: Kedves barátom, magát nagyon erős hideglelés gyötri.

Beteg: És rettenetes szomjúság.

Orvos: Viselje csak magát nyugodtan. Én rendelék magának valamit, ez a hideglelést majd megszünteti, s a szomjúságot pedig eloltja.

Beteg: A felét majd csak magamra veszem én. Csak lásson utána, doktor úr, hogy a hideglelés megszűnjék, a szomjúsággal aztán magam is elkészülök.

Gyanakodás.

Orvos: Olyan orvosságot rendeltem önnek, hogy holnapra egész biztosan meggyógyul tőle.

Beteg: Igazán? Aztán nem fogja megbánni a doktor, hogy olyan hamar felgyógyulok?

A legrosszabb.

- Elkészített már az orvosod a legrosszabbra?

- Igen! Megmondta, hogy a számlája ötszáz korona.

A tapintatos doktor.

Egy fővárosi háztulajdonos egy ízben a következő levelet kapta:

Mélyen tisztelt Uram!

Bocsássa meg, hogy háborgatom soraimmal, de kénytelen vagyok önt emlékeztetni arra, hogy egy orvosi konzultációért 5 koronával adósom, miért is kérem sziveskedjék a mondott összeget megküldeni.

Tisztelettel

Dr. P. A.
orvos.

A háztulajdonos meglepetve olvasta ezeket a sorokat, annál is inkább, mert tizenöt esztendeje a legjobb egészségnek örvendett és azóta orvossal egyszer sem vizsgálhatta meg magát. Leült tehát és a következő rövid választ írta az orvosnak:

Dr. P. A. orvos urnak,

?

Tisztelettel

K. J.
háztulajdonos.

Erre másnap a következő levél érkezett:

Tisztelt uram!

Becses kérdőjelére válaszolva, bátorkodom a következő dolgot emlékezetébe hozni. A múlt hó 19-én délután fél 5 óra tájban ön az Andrássy-uton megállított engem a következő szavakkal:

- Hogy van doktor?

Én erre azt feleltem, hogy jól és a kérdést visszafordítottam, mire ön, lehet, hogy csak megszokásból, de úgy panaszkodott:

- Bizony nem a legjobban.

Ezalatt egymás kezeit szorongatva, én az ön pulzusát figyeltem és miután az a legrendesebben vert, örömmel konstatáltam, hogy semmi baja sincsen. Ezért a *tapintatos konzultációért* van szerencsém 5 koronát felszámítani.

Dr. P. A.
orvos.

A háztulajdonos, egy tízforintos melléklésével így válaszolt:

Tisztelt orvos úr!

Itt küldök 20 koronát: humor 10 korona, tapintat 10 korona. Konzultációért nem fizetek. Maradjunk ezután is jó barátok, de kijelentem, hogy ebben az életben nem fogok önnel kezni.

Tisztelettel

K. J.
háztulajdonos.

A hulló levelek.

Egy fiatal mellbeteg asszony haldoklott. Az orvos szomorú arccal távozott tőle. Egy öreg cseléd megállítja az utjában.

- Doktor úr, lehet még remélni?

- Nem, - feleli az orvos. - Mire a levelek erről a fáról lehullanak, a szegény asszony már nem fog élni.

Lili hallotta ezt. Lili ötéves, nagy fekete szemű, szőke hajú kis leány, ki látta, hogy anyja mennyire szenved. Este keresik a babát. Nincs sehol. Végre atyja bukkan rá egy fa tetején.

- Mit csinálsz ott fenn Lilikém?

- Lemetszem a leveleket, hogy ne hulljanak le...

A szem és a fogak.

- Mit gondolsz, szemorvos legyek-e, vagy fogorvos?

- Csak légy fogorvos.

- Miért?

- Hát egyszerűen azért, mert az embernek csak két szeme, de harminckét foga van.

Az angyalszállítók.

Meghalt a kis Margit, a Sándor testvérhuga. Néhány nap múlva a temetés után Sándor odafordul az anyjához és kérdi:

- Mamácska, hol van Margit, hogy nem látom?

- A menyorszámban, kis fiam.

- És mit csinál a menyországban?
- Angyal, a jó Isten mellett.
- Angyal? Ugy-e, mama, ha a jó Istennek angyalra van szüksége, csak ír a doktor bácsinak?

Mély álom.

A szénhordó legénynek valami baja támadt, s kénytelen volt orvoshoz menni. Az orvos gondosan megvizsgálja.

- Mélyen alszik-e? - kérdi tőle.
- Igenis, kérem alásan, elég mélyen: a *pincében*, - válaszol a szeneslegény.

A szokás hatalma.

Egy pincért szállítottak a kórházba.

Valami kisebb operációt kellett végrehajtani rajta s az orvosok elaltatták annak rendje és módja szerint. Az operáció hamarosan sikerült is, de a legnagyobb csodálkozásukra az orvosok nem tudták fölébreszteni a beteget.

Egy negyedóráig tartott a hiábavaló ébresztgetés s az orvosok már tanakodni kezdtek a különös eseten, a mikor az egyik ötletszerűen hangosan elkiáltotta magát:

- Fizetni!...

Az ismeretes szónak csakugyan meglett a hatása. A pincér felütötte fejét, kinyitotta a szemét, derült arccal nézett körül a teremben és vidáman megszólalt:

- Igenis, kérem.

Az orvosok pedig nevetve gratuláltak találékony kollégájuknak.

Tessék kimondani!

Németországban új gyógyszert találtak fel. Neve:

„*Dyathlgyeocollanidoorybenzoesauremethylester.*”

Jól jár az a gyerek, a kit elküldenek érte a patikába, aztán kiálthatják utána:

- El ne feledd!

A hipnózis.

Orvos: És maga Irén nagysád, nem hisz a hipnózisban?

Kisasszony: Nem nyilatkozhatom a dologról egész határozottan, valahányszor hipnotizáltak, mindig elaludtam.

Megkönnyebbülés.

Orvos: Hiába, kedves barátom, le kell vágnunk a féllábát.

Beteg: No, hála Istennek! Már attól féltem, hogy eltiltanak a sörivástól.

Foghuzás után.

Fogorvos: No, kinn van a gonosz fog. Hogy érzi magát?

Páciens: Mintha a fejemet húzta volna ki a doktor úr és csak a fájós fog maradt volna meg.

Az életjel.

Mentőorvos: Rendőr, mondja csak! Mikor a szerencsétlent a Dunából kihúzták, vett-e nála valami életjelt észre?

Rendőr: Igenis, húsz fillért.

Magyarázat.

Orvos (a beteghez): Állapota egy kicsit jobbra fordult.

Beteg: És mikor kelhetek már fel?

Orvos: Hogyha holnap is beteg lesz, akkor még nem szabad elhagyni az ágyat.

Az úri betegség.

Kulcsos Antal: No, hogy van a kománk?

Szenes Dani: Nagyon rosztól.

Kulcsos Antal: Ne mondja. Aztán mi a baja?

Szenes Dani: Nagy baja van annak! Úri betegségbe esett, nincs már semmi reménysege.

Kulcsos Antal: Úri betegségbe? Aztán mégis mi legyen hát a baja?

Szenes Dani: Azt mondja az orvos úr, hogy *idegbajos*. Pedig mennyit mondtam a komámnak, ne forgolódjék a nagy urak között, mert még bajba keveredik; de hát tudja kigyelmed, milyen keményfejű a koma, nem hallgatott rám!

A szimuláns.

Ezredorvos (a belépő káplárhoz): No, mi ujság?

Napos káplár: Alásan jelentem ezredorvos úr, az éjszaka megest meghótt egy szimuláncs!

Bátorság.

A beteg szól:

- Szóljon bátran, doktor úr, feleljen őszintén, mindenre el vagyok készülve. Mikor szabad újra bort innom?

Orvosság az idegbaj ellen.

Asszony (férjéhez): Az orvos azt mondta, hogy idegeim igen gyöngék és vennem kell valamit.

Férj: Nos, mit vettél?

Asszony: A kabátod zsebében találtam egy húsz koronást és kalapot vettem érte.

Orvosi vélemény.

Az ezredorvos megvizsgálja a bakát s róla a következő egészségi bizonyítványt adja:

„Tetteiből, beszédéből és a hozzá intézett kérdésekre adott feleleteiből ítélve, *butának* észleltetik; mindamellert *katonai szolgálatra alkalmasnak* véleményeztetik.”

Megerőltette.

A.: Hova, hova?

B.: Megyek a fülorvoshoz.

A.: No, mi baj van? Talán meghültél, vagy léghezamban voltál?

B.: Nem én! Hanem egy Wagner-operát hallgattam végig.

Jó helyen tapogat.

Férj: Doktor úr, igazán segíthetne már a feleségemen! Borzasztó, a milyen zsörtölődő! Egyre csak nyafog, egyre csak panaszkodik. Azt mondja, mindene fáj neki. Nem találja a helyét!

Orvos: Mondja csak, kérem, csináltatott már neki az idén új ruhát?

Igaza van.

Orvos (betege vejéhez): A gyógykezelésért száz koronát számítok fel.

Úr (elsápadva): Doktor úr, kérem, feleljen őszintén, adna ön anyósáért ekkora összeget?

Orvos (gondolkodik): Igaza van, uram; elég lesz húsz korona is.

Már ismeri.

Nő: Édes doktor úr, beteg vagyok.

Orvos: Kedves nagysád, melyik fürdőbe akar az idén menni?

Az izzasztó kúra.

Férj: Kedves feleségem, az orvos azt tanácsolta, hogy izzasztó fürdőt használjak...

Feleség (közbevág): Nem szükséges, nekem úgyis komoly beszédem van veled.

Mikor az orvos szórakozott.

Kisasszony: Orvos úr, a szívem is...

Orvos (közbevág): Valószínűleg megterhelte.

Mikor ártalmas a kerékpározás?

- Hát a kerékpározás minden körülmények közt egészséges, doktor úr?

- Nem.

- Hát mely esetben ártalmas?

- Abban az *esetben* nagysád, ha az ember kitöri a lábát.

Nem ezt várta.

Orvos: Nagysád, holnap lesz huszonöt éves orvosi jubileumom.

Hölgy: Igazán? Akkor, azt hiszem, rekviemet fog tartani elhunyt kezeltjei lelkiüdvéért!

Ez is hegyi levegő.

Orvos: Nemrégem hegyi levegőt ajánlottam önnek! Hát el fog utazni valamerre?

Úr: Elutazni éppen nem fogok, hanem május elsején felköltözöm a negyedik emeletre.

Az álmatlanság oka.

Páciens: Nem tudom, mi bánt, de egy idő óta nem tudok aludni.

Orvos: Mutassa a nyelvét!

Páciens: Tessék!

Orvos: No, fizikailag nincs semmi baja... De talán lelki furdalása van, mert még nem fizette ki a legutóbbi számlámat.

Kísérő körülmény.

Anya: Leányom most újra gyakran szenved szívgörcsben.

Orvos: Nem vett észre nála semmi kísérő körülményt?

Anya: Néha-néha egy *hadnagyot*.

Mindegy!

Hirtelen benyit az inasgyerek az állatorvoshoz.

- Tekintetes uram, tessék hamar jönni! A gazdám nagyon beteg.

- Megbolondultál? - fõrmed rá az orvos. - Hiszen én állatorvos vagyok.
- Nem tesz a' semmit! - válaszol az inas. - A felesége úgyis *vén számárnak* hívja.

Még élni akar.

- De, édes szomszédasszony, maga nagyon beteg. Miért nem hivat orvost?
- Oh istenem, hiszen nem akarnék még meghalni!

Orvosi szigorlaton.

Tanár: Mirõl ismeri meg, hogy komoly esettel áll szemben?

Szigorló: Arról, ha a beteg belehal.

Ez is bosszu.

A.: Vetted észre, az orvosunk egy idõ óta oly ritkán ír recipét, s akkor is mindenbõl a legkisebb mennyiséget rendeli.

B.: Nem csoda, mikor haragban van a patikussal!

Kemény orvosság.

Orvos: Ezt a port vegye be egy kanál vízzel; itt hagyom a kis kávéskanalat is.

Orvos (másnap): No, lecsúszott az adott por?

Öregbéres: A port csak könnyen lenyeltem; de a kanállal vagy tíz pörccig vesződtem, a mig lemönt.

Helyes következtetés.

Nõ (a házi orvosához): Beteg még a leányom, orvos úr?

Orvos: Még bizony beteg, nagysád!

Nõ: És hamarosan nem is fog meggyógyulni?

Orvos: De azt hiszem, hogy holnap mindenáron fölkel, mert egyre azt mondogatja, hogy holnap - *bál lesz*.

Annál jobb!

Gazdasszony: Doktor úr, minden szentekre kérem, nyújtson egyetlen reménysugárt! Az öreg úr azt ígérte, hogy megesküszik velem. Hisz tudja, hogy már huszonöt év óta...

Orvos: Tudom. Bizzék bennem asszonyom.

Gazdasszony: De ha elõbb meg talál halni... Én azt túl nem élem.

Orvos: Annál jobb! A házasságok úgyis az égben köttetnek.

Egyszerű gyógyszer.

Orvos (a beteghez): Mi baja?

Beteg (nyögve): Ha ide nyúlok, itt fáj, ha oda nyúlok, ott fáj...

Orvos (mérgesen): Hát ne nyúljon oda.

Lehetetlen!

- Mi baja van a Mórckának, doktor úr?

- Azt hiszem, birkahimlője van.

- Lehetetlen! Hogy esnék birkahimlőbe ilyen okos gyerek?

Ez aztán a főúri büszkeség.

- Báró Malomkövy elveihez méltóan halt meg.

- Mi történt vele?

- A gőgös arisztokrata nem akart érintkezni az alsóbbrendű néppel. Egyszer aztán az inasától megkapta az influenzát és az úgy elkeserítette, hogy lefeküdt, nem akart bevenni gyógyszert és belehalt.

Segített rajta.

Orvos: Aztán használt-e az orvosság?

Ködmén Tamás: Bizony használt, mert szegény anyjukom most már egészen elhallgatott.

A karlsbadi kúra.

- Miért megy a tanácsosné Karlsbadba?

- Meg akar szabadúlni a bajától.

- Mi a baja?

- A három leánya.

Mindig orvos.

Az orvos neje ebéd közben egy sült kacsát igyekszik föltrancsirozni.

- Jaj, Sándor, - fordul a férjéhez, - sehogy sem bírom fölszeldelni.

- Nem lehet másképp rajta segíteni: amputálni kell mindkét lábszárát, - felel a szórakozott orvos, bizonyára azt hívén, hogy valamely súlyos beteggel áll szemben.

Kóstolja meg!

Orvos (a beteghez): No Csömöri uram, hát használ-e az orvosság?

Beteg: Nem tudom én, talán az orvos úr jobban meg tudná mondani.

Orvos: Hogy tudnám én, Csömöri bátyám, hiszen maga a beteg és maga iszsza az orvosságot.

Beteg: Hát kóstolja meg a doktor úr is.

Megfelelt a kérdésre.

A.: Mi következik akkor, ha az ember Rákóczi-keserűvizet iszik?

B.: Nem tudom.

A.: A Rákóczi-induló!

Néha-néha!...

Az orvos egy hölgy pulzusát tapogatja.

- Aztán mondja csak szép nagysád, fiatal még a férje?

- Igen; úgy... néha-néha, - felel a hölgy szemérmesen.

Elárulta.

- De rossz színben van ma nagysád, - szól az orvos egyik nőismerőséhez. - Szinte sárga az arcbőre. Talán beteg?

- Igen, már tegnap...

Az ott settenkedő kis fiú közbeszól:

- Már tegnap elfogyott a mama *puderje*.

Eltalálta a baját.

Egy előkelő orvoshoz beállít egy fiatal ember, hogy ő beteg.

- S mije fáj? - kérdi az orvos.

- Semmim és mindenem. Nincs étvágyam, mindig izgatott vagyok. Dolgozni nincs kedvem. Ha otthon ülök, hajt a vágy sétálni. Ha pedig sétálok, fáradtnak érzem magamat. Éjjel nem tudok aludni...

- Tudja mit? - vágott közbe az orvos, - vegye el azt a kis lányt!

A soványító-kúra.

Urinő: Mit tegyek, doktor úr, hogy lesoványodjam? Már annyi mindenféle soványító-kúrát próbáltam, de egyik sem használt.

Orvos: Irigykedett már nagysád huzamosabb ideig, például a szomszédasszonyra?

A fejbeli munka.

Orvos: Ajánlom, hogy ne végezzen semmi fejbeli munkát.

Beteg: Akkor tönkre kell mennem.

Orvos: Hát mi a foglalkozása!

Beteg: Fodrász vagyok, kérem.

Az orvos és az anyósa.

Anyós (a vejéhez, a ki orvos): Kedves vőm uram, úgy érzem, hogy a gyomrom nincs rendben. Megmutassam a nyelvemet?

Vő: Főlösleges, kedves mama. *A nyelvét ugyanis nagyon jól ismerem!*

A doktormesterség.

Otthon vakációzik az orvosnövendék. Egyszer megszólítja a törvénybíró:

- Ugy hallom, hogy az ifiúr a doktormesterséget tanulja.

- Igen, azt.

- Mikor szabadul fel?

- Másfél év múlva.

- Hiszen akkor már bizonyosan tud gyereket kurálni. Nézze meg az én Böskémet, mert néhány nap óta valami belső baja van.

A kutyának való...

- Doktor bácsi, - szól a kis Ödön a háziorvoshoz, - adjon kérem a Fifi kutyának orvosságot.

- Fiacskám, nem vagyok én állatorvos.

- Pedig a papa azt szokta mondani, hogy *a doktor úr orvosságai a kutyának valók.*

Az előkelő betegség.

Egy meggazdagodott hentesné így szól az orvosához:

- Nem tudom, mit csinálnak azok az úri dámák, hogy mind idegesek. Talán ajánlhatna az orvos úr nekem is olyan fürdőt, ahol - idegessé lesz az ember.

Mit szeretne látni?

- Jancsi, eredj ki, jön az orvos.

- Hadd maradjak itt, mama.

- Minek?

- Papa azt mondta, hogy az orvos *orrodnál fogva vezet* és azt szeretném nézni.

Majdnem természetes.

Az orvos a beteg ütőerét vizsgálja.

- No, az ütere rendes. A nyelve nem éppen a legtisztább. Mondja, hogy áll étvágy dolgában? Van étvágya?

- Hát nem egyformán, - felel a beteg. - Van is, nincs is.

- Például, mikor nincs?

- Ha kevéssel azelőtt jóllaktam.

A siker.

- Ön azt mondja, hogy a műtét sikerült. Pedig, amint hallom, a páciens belehalt.

- Igen ám; de arra még ráért, hogy a műtét honoráriumát kifizesse.

A gyöngéd férj.

- Hová rohansz úgy, Ferkó?

- Oh, barátom, kétségbe vagyok esve! A feleségem haldoklik, meg az egyik lovam is a végét járja.

- Nos?

- Rohanok az - *állatorvosért!*

A betegség jele.

Orvos: No, Kata néni, hogy van a beteg ura?

Asszony: Nagyon rosszul doktor úr. Olyan kevés erő van szegénykében, hogy bizonyosan az utolsó járja. Tegnap is, a *tíz* darab gombócból, a mit főztem néki, csak *hatot* tudott megenni.

Mikor konzultáció van.

A súlyosan beteg nagybácsit vigasztalni igyekszik az unokaöcsse:

- Ne csüggedjen bácsikám. Okvetetlenül meg fog gyógyulni.

A beteg némán int a négy orvos felé, akik a szoba egyik szögletében halkán tanácskoznak.

- Nem hiszem, - felel elhaló hangon, - *nagyon sokan* vannak.

Elhiszi.

Az orvos úr valamiért boszankodva, hevesen felkiált:

- Úgy haragszom! Meg tudnám ölni az egész világot!

A neje gúnyolódva közbeszól:

- Elhiszem, hogy megtennéd, ha akkora volna a prakszisd!

Ez a jó orvos.

Uriasszony: Kedves doktor úr, szeretnék márciusban Abbáziába utazni.

Orvos: Jól van. Majd kikeresek a nagyságod részére egy Abbáziához illő betegséget.

Az ájulási rohamok.

Az orvos egy régi páciensével találkozik az utcán.

- Nos, hogy van, Molnár úr?

- Meglehetősen, csak az ájulási rohamok megviselnek egy kissé.

- Tehát ájulási rohamai vannak?

- Oh, nem nékem, hanem a feleségemnek!

VII. A hol az igazságot mérik.

Adomák a bíróság köréből és az ügyvédi életből.

A mi igazságszolgáltatásunk.

Egy híres fővárosi ügyvéd, fölhagyván a gyakorlattal, összehívta jó barátait és így szólt hozzájuk:

- Most már lehet őszintén nyilatkoznom igazságszolgáltatásunkról. Azt mondom tehát nektek, jó barátaim, ha valamelyiteknek megtetszik a felsőkabátom, pörrel elveheti tőlem. Ha szép szerivel nem engedem át, elveszítem ráadásul a mellényemet is.

A következmény.

Biró: Tudja ön, hogy milyen komoly dolog az eskü?

Tanu: Tessék?

Biró: Tudja, hogy mire kell megesküdnie?

Tanu: Arra, hogy az igazságot mondom.

Biró: És tudja, mi lehet a következménye, ha hamisan esküszik?

Tanu: Igen. Megnyerjük a pört.

Fődolog a pontosság.

Elütötte a kilencet. Itt az idő, hogy megkezdjék az esküdtszéki tárgyalást; de még sok esküdtszéki tag hiányzik. Az elnök odaszól a hivatalszolgához:

- János, igazítsa hátra tíz perccel az órát, hogy az esküdt urak el ne késsenek!

A vizsgálóbíró előtt.

Vizsgálóbíró: Nem szégyenli magát, hitvány tíz forintért valakit megölni?

Rablógyilkos: Istenem, nem tehetek róla, hogy csak tíz forintja volt a szerencsétlennek!

Végrendelet-készítéskor.

Egy uzsorás végrendeletet diktál a jegyzőnek. Szokás szerint ezzel a mondattal kezdi:

- Istennek ajánlom lelkemet...

A jegyző nem állhatja meg, hogy közbe ne szóljon:

- No, ennek a hagyatéknak aligha fog örülni az Isten.

Tanuvallomás.

- Hát az úgy történt, kérem alásan, hogy csizmadiakomám a „vörös-kakas” korcsmárost akasztófára való zshiványnak nevezte; erre a vörös-kakas egy bunkós botot vett elő s hátulról csizmadiakomám fejére suhintott, hogy csak úgy *csattant belé*. Hanem hogy eltalálta-e valósággal, azt már nem tudom, mert éppen akkor gyújtottam rá a pélpámra.

Ez is enyhítő körülmény.

A tolvajt, akit egy szekrény feltörésével vádoltak, két évi börtönre ítélte a törvényszék. Tekintettel azonban arra, hogy a kár jelentéktelen volt, a büntetést egy évi fogházra szállította le a kir. tábla.

Elnök (vádlotthoz az ítélelhirdetéskor): Van még valami megjegyezni valója?

Vádlott: Instálom alásan a tekintetes királyi törvényszéket, méltóztassék meggondolni, mennyit vesződtem keservesen, s még sem találtam semmit. Ezért már csak azt az egy esztendőt is elengedhetné a bíróság.

Mert ismeri.

Becsületsértési pört tárgyal a bíró.

- Miért nevezte a panaszost, ki arra semmi okot nem adott, vén számárnak?
- Mert, kérem alásan, én már harmincz esztendő óta ismerem.

Ilyenek az ügyvédek.

- Ügyvéd úr! - kiált a kereskedő az ajtaja előtt elhaladó prókátorra.
- Nos?
- Nem lenne szives megmondani, hogy jó-e ez a húsz koronás?
- Jó, - válaszol az ügyvéd zsebredugva a bankót.
- Kérem vissza a pénzemet! - szól ijedten a kereskedő.
- Itt van tizenöt korona, - válaszol az ügyvéd, - öt nekem jár az ügyvédi tanácsért.

Két mértföldes tréfa.

Csizmát lopott a csavargó, de elfogták.

A végtárgyalás alkalmával azt kérde tőle a bíró:

- Vádlott, mit hozhat fel mentségére?
- Csak tréfáltam tekintetes bíró úr!
- Úgy! És meddig akarta vinni ezt a tréfát?
- Csak *két mértföldnyire*, - válaszolt a tolvaj szerénységet színlelve.

A szerencsétlen ügyvéd.

Nagyváradon letelepedett régebben egy ügyvéd, aki három évig semmiféle pörös-ügyhöz nem tudott jutni. Ismerősei így kezdték csúfolni:

- *Az ügyetlen ügyvéd.*

Valami szerencsétlen furulyás azonban végre valahára megkönyörült rajta, s megbizta pörének a vitelével. Ekkor aztán a következőleg nevezték:

- *Együgyü ügyvéd.*

Ámde szerencsétlensége ezt az egyetlen pört is elvesztette. S lőn belőle:

- *Ügyefogyott ügyvéd.*

Fontos ok a pörösködéésre.

Már talán a hatodik tárgyalási napot tűzték ki egy jelentéktelen kút-pörben a járásbiróság előtt.

- Ugyan mondja meg ügyvéd úr, - fordul a bíró a felperesi ügyvédhez, - hogy tudnak oly elkeseredett pert folytatni? Hiszen az egész csekélység: csak *egy kút*.

- Ez nem csekélység bíró úr, - válaszolt az ügyvéd, - mert mindakét fél borkereskedő.

Szinvallás.

Bíró: Ne okoskodjék sokat, hanem valljon *szint*...

Tanu: Bocsánat, *szinvak* vagyok.

Akit szabad ütni.

Bíró: Ugyan, ugyan, már hogy verhetette meg ezt a szegény üveges tótót?

Vádlott: Azt hittem, kérem tisztelettel, hogy *német*.

Könnyelműség.

Siralomházban ül a halálraitélt. Egyszer csak odaszól az őrnek:

- Adjanak ma sok, igen sok enivalót. Nem bánom, ha el is rontom a gyomromat!

Egyforma keresetforrás.

- Már, tekintetes törvényszék! - tartja vádbeszédjét az ügyész, - súlyosbító körülménynek veendő az is, hogy a vádlott büntettekből él...

- Hát a nagyságos királyi ügyész úr miből él? - vág közbe szemtelen vigyorgással a vádlott.

A nagy orr.

Biró: De hát miért ütött éppen Khon úrnak az orrára?

Parasztlegény: Tessék megnézni azt a pofát. Hiszen oly nagy orra van, hogy lehetetlen más-hová találni.

Az új fogház.

Felépült az új fogház.

- Na, Kelemen uram, - mondja a törvényszéki elnök a fogházfelügyelőnek, - ez már aztán szép fogház, mi?

- Bizony szép! - válaszol a fogházfelügyelő. - Ez már nagyon is finom a parasztnak; ide inkább csupa olyan urak valók, mint a méltóságos elnök úr.

Önhittség.

Biró: Bevallja tehát, hogy a panaszos kisasszonyt megcsókolta?

Vádlott: Beismerem.

Biró: A kisasszony sirva fakadt, s akkor ön még egyszer megcsókolta.

Vádlott: Bocsánatot kérek, azt hittem, örömkönnyeket sir.

Az első igazságos ítélet.

Egy ügyvéd, valahol névnapozván, kissé pityókosan jelent meg a tárgyaláson.

- Uram, sajnálattal látom, - szólalt meg a bíró, - hogy ön olyan állapotban van, a mely meg-szégyenítő úgy önre, mint az ügyvédi karra egyaránt.

- Bíró úr, - felelé az ügyvéd, - ön ma fölülmulta önmagát. Tizenöt év óta ez az *első* igazságos ítélet, a melyet öntől hallottam.

Önérzet.

Biró: És azt az erős páncélkasszát fel tudták törni?

Vádlott: De dolgoztunk is rajta becsületesen.

Vallatás közben.

Vizsgálóbíró: Bevallja tehát tettét?

Vádlott: Oh nem! Az ügyvédem meggyőzött róla, hogy ártatlan vagyok.

Ilyen a magyar ember.

Ügyvéd: Pernyés gazda, kend megnyerte a pert.

Gazda: Apellálok.

Ügyvéd: Megbomlott kend?

Gazda: Nem én; de azt akarom, hogy az urak ott a Kurián szintén tudják, hogy igazságom van.

Jól megbecsülte.

Bíró: Mennyire becsüli ellopott csizmáját?

Károsult: Mikor ujonnan vettem 20 korona volt az ára. Kétszer megfejelettem, ami egyenként 6 koronába került; egyszeri talpalásért fizettem 3 koronát; aztán egyszer a sarkát is reperáltattam, az 1 korona. Így tehát a csizma 36 koronát képvisel. Ennyi a károm.

A mentő tanuk.

- Most már hiszem, ügyvéd úr, hogy felmentenek! - szól a vádlott ügyvédjének.

- Hogyan! Vannak talán mentő bizonyítékai?

- Igenis van, két kifogástalan tanum. Az egyik épen akkor, midőn a lopás történt, az ágyban látott feküdni; a másikkal pedig ugyanebben az időben „az arany nap” vendéglőben boroztam.

Rendőrorvosi jelentés.

„Lebbencs János péntek esti kilencz óraker lezuhant a harmadik emeletről, koponyáját összezúzta és szörnyet halt. Véleményem szerint *műtét fölösleges.*”

Ismerik egymást.

Vizsgálóbíró: Vádlott, én úgy veszem észre, hogy az ön vallomása sok tekintetben nem egyezik meg vádlott-társának előadásával. Hogy van ez?

Vádlott: Elhiszem azt, mert ő is hazudik.

Az ügyvéd végrendelete.

Egy ügyvéd, meghalván, minden vagyonát az örültekházára hagyta. A végrendelet eme pontja így szólt:

„*A bolondoknak hagyom azt, a mit a bolondoktól kerestem*” (t. i. a kik perlekedtek).

Az anyós mint mentség.

Bíró: Ön az anyósának két fogát verte ki. Mit hozhat fel mentségére?

Vádlott: Hát - az anyósomat.

Okadatolás.

- A halálra ítéletről miért mondják, hogy „szegény bűnös”?
- Mert a gazdag bűnösöket nem akasztják fel.

Megmagyarázta.

- Hogy van az, - kérdi a vizsgálóbíró a vádlott parasztlegénytől, - hogy télen mindig több a verekedés a falujokban, mint nyáron?
- Hja, kérem alásan, - feleli a legény, - télen át jobban ráérünk a tömlőben ülni, mint nyáron, mikor munkaidő van.

Az eljárás egyszerűsítése.

Bíró: Vádlott, ezekután mit tud felhozni mentségére?

Vádlott: Azt, hogy nem vallottam ügyvédet, s ezáltal nagyon egyszerűsítettem az eljárást.

Az iskolatársak.

Bíró (a vádlotthoz, kiből régi iskolatársát ismeri fel): Ejnye Csutka úr, hát ilyen rossz útra tért? Mondja csak, mi lett a Pistából, Laciból, meg a többiekből?

Vádlott: Már azokat mind felakasztották, kivéve engem és önt, bíró úr.

Ez is mentség.

Egy siralmas ábrázatú ember ül valami kisebb büntény miatt a vádlottak padján.

Az ítélet kihirdetése előtt e szavakat intézi hozzá az elnök:

- Vádlott, van-e még valami, a mit védelmére felhozhat?
- Igen is van, - nyöszörgi a vádlott, - méltóztassék figyelembe venni, hogy pénteki napon születtem.

A mi súlyosbító körülmény.

A múlt évben egy erdőlyrészi község előljárósága a büntető bíróság megkeresésére erkölcsi bizonyítványt állított ki, a melyben a többi között ez is áll:

...,Vádlott egy verekedő, részeges ember; és még hozzá: az *apja adóvégrehajtó is.*”

Hát már Ő felsége is!

Csülök Péternek pöre volt a komájával, Zöldi Jánossal. Valami kis telek miatt civódtak össze, s a vége az lett, hogy a bíró kihirdette:

„*Ő felsége a király nevében... a telek Csülök Péternek ítéltetik.*”

Ebbe azonban Zöldi János uram nem nyugodott bele, s megfélebbezte az ítéletet. És valóban, nem cselekedett bolond dolgot, mert a kir. tábla neki adott igazságot.

Mikor Csülök előtt kihirdették az ítéletet:

„Ő felsége a király nevében... a telek Zöldi Jánosnak ítéltetik” - fejesóválva csak ennyit szólott:

- Ejh, hát már a király Ő felsége is így változtatja a szavát?!

Hol a pokol?

- Ön tehát megküldé a számlát az alperesnek? - kérdezte az ügyvéd egyik felétől a tárgyalás előtt.

- Magam adtam át neki.

- S mit mondott?

- Hogy menjek a pokolba.

- S ön?

- Az ügyvéd úr irodájába jöttem.

A csere.

Biró (egy házaspárhoz): Igaz, hogy maga a csizmáját vágta a felesége fejéhez, maga pedig seprűvel ütlegeli a férjét?

Férj: Igaz, tekintetes bíró úr, csakhogy néha meg is cseréljük.

Ki tehet róla?

Biró (a tanuhoz): Miért nem jött idején?

Tanu: Bocsánatot kérek bíró úr, a feleségem gyermekágyban fekszik.

Biró: Ez nem ok! Legalább kimentette volna magát.

Tanu: De ha a feleségem megbabázott...

Biró (haragosan közbevág): Hallgasson! Arról én nem tehetek!

Tanu (megszeppenve): Én... én sem, bíró úr.

Az esküdtszék mint iskola.

Első tolvaj: Hová oly gyorsan?

Második tolvaj: Az esküdtszéki tárgyalásra. Most ott egy igen érdekes betörési esetet tárgyalnak; hát tanulni akarok valamit, mert a védőügyvéd olyan ügyes, hogy amint mondják, túltesz mindnyájunkon.

A kuriális stílus.

Sok tréfás, gúnyos megjegyzést hallhatunk a törvénykezési nyelvre, a mely egy csöppet sem mondható magyarosnak.

Egy aljárásbíró például nem rég a következő végzést hozta:

„Ezen kéret elüttetik s irattárba tevődni rendeltették.”

Kedves emlék.

Fegyházigazgató: Maga Kropicsek, ma kiszabadul a fegyházból. Van még valami kívánsága?

Rab: Kérem, igazgató úr, adjon egy fűrtöt a hajából.

Az utolsó kívánság.

Nagy türelemmel hallgatja a járásbíró egy halvány asszonyka panaszát.

- Tetszik tudni, hittem neki, mivel még fiatal voltam és tanácstalan... Biztatott kerek hat esztendeig, hogy sohasem hagy el, hanem segít fölnevelni a két ártatlant... Most aztán elhagyott. Hiába futok utána az utcán, azt mondja, sohasem ismert engem, mit akarok tőle? Ki vagyok én, hogy meg merem szólítani? Hagyjam békében, mert ő már vőlegénye egy kisasszonynak!...

- Megértettem, lelkem, de most már mi a kívánsága?

A csalódott nő egész testében összerezzen, majd megerednek könnyei.

- Hogy mit akarok?... Az volna az utolsó kívánságom, hogy küldje vissza a - *kapukulcsot és az esernyőmet.*

A törvényszék öröme.

Elnök (a vádlotthoz): A vizsgálat során mindent tagadott, most pedig mindent magára vesz. Hogy van ez?

Vádlott: Hát egy kis örömet akartam csinálni a tekintetes törvényszéknek.

Változott helyzet.

- Hogy áll a Kohn és Társa cég?

- Az már nem áll, hanem *ül.*

Az ígéret.

Biró: Nem tett magának valami ígéretet a rablással vádolt Szekeres István?

Tanu: De igenis tett, nagyságos uram. Azt ígérte, hogy letöri a derekamat, ha ellene vallok!

Az első teendő.

- Tegyük fel, hogy én pörömet önnek, mint ügyvédemnek átadnám. Mi volna akkor az első teendője? - kérdik az ügyvédjelöltet a vizsgán.
- Mindenekelőtt *előleget* kérnék, - volt a felelet.

Az egyenlőség.

Csendőrök hoznak be a járásbíró elé egy gazdálkodót, aki egy embert hátbaszúrt.

Járásbíró (a fogolyhoz): Miért szúrta hátba azt az embert?

A fogoly: Csak az egyenlőség okáért.

Járásbíró: Egyenlőség? Hogy érti ezt?

A fogoly: Tetszik tudni bíró úr, ő is beleszúrt a vasvillájával az én disznóm farába!

Ez is szívbaj.

Bíró az egyik panaszoshoz:

- Hát önt mi hozta ide?
- Szívbaj, kérem, - felel a panaszos.
- Hogy-hogy?
- Hát csúnyául megverték a *szív-utcában*.

Ezt már csak eliheti.

Bíró: Volt már büntetve?

Pinkelesz: Nü, bevallom voltham. Ezelőth thizenüt évvel elloptom a fürdhőben edj bogyláris o kobinból.

Bíró: Gondolkozzék csak, bizonyára azóta is követett el ilyesmit.

Pinkelesz: Ogyan hodjon enghem bíró ór, hiszen ozóta nem is voltham fürdhőben.

A kabáttolvaj.

Bíró: Miért lopta el maga ezt a kabátot?

Vádlott: Beláthatja a tekintetes bíró úr, hogy ebben a rongyos kabátban már nem járhattam.

Még vár.

Bíró (a vádlotthoz): Beismeri vétkeességét?

Vádlott: Az a tanuk vallomásától függ. Még várok tehát.

Nem sértés.

Egy falusi gazdaember csúnyán összekülönbözött Áron kocsmárossal. A civódás hevében elmondta mindennek. Ezért aztán becsületsértés miatt a törvény sorompói elé került.

A járásbíró ki akarta békíteni a feleket.

- Lássá, lássa Cseresnyés gazda, - szólt a bíró jóakarattal a vádlotthoz, - azt panaszolja a kocsmáros, hogy elmondta kegyelmed öt mindenféle zsidónak.

- Hát hiszen csak nem mondhattam néki, hogy *farancia!* - válaszolt hetykén a gazda.

Hiteles tanu.

Bíró: Hát te, fiam Hetes Jancsi, tanuskodhatol-e arról, hogy a minapi verekedés alkalmával a „vörös ökörnél” Duhaj Pista kezdte a verekedést?

Hetes: Már az igaz, tekintetes járásbíró úr!

Bíró: Láttad azt is, a mint Duhaj Pista Kerge Bálintot pofon vágta és földre teperte?

Hetes: Úgy van, tekintetes járásbíró úr!

Bíró: Jó. Továbbá tanuskodhatol-e még a mellett is, hogy Duhaj Pista a Kerge Bálint segítségére siető Dudás Pál és Zúzó András béreseknek a fokosával a fejükre vágott?

Hetes: Szent igaz, tekintetes járásbíró úr!

Bíró: Hát aztán ennél az általános verekedésnél nem kaptad ki te is a magad részét?

Hetes: Ments isten, tekintetes járásbíró úr! Egy hajam szála sem görbült meg.

Bíró: Hát mondd meg, Jancsi, hogy nézhatted mindezt végig egész akadálytalanul?

Hetes: Azt már megmondhatom, tekintetes járásbíró úr; hát kérem alásan, én otthon voltam és aludtam.

Lopott nadrág.

Bíró (a vádlotthoz): Azon vád alól, hogy egy nadrágot lopott volna, bizonyítékok hiányában ezennel fölmentetik. Elmehet!

Vádlott (ülve marad).

Bíró: Nem hallotta? Elmehet!

Vádlott: Bocsánatot kérek, tekintetes bíró úr, ott hátul, a hallgatóság közt ül az az úr, kinek a nadrágját elloptam. Ha már most fölállok, meglátja, hogy rajtam van a lopott nadrág.

A székely a bíróság előtt.

Beidéztek egy székely embert a járásbírószákhöz tanunak. A személyleírás fölvetésénél kérdezi a bíró:

- Nős-e?

- Olyanforma.

- Hogyan?
- Hát mert nem élök többet az asszonynyal.
- Ejnye, erre én nem vagyok kíváncsi. Feleljen minden kérdésemre tisztán, határozottan! - fakadt ki a bíró, kit már egy csomó kétes értelmű felelet kihozott türelméből. Aztán tovább folytatta a kihallgatást:
- Volt-e büntetve?
- Nem igen.
- Azt kérdezem, lopott-e, ölt-e, gyilkolt-e?
- Igen, a varasbéka.
- Értsen meg. Azt akarom tudni, volt-e bezárva?
- A' már igen.
- Miért?
- Küzdék dolog az egész! Csak aféle átszállásért.
- Hát ez megint mi a csuda?
- Hát a tekintetes bíró úr még azt sem tudja! A' biz az, amikor pakszuslevél nélkül átmegyünk Romániába a határon.

Azt elvégzi ő.

Ügyvéd (klienséhez): Igazán beszéljen kend, Kapor gazda, ne hazudjék nekem. Azt majd elvégzem én kend helyett a bíróság előtt!

Kedélyesen.

- Hány éves? - kérdi a vizsgálóbíró a vádlottól.
- Találja ki a bíró úr! - válaszolt kedélyesen a vádlott, azt hivén, hogy csak tréfából tudakolják az életkorát.

Félreismert pártoló.

Bíró: Maga tehát beismeri, hogy a kolbászokat ellopta Hurkási hentes-üzletéből? Tud valami enyhítő körülményt felhozni?

Vádlott: Igen; mert én csak azért loptam el, hogy megizleljem s aztán ismerőseimnek melegen ajánljam.

Megnyugtatósul.

A fogházigazgató így szól a rablógyilkoshoz:

- A szakértő orvosok kijelentették, hogy az ön elméje teljesen ép. Minthogy a vizsgálat ilyen előnyösen ütött ki, önt alkalmasint *fel fogják akasztani*.

A hivatalvesztés.

Están: Hány évre ítelték el Kósza Gyurkát?

András: Nyolc évre és két évi hivatalvesztésre.

Están: Hiszen akkor ugyancsak jó dolga lesz annak a legénynek, ha kiszabadul a börtönből, mert azután még két évig nem lesz szabad neki *kapálni* és *kaszálni*!

Ez is enyhítő körülmény.

Biró (vádlotthoz): Magát azzal vádolják, hogy malacot lopott...

Vádlott: Igenis...

Biró: Micsoda enyhítő körülményt tud felhozni védelmére?

Vádlott: Hát azt, kérem alásan, hogy malacot kellett lopnom, mert *disznó nem volt*.

A szokás hatalma.

Biró: Hajlandó-e beösmerni elkövetett tettét?

Icigstein: Ho todnám, hodj lesz egy kicsi haszon belüle, okkor szivesen.

A ki gyorsabb az ügyvédnél.

Egy ügyvéd sírkövén a következő felirat volt olvasható:

„Itt nyugszik dr. Tyúkfalvi István, köz- és váltóügyvéd. A halál nem követte az ő példáját, - gyorsan végzett vele.”

Miből él?

Biró: Hogy hívják?

Tanu: Csuhaj Marci.

Biró: Miből él?

Tanu: Szennyesruhából.

Biró: Hogy-hogy?

Tanu: A feleségem mosónő.

Ez is csódtömeg.

A.: Tehát Légvári csődbe került és Amerikába szökött. Nem hagyott hátra csódtömeget?

B.: Dehogy nem; a feleségét, a ki két mázsát nyom!

A névjegyek.

Vizsgálóbíró: Miért vett föl álnevet?

Vádlott: Hát tetszik tudni, találtam egyszer száz darab látogatójegyet, amelyet föl akartam használni.

A jó kliens.

Egy öreg „törzsvendéget” hat hónapra ítél el a bíróság. Az ítélet kihirdetése után feláll a vádlott és szeretetreméltó mosolylyal kérdi:

- Nem engedne el valamit belőle a tekintetes bíróság?
- Miféle oknál fogva?
- Hát arra való tekintettel, hogy jó kliens vagyok.

Sehogysen akarja megérteni.

Bíró: Milyen joggal verte meg a panaszost?

Vádlott: Nem joggal vertem én meg, hanem karóval.

Bíró: Ugy értem, honnan vette magának azt a...

Vádlott: Hát kitörtem a kerítésből.

Prókátorosan.

- Te! Micsoda sok kocsni megy itt?
- Lakodalom.
- Ki nősült?
- Cseresnyés József *contra* Fehér Malvin.

Ma így, holnap amúgy.

A bíró egy éltesebb korú kisasszonyt hallgat ki, s kérdi:

- Hány éves?
- Harminc.
- Harminc? Hiszen négy évvel ezelőtt, egy hagyatéki ügy tárgyalásával is annyit mondott.
- Éppen azért, bíró úr! Én igaz nő vagyok; nem olyan, a ki a törvény előtt ma *így* vall, holnap meg *amúgy*!

A zsebmetsző hálája.

Egy rendőrt temettek. A végtisztességen egy zsebmetsző is megjelent, a kit a megboldogult többször elfogott.

Midőn a koporsót behantolták, a gézengúz csavargó megállva a sir fejénél e szavakra fakadt:

- No András, most már kvittek vagyunk. Te engem többször *bekisértél*, én meg most téged viszonzásul szívesen *kikísérlek*. Én ugyan *kijöttem*, hanem most *jöjj ki te!*

A lopott revolver.

Biró: Miért lopta a revolvért?

Vádlott: Meg akartam magamat ölni.

Biró: Ne füllentsen; hiszen a revolvért zálogba csapta.

Vádlott: No igen, hogy töltényeket vehessek.

Máskép magyarázta.

A tárgyalási elnök az ítélet kihirdetése után feddőleg így szól a vádlotthoz:

- S most remélem, hogy ezen a helyen nem fogunk többé találkozni.

- Hát olyan rosszul áll az egészsége, nagyságos uram? - kérdezte a vádlott részvétellel.

A régi közmondás.

Elnök (vádlotthoz): Mondja csak, miért hazudik maga? Mondja meg inkább az igazat!

Vádlott: De nagyságos elnök úr kérem, már én csak ahhoz a régi közmondáshoz ragaszkodom, a melyik úgy szól, hogy: „*Szólj igazat, betörök a fejed!*”

Dilemma.

Biró: Meg mer ön rá esküdni, hogy ez az ön írása?

Vádlott: Nem, azt nem tehetem.

Biró: Hát akkor meg mer arra esküdni, hogy ez nem az ön írása?

Vádlott: Azt se tehetem.

Biró: Bolonddá akarja ön tenni a bíróságot?

Vádlott: Nem én, bíró úr, hanem hát én magam se ismerem az írásomat, mert nem tudok írni!

Ellenkezőleg.

Biró (a tíz évre elítélt vádlotthoz, az ítélet kihirdetése után): Van-e valami hozzátenni valója?

Vádlott: Isten ments! Inkább még elvennék belőle!

Mit tud a bojtár.

A juhászbajtár rossz fát tett a tűzre, s a bírósághoz idézték.

- Hogy hívnak? - kérdi tőle a bíró.
- Engem? Hát csak úgy, hogy: „*Bálint te!*”
- A neved kérdem?
- Fábri Bálint vagyok!
- Hol születted?
- Nem tudom!
- Hány éves vagy?
- Azt sem tudom!
- Kik voltak szüleid?
- Tudja a jó Isten!
- Hát ugyan mit tudsz hát?
- Furulyázni tudok én csak, instálom alásan! - felelte a szorult helyzetbe jutott bojtár.

Papucsfi kérelme.

Papucsfinét azzal vádolják, hogy szobalányát megverte. A cseléd Papucsfi úrra hivatkozik, a ki jelen volt, mikor az eset történt.

Bíró: Papucsfi úr, igaz-e, hogy az ön neje tettleg bántalmazta panaszoszt?

Tanu: Tekintetes bíró úr, nem merek addig felelni, míg kérésemnek eleget nem tesz.

Bíró: Miben áll az? Szóljon!

Tanu: Tessék a feleségemre szájkosarat alkalmazni!

A polgári jog.

Egy betörőtolvaj a következőkép töprenkedett:

- Engem négy hónapi börtönre és polgári jogaim egy évi elvesztésére ítélték. Felebbeztem a kir. táblához, mely a négy havi börtönt helybenhagyta, csak a polgári jog vesztését törülte. Mi az ördögöt csináljak én most már ezzel a polgári joggal? Hisz úgy sem élek vele. Inkább a négy hónapot törülte volna.

Okos alku.

- Hogy az ön követelését a szomszédja ellen megállapíthassuk, - szól a járásbíró az egyik pörös félnek, - hozzon két tanut.
- Én csak egy tanut hozhatok, - válaszol a felperes.
- Az nem elég!
- Akkor hát tessék a követelésemnek csak a *felét* megítélni.

Ha nem volt külön!

Biró: Hát te nagy kamasz, nem szégyeled, hogy ilyen nyomorék embert úgy összevertél?

Legény: Szégyenlem biz én, tekintetes uram; de nem tehetek róla, mert búcsú volt, aztán nem volt ott külön.

Őszinte válasz.

- Mondja meg őszintén, négy szem között, csakugyan ártatlan ön? - kérdezi az ügyvéd egyik felétől, ki valami bünperbe volt keveredve.

- Miféle kérdés?! Ha ártatlan volnék, bizonyára nem vettem volna ügyvédet, - felelt ez sértődve.

Hol volt hát?

A.: Hol voltál barátom, hogy oly rég nem láttalak? Meg se látod már a jó barátot?

B.: Hogy hol voltam?... Nagy úr voltam én; még pedig akkora, hogy *az ajtót is más csukta rám.*

Ez is védelem.

Egy betörő tolvaj mellett a főváros egyik ismert ügyvédje a következő védőbeszédet tartotta:

- Tekintetes Törvényszék! Azon körülmény, hogy a feltörött pénzszekrényben még néhány korona találtatott, világosan szól védencem ártatlansága mellett; mert ő nem szokott ily esetekben semmit ott felejtetni.

Az elkeseredett rab.

Börtönfelügyelő: Fejszés, maga a mai naptól szabad. Elmehet. A hátralevő büntetését jóviselete miatt föltételesen elengedték.

Rab: Nem megyek én! Hát ezt érdemeltem én tíz évi jó viselettel, hogy ebben a téli hidegben kieresztenek?!

Sértett önérzet.

Biró: És le meri tenni erre az esküt?

Kohn: Lemerem-e? Szerethnék én oljat hallani, a mire én meg ne mernék eskhödni?

Mikor lopjon hát?

Lókötéssel volt vádolva egy hetven éves öreg ember. A vizsgálat befejezésekor azt mondja neki a bíró:

- A tanuvallomások szerint a maga bűnössége kétségtelenül be van bizonyítva. Szomorú dolog, hogy vénsége dacára ilyen gázságra vetemedett. Tud-e valamit felhozni mentségére?

- Tudok, - válaszolt a furfangos lócsiszár. - Az ember igazán nem tudja, mitévő legyen, hogy a világ rosszalását kikerülje. Mikor tizenhét éves voltam, három évi börtönre ítélték, s a bíró azt mondta: „*Még olyan fiatal s máris nagy gonosztevő!*” Később, mikor már negyven éves voltam, öt esztendeig tartó börtönre ítélték; ekkor meg a bíró ezt vágta a szemem közé: „*Javakorabeli férfi és tolvaj. Ez kétszeres beszámítás alá esik.*” Most meg, mikor már hetven éves vagyok, s valószínűleg megint elítélnék vagy tíz esztendőre, a tekintetes bíró úr ismét csak azt mondja: „*Ilyen törődött vén ember, s mégis gonosztevő.*” Ezek után csak azt kérdelem, vajjon mikor, s életének melyik idejében lopjon a szegény ember?

A megrögzött szokás.

- Tehát beismeri, hogy panaszost földhöz vágta, ütötte, rugdalta? - kérdezi a bíró vádlottól.
- Igen, - felel a vádlott. - De kérem kegyes figyelembe venni a büntetés kiszabásánál, hogy nekem az megrögzött szokásom, ha valaki megharagít.

Biztatás.

Bíró (egy vén kisasszonyhoz): Ha igéri, hogy rövid lesz, nem kérdezem meg az életkorát.

Egyszerű megfejtés.

A büntetőbírószág egy régi ismerősét vezetik be.

- Hallja, - szól az elnök a vádlotthoz, - maga ebben az esztendőben már harmadszor áll itt. Miért jutott megint ide?
- A csendőrök hoztak, nagyságos elnök úr.

A zsebtolvaj védekezése.

Bíró: Ne tagadja tettét, hisz rajta kapták, a mint kezével panaszosnak a zsebében keresgélt.

Zsebtolvaj: Igen kérem, mert láttam, hogy a pénztárcája kissé kinn volt s azt igazítottam meg, nehogy más kivéhesse.

Szemtelen kérdés.

Bíró: Vádlott, nős ön?

Vádlott: Tán van a bíró úrnak hajadon leánya?

Végtárgyaláson.

Ügyvéd: Annak bizonyítására, hogy védencem ártatlan, nem kell világraszóló tudomány, csak egy szemernyi ész és logika...

Elnök (közbeszól): És az ügyvéd úr képes megszerezni ezt a bizonyítékot?

A tagadások netovábbja.

Egy ügyvéd periratában a többi közt a következő erős kifejezés foglaltatott:

„*Tagadom, hogy tagadásaim nem lennének való tagadások tagadásai.*”

Szeretné folytatni.

Uj rabot hoznak a fegyházba. Az igazgató így fogadja:

- Nálunk az a szokás, hogy a fegyenceket meghagyjuk a régi mesterségükben. Mi volt maga azelőtt?

- *Táncmester.*

Körmönfont ítélet.

Panaszt tett egy asszony a bíró előtt, hogy a szabó elrontotta őszi felöltőjét. A szakértői szemle megejtetvén, kisült, hogy az asszonynak csakugyan igaza van.

A szabót el kellett marasztalni. Csak az volt a nehéz kérdés, minő címen? Hosszú fejtörés után a bíró végre a következő ítéletet hozta:

„*Tűhegyi Vilibáld, kárhuzatos ollóval véghezvitt ádáz csempészet miatt elmarasztaltatik.*”

Ami fontosabb.

Két évi börtönre ítélte a cigányt a törvényszék. A more az alatt, míg az ítéletet és a megokolását felolvasták, folyton egy félreeső szögletbe meresztette szemeit.

- Megértette-e, - kérdi tőle az ítélet kihirdetése után az elnök - hogy két évi fogságra van ítélve?

- Ugyan kérem, nagyságos uram, - válaszol a cigány nyugodtan - szabad felvenni ott a szegletben azt a - *szivarvéget?*

A megcsalt malac.

Egy vidéki járásbíró előtt egy parasztleány áll, a ki malacot lopott.

- Hogy loptad azt a malacot? - kérdezi a bíró a vádlottól. - Talán zsákban vitted el, mi?

- Instálom alásan, ugy történt, hogy vittem magammal egy tarisznyában kukoricát s azzal csalogattam a malacot egész hazáig.

A bíró kihirdette az ítéletet. Nem lopásnak, hanem *csalásnak* minősíté az esetet, mert a vádlott a *malacot ravasz fondorlattal tévedésbe ejtette.*

Világos!

Bíró (a tanuhoz): A vádlott azt állítja, hogy holt részeg volt, mikor verekedni kezdett. Igaz ez, tanu?

Pincér: Igaz kérem. Öt liter bort ivott meg.

Bíró: Jó lélekkel állíthatja, hogy már nem tudta, mit cselekszik, s hogy ennél fogva nem volt beszámítható állapotban?

Pincér: Már azt kérem, teljes jó lélekkel állíthatom; mert miután már fizetett, még két ízben akart fizetni. Máskor pedig gyakran négy hét alatt egyszer sem fizet.

A pénzhamisító védelme.

Elnök: Tehát ön hamis pénzt készített?

Vádlott: Mit csináljon az ember, kérem, mikor az igazi pénzt mind zsebre rakják a gazdagok?

Tessék rágyújtani!

Védőügyvéd: És most mondja meg, milyen értékűek voltak a lopott szivarok?

Betörőtolvaj (kedélyesen): Tessék rágyújtani és megbecsülni.

Lelkiismeretesen.

- Rokonsági viszonyban van ön a vádlottal? - kérdi a bíró a tanutól.

- Nem tudom, kérem alásan - feleli a tanu szörnyű aggodalmasan, - mert hát talált gyerek vagyok.

VIII. A kaszárnyából.

Adomák a katona-életből.

A ki penzióba vágat.

Báró Edelsheim-Gyulay Lipót volt hadtestparancsnok, a mily vitéz katona volt, épp olyan szigorral járt el alantosaival szemben. Félték is tőle, mint a tüztől.

Egyik helyőrségi szemle alkalmával sehogy sem tudta megnyerni tetszését egy század, melyet egy kapitány vezetett.

Volt is mit hallgatni a kapitánynak, mert Edelsheim ilyen alkalmakkor nem igen válogatta a címeiket.

A kapitány egy ideig csak néz, majd hirtelen szalutál és sarkantyúba kapva lovát, vágatni kezd a város felé.

Edelsheim-Gyulay az első pillanatban megütközik a szokatlan jelenségen, azután ő is megsarkantyúzza paripáját s nyargal a kapitány után.

Csakhamar utoléri s rákiált a rohanóra:

- Hová vágat ön, kapitány úr?

A kapitány nem áll meg, hanem csak szalutál és visszakiált:

- *Penzióba*, excellenciás uram!

József főherceg és a honvéd szakaszvezető.

A honvédség szervezése után, 1870-ben történt, amidőn a svarcgelb szellem még ki nem ölte honvédeinkből a nemzeti érzéseket.

Hadgyakorlatok voltak, amelyeken résztvett a honvédség népszerű főparancsnoka, József főherceg is.

A gyakorlatok pompásan sikerültek. A honvédség mindenütt kitett magáért. De különösen egy honvédszakasz tűnt ki, főleg a szétszórt csatározásban.

A gyakorlat végeztével József főherceg magához rendelé a szakaszvezetőt, s az egész táborokar előtt megdicsérte. A dicséret fölbátorítá a hadfit, keményen odaszalutál a főhercegnek és azt kérdi tőle:

- Fenséges uram! Hát mikor üssük már egyszer a németet?

A hol megszűnik a civilizáció.

Hadnagy (egy önkénteshez): Hallja maga Keményfi! Hogy lép maga? Itt most maga nincs civilben; tanulja meg, hogy a katonaságnál vége van minden *civilizációnak!*

Gonosz célzás.

Katonának sorozták be a falusi legényt. A fiú csinos, délceg volt s e miatt huszárnak szánta őt a kommisszió.

- Ért-e a lovakhoz? - kérdi tőle az ezredes.

- Nem, kérem alásan, - válaszol a legény. - Én mindig marhák mellett voltam, *most is marhák mellett vagyok.*

Az őrség.

Kapitány: Infanterist Horgas, mondja meg, mirevaló az őrség?

Horgas (hallgat).

Kapitány: Ejnye no! Hát mit csinál maga, mikor őrségen van?

Horgas (hallgat).

Kapitány: Az ebadtát a mamlasz lelkednek! Hát mit csináltál tegnap éjjel a silbakon?

Horgas: Hát, izé - szidtam az arkangyalát is annak, a ki feltalálta ilyen hideg éjszakára a silbakolást!

Milyen lehet az?

Szakaszvezető: Teringettét! Az a fickó megint úgy tartja a puskáját, mint a majom, mikor flótázni akar.

Sorozáson.

Abban az időben történt, mikor még egypár száz forint árán könnyen meg lehetett szabadulni a katonaságtól. A legény szülei megkenték a vizitáló orvost, anélkül azonban, hogy erről a fiúnak szóltak volna.

Mikor oda áll a legény a vizitáció alá, kérdi tőle az orvos:

- Nem fáj magának a melle?

- Nem a! - felelt a legény. - Nem is fáj soha.

- No, de úgy látom: a válla nagyon gyöngé.

- Az én vállam? - Két mázsa buzát is elbirok vele.

- No, de a jobb lábára egy kicsit biceg, ugy-e bár?

- Én? Soha én! - felel a fiú és hetykén sétálni kezd.

Erre aztán diktálja az orvos a sorozóbizottságnak:

- *Untauglich, - hallatlan hülyeség miatt.*

A reggeli.

A főhadnagy egy reggel a gyakorlat alkalmával így szól a zsidó önkényteshez:

- Ezer ördög, Rozenbaum úr! Miért lógatja le mindig a fejét? Miért néz le folyton a fűbe? Talán még nem reggelizett ma?

Festetich tábornok és a szolgálja.

A königgrätzi csata alkalmával Festetich grófnak, a negyedik hadtest parancsnokának egy golyó szétzúzta a lábát.

A tábornok egy közeli kunyhóban egyetlen fájdalomkiáltás nélkül állotta ki az orvosi műtétet, a mely egyik lábába került.

Vén szolgálja zokogva nézte az operációt.

- Nézzétek csak ezt a tettetöt, - szólt mosolyogva a halálra sebesült tábornok, - a fickó úgy vonit itt, mint valami komondor; pedig már előre örül, hogy ezentúl csak egy csizmát kell tisztítania.

Megelőzte a bajt.

- Őrmester Csutak, - rivall a kapitány a vén őrmesterre, - kend tegnap két közlegénnyel a korcsmában volt.

- Igen, kapitány úr, - mentegetődzik a vén csataló, - de csakis azért, hogy megóvjam őket a korhelykedéstől.

- Nem értem.

- Hát ugy volt az kérem alásan, - láttam, hogy két ember három liter bort rendelt. Én ezt sokaltam kettőjöknek, ott maradtam hát, hogy így kevesebb jusson nekik és be ne rugjanak.

Bizony szerencse.

A hadnagy a kaszárnyában „abrichtol” egy uj bakát.

- Te barom! Milyen szerencse, hogy a puszkapor feltalálása nem rád volt bízva, mert most szépen állanánk a háború előtt!

Megmondta néki.

Káplár: Hallja maga Reiter, ha maga olyan kövér volna, mint a milyen ostoba, hát a gyorsvonat se futná magát körül egy hét alatt.

Az okos tisztiszolga.

A főhadnagy rámordul reggel a privadinerjére:

- Hát te számár! Miért nem keltettél fel engem hat órakor?

- Kérem átosan főhadnagy úr, - válaszolt a legény, - ippeg akkor tetszett álmában a kellnyernek kajátani: „*Tormás virslit!*” Hát gondoltam, csak megvárom, míg a főhadnagy úr ezt megeszi.

Csak a csúnya kell neki.

Voltál a bumsztiban, földi?

- Vótam bizony!

- Akadt-e lány?

- Akadt hát.

- Rücskös-e?

- Nem biz a'!

- No akkor az ördögnek kék.

Közbeszól erre a vártakomendáns önkéntes:

- Hát magának a szép lány nem is a kedvére való?

- Hej uram, a lány, ha rücskös: fizet, de ha derék: még ő kíván fizetséget.

Melyik különb?

- Mondd meg öcsém, - kérdi a bakakáplár a rekrutát, - melyik különb puska, a Manlicher-e, vagy a Werndli?

- Hát én már csak a Manlikért különbnek tartom, káplár uram, mert hát azt *könnyebb ki-mondani*.

Szoktatja magát.

- Ejnye, a ki kacskaringós miatyánkja van magának! - rivall a káplár a zsidó ujoncra. - Hogy meri eldobni a puskáját?!

- Todja káplár úr, hozzá akarok szokni a nélkülözéshez.

Königgrätz után.

A königgrätzi csatavesztés után hazakerült a székely baka. Marosvásárhelyen körülfogja a kíváncsi fiatalság, s hosszú kérdezősködés után kisütik, hogy a vitéz sebet is kapott a lábán, még pedig hátulról.

- Ejnye vitéz uram, - mondja az ismerősök egyike, - az már még sem szép, hogy a magyar katonának hátul van a sebe. Hogy történhetett ez?

- Be elmaradtak keetek a világtól! - válaszol a baka. - Hát még azt sem tudják, hogy a poroszok hátultöltő puskákkal lövöldöznek? Már pedig azért hátultöltő, mert hátulról talál.

Az elkényeztetett baka.

Káplár: Micsoda? Kend talán fázik, hogy úgy kapkodja a lábát? Úgy látszik, kendet már nagyon elkényeztette a szakácsnéja, hogy nem kell a kapu előtt álldogálnia!

Miről ismerte meg.

- Hogy hívják engemet? - kérdi egy tábornok rossz magyarsággal a bakát.
  - Windischgrätz József altábornagy ő hercegsége.
  - Aá, - fordul az altábornagy elégedetten és németül a kapitányhoz, - der Kerl ist gut unterrichtet. Hát miről megismerte engemet? - kérdi ismét a bakát.
  - A szőrös füliről! - felelte a baka.
  - Was hat er gsagt? Woran hat er mich erkannt? - kérdi az altábornagy a kapitánytól.
- A kapitány szalutál és feleli:
- A zsenialis külsejéről, hercegséged!

Mi az előírás?

Bakakáplár: Azt tegye kend, a mit mondok! Ne rezonirozzon kend, cibil népség!

Rezervista: Alásan jelentem a káplár úrnak, másképp rendeli azt az előírás...

Káplár: Mit ért ehez kend? Előírás, előírás! A borjú is *elő* van írva s azért mégis *hátsul* viseli kend!

Miről lehet megismerni József főherceget?

József főherceg egyik szemleútja alkalmával történt.

Egy honvédőrnagy, akit a közösöktől helyeztek át, s aki természetesen csak törve beszélt magyarul, a zászlóalj előtt a főparancsnokot így fösté le:

- Kicsi nagy; őszes bajusz és szakál mint nekemnek; de legjobban lehet megismerni, hogy sokan mennek hátsul neki.

A trójai faló.

Szakaszvezető: Csipkés, ha maga annak idején a régi görögöknél szolgált volna, nem kellett volna, hogy Trójánál előbb falovat építsenek!

Könnyen segít magán.

Káplár: Ha kendet háborús időben megtámadná egy szakasz lovas, mit csinálna kend?

Regruta: Hát még jó messziről kiválasztanám, hogy melyiknek van a legjobb lova, azt lelőném, fölugranék a ló hátára, aztán a többit úgy otthagynám, mint szent Pál az oláhokat.

Az orrszarvu, mint apa.

A hadnagy úr gyakorlat közben így szól az egyik önkénteshez:

- No, hallja Kovács, a maga számára is tudnék én különb dolgot a katonáskodásnál. Menjen el Indiába és mutassa be magát valamelyik gyermektelen orrszarvunak. Biztosítom, hogy azonnal fiának fogadja!

Szubordináció.

Tiszt: János, tudod-e mi az a szubordináció?

Tisztiszolga: A szubordináció az, hogy mindent meg kell tenni, a mit a tiszt úr parancsol.

Tiszt: Ugy van! Ha tehát te egy óra alatt nem kerítesz nekem 50 korona kölcsönt, akkor szubordináció ellen elkövetett vétségért becsukatlak.

Huszár előtt nincs akadály.

Edelsheim-Gyulay főhadparancsnok egy dunamenti város huszár-helyőrsége fölött egyszer szemlét tartott.

Meghagyja egy századosnak, hogy gyakoroltassa embereit. Feladatot is tűz ki neki, mintha egy ellenséges tábor állna vele szemközt.

A százados megindítja csapatját fejlődött vonalban. Közben a Dunához ér.

- Doppelreihen...! - vezényli, ki akarván kerülni a folyót.

- Halt! - kiáltja Edelsheim-Gyulay báró, s visszaparancsolja a századot.

Ujra kellett kezdeni. A kapitány már izzad, mert nem látja be, miben hibázott. Megindítja ismét a századot s mikor a parthoz ér, megint kanyarodásra vezényel.

- Halt! - hangzik újra a hadparancsnok vezényszava.

A század visszamegy. Edelsheim-Gyulay pedig a századost félreparancsolja és maga ránt kardot.

Élére áll a századnak, vezényel és a csapat megindul. Elérnek a parthoz.

Edelsheim-Gyulay megsarkantyúzza lovát s vakmerő bátorsággal beleugrat a hömpölygő habok közé, utána az egész huszárszázad. A lovaknak csak a feje látszik a vízből, ámde szerencsésen partra érnek.

Mikor a tábornok visszatért, így szólt a kapitányhoz:

- Ezt így kell csinálni, kapitány úr. Huszár előtt nincs akadály!

A szegény kapitány, a ki nyilván féltette az aranysujtásos mentéjét, pár hétre az eset után már nyugdíjából élt.

A két főparancsolat.

Káplár: A katonának kettőt kell ismernie: a feljebbvalója iránt való engedelmisséget és egy jólelkű szakácsnét. Értették kigyelmetek?

Kényszerhelyzet.

Szakaszvezető: Furcsa, hogy a százados úr magával olyan kíméletesen bánik!

Baka: Igen, mert a szakácsnéjának a szeretője vagyok s tudja, hogy ha megharagít, hát el-eszem előle a legjobb falatokat.

Bakafurfang.

Káplár (egy közemberhez): Azt a kolbászt, a mit hazulról küldtek neked, majd én eszem meg, hogy ne kapj honvégyat tőle.

A kaszárnya udvarán.

- Hallja maga Szücs, - förmed az őrmester egy tartalékosra, - azonnal szedje össze ezt a lótrágyát! Hogy lehet ilyen piszkot megtúrni a kaszárnya udvarán? Egy-kettő, összeszedni!

A tartalékos kétségbeesetten nézi a lovaglási gyakorlat maradványait.

- Jelentem alásan, nincs mivel összeszedni.

- Mindegy! - kiált az őrmester. - Majd talán még ezüst cukorfogót hozatok, mi?!

Hogy keres a huszár szeretőt.

- Huszár bácsi, - kérdezi a vendéglőben egy diákgyerek a huszárkáplártól, - hogy választja maga a szeretőjét?

- Csak úgy mint a szakácsné szokta a csirkét: körültapogatom, hogy *mellyes-e?*

Az őrmester úr szójátéka.

- No öcsém, megtudnád-e mondani, hogy mikor van a muszka katonának a legjobb dolga? - kérdi egy vén manipuláns őrmester a tejfelesszáju regrutától.

- Nem én, őrmester uram.

- No hát jegyezd meg magadnak. A muszka katonának akkor van a legjobb dolga, mikor a táborig káplán parancsol. Mert a hadiparancs muszkául annyit tesz, mint „*prikas*”. Ha pedig ez *pap* által történik, lesz belőle: „*paprikás*”!

Igaza van.

- Minek kell annak lenni, a kit katonai pompával eltemetnek? - kérdezi a kaszárnya-iskolában a közvitéztől a hadnagy.

- *Halottnak*, - válaszol kurtán a bakancsos.

A bakák ragadós nyavalyája.

Hadnagy (az ujonchoz): Tudsz-e írni?

Ujonc: Igenis, nem. De olvasni, azt tudok.

Hadnagy: Hogy-hogy?

Ujonc: Én szokom számbavönnyi otthon aratáskor a köröszteket.

Hadnagy: Hát még mit tudsz?

Ujonc: Pucónyi.

Hadnagy: Tudod-e már, mi a kurtavas?

Ujonc: Igenis nem tudom. De az egyik bakapajtásom azt mondta, hogy ezt éppen úgy elkapja az embör egymástól, mint valami nyavalyát.

Mi a katona?

Az abriktoló káplár egy alkalommal így szól a regrutákhoz:

- Tudjátok meg bundások, hogy az katona nem cibil; sapkáját még az patyikában sem vöszli le.

A jelszó.

Ki volt adva a szigorú parancs, hogy az ellenség földéről még csak egy tűnek sem szabad elvesznie.

Hanem bizony az előörsön álló huszár nagyon megéhezett, elcsípte szépen az elébe került tévelygő birkát, hogy majd jó lesz az paprikásnak.

Szerencsétlenségére ott terem a kapitány, s ámbár a huszár mindenkép igyekezett a birkát köpenyegével eltakarni, mégis csak kilátszott alóla, s ráadásul még bögni is kezdett.

- Mi az megint? - kiált rá a kapitány.

- Jelentem alásan, vitézlkő kapitány uram, hát ez az izé itt kódorgott körültem s minthogy *nem tudta a jelszót*, hát biz én elfogtam.

A nagyság bizonyítéka.

Szemlét tartott Albrecht főherceg. Félelemmel nézték a bakák a mordtekintetű hadurat, akinek tiszteletére naphosszat ott kellett állaniok a rekkenő nyári hőségben. Végre az egyik bakából kitör a keserűség:

- Ejnye komám, - ság oda szomszédjához, - mégis csak nagy állat lehet ez a Halbrechts főherceg!

- Bizony az! - felel a szomszéd. Hát nem látod, *mennyi generális viszi utánna a bátorságot!*

A cigánybaka levele.

A cigánybaka azzal a kéréssel fordul a káplárjához, hogy írjon a szüleinek helyette levelet.

- Nos, hát mit írjak nékik? - kérdi a káplár.

- Csak ázst írja káplár uram, háromszor: „*jaj, jaj, jaj!*” Arról aztán mindjárt tudni fogják, hogy jobb volna nekem most otthon lenni.

Honvédujoncok oktatása.

A honvédkáplár bajuszát kevélyen megsodorítva, így szól a gyakorló ujoncokhoz:

- A honvéd állása legyen olyan, a hogyan azt a természet megkévánja. Azért a lábszáraknak nem szabad sem kifelé, sem befelé görbülni, sem egyenest állani; hanem csak úgy, a hogy azt a természet megkévánja. Értették?...

A kaszárnya szóvirágaiból.

Az altiszt az ujonc bakákat fegyvergyakorlat közben így köszönti:

- Ejnye, hogy a ménkü lapítsa meg a nyakatok gombját! Miféle tanulatlan fráterek vagytok ti? Hisz hozzátok képest egy baromcsorda valóságos - *bálbizottság*.

Jó hasonlat.

A huszár itatja lovát, a paripa azonban meghököl a pitli elől.

- Ni az áldóját! - káromolja el magát a huszár. - Még az itató-vedertől is megijed ez a dög. Éppen olyan, mintha én a *boros üvegtől* ijednék meg.

Az elbujt fiastyúk.

Nagyokat hazudozik az *öreg baka* a szájátva körülötte ácsorgó ujoncoknak.

- Hej, mikor mi Taliányországban azokat a magas hegyeket másztuk, csakúgy zsákszámra szedtük a csillagokat!

- Hát a fiastyúkot mért nem fogták meg kendtek? - kérdi az egyik ujonc.

- Hásze megfogtuk vóna; kergettük is, hanem *elbujt a göncöl szekere alá*.

A disputa.

A részeg bakát keményen megugatja egy kutya.

- Mit?! Talán csak nem akarsz velem disputálni? - förmed rá a bakkancsos nemes méltósággal.

A jutalom.

Százados: Örvezető Kenyeres, ön nyilvános dicséretet érdemel, a miért mint az őrség vezetője, lélekjelenlétével az egész századot nagy veszélyből mentette ki. Ha háboruban volnánk, vitézségi érdemkeresztet kapna.

Órvezető: S most, százados úr?

Százados: Harminc napi kaszárnya-áristomot, a miért a sorban beszélni merészelt!

A trombitás csókja.

Egyik szakácsnő a másikhoz:

- Zsófi, miért hagytad el a trombitásodat?
- Hát azért, mert nagyon rézízű volt a csókja; azután meg, ha csókolt, azt hitte, hogy trombita van a szájában, oszt belém fujt.

Hadgyakorlatokon.

- Infanterist Csutora!
- Igenis, főhadnagy úr!
- Felhődzik.
- Igenis, főhadnagy úr!
- Tíz perccel előbb, mintsem esni kezd, költjön fel.
- Igenis, főhadnagy úr!

Ami lehetetlen.

Huszárhadnagy a lovagló-iskolában egy huszárönkénteshez:

- Ugyan önkéntes Maróthy, szálljon már le arról a lóról, s nézze meg a tulajdon szemivel, milyen anyámasszony módjára ül a nyeregben!

Gyöngéd figyelmeztetés.

Káplár: Mit izeg-mozog ide-oda Kohn! Azt hiszi tán, hogy most is biciklin ül?

Sokat kíván.

Káplár: Már mondtam kendteknek, olyan szerető után nézzenek, a ki nemcsak főzni tud jól, hanem a ki varrni is tud. Czopák, maga megint olyan rongyos, mintha koldulni készülne menni! Varrassa meg a nadrágját a szeretőjével, mert különben - mondja meg neki, - két heti kaszárnyaáristomot adatok magának!

A bakakáplár szerelme.

- Ugy szeretlek gyöngyvirágom, mint a mindennapi kenyeret! - szól a bakakáplár kedvesének.
- Ugyan ne ízéljen már! - felel a szakácsné. - Hiszen a kenyeret is csak *mással* szereti.

Az első kötelesség.

Káplár: Rezes! A jó katonának mi a kötelessége, ha egy idegen várost elfoglalnak?

Baka: Szakácsné után nézni!

A tüzer-iskolából.

- Mondja meg nekem, miért ül az ágyú-talyigán három tüzer? - kérdezi a hadnagy az egyéves önkéntestől.

- Mert egy ember nem állhatná ki a döcögést, - volt a válasz.

A német nyelv.

A főhadnagy rapportot tart, melyen egy ujonc jelentkezik valami kérelemmel.

A főhadnagy nem tud magyarul s az őrmesterrel megmagyaráztatja a bakának, hogy a szolgálati nyelv a német; úgy beszéljen hát, mert különben bezáratja.

Elkeseredett ezen a szegény magyar baka, s Stellungba vágja magát, így válaszolt:

- Jelentem alásan főhadnagy úr, maga már öreg legény, s mégsem tudott megtanulni magyarul a katonaságnál. Hát én egy pár hét alatt hogy tudnék németül?

Fokozás.

A szakaszvezető egy ujoncra, a ki ismételt figyelmeztetés után is rosszul forgatja puskáját, ígyen förmed:

- Maga barom!... Maga viziló!... Maga cibil!

A huszárönkéntesek iskolájából.

Kapitány: Hallja, önkéntes, maga már harmadszor esik le a lóról. Ha erőszakkal a levegőben akarja leszolgálni az önkéntességi esztendejét, helyeztesse át magát a léghajós osztályhoz.

„Állj!”

Egy káplár, a ki szeretett nagyokat mondani, gyakorlat közben így förmedt az ujoncokra:

- Ha azt mondom: *állj!* - akkor koppanjon az a sarok, utána pedig még a szempilla se rezzegjen, mert a katona akár áll, akár megy, az olyan igenyes, mint mikor a diurnista léniáz.

Kinek jobb a fegyvere?

A porosz-osztrák háború idején egy magyar baka beszédbe ereszkedik porosz bajtársával.

- Mennyire hord a ti fegyveretek? - kérdezi a baka.

- Két ezer lépésre, - dicsekszik a porosz.

- Csak? - válaszol a magyar baka. - Az én fegyverem golyója két nap egyre süvit; harmadik nap rostokol, negyedik nap újra elindul és akkor is leteríti azt, a kit előtalál.

A tót baka kevélysége.

Csupa merő folt vala a tót ujonc lötyögős nadrágja.

Immár két órája oktatja a hadnagy, hogy a katona ruhája nem tűri a szennyet, s erre minden katonának büszkének kell lenni.

- Mi vagy? - kérdi tőle oktatás közben a tisz.

- Gatana vagyum! - válaszol a tót ujonc.

- Ha katona vagy, mit csinálsz?

- Kevíl vagyum.

- De mire?

A regruta végignéz foltos ruháján, s azután nagy önérzettel kiböki:

- A nadrágumra!

Értsen róla.

Káplár: Jóska, magának úgy látom, nagyon jóféle szalonnája érkezett hazulról. Majd meg fogom vizsgálni a puskáját, hogy tiszta-e?

Ki tartozik?

Az őrmester rátámad egy zsidó-bakára:

- Micsoda, maga nem szalutál! Hát nem tudja mivel tartozik feljebbvalójának?!

- Wie hajszt én thartozom őrmester órnak? Hiszen magha adós nekhem 20 khuronával.

Bizony jó, hogy nem látja.

Huszárkáplár a regrutához, a ki rosszul lovagol:

- Hát maga hogy ül azon a lovon?! Hej, csak most látná a szeretője! Tudom istenem, nem enné többet a főztyit!

Az olasz égalj.

- Meleg van-e Olaszországban? - kérdik a korcsmában az obsitost, a ki annak idején ott katonáskodott.

- Hogy meleg van-e?! Elhiszem azt. Olyan kánikula van ott, hogy a tyukok mind csupamerő *főtt tojást* tojnak.

A jó koszt.

- Őrmester, - szól a vékonydongájú hadnagy - maga fenemód hízik. Mitől hízik ennyire?
- Jelentem alásan, a *frájbiligos* uraktól! - szalutált az őrmester.

Komoly intés.

Káplár: Kend még mindig csak bagózik! Nem szégyenli magát, hogy nem bir különb szeretőre szert tenni annál a mosogatóléánynál?!

Melyik a legbecsületesebb?

Három baka mulatott együtt egy korcsmában. Egy magyar, egy tót, meg egy cseh. Az ágy fölött egy csinos óra függött, mely mindhármuknak feltűnt.

Midőn a korcsmát elhagyták, a *magyar* így szólt:

- Szép óra volt az. Sajnálom, hogy meg nem vehettem.
- Én azt sajnálom, hogy el nem csentem, - jegyezte meg a *tót*.

A *cseh* erre röhögve húzta ki mellényzsebéből az órát. Ő már ellopta.

Melyik hát legbecsületesebb a három között?

A különbség.

Káplár: Jancsi te, mondd meg csak, mi különbség van a baka és a cibil közt?

Baka: A baka a borjút a hátán hordja, a cibil maga előtt hajtja.

Káplár: Hát meg tudnád-e mondani, mi különbség vagyon a kapitány úr és a közember között?

Baka: A közlegényt az altiszt urak ekzerciroztatják, a kapitány urat pedig a kapitányné ténsasszony.

A jövődó háborúból.

Népfelkelő tiszta, a ki különben életbiztosítási hivatalnok, csapatához:

- Ne lőjjetek! Az a gazember nálunk biztosítva van!

Ez aztán a számár!

Az ujoncnak sehogy se megy a fegyverforgatás. Az oktató hadnagy végre is kijön a türelméből, s ekkép ordít reá:

- Te bundás, olyan számár vagy, hogy az ember már nem is mer „számár”-nak sem nevezni, mert egy valóságos számár még becsületsértési perbe fogna érte!

A kaszárnya-iskolából.

A káplár úr egy esős napon a kaszárnya-iskolában a többi közt így magyaráz:

- A katona az ellenség előtt soha meg ne retiráljon, még ha keresztül lövik is. A balkéz mutatójja pedig úgy simuljon a nadrágzsinórhoz, mint a mennyei üdvösség a római pápához.

Nem!

Szép, de együgyű felesége volt az egyszeri embernek. Féltette is rettentő mód, kivált pedig a huszároktól.

Egyszer távoznia kellett hazulról, hanem előbb megfogadtatta a feleségével, hogy ha huszárt találnak a házhoz szállásolni, annak mindenre csak azt felelje, hogy „nem”, s aztán a szerint cselekedjék.

Csakugyan még aznap jön a beszállásolt huszár s nyomban szemébe ötlük a takaros menyecske.

- Ejnye lelkem teremtette, leány-e maga, vagy menyecske?

Az asszony azt felelte rá, hogy „nem.”

- Hát tán özvegy?

- Nem.

- Ad-e nekem szállást?

- Nem.

A katona kezdett a sok „nem”-ből valamit neszelni, fordított hát egyet-egyét a kérdésen.

- De csak nem haragszik meg érte, ha itt maradok?

Az asszony arra is azt mondta, hogy „nem.”

- Főz-e nekem lelkemadta, jó vacsorát?

- Nem.

- De azt nem bánja, ha hozzá ülök, mikor készen lesz?

- Nem.

- Hát a lovamnak kapok-e szénát?

- Nem.

- De azt nem bánja, ha magam hozok neki a padlásról?

- Nem.

- Hát bort kapok-e a vacsorához?

- Nem.

- De a pince nem messze van, úgy-e?

- Nem.

- Hát egy csókot ad-e?

- Nem.

- De ha én adok magának, azért nem haragszik meg, úgy-e gyöngyvirágom?

A menyecske erre is azt felelte, hogy „nem.”

A szerelem netovábbja.

- Feri, - szól a szobalány megölelve bakáját, - nem is gondolod, mennyire szeretlek. Oly igazán szeretlek, hogy ki sem tudom mondani. Én azt hiszem, hogy még *egy őrmestert* sem tudnék jobban szeretni.

A lovagló-iskolában.

Az őrmester az ügyetlen huszár-ujonchoz:

- Hallja maga Dudvás! Ne hajoljon olyan közel a fejével a lóhoz, mert még takarmánynak nézi azt a tökört és bekapja!

Utasítás.

Őrmester: Kerekes, nem szégyeli magát? Napról-napra soványabb lesz. Talán bizony szerelmes lett valamelyik szobaleányba? Ha jövő héttől fogva nem néz valami természetes szakácsné után, dunkliba kerül. Értette?!

A kapitány és az egyetem.

Önkéntes: Jelentem kapitány úr, tessék felmenteni ma a szolgálat alól.

Kapitány: Hova zerdegbe akarja menni?

Önkéntes: Az egyetemen van elmulaszthatlan dolgom.

Kapitány (dühösen): Edjetem, mindig csak edjetem. Én nem tudok, mi az ördög csinálni maguk mindég azon az edjetem? Én már huszonöt esztendő vadjok katona és még ecer sem voltam az edjetem.

Aki ostobább a ludnál.

Káplár a gyakorlótéren az egyik orvosnövendék-önkénteshez:

- Mit? Maga akar orvos lenni? Hiszen maga a ludnál is ostobább, mert az is bir egy lábon állni, maga pedig ezt sem tudja!

A huszárőrmester gyomra.

A huszárőrmester elment a kocsmába, s ott iddógált éjfélíg. Ekkor int a csaplárosnak.

- Kocsmáros, fizetni!

- Tessen!

- Megittam öt liter bort.
- Engedelmet kérek, hetet tetszett meginni.
- Hazugság! Ez lehetetlen!
- Ugyan, hogy volna lehetetlen, ha úgy történt?
- Mondom, hogy lehetetlen. A gyomrom éppen öt literes; s ha akarnám sem férne belé több.
- Mit sem változtat a dolgon, - felel ravaszul pislogva a korcsmáros. - Az utolsó két liter az őrmester úrnak már nem a gyomrába, hanem a *fejébe ment*.

Mikor kanyarodjék?

A káplár gyakorlat közben így förmed az egyik ujonc bakára:

- Ide hallgasson kend tökfilkó, kend hamarabb kanyarodott, mint a hogy vezényeltem. Még egyszer megmagyarázom, hanem idebillegesse azt a számfülét. Mikor én azt mondom „*kanya*”, akkor *ne kanyarodj*, hanem mikor azt mondom: „*rodj*”, akkor *kanyarodj*.

A polgári házasság katonai szempontból.

A polgári házasság életbeléptetése alkalmával egy baka azt kérdi a káplárjától:

- Mondja csak káplár úr, mi tulajdonképpen a polgári házasság?
- Hát a polgári házasság, öcsém, az, hogy a katonaság kurizál a nőknek, a polgárságnak pedig el kell venni őket.

Nehéz kérdés, könnyű válasz.

Altiszt: Ha őrállomáson van kend és valaki borral kínálja, mit csinál?

Közlegény: Megiszom.

Altiszt: De hátha sokat hoznak?

Közlegény: Akkor, lassanként iszom meg.

Hol a puska?

Boszniában történt.

Nagyon el volt kényszeredve a szegény baka. Nem csuda hát, hogy a mikor riadó verte föl mélységes álmából, puskájáról úgy megfejtkezett, mintha soha sem cipelte volna.

- Hát kend hol hagyta a fegyverét? - rivall rá a szemlét tartó tiszt a gyülekezőnél. - Beszéljen kend, azt a hitvány mindenit, mert mindjárt fölakasztatom, főbe lövetem, izzé-porrá töretem!
- Megkövetem alásan, főhadnagy úr, még a tegnapi sturmoláskor beleszúrtam egy bosnyákba s úgy elinált véle a gyalázatos, hogy még bottal sem tudtam volna utolérni.

Ezt tessék megcsinálni.

A káplár legényeihez fegyvergyakorlat alkalmával így szól:

- Ha azt mondom: *állj!* a földön levő lábadat gyorsan a levegőbe kapod és állsz, mint a cövek.

Nem tehet róla.

A kapitány ráförmed a kosorru önkéntesre:

- Önkéntes, ugy-e, maga zsidó?

- Az vagyok kérem alásan, de *nem szivesen!* - feleli ijedten az önkéntes.

A rezervista-iskolából.

Káplár: Mondja meg közember, mire való magának a puska?

Rezervista: Hogy megpucováljam.

A lustaság oka.

Káplár: Kerekes, maga máma megint szörnyen lusta! Hát okvetlenül minden este annyi rétest kell bezabálnia?!

A műveltség fokmérője.

Káplár: No hát, nagy barom maga, Bányai. Tanúlt embernek tartja magát, s mégis ilyen gyatramódon tud *súrolni!*

Dehogyan részeg!

Huszárőrmester: Szekeres, hisz maga olyan részeg, hogy állni sem tud a lábán!

Közhuszár: Nem annyira, őrmester úr. Csak a vörösbor ránt jobbra, a fehér meg visszaránt balra. Ennyi az egész.

A népfelkelő fegyvere.

Pernye Ambrus uram egy nap lecsüggesztett fővel tér otthonába a község házából.

- Hát kelmednek mi baja, hogy úgy jár, mintha az orra vére folyna? - kérdi a felesége.

- Éppen most hirdették ki, hogy el kell menni mindnyájunknak népfelkelőnek.

- Na, hiszen szép katona is lesz kelmedből, - csúfolódott az asszony. - Hát aztán mivel fog harcolni?

- Puskával, karddal...

- Igen ám, de hát ha kelmednek nem jut fegyver, mivel fog akkor harcolni? - csúfolódék tovább az oldalborda.

- Mivel? Hát a *te nyelveddel* lelkem! - pattant ki Pernye uramból az igazság elfojtott szikrája. - Ez elől bizonyosan megretírálnak a muszkák.

A takarékos tisztiszolga.

- Te fickó, - kiált a hadnagy szolgájára, - mi lelte ma ezt a kávé, a mit főztél, hogy olyan sűrű?

- Hát kérem alásan, a kávészűrő eltörött, aztán egy harisnyát vettem elő, azon szűrtem keresztül.

- Tyhűj! Szedtevedtét! Strimflin szűrte keresztül?!

- No, no. Csak ne tessék haragba jönni. Hiszen volt nekem annyi eszem, hogy nem piszkoltam el vele tiszta harisnyát, hanem egy szennyest vettem elő.

A tűzér-kaszárnyából.

Órmester (mérgesen): Jól látok-e? Maga dülöngözik, vagy én?

Köztűzér: Szívesen megtenném én is, csak lehetne.

Bakaszerelem.

A frájter úr szemrehányást tesz választottjának:

- Már nem szeretsz Kata! Különben nem tennéd a leveledet borítékba, holott azelőtt kolbász köré fontad.

Mindegy!

Baka a pincérnőhöz:

- Szép Julcsa, adjon egy csókot!

- Nem adok.

- Akkor hát kérek egy pohár pálinkát!

A ki önmagát kíséri be.

Jó kedve kerekedett a huszárnak, s noha nem volt kimaradási engedélye, majdnem éjfélig elborozgatott a korcsmában.

Mikor már jól bekámfolt, egyszerre csak megszállta a szent kötelességérzet. A kaszárnyába indult. A mint azonban kilépett az utcára, kivonja kardját s elkezdi magát kommandirozni.

Véletlenül éppen egy tiszt jött vele szemközt.

- Hát kend mit csinál? - rivall rá a felebbvaló.

- Ezt a részeg disznót kísérem a dutyiba! - válaszolt a huszár önmagára mutatva.

A telefon és a baka.

A naposkáplár beszólítja egyik bajtársát.

- Az ezredes úr telefonál az irodába, kérlek, felelj neki. Én nem merek, mert éppen foghagymát ettem.

Velence építése.

A helység csapszékében élményeit beszélte el az öreg obsitosbaka. S mint aféle országvilág látott ember, hallgatóinak nagy meglepetésére, a többi közt azt is fölhozta, hogy Velence vízre van építve.

- Hát aztán, hogy építették oda? - kérdi fejcsóválva a kisbiró.

- Hát biz azt csak úgy, hallja kee, hogy mikor a tenger befagyott, addig hordtak a jégre szalmát, s a megfagyott szalmára újra vizet, hogy a jég száz ölnyire megvastagodott. Ekkor aztán akármilyen nagy házat könnyen ráépíthettek.

- De hát mikor elolvadt a jég? - vág közbe ismét a kisbiró.

- De iszen olvadhatott már akkor! - válaszolt öntelten az obsitos, megpödörítvén kunkorgós bajuszát.

Hadd jusson annak is.

Célba lövettek a cigány rekrutával, hanem sehogy sem tudott a céltáblául szolgáló kapuba beletalálni.

Szidta is érte kapitánya, mint a bokrot, a cigány meg így védekezett:

- Minek is línék oda, vitézs kapitány uram? Az ellenség nem mind a kapun gyin be. Hát a ki á kápu mellett iparkodik befeli? Hád jusson annak is.

Hivatását követi.

- Önkéntes Csöröghy! - kiált az önkéntes-tizedesre a hadnagy. - Azzal vádolja a legénység, hogy veszekedő, perlekedő, békerontó...

- Hadnagy úr! Én az ügyvédi pályára készülök s így gyakorolnom kell magamat a pörlekedésben.

A menázi.

Kaszárnya-vizitációt tartott a generális.

- Nos fiúk, meg vagytok elégedve a koszttal? - kérdezte a legénységet.

- Igenis, meg.

- Jó a hús? Nem kap egyik nagyobb darabot, s a másik kisebbet?

- Nem, kérem alásan; mert a húsdarabok mind *egyforma kicsinyek*, - vágta rá az egyik magyar baka.

Vagy úgy!

- Hány éves vagy fiam? - kérdi az ezredes egy közbakától.
- Huszonkettő.
- Mennyi idő óta szolgálasz?
- Tizenkét év óta.
- Tizenkét év óta? Már micsoda bolond beszéd ez?
- Igaz beszéd, generális uram. Öt esztendeig szolgáltam mint libapásztor, kettőig mint csordás, háromig mint csikós s éppen két esztendeje, hogy besoroztak. Ez pedig mindössze tizenkettő.

Az önkéntes-iskolában.

Főhadnagy: Önkéntes Khon! Mondja meg mit csinál a derék katona, ha látja, hogy tulnyomó számu ellenség veszi körül?

Khon önkéntes: Azt gondolja magában, bár vinné el az ördög mindnyájokat!

A nagy hadgyakorlatok után.

- Infanteriszt Pernye! - rivall a káplár egy közlegényre. - Hallja, azt még elnéztem, hogy ő felsége előtt úgy állt, mint egy eltörött szőlőkaró, de hogy én előttem is így mer állani, azért mindjárt két napi áristomot kap.

Az obsitos nagymondása.

Egy obsitos baka, aki résztvett az olaszországi hadjáratban is, egy bucsu alkalmával bejött Esztergomba.

Ösmerősei megmutatták néki a gyönyörű székesegyházat, s különösen eldicsekedtek a nagyharanggal, amely köztudomás szerint százöt mázsát nyom.

- Látott-e bácsi, ennél nagyobb harangot?

- Ha láttam-e? Én, ki bejártam Taliánországot egész az operenciás tengerig! Olyan harangok vannak ott, hogyha egyszer meghúzzák húsvét első napjára, rendesen egy egész regiment bakkancsost kommandiroznak a toronyba, hogy csak az ütőjét elindítsák.

IX. Szemita világ.

Zsidó adomák.

A nagy rend.

A bécsi Rothschild bárót két lengyel zsidó akarta megsarcolni. Az egyik fölment a palotába, a másik pedig az utcán várakozott. De bizony rosszul járt a követségben járó lengyel zsidó. Kissé szemtelen volt, sokat akart, úgy hogy Rothschild egyszerűen kilódította a szobájából.

Az előszobában a titkár fogadta. Az is galléron kapta a koldust és kidobta a folyosóra; onnan meg az inas a kapuhoz lökte, a kapunál pedig a portás röpítette ki az utcára.

- No, Smüle, - fogadja odakünn várakozó társa, - mit kaptál a bárótól?

- Kapni ugyan nem kaptam semmit, - fakadt ki szomorúan Smüle, - de ha tudnád micsoda rend van ebben a házban!

Svájcban.

Bankárné (elragadtatva): Noccerő kilátás! Igazán megfizethetetlen!

Bankár: Ne mondjál oztot! Minden meg von fizetve. Mink tehetünk!

Uj nemesség.

- Milyen jó, hogy megértük az új századot, - mondja férjének Gyémántköviné.

- Miért? - kérdi kíváncsian Gyémántkövi úr, az új nemes.

- Csak azért, mert most legalább mondhatjuk, hogy nemességünk még a mult századból ered.

Jó biztatás.

- Hát ez o becsölet? Te mondol konkurzt és nekem ausgleichba csak csupán adsz tizenöt procent, míg a tübbi hitelezü kapta harminc?

- Nü, csak sendesen! Ki fogom edjenledni a dolog. A gyüvő esztendübe, ha megint csödöt mondok, te kopsz harminc procent, a tübbiek csak tizenöt.

Ebben a drága időben.

Nagybácsi: Na, hod hívnak a picike lánykát?

Mama: Arankának.

Nagybácsi: Ebe a drága időbe lett volna elég a *Rézike* is.

A kikerésztelkedés.

Lébele: Te igozán kikürüsztlüküdtél thégedet? És milyen religiont választottál?

Simele: Lettem egy protestánt.

Lébele: Miért nem lettél inkább egy katolik?

Simele: Mert ottond már nodjon sok a zsidó.

Nagy haladás.

- Mennyire vagy már o tiéd ideállol?

- Mennyire? Nodjon messzire!

- Odj? Tolán már megkértél az üvé kezét?

- Nem én; honem már váltam o telekkönyvbe.

Jó jel.

Apa: Ez o mi fiunkat egyre csok o háboru érdekli.

Anya: Meglásd, még zob-liferáns lesz belüle.

Nagyot akart mondani.

Müller: Odje nodjszerően viseltem mogomat o párbojnál?

Spitz: Borátom, de ódj lüttél, mint edj oroszlán.

Bankár-büszkeség.

Vendég: Kedves Tulpenthal úr, a leányának valóban nagyon kellemes ezüstcsengésű nevetése van.

Bankár: Mért ne ledjen neki *ezöstnevetés*, mikor kapja kétszázézer korona hozományt?

A kiegyenlítés.

Könyvelő: Főnök úr, Pazarnoki már többel tartozik nekünk mint ötvenezer koronával.

Bankár: Terhelje meg a legidősebbik leányommal.

A keserűvíz.

- Rákóci ór Rákóci ór! Álljo meg! Rákóci ór, minek nem álljo meg?

- Nú, minek álljok meg? Engem nem hívják *Rákócinak*, hanem *Honyadinak*!

- Mboh! oz mindedj! Todtam, hodj edj *keserőviz*!

Stílszerűen.

Báró Aranyhegyi: Tanár úr, van szerencsém önnek bemutatni az Árpád fiamat.

Tanár: Árpád? Azt hiszem, azelőtt nem az volt a neve.

Báró Aranyhegyi: Nem; ezelőtt Izidor volt. De hogy ilyen ősrégi bútorokat szereztünk be, hát ehhez mégis csak jobban illik az Árpád név.

Ravasz házaló.

Házaló: Tolán szolgálhatok edj doboz ezöstitisztító posztát?

Nő: Nem kell semmi!

Házaló: Nodjon sojnálok; de látom, hodj a szamszédasszonynak igozo volt, mikor mondta, hodj ne is jőjek ide, mert o nodságánok nincsen is ezüstnemő.

Nő: Adjon rögtön hat dobozzal.

Kitelik tőle.

- Mit keresel te a keresztény templombo?

- Csok benéztem, hodj a feleségem nem járjo még ide is az üvé oj rohát motogatni?

Mikor megy jól?

- Hogy megy a kávé mérés, Schwarcz úr?

- Pampáson! Minden nap növekedik a *czigória-fogyosztás*.

Különös.

- A háziór felmandta nekünk.

- Miért?

- Aztot mand, hodj nálunk sok a palaska.

- Nü, és az neki fáj, ha minket csípi?

Irigykedés.

A lengyel zsidó az Andrássy-úton egy fényesen kivilágított divatüzlet nagy forgalmát látva, így sóhajt fel:

- Gott, ha egy ilyen boltos csüdot mond!

Nagy szerelem.

Kohn: Grotolálok, Ciceszbeiszer. Hallom, hodj mogánok o fia házasodja. Remélek, csinál edj jó párti?

Ciceszbeiszer: Wie hájszt, jó párti? Kitönő párti!... O legszebb leány o városbo!... Százezer karana hozomágy!... És milejen szép, művelt leány!... Voloságos kincs oz o leány! Oztot hiszek, oz én Izidorkám okkor is elvett volno, ho volno neki csopán csok kilencvenezer karana hozomány.

Tőzsdenyelven.

- Hodj van, Rosenbaum ór?
- Tizenöt korona per auguszt-szeptember.

A reklám sikere.

Apa: Te kölök, mit koporászol obbo o spenotba? Ürdög bujjon a tied gyombrodba!

Számi: Tátikám, keresem a spenótba edj poloskát, a melikért kapok majd száz aranyt.

A névmagyarosítás korában.

A Széchenyi-szobrot nézegeti egy fővárosi izraelita egy vidéki ismerősével.

- Kit ábrázolja ez monument? - kérdi a vidéki zsidó.
- Gróf Széchenyi Istvánt.
- Nű, és hodj hivták ötet azelőtt?

Kellemetlen megelőzés.

Báró: Engedje meg, Ezüstkövi úr, hogy bájos leánya kezéért esedezzem.

Bankár: Ajánlata nagyon megtisztelő rám nézve, báró úr, de leányom kinyilatkoztatta, hogy már egy *másik adósomat* szereti.

Nagyzás.

Asszony: Jajtelesz, Jajtelesz! Nű, nem hallosz, hodj hívlok?

Férj: Dehodj nem! De mandtam már neked, hodj ebbe az oj szép óri lokásbo nem illik ez o megszólítás: *Jajtelesz!* Igozán nem értek, te nem todol erről leszakni! Mandtam már ezentől hívjál engimet idj: *Jeán!* Te még mindig oztot hiszel, hodj a szerecsen-otcábo lokunk!

Elővigyázó.

Örömapa: Itt van a húszezer korona hozomány; de ígérje meg, hogy hű s szerető férje lesz a leányomnak.

Vőlegény: Bocsánat, - előbb megolvasom!

Nemes vetélkedés.

Apa: Miért te sírsz, Icíg fiom?

Dolfi: Hát a Goldsteinéknál voltam és ott a jerekek ozzol csófolnak, hodj oz ű tátijok már kétszer megbokott, s oz én tátim még csok edjszer.

Apa: Nű, azt ne szédjeljél, fiomlében. Ne félj, még ebben az esztendűben otólérem én a Goldsteint.

A nehezebb dolog.

- Ez a Roth nodjszerően tod az üvé velocipédről leogroni.

- Mboh! Leograni, aztot mindenki todjo, de rojto morodni!

Mit tud hát?

Witzmann (segédjéhez): Holljo mogo Boronkai. Megfizette-e mogánok o Hozenzeig o portékáért o péndzt?

Segéd: Már nem todom!

Witzmann: Hát o Barmos Pálnok elköldte o portékát?

Segéd: Ozt se nem todom.

Witzmann (nagy dühösen): Mogo semmit se nem tod! Ozt se todjo, miljen keveset tod!

Ha tudná!

A bankárnak megmutatják újszülött leánykáját. A tőzsér nézi, nézi; aztán megszólal:

- Mit vág ez a lány oljan sovonyu arcot? Hiszen százezer khorona hozomány fog thülem kopni.

Talpraesett válasz.

Diák: Mózsi, miért nem be fog még egy szamarat a taligájába? Hisz az az egy nem birja a nehéz terhet.

Handlé: Hisz volna csak akkora is, mint az ifiúr, minden bizonynyal mellé fognám.

Ki kiabál?

A tőzsdén két ágens összevész.

- Khérem, ne kiabáljon olyan sokat!

- Micsodha? Én khiabálok? Ki khiabál? Ön khiabál!... Forcsa; ő khiabál és aztat khiabálja, hogy én khiabálok!

Cserélne a kutyájával.

Ábrahám Máramarosból Budapestre utazott a kutyájával. A kutyát elhelyezték egy egészen üres kutyakocsiban, őt pedig egy zsufolásig megtelt harmadik osztályú szakaszba tuszkolta be a vonatvezető.

- Bocsánat, khondokter ór, - fordul Ábrahám a vonatvezetőhöz, - nem cserélhetnék tolán a kotyámmal?

Bálban.

- Nocsád, kérem, bátorkodok mogomot bemotatni, én Kohn vadjok.

- Mindjárt gondoltam.

Csak öntse be!

Egy lengyel zsidó nyit be a tokaji gyógyszertárba.

- Kérek ütven fillérért féregpor.

- Papirosban, vagy dobozban? - kérdi a segéd.

- Nem, - válaszol erősen vakarózva a lengyel zsidó. - Csak üntse mindjárt ide a nyakomba, bele!

Előrelátás.

- Ez a Rettichblüh miért hozzo mindig csak oz edjik leányát o bálba?

- Nű, mert edj leány mogában nem látszik oljan csonyának, mint mikar mind a nédj edjött von.

Jó tanács.

- Mi lelt mogát a korjatul, Izidor?

- Lóvteniszt jáctam és kificamítottam.

- Holja, minek jácik mogo lóvtenisz, minek nem jácik klobriász?

Mitől hízik?

- The Náci, mitől híztál te meg oljan rövid idő olott?
- Mithől? Hát - a rab-élelmezésből.

Furfangos kibúvó.

- Micsoda, Áron, maga szombaton is csinál üzletet?
- Khérem, ha én mogának eztet a kabátot eladom hat forintért, az nem özlet; az van egy ajándék. Ajándékozni pedig szombaton is szabad.

Az is párbaj.

Lilienthal: Nú, mi lelte o te kipedet?

Rosenduft: Hodjál el engemet, én párbojoztam.

Lilienthal: Gatt! És kivel?

Rosenduft: Hát a Szálikámmal.

Ismeri őket.

A vigéc-bálon többen bemutatkoznak egy ismeretlen idősb úrnak.

A.: Van szerencsém magam bemutatni: Kemény Ignác vagyok.

B.: Én Kohári Izidor vagyok...

C.: Nevem Kun Izrael.

D.: Nodjon örvendek, - én is Kohn vodjok.

Drága hódítás.

Gyémántligetiné: Móritz, o te leányod meghódított egy főhadnagyot!

Gyémántligeti: Hodjál el az oljan hódítást, ahol a győző félnek kell füzetni o hadikülség!

Szerencse.

Férj: Te Rézi, o mienk cselédnek két huszárszeretője von.

Asszony: Szerencse, hodj nincs nekönk *zabkereskedés*.

A csengeri vásáron.

A rőfőskereskedő: A feleségem ne érje meg a holnapi sábeszt, a jerekeim foladjanak meg a torokjikba, ha minden méterre öt garast nem ráfözetek!

Erzsók néni: No jó Áron szomszéd, vágjon hát le a kelméből öt métert. De mondja csak szomszéd, egy kis vásár miatt, hogy tudta úgy elátkozni a feleségit, meg a gyermekeit?

A rőfösskereskedő: Phő!... Hiszen nékhem nincs is familiám!

A közönséges név.

Apa: Oztot hiszek, legjobb lesz, ho Adolfnok hívják o jerekönket.

Anya: Nű, csak nem okorsz fizetű-pincért nevelni belüle?

Az eladó fogfájás.

- Hé Icig gazda, gyűjjék csak ide! - kiált a portája előtt elmenő handléra a falusi gazda.

- Nű, mi van eladó?

- Egy fogfájás. Mit ad érte? Olcsón adom.

- Itt van khendnek négy fillér foglaló. Thartsa meg khend a foghfájását a gyüvő egri vásárig, akkor majd eljövök érte.

A nagy siker.

- Nézze csak Bruck ór, ez az én feleség. Senkinek se kellett, s én mégis megkoptom.

Rosz üzlet.

Mózsai: Te mán csináltál nadjon sok jó özlet, te mán vadj edj gazdag ember. Foksz most nősölni magad?

Náci: Micsada? Nősölni? Hát thodsz te, hodj házasságban férj és feleség lesz edj test és lélek:
- kettőbül edj; a mi van 50 procent thiszta veszteség. Gondolod, hodj én tsinálok iljen rosz özlet?

Franciául tanul.

Izor: Thátikám, bon jour!...

Gyémántvölgyi: Micsoda nyelven beszélsz te velem?

Izor: Thátikám, én thanulom franciáol.

Gyémántvölgyi: Jobb lesz, ha nem tonolsz. Minek todjanak a franciák is, hodj te miljen nadj számár vagy.

Alapos magyarázat.

Fiú: Tátikám, mi oz o komorozene?

Apa: A komorozene? Te ostaba, a ki vodj! Hát mikor a komorába muzsikálják.

Az ok.

Grosz: Ez a Klein rettentű szerelmi bánatban szenved! Borzasztó, o hodj kinéz!

Blau: Nű, hát oljan rosz parthi az ideálja?

Túllicitálta.

- Félévtől óta hardak eztet o pár cipőt és még egészen új.

- Mböh! Én már háromnedjed esztendűtől óta hardak edj ing, s még egészen tiszta.

A tőzsdéről.

- A tőzsdén - magyarázgatta egy vén börziáner, - kétféle ember fordul meg: a ki csal, és a ki csalatik.

- Hát ön melyik osztályhoz tartozik?

- Én? Már mind a kettőhöz tartoztam.

A kurta méter.

- Ejh, Mózsí, de kurta méterje van, - szól a parasztmenyecske a vásáros-zsidóhoz. - Ez csalás ám!

- Shemmi csholás! Ha khurta is a mérthékem, de annál *vastagabb*.

Esdeklés.

- Kisasszony, - esdekel a kereskedő imádottja előtt, - ha már engem nem szeret és nem akar a feleségem lenni; csak arra az egyre khérem, ne menjen férjhez a *khonkurrenshez*.

Óvatosság.

- Móric, kelj fel! - költögeti a kocsmáros a fiát. - Thodod, hogy a khi khorán kel, aranyat megtholál!

- Mutasd meg előbb az arany, aztán khelek fel.

Rotschild és a lengyel herceg.

Rotschild báró irodájába egyszer egy lengyel herceg ment valami üzleti ügyben.

Rotschild éppen fontos levelet írt, fölnezett írásából és így szólt:

- Kérem legyen szives leülni. Egy kis sürgős dolgom van még. Akad ott valahol egy szék.

Ezzel tovább írt. A vendég vár néhány percig, azután türelmetlenül, hangsúlyozva mondja:

- Kérem én Y. *herceg* vagyok!

A báróbankár még nem végezvén el dolgát, egész flegmatikusan így vág vissza:

- Hát akkor vegyen *két széket* magának.

Az élet becse.

Rákócy Izor: Mit? Nem okorsz nékhem odni szotiszfakción? Te gyáva kotya!

Zrinyi Mór: Inkább vadjok edj élő kotya, mint edj adjonlőtt aroszlán!

A nagyszerű találmány.

Két felvidéki zsidó utazik a vasuton.

- Huvá, huvá, borátomkám? - kérdi az egyik zsidó szembenülő hitsorsosától.

- Én Bodapesthre. És mogo?

- Én Debrecinba.

- Naccero! Én ölek ebe o sorkába, maga öli o másik sorkába, s a güzös elvisz mogát Debrecinba és enghemet Bodapesthre. Naccero!

Mindent percentre.

Jakab: Hát csak elvesztetted egyetlen fiadat?

Ábrahám: Ne is emlékeztess rá. A fájdhalom 34 procenttel öregebbé thette enghemet.

Jeles firmák.

Grün: De mondja csak Weisz úr, hogy adhat ennek a Khalmannak hitelbe? Hiszen nem fizet.

Weisz: Hát én fizetek?

Ez is üzlet.

- Geseftben okorok beszélni a nodságos órral.

- Hiszen ön koldul!...

- Nü? A koldolás az én geseftem!

Az utolsó szó.

Aranka kisasszony visszautasítja kérője, egy utazó ügynök házassági ajánlatát.

- Nem akar tehát az enyém lenni? - kérdi az ügynök kétségbeesetten.

- Igazán sajnálom, hogy tagadó választ kell adnom.

A kérő kalapjához nyúl.

- Csak még egyetlen egy utolsó szót engedjen meg, mielőtt örökre távoznám.

- Kérem, csak szóljon bátran.

- Vegyen tőlem, három doboz Hicksen-féle hajkenőcsöt. A legjobb gyártmány a föld kerek-ségén.

Találó.

A kis Móric: Tátelében, mondjal meg nekem, mit irjok o borátomnak oz üvé emlékkönyvibe?

Apa: Nű, hát írjál edjszerően: „*Memento Móric.*”

Divat és főkönyv.

- Ej, Rosenzweig úr, hogy van az, hogy a felesége olyan pompásan öltözködik, maga meg olyan egyszerűen, ne mondjam: kopottan jár?

- Az onnét van, hogy a nőm a divat szerint öltözködik, én pedig a főkönyv szerint.

Tengeren.

- Juj, Ármin, érzem, hogy elfog a tengeri betegség!

- Mi jut eszedbe. Éppen most, hogy ötfrankos ebédet ettünk. Micsoda tékozlás lenne az?!

Apai tanács.

- Olga, jön a kérőd. Ül a Wertheim-kaszsa mellé, hogy ne látszassál olyan vénnek.

A gazdagodás útja.

- Te Smüle! Aztat mondanak, hogy te már nagyon ghazdag vadjol.

- Vi hajszt! Ghazdag? Hiszen thodod, hodj mégh csak egyszer boktham meg magamat.

Apai büszkeség.

Bankár, a kinek megmutatják újszülött fiacskáját:

- Milyen okos jermek! Epend o gozdog Oronyküvi bonkárt választotta ki oz üvé tátikájának!

Az új földesúr.

- András thodja, hogy két hét óta vadjok a maga nadságos ór. Hanem maga megfeledkezi a szükséges tisztelet. Vedje le a khalap!

- Elhallgass Mózsi! - válaszol a számadó juhász. - Hiszen, ha ezeket a jólelkű, tisztességes birkáidat nem tekinteném, rég faképnél hagytalak volna.

Kitalálta a módját.

Izor: Mit csináltál azoknak az üsmert ontésemitáknak a társoságába, omik mindig szidnak a zsidókt?

Adolf: Mi csináltam vuna? Segítettem nekik, hadd ledjenek homarább khészen.

Gyöngéd figyelem.

Egy gazdag bankár e szavakkal hívta meg ismerőseit estélyre:

- Igenis oraim, - cigányok is fogják mozsikálni a szojarémba. És todják oraim, miért hozatok éppen cigányokat? Azért oraim, hodj ha el tonál veszni mogáth edj pár ezüstkonál, ne lehessen ráfogni ünökre.

Csúffá teszi a familiáját.

Sugár parasztlegény kopogtat be a rabbinushoz.

- Tisztelendő rabbinus úr, én át akarok térni a zsidó vallásra.
- Fhiam, jól gondolja meg, mit tesz, - inti elhatározása következményeire a rabbinus.
- Jól tudom.
- Tehát mi khésztí arra, hodj a keresztény hitet elhagyja?
- Hát kérem alásan,... édes apámék nem akarják megengedni, hogy a Julist elvegyem, már most elhatároztam, hogy csúffá teszem az egész familiát.

Félreértés.

- Hogy hívják önt?
- Szentkereszty Mórnak.
- Nemes ember ön?
- Hogyne!
- Mi az előneve?
- Kohn!

A kereskedői becsület.

- Ugyan, főnök úr, ha szabad kérdezmem, mi a kereskedői becsület? - kérdezi a gyakornok főnökétől.
- Én istenem, hisz ez igen egyszerű, - magyarázza a főnök. - Ha például valamelyik adósunk 500 korona helyett tévedésből 600 koronát küld és a pénzt én veszem át, a cégtársamnak adok e váratlan nyereségből 50 koronát. Ez a kereskedői becsület, édes barátom.

Az arany óra.

A házaló aranyműves zsebórát adott el egy vidéki földbirtokosnak.

Ámde az óra, pedig ugyancsak drága volt, másnap reggel már megáll, s semmiféle módon nem lehet többé megindítani.

Előhivatja a földbirtokos a házalót.

- Hallja! Maga, úgy látszik, engem csúful becsapott.

- Éhn? - méltatlankodik a házaló. - Hisz az óra djonörü, thiszta orony!

- Mit ér az, ha még oly tiszta arany is, mikor tizenhét óra mulva, ámbátor fel volt húzva, mégis megállott?

- Khérem aláson, - válaszol a házaló, - hisz ez nem csoda. Tessék a nagyságos órnak tizenhét óra hosszat járni, bizomosan meg fog állni a nagyságos úr is.

A mentség.

Nagykereskedő: Blau, hogy magát még edyszer rojto kopok, hogy verseket írj az én konkurens lányához, hát én rügtön elcsapok magát. Érthette...

Segéd: De fűnök az, tessék elolvasni ezt a verset, milyen rémítően rossz!

Ki a nagyobb?

Grosz és Mänseles az Orczy-kávéházban szörnyen összekaptak.

Grosz: Te vodjod edj szomár!

Mänseles: Te vodjod edj nagyobb szomár!

Grosz (a pincérhez): Holljo, mogo, Ignác, mandja meg mogo, ki a nagyobb szomár: én-e, vodjod Mänseles az?

Pincér (kedélyesen): Oztot odj nem mandhatok, tessenek mind a ketten felállni!

Mindig üzletember.

Knófelesz: Kedves oram, az én lánjommol tízezer koronát adok magának, hódj edj üzletet sináljon... Nü, megelégszik?

Vőlegényjelölt: Nodjon is, kérem. Áll az üzlet. (Belenyúl a zsebébe.) Itt van mindjárt edj váltó tízezer koronáról. Tessék aláírni.

Ez is műbirálat.

- Nézd csak, milyen drága kíp ez. Ötezer kharona.

- Mi von ezen drága, mikor csak olojfestéssel von befestve. Még ha oronyfestéssel volna, akkor még érne volomit.

A barátságos arc.

- Igazán, Braun úr, ezen a fényképen nagyon barátságos arcot vág... Vajjon mire gondolt?
- Hát arra, hogy a fotográfusnál nagyszerűen *lealkudtam* a képek árából.

Nagy hozomány.

- Smüle, hallod, mit adsz a lányoddal hozományt?
- Sáros vármedjét.
- Micsada? Sáros vármedjét.
- Na igen, mindjárt megmandak nekhed. Járokh én egész esztendőn át Sáros, Zemplén és Abauj vármedjébe seftelni. Foghom járni ezentől csak Zemplén és Abauj vármedjébe; khapja az én vhúm egész Sáros vármedjét.

Mikor ő úgy is tud.

- Dolfi, miért jársz te görbén, miért nem edjenesen?
- Miért járjak én edjenesen, mikor thodok görbén is járni?!

A befektetés.

- Hát aztán mennyi hozományt kap a leánya?
- Húszezer koronát.
- Nű, akkor a házasságból nem lesz semmi. Én az Izor fiamat jobb procentre tudom befektetni.

Lefőzte őket.

Egy sörházban két fiatal ember ül. Odalép hozzájuk egy házaló és kínálja az áruit.

- Ifiorak, thessék venni, fájn dolgok. Edj khitönő khefe, edj szép djofatarthó!

Az egyik tréfából ezt feleli a nagy kínálásra:

- Barátom, minket kínál vele? Hiszen mi csináljuk az ilyeneket.
- Odj! Nadjon sajnálok. Mert ez meg van egy fegyencmunka.

Az antiszemita világban.

Egy kikeresztelkedett zsidó találkozik egy régi ismerősével.

- Hallotham, hodj the fhelcsoptod mogadat anthiszemitának?
- Moszháj boráthom, - *divat!*

Önbírálat.

Apa: Mit válogatsz? Nem vagy szép, se művelt; s csak kétezer korona a hozományod. Kire vársz?

Leány: Morgenstern Szálinak csak ezer koronája volt, mégis kapott férjet.

Apa: De neki van legalább egy tisztességes apja.

A vigéc szerelmi vallomása.

Menyasszony (pirulva): Igazán még nem volt szerelmes?

Utazó (lelkesen): Esküszöm, hogy eddig még nem utaztam ebben a cikkben!

Ki van meglőve?...

- Waj geschrieen! - kiált az uzsorás, mikor meghallja, hogy egy adósa főbe lőtte magát. - Waj geschrieen! Magát lőthe főbe és mégis engemet tanált!

Felfortyanás.

- Ugyan, Rosenzweig, miért önt annyi porzót a könyvkivonatra? Azt hiszi, hogy a sivatagban van maga edj teve?!

A szökő év.

- Tátikám, mi az a szökő év? - kérdezi a kis Izor apjától.

- A szükő év? Hát a melyik esztendőben a legtöbb bokásra van kilátás, - hangzott a magyarázat.

Kárbaveszett harag.

- Juj, de dühös vadjok! - fakad ki az uzsorás. - És épend ilyenkor nem tud jönni voloki, aki thülem pénzt kéri!

Tromf.

Jakab: Hová megyel, Smüle?

Smüle: Nézni nekem egy menyasszony.

Jakab: És ezzel a mojompofával?

Smüle (dühösen): Hát mikor o tiéd menyasszony férjhez ment, te milyen pafát vettél fel?

A számárbőr.

Ószeres: Van-e nyulbőr eladó?

Emeleti lakó (lekiált): Van még számárbőr is.

Ószeres: Nű, abból jó vásárja lehetett, mert csak egyet láthok.

Figyelmeztetés.

- Vigyázzon az ön pénztárnokára, bankár úr! Magaviselete nagyon gyanús.

- Hogy-hogy?

- Egyre útleírásokat olvas.

Érthetetlen.

- Azt a Borkövi Izidort már husz év óta ismerem, s még egyszer se mondotta csőd.

- Khölonös! Hodj tett akkor oly nadj vagyona szhert?!

Mikor a gyakornok panaszkodik.

Gyakornok: Főnök ór, kérem, a künyvelő nyakonvágta enghemet!

Főnök: Hát mindent mogom végezzen?

Jó számítás.

- Azt hallom, hogy atyád részletekben fizeti ki férjednek a hozományt.

- Igaz. Azt mondja, hogy így hosszabb ideig tart majd a férjem szerelme.

A nagyralátó.

Bankár: Mi van?

Pincér: Kitünő halászlé.

Bankár: Oz közönséges. Hozzon nekem egy holászlé *orongyholokból!*

Az még nem baj.

Asszony: A Julinál odakin egy katona von. Odj látszik tőzér!

Férj: Nű, mi kölömös von ebbe?

Asszony: De kordjo is von neki!

Férj: Nű, csak ágyut ne hozzon mogával!

Föltételes bocsánat.

Vigéc: Bocsánatot kérek, a nevem Khon Mór...

Kereskedő: Azt megbocsájtom, de ha mintákat akar mutatni, baj lesz!

Kivágta magát.

Izidor: Papa, itten tanulok a természetrajzban az állatvilágot. Szeretném tudni micsoda állat az a Kolibri?

Apa (a kinek a hideg verejték üt ki a homlokán): Kalibri, Kalibri! Már tudom, már tudom! O Kalibri von edj megbalandult hal!

Izidor: Hogy lehet az? Hiszen itt áll, hogy egy ágról a másikra száll!

Apa: Nű, oz épen von oz üvé balandságo!

Tudja a következményét.

Leány: Áronkám, igozán szeretsz?

Áron: Szeretlek.

Leány: Még okkor is, ho o totám megboknék?

Áron: Okkor még jobban!

Mikor fürdik?

- Hodj ez a fürdőjegy?

- Hatvan krajcár.

- Hiszen oz rappant drágo!

- Vegyen tizenkét darabot, akkor csak negyven krajcárba kerül darabja.

- Mböh! Mit tudok én, hodj élek-e tizenkét esztendűt?

Megnyugtató tudat.

- Nem félsz a tengerre szállni? Hátha vihar támad, s a hajó elsülyed? - kérdik a kereskedelmi utazótól.

- Ha elsülyedünk, - válaszolta a kereskedelmi utazó, - majd kidob a tenger. Engem még mindenünnen kidobtak!

Háborús hírek idején.

Egy úri ember szóba elegyedik a tőzsdebankárral.

- A háborús hírek, nemde sok embernek nagy veszteségeket okoztak a börzén? - kérdi az úri ember.

- Bizony.

- Ön is köztük van?

- De mennyire! Többet vesztettem százezer koronánál. S a mi leginkább bánt engem, hogy *száz korona az én pénzemből volt.*

Az első gondolat.

Az ékszerész kis fia játék közben egy arany inggombot nyelt le.

- Jaj, Dolfi, az istenért, - jajveszékel az asszony, - a fióknk lenyelte edj aranygomb!

- Nű, - válaszol dühösen az ékszerész, - nem találta edj utánzatot? Mindjárt neki edj drágo echt aranygomb nyelni le!

A hitel.

Koldus: Ajándékozzon meg, nagyságos úr, egy pár forinttal, mert nagyon rossz dolgom van, majd szorgalmasan imádkozom nagyságodért, hogy még több szerencsében legyen része s még gazdagabb legyen.

Bankár: Kedves barátom, én azt hiszem, hogy magának a menyországban sincs elég - *hitele.*

X. A társaságból.

Adomák a társaséletről.

Alkalmi pumpolás.

Az új koronás bankjegyek forgalomba hozatala alkalmával egy adósságcsináló úr megszólítja ismerősét:

- Kérlek, adj csak egy új húszkoronást, meg akarom mutatni a feleségemnek.
- Sajnálom, de egyetlen egy új bankóm sincs.
- Nem baj; hát adj egy régit.

Biztos ellenszer.

Két fiatal asszony beszélget egymással.

- Ha a férjemnél valamit el akarok érni, egyszerűen elájulok, - dicsekszik az egyik.
- Én is megtettem, - mondja a másik, - de leszoktatott róla.
- Ugyan mivel?
- Nagyon drasztikus módon. Ha elájultam, behívta a szobalányt és megcsókolta.

Ujkori hasonlat.

- Mit tartasz új szomszédnőnkéről?
- Oh, ő valódi fonográf!
- Hogy-hogy?
- Beszél anélkül, hogy gondolkoznék.

A mai viszonyok...

Fiatal úr: A mai viszonyok és szokások mentenek ki, ha azt bátorkodom kérdezni, hogy mennyi hozományt méltóztatik adni a kedves leányával?

Apa: A mai viszonyok és szokások mentenek ki engemet is, ha kérdezni bátorkodom, hogy mennyi adóssága van önnek?

Ádám apánk érdeme.

Két fiatal menyecske beszélget az első ember teremtéséről.

- Hanem Ádámnak minden hibája mellett volt egy kitűnő tulajdonsága, - jegyzi meg a tapasztaltabb.
- Ugyan mi?
- Nem mondhatta feleségének: „*anyád jobban megtudta csinálni a töltött káposztát, mint te.*”

Vállalkozó szellemű.

Apa (a kérőhöz): De el tud-e ön tartani egy családot?

Kérő: El tudok-e? Még ha minden évben hármás ikrek jönnek is!

Könnyen segíthet.

Egy fiatalember látogatóban van egyik családos ismerősénél. Beszélgetés közben, csupa udvariasságból, dicsérni kezdte a háziasszony gyermekeit.

- Én imádom a gyermekeket, - jegyzi meg végül, - de csak úgy, ha a *másé*.
- Ezen könnyen segíthet, - biztatja a vendéglátó házigazda, - házasodjék meg.

A hágai békekonferencia idején.

- Ismerek egy hatalmat, a mely sohasem fog lefegyverezni.
- Ugyan melyik az?
- Hát az - anyósom.

Fokról-fokra.

Malvin nagysád, a kacér fiatal menyecske ujjai közt forgatja a levelet, melyet az imént hoztak néki.

- Ah, - szól magában - az a gonosz kapitány mégis mert írni... semmi esetre sem bontom föl a levelét... Vagy ha föl is bontom, semmi esetre sem fogom elolvasni... Vagy ha elolvasom, semmi esetre sem fogok felelni... Vagy ha felelek, semmi esetre sem szabad azt a férjemnek megtudnia.

A fürdő-évad előtt.

- Ez idén nem küldhetlek fürdőre, - mondja szigorúan a férj.
- Micsoda, - tör ki az asszony, - hát ez a köszönet, hogy egész éven át olyan egészséges voltam, mint a makk?

A fekete kávé.

Egy nyugalmazott ezredes már a harmadik csésze kávéját issza a kaszinóban.

- És ön tud még ezután aludni? - kérdezte tőle egyik ismerőse.
- Tökéletesen.
- S nem izgatja a fekete kávé?
- Néha, - sóhajt az ezredes, - mikor a feleségem iszsza.

Könnyű csere.

Apa: Micsoda kifogásod lehet édes leányom Bodza úr ellen? Hiszen az 50 éves kor a legszebb a férfiunál. Bátran lehetsz a feleséged.

Leány: Elhizsem, édes papa. De akkor inkább két 25 éveshez megyek férjhez.

Olcsó kalap.

- Mibe került az új tavaszi kalapod?
- Nem sokba; talán vagy ötven...
- Mit? Ötven koronába?
- Dehogy! Ötven könybe.

A mi éppen elég.

- Tud-e a kedves leánya idegen nyelveken beszélni?
- Beszélni éppen nem; de öt különféle nyelven tud „igen”-t mondani arra az esetre, ha valamely külföldi ember megkérné a kezét.

A jogorvoslás.

- Nem, nem, - szól az atya, a ki tekintélyes bíró, - nem adom önnek a leányomat. Hiszen ön még egészen kezdő ügyvéd.
- De, nagyságos uram, - felel a kérő, - a kisasszony már hozzám ígérkezett és ő nagysága, a kedves neje is beleegyezett.

A bíró felsóhajt, majd meg mosolyog:

- Hja, kedves barátom, ha maga már előre is kikéri a felebbezési fórumok ítéletét, akkor az első instanciának bele kell nyugodnia!

Mit igyék hát?

Feleség: Pfuj! Három lépésről megérezem rajtad a borszagot.

Férj: No, hisz jó is volna, ha a te kedvedért kölni vizet, vagy rózsajolajat innám!

Gyors előre-tekintés.

Fiatal úr: Kisasszony! Imádom kegyedet.

Kisasszony: Jól van. És azután hova megyünk nászútra?

A kiméletes férj.

A nő rajtakapja férjét, a mint a szobaleányt megcsókolja:

- Laczi, mit kell látnom? - kiált fel meglepetten.

- Édesem, csak téged akartalak kimélni, - mentegetőzik a férj.

Pótlás.

- Az ön felesége kissé akadozva beszél.

- Az ám, különösen, ha velem vitatkozik, a mikor későn érkezem haza. Sokszor nem találja meg a kellő kifejezést.

- És akkor mit csinál?

- Hát a kifejezés helyett csak talál valami ibriket, poharat, kefét és azt vágja a fejemhez.

Csárdás közben.

- Ah, bárónő, mily leírhatlan boldogság ilyen közel lenni önhöz!

- Hát még - közelebb!

Modern asszonyok.

- Miért küldted el a szakácsnédat?

- Mert a férjemmel csókolódoztott.

- Kár érte! Én a te helyedben inkább elváltam volna a férjemtől.

A harmadik szó.

Kisasszony: Ugyan ne fecsegjen annyit, hisz önnek minden harmadik szava hazugság.

Fiatal ember: Igaza van, *szép* kisasszony!

Sokat is ér az!

Férj: De édesem, nagyon is ki van vágva ez a báli ruhád!

Nő: Hiszen éppen azért tettem hozzá ezt a nyakláncot!

Ebéd közben.

- Fehér, vagy vörös bort töltsék nagysád poharába?
- Mindenesetre fehéret, mert a vörös nem illik ruhám színéhez!

Fölfordított világ.

Leány: A papa nem akar beleegyezni házasságunkba.

Ifjú: Ugyan miért?

Leány: Azt mondja, hogy én még nem vagyok képes egy családot eltartani.

Mégis csak jobb.

- Oh, lehet az embernek sok pénze és mégis boldogtalan.
- De mégis csak jobb, ha az ember boldogtalan pénzzel, mint pénz nélkül.

A helyettesítő.

Egy fiatal ember, a ki, közbevetőleg legyen mondva, nem igen jó lábon élt öreg nagynénjével, megszólítja a sarki hordárt:

- Mit kell fizetni estétől reggelig való munkáért?
- Hat koronát.
- Tud ön táncolni?
- Keringőt, meg franciát.
- Az kell. Adok dupla fizetést, az éjjel táncoljon a nagynénémmel a házibálban helyettem. Ruháról gondoskodom, lesz vacsora is bőven.

A szépülés oka.

- Szép leánynak mondják Virág Annát?
- Most nem. De később annak fogják mondani.
- Miért?
- Nagy örökség vár reá.

A megszokott férj.

- Igaz, hogy a bárónő válik a férjétől?
- Már nem. A házibarát ellenzi; azt mondja, hogy már nagyon megszokta a férjét.

A férficsók próbája.

Két süldő leányka a férficsók édes rejtelseiről cseveg.

- Te Berta, csókoltál már olyan férfit, kinek bajusza van? - kérdi az egyik.
- Még sohasem. Milyen lehet az?
- Magam sem tudom. De itt van a papa sárkefeje: próbáljuk meg!

Furcsa ok.

- Ez az ön fia?
- Igen.
- Hány éves a fiú?
- Tizenöt.
- Korához képest bizony nagyon alacsony termetű.
- Tudja kérem, ennek az az oka, mert nagyon alacsony lakásunk van.

Bókolás.

- Nagysád valóban napról-napra fiatalabbnak látszik! Csöppet se csodálkoznám, ha nagysádat legközelebb a kedves leányának nézném!

A boldog ember.

Pali: Apa, mi az agglegény?

Apa: Az, fiam, boldog ember; de meg ne mondd a mamának.

A mértékletes.

- Ugy-e bár, Kallós Pista mértékletes férfiú?
- Nagyon. Sohasem láttam inni, ha csak más nem fizetett neki.

Kár volna.

Fiatal özvegy: Ugyan tábornok úr, házasodjék meg már egyszer ön is.

Tábornok: De ugyan minek?

Fiatal özvegy: Ah istenem, hiszen örökös kár volna azért a szép tábornok-özvegyi nyugdíjért.

Mindig asszony.

- Miért akarsz a távirdához bejutni? - kérdi Mariska kisasszony egyik barátnőjétől.
- Ott, tudod, - volt a felvilágosító válasz, - minden új hírt első forrásból hall meg az ember.

A szólásmód.

Kisasszony: Oly váratlanul jött az ajánlata, Nyalka úr. Jól van, beszéljen a mamával.

Kérő: Nem lesz-e jobb, ha az ökröt a szarvánál fogom meg, s mindjárt a kedves atyjával beszélek?

A földolog.

- Ah, édes Vilma, hát a jövő hónapban lesz a lakodalmad. Van már lakástok?

- Az még nincs, arra még ráérünk; de már vettünk egy *tandem-biciklit*.

Választás.

- Hát hiszen nagyon kedves ember az urad, Klári. De mégis hogyan szántad el magad arra, hogy nőül menj valakihez, aki egy fejjel alacsonyabb, mint te?

- Édes Istenem, hát választanom kellett egy apró ember közt nagy fizetéssel és egy nagy ember közt apró fizetéssel.

Álomfejtés.

Udvarló: Nagysád, az éjjel azt álmodtam, hogy megkértem a kezét... Nem tudja, mit jelent ez az álom?

Kisasszony: Bizonyosan azt, hogy önnek több esze van álmában, mint ébren.

Az önhittség netovábbja.

Hölgy: Milyen szépen csattog a fülemile! Nem találja ön is szépnek, főhadnagy úr?

Főhadnagy: Ebben a tekintetben kissé követelő vagyok, mert - magam is énekelek!

A mézes hetekben.

- Alszol, Gyulám?

- Mit akarsz, angyalom?

- Csak éppen azt akartam mondani, hogy én még ébren vagyok.

Miért akar férjhez menni?

- Így hát erősen elhatározta magát nagysád, hogy újra férjhez megy?

- Ugy van, kedves szomszéd úr.

- S miért?

- Mert vannak pillanataim, mikor szeretném rossz kedvemet valakin kitölteni, s csak a férj alkalmas ily szerepre; - mert ő nem mondhat fel két hét alatt, mint a cseléd.

Zsúron.

- Hogy ízlik a tea, uram? - kérdi a háziasszony egyik vendégétől.
- A tea pompás, de a víznek valami baja van, - volt a felelet.

Ez is meglepetés.

- Miért vagy olyan komoly?
- Holnap a feleségem nevenapja van, s szeretném valamivel meglepni!
- Azt már ma is megleheted. Eredj csak rögtön haza, épp egy udvarló van nála.

Két legyet egy csapással.

- Olyan ünnepélyesen nézel ki barátom. Valami különöset míveltél?
- Azt én! E percben vallottam be Arankának szerelmemet, az édes atyjának pedig az - adósságaimat.

Az irigyelt.

- Szereti nagysád a kutyákat?
- Igen, az ölebem az egyetlen lény, a ki engem megért!
- Oh nagysád, mennyire sajnálom, hogy a természet kutyának nem teremtett!

Túlságos ovatosság.

A.: Miért nem megy ön soha bálba?

B.: Mert az ember ott könnyen náthát kaphat, vagy pedig *feleséget*.

A mai párbajhősök.

- Miért maradt el tegnap a párbaj, báró úr?
- Nem jött el a fényképész.

Szószerint követett tanács.

Málcsi kisasszony a mamájával az utcán sétál. A leány azonban folyton hátranéz a fiatal emberek után.

- De, édes leányom, - szólal meg végre az anya, - nem illik, hogy te mindig hátrafordulsz. Mit nézdegélsz egyre?
- A fiatal embereket.
- Borzasztó! - szörnyűködik ez őszinte vallomásra a mama.

- De, mama, - menti magát Ilka nagysám, - hiszen magad mondtad, hogy már itt az ideje, hogy férj után nézzek.

Jó biztatás.

- Ah, édes Lacim! Ha tudnám, hogy te engem csak a *pénzemért* vezetsz az oltárhoz, kétségbe esném.

- Ne félj semmit. Ha egybekelünk, majd meglátod, hogy hamarosan túladok azon a nyomorult pénzen.

Ámor nyila.

Ilonka: Te, Margit, milyennek képzeled te az Ámor nyilát?

Margit: Olyannak például, mint a Béla bajusza.

Falb időjósatai.

A.: Mi a véleménye Falb időjósatairól?

B.: Oh azok olyan bizonytalanok, hogy az ember még az *ellenkezőjére* se esküdhetik!

Női logika.

Az asszony nagyot lélezkzik:

- Hát jól van, lemondok az új kalapról.

Aztán átszellemülten fordul a férjéhez:

- Ugy-e, elismerésből, hogy ily lemondó vagyok, megveszed a kalapot?

Az írógép hiánya.

- Mondhatom, hogy az írógép nagyszerű találmány.

- Én meg azt mondom, hogy semmit sem ér.

- Hogy állíthatsz ilyet?

- Hát lehet írógéppel váltót aláírni?

- Nem.

- No látod, hogy igazam van.

A képviselők összeférhetlensége.

- Én nem értem Irma, az én képviselőmről, aki mint tudod vőlegényem, azt írják a lapok, hogy szintén összeférhetetlen. Pedig ez nem igaz. Tegnap is nálam volt, s velem nagyon jól össze tudott férni.

A rimelő keresztnév.

- Áron legyen a fiú neve, kedves férjecském, és ne Péter.
- Mi nem jut eszedbe? Csak külömb név a Péter?
- Dehogy! Áron névre rím az, hogy *mindenáron, immáron, járom, káron, várom, sáron, határon* és ezer más. Ha híres ember lesz a fiunkból, könnyű lesz róla verset írni. Míg a *Péter* névre legfeljebb az a rím van, hogy *méter*.

Gyanus dolog.

A férj kissé pityókosan éjfél után megy haza. Benyit a hálósobába, egy pillanatig vár, s aztán ijedten szól:

- Mi bajod, kedves feleségem? Hivassak talán orvost?
- Miért kérded?
- Hiszen nem vágta a fejemhez semmit!

A mi fölött maga is csodálkozik.

Úr: Csodálatos, mennyire hasonlítanak gyermekei a kedves férjéhez.

Asszony: Valóban, magam is csodálkozom rajta.

Okos beosztás.

- Hogy hívják az ikreit?
- Henriettának.
- Hiszen ez csak egy név.
- De megosztottuk. A fiú *Henri*, a leány *Etta*.

Látogatás előtt.

- Kedves barátom, holnap délután meglátogatunk a feleségemmel.
- Örülök; csak arra kérlek, hogy a feleséged ne vegye fel az új prémes kabátot, mert akkor az én feleségem is rögtön megkivánja a mását...
- Jaj, kedves barátom, hiszen a feleségem csakis a prémes kabát kedvéért akar vizitelni.

Szecessziós erkölcsstan.

Kisleány: Mama, ugy-e nem szabad káromkodni, mert az bűn?

Anya: Nem csak bűn, de ennél sokkal több: *illetlenség*.

Biztatás.

Adolár: Miért nem akar megcsókolni, édes?

Szendike: Oh, sohasem csókoltam férfit!

Adolár: Hiszen én sem! Azért hát bátran csókolózhatunk!

A mai leánynevelés.

Leány: Nézd csak apuskám, csupa egyesem van az eszthetikából, statisztikából, filozófiából és az összehasonlító mértanból.

Apa: Hm, ha a jövőbeli férjed jól fogja érteni a főzést, mosást és a takarítást, nagyon boldogan fogtok élni.

Nem bánja jobban.

- Azt hallom, Józsi, hogy megházasodtál?

- Nem hazudott, a ki mondta.

- Elvetted a szép kis Jolánkát?

- El én.

- Hej, de micsoda gyönyörűséges egy kis lány is volt az, te Józsi. Holtomig bánom, hogy előbb meg nem kértem, mint te.

- De hiszen, *nem bánod te azt jobban, mint én.*

Fülig.

- Uram, én *fülig* szerelmes vagyok a kegyed leányába, szól a kérő a leány apjához.

- Ejnye, ejnye, - válaszol az öreg, - már hogyan lehet ön egyszerre *fülig* szerelmes is, *fülig* adós is!

A kérő e váratlan válaszra *fülig* pirul.

A nők lelkiereje.

Egy társaságban a nők lelkierejéről folyt a beszélgetés, miközben egy sokat tapasztalt úriember a következő megjegyzést tette:

- Az asszony a sorsnak legsúlyosabb csapásait is bámulatos erővel tudja eltűrni, *csak a nyelve mozoghat szabadon.*

Bakfis-versengés.

Irma: Képzeld, az én Andorom már verset is írt rólam.

Ella: Az semmi. Az én Bélám már borotválkozott is.

Finom visszautasítás.

Kérő: Van szerencsém kedves leánya kezét megkérni.

Apa: Leányom szobájában zongorázik és így mind a két kezére szüksége van.

Óvatos papucshős.

Asszony: Nem hallottál te is valami zörejt?

Férj: De igen, ha úgy parancsolod!

Hadisarc.

Leány: Atyám, a kapitány úr meghódította a szívemet.

Apa: Teringettét, ez már baj! Mennyi hadi sarcot fog ez most tőlem követelni!

Esős időben.

- Kisasszony kérem, melyik cipőt tetszik ma felhúzni? - kérdi a szobacicus kisasszonyát.

- Nem látod, hogy esik az eső? *A kivágottat!*

Válás után.

- Hála isten, - szól az asszony, - a bíróság elválasztott a férjemtől.

- Akkor miért vagy olyan roszkedvű? - kérdi a barátnője.

- A bíró a férjemnek ítélte oda a *családi tandem-kerékpárt*.

Az utolsó akarat.

Vőlegény: Azt akarom, hogy az esküvő pont 10 órakor legyen. Aztán fényes ebédhez ülünk, a melyre a többi közt három régi jó barátomat is meghívtam, végül...

Anyós (leányához): Ejnye, de sokat akar az a te vőlegényed!

Menyasszony: Hagyd el, anyám! Ez lesz szegénynek úgyis az *utolsó akarata*.

Udvarlás közben.

- Sajnálom a nagysád cipészét.

- Miért?

- Az a szegény ember teljesen tönkre teszi a szemeit, ha a nagysád kicsiny lábairól mértéket vesz.

Figyelmeztetés szójátékkal.

Asszonyka (lump férjéhez): Tudja, édesem, mégis jobb szeretném, ha maga *kreol* lenne...

Férj: Kreol? Hogy érti ezt?

Asszonyka: No igen, mert az nem *mulat*.

Családi jelenet.

Férj (dühösen): Asszonyom, mindent tudok. Viszonya van egyik házibarátunkkal!

Asszony (félre): Hála Istennek, nem tud mindent!

A borotva.

Gazsi bácsi borotválkozni akart. Azonban, mielőtt végleg megszörtelenítette volna ábrázatját, a borotva eltört.

- Asszony! - kiáltott feleségére.

- Mi kell hát megint, te vén borkulacs? - nyájaskodik az oldalborda.

- Jöjj ide és beretválj meg.

- De hát mivel?

- Mivel? Hát a *nyelveddel*, hiszen az úgyis olyan éles, mint a borotva.

A jó tanács.

Menyasszony: Az esküvő előtt szeretném még a vőlegényemet valamivel meglepni...

Jó barátnő: Mutasd meg neki a hamis copfodat.

A lélekvándorlás.

A.: Mondja csak Pazarfi, hisz ön a lélekvándorlásban?

B.: Nem. Hát ön?

A.: Én feltétlenül; s meg vagyok győződve róla, hogy számár voltam akkor, mikor önnek a negyven koronát kölcsön adtam.

Izletes csemege.

Nő (asztalnál): Férjecském, bocsáss meg, de az új szakácsné megfélekedezett a csemegéről. Kárpótlásul kapsz helyette egy csókot. Jó lesz?

Férj: Jó. Hívd be hát a szakácsnét!

A virágnyelv.

- Ért nagysád a virágnyelvhez?
- Kicsit.
- Mit gondol, mit jelent az a bokréta, melyet tegnap küldtem önnek?
- Hát azt, hogy most két forinttal adósa a virágkereskedőnek.

Feltalálta magát.

Kisasszony: Zengőfi úr, sajnálatomra ki kell önnek jelentenem, hogy én nagyon tisztelem és becsülöm ugyan önt, de nem lehetek önnek egyebe, mint szerető jó testvére.

Kérő: Hát hiszen... elvégre ez is valami. Tetszett már a papával beszélni?

Kisasszony: Miről?

Kérő: Hát arról, hogy a kedves atyja adoptáljon engem.

Az ügyvéd szerelmi vallomása.

- Kisasszony, nem rég észrevettem, hogy szívemet valaki elrabolta. Első gyanúm, a mely a kisasszony felé irányult, valóban bizonyult. Nem kések tehát kegyedet az anyakönyvvezető elé idézni.

Még szívesebb fogadás.

- Hogyan fogadott az éjszaka a feleséged?
- Ne is beszéljünk róla. Dühében a haját tépte.
- Na hiszen, akkor te még jól jártál; az én feleségem az én hajamat tépte.

Az új század leánya.

Ifjú: Remélhetem, Arabella kisasszony, hogy viszonzni fogja érzelmeimet?

Kisasszony: Azt hiszem, tudnám önt szeretni. De lássa, én orvosnövendék vagyok, biciklizem, verseket, regényeket írok, énekelek, festek, lovagolok. - Igazán nem érek rá férjhez menni!

Nem várt fordulat.

Úr (a gazdag özvegyhez): Nagyságos asszonyom, hallgasson meg és tegyen a legboldogabb halandóvá! És nemcsak engem, hanem...

Hölgy (közbevág): Tudom, a hitelezőit is!

Bolond kérdés.

Úr: Ej, asszonyom, be kedves két kis gyermek; bizonyosan ikrek?

Asszony: Eltalálta, uram.

Úr: Mindakettő a kegyedé?

A nőemancipáció haszna.

- Hogyan? Ön is híve a nőemancipációnak?

- Feltétlenül! Mit gondol, ha a feleségem is orvos lett volna, sohase jutott volna eszembe, hogy nőül vegyem.

Kötelező polgári házasság.

- Hallottad már, Nagy hadnagynak a sok adóssága miatt le kellett köszönni a rangjáról és most egy öreg, de gazdag özvegyet vett feleségül.

- Ahá! Tehát a kötelező polgári házasság!

A férj öröme.

- Hogy van a feleséged, pajtás?

- Pompásan. Olyan rekedt, hogy csak suttogni tud.

Szerencsés fog.

Férj: Hol voltál olyan sokáig?

Feleség: Egy fogat huzattam ki.

Férj (nagyot sóhajtván): Szerencsés fog! Ez most már végképen kikerült a *nyelved* alól. Irigylem!

Túlságos udvariasság.

Államtitkár: Teringettét, hogy kívánhat nekem szerencsét a lábtörésemhez?

Fogalmazó: Engedelmet kérek, méltóságod a nyakát is kitörhette volna!

A nők szavazati joga.

A.: Ha a nőknek szavazati joguk volna, hiábavaló lenne minden választás.

B.: Miért?

A.: Minden asszony épp ellenkezőleg szavazna, mint a férje, s így mindig egyenlő volna a szavazók száma.

A mai fiatalság.

- Ah! Ah! Tehát Ernő barátunk csakugyan megnősül?
- Azt hallom.
- És aztán hogy hívják szeretetreméltó aráját?
- Ötvenezet korona, annyit tudok. A másik nevét elfelejtettem.

Biztosíték.

Apa: Azt hiszi ön, hogy leánnyommal boldog lesz?

Kérő: Bizonyára! A kártyán mindig veszitek.

Máskor nem jut szóhoz.

Asszony: Hallod-e, leszokhatnál arról a borzasztó szokásodról, hogy álmodban folyton beszélsz.

Férj: Igazad van; de hát lásd, máskor úgysem jutok szóhoz.

Szörnyü büntetés.

- Az a Czinkeházy a legkegyetlenebb ember a világon.
- Ugyan miért?
- Hogy a feleségét megbüntesse, bezárta multkor egy szép ruhákkal és uj kalapokkal teli szobába, s nem tett belé tükröt.

Egyik olyan, mint a másik.

- Különös az, hogy milyen nagy kedvelője az én férjem a szobalányoknak. Mihelyt egy csinos szobalányt fogadok, ő mindjárt kezd vele.
- Oh, hiszen azon könnyen segíthetsz édesem.
- Ugyan, hogy?
- Hát úgy, hogy ne szobalányt tarcsál, hanem inast.
- Hm... Csakhogy azt meg a férjem nem engedi meg nekem...

Népszámláláskor.

Népszámlálási biztos: Hány éves, asszonyom?

Nő: De, uram!

Biztos: Bocsánat, azt akartam kérdezni, hány évvel fiatalabb, mint a szomszédnője?

Nő: Az már más!

Máskor is!

A vőlegény a szertartás után megköszöni az anyakönyvvezető fáradságát.

- Nagyon köszönöm, hogy összeadott bennünket.

- Szívesen; máskor is, - felel szórakozottan az anyakönyvvezető.

Ráduplázott.

I. festő: No tessék! Hát érdemes valamit élethűen lefesteni! Egy virslisbolt kirakatát festettem le s alig fordultam egyet, máris kirágták képemet a kutyák.

II. festő: Az semmi! Én meg a minap egy szép fiatal leányt festettem, s képzeld, tegnap megszöktették a képpel együtt.

Nehéz feltétel.

I. ficsur: No, hát mit mondott Trubacsek úr, mikor megkérte a leánya kezét?

II. ficsur: Hát „nem”-et éppen nem mondott, de igen kemény föltétellel állt elő...

I. ficsur: Nos?

II. ficsur: Hogy előbb akaszszam fel magamat.

Ijesztésül.

Apa: Énekelhetnél valamit a vendégeinknek, Lenke!

Lenke: De papa, hiszen már elmúlt éjfél.

Apa: Épen azért; én már szeretnék lefeküdni s csak nem dobhatom ki a vendégeket.

A pörpatvar hevében.

Férj: Hogy épen téged kellett nőül vennem! Én vagyok a legnagyobb ökör a földön.

Nő: De Géza!...

Férj: Csitt! Semmi ellenmondás!

Nagy előny.

A.: Szép leányai vannak ennek az Erdősinek.

B.: És a mi fő, egyik se tud - zongorázni.

A női zseb.

A.: Mi lelt pajtás? Olyan bágyadtnak látszol, mintha nem aludtál volna az éjjel.

B.: Eltaláltad. Tudod, a feleségemnek az a rossz szokása van, hogy minden nap kikutatja a zsebeimet. Hát gondoltam magamban, egyszer már én is kikutatom az ő zsebeit. Hozzá is láttam tegnap este, a mint elaludt.

A.: Nos, és?

B.: Hát fél éjszaka kerestem a zsebét s mégsem sikerült megtalálnom.

A hiány.

Két barátnő beszélget egymással.

- Ugyan, Teréz, hát mi kifogásod van a férjed ellen? Hiszen egyedül csak neked él, még barátja sincs.

- Ah Istenem, - sóhajt fel a kis kacér, - hiszen éppen ez a baj!

Álarcos bálban.

- Szép maszk, miért jelentél meg oly erősen kivágott ruhában?

- Mert nagy szükségem volna egy igazi kebelbarátra.

A vő óhaja.

- Azon fáradoznak az emberek, hogy kormányozható léghajót találjanak fel. Sokkal többet érne, ha arra törekednének, hogy egy kormányozható anyóst találjanak fel!

A házasság legbiztosabb jele.

- Csakugyan komolyan házasodol?

- Meghiszem azt. Már adósságot is csináltam a hozományra.

Válasz egy goromba levélre.

„T. Uram! Önnek a levele, mely most előttem fekszik, egy óra múlva a hátam mögött fog feküdni.”

A bökkenő.

A.: Nos, hogy vagy az ideáloddal?

B.: Vége, barátom, mindennek!

A.: No, mi történt?

B.: Képzeld, még csak a leves készítése módjánál tart a szakácskönyvben, én meg már a farsangon oltár elé akartam vezetni!

Veszedelemes próba.

Hölgy: Bizonyítsa be, hogy igazán szeret!

Ifjú: Szívesen. Itt a Duna igen mély és sebes, ugorjék bele, s én rögtön kihúdom a vízből.

Ez aztán a bók.

Mátyás: Gyönyörű szeme van, Rózsika! Bárcsak enyém volna!

Rózsika: Én-e, vagy a szemeim?

Mátyás: Természetes, hogy csak a szemei!

Rózsika: Mit csinálna velük?

Mátyás: Gyémánt-inggombokat csináltatnék magamnak belőlük.

-&-